

UNIVERSITATEA PEDAGOGIC DE STAT "ION CREANGĂ" DIN CHIȘINĂU

**FACULTATEA DE GEOGRAFIE
CATEDRA GEOGRAFIE I TURISM**

PROGRAMUL DE STUDII SUPERIOARE DE LICENȚĂ

0114.7/0114.10 GEOGRAFIE I LIMBA ENGLEZ

**FI ÎN A UNITATEA DE CURS
ÎN CONFORMITATE CU
PLANUL DE ÎNVĂȚAMÂNT APROBAT ÎN 2019-2020**

CHIȘINĂU, 2023

GEOGRAFIE FIZIC GENERAL

Denumirea programelor de studii	0114.7 Geografie, frecvenț redus 0114.7/0114.6 Geografie și biologie 0114.7/0114.10 Geografie și limba englez
Ciclul	Licenț
Denumirea cursului	GEOGRAFIE FIZIC GENERAL
Facultatea/catedra responsabil de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și Turism
Titular de curs	Castravet Tudor , conf. univ., dr
Cadre didactice implicate	Dilan Vitalie , asist. univ.
e-mail	castravet.tudor@upsc.md

Codul cursului (program)	Număr de credite ECTS	Anu l	Semestrul I	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.01.O.001 (0114.7)	4	I	I	120	36	84
F.01.O.001 (0114.7/0114.6)	4	I	I	120	60	60
F.01.O.001 (0114.7/0114.10)	4	I	I	120	60	60

Descriere succintă integrării cursului în programul de studii

Geografia fizic general reprezintă unul din cursurile fundamentale care contribuie la formarea sistemului de reprezentări științifice cu care operează geografia ca știință. În acest scop, se urmărește introducerea celor mai reprezentative concepte, legi și teorii pe care se bazează paradigmile științifice actuale (neo-evoluționismul, teoria generală a sistemelor, dezvoltarea durabilă etc.). Importanța acestui curs rezidă din necesitatea de a permite accesul studenților la reprezentările și legitățile geografice fundamentale, indispensabile formării unei concepții unitare despre învelișul geografic ca obiect al cunoașterii geografice.

Geografia fizic general se studiază de către studenții ciclului I de la toate specialitățile domeniilor de formare profesională: Științe ale Educației, Științe Fizice și Servicii publice. Unitatea de curs se studiază în anul I de studii - semestrul I la secția cu frecvență la zi și la secția cu frecvență redusă.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

La nivel de cunoaștere:

- Definirea elementelor teoretice și metodologice ale științei: noțiuni, categorii, ipoteze, legi, teorii, metode de cercetare, procedee de cercetare, mijloace utilizate în cercetare, principii geografice;
- Selectarea, documentarea și analiza informațiilor cu conținut geografic de caracter teoretic și metodologic din diferite surse;
- Cunoașterea și explicarea fenomenelor, proceselor geografice.

La nivel de aplicare:

- Utilizarea adecvată a elementelor teoretice și metodologice ale științei într-un studiu geografic;
- Realizarea sarcinilor de lucru conform unui algoritm;
- Utilizarea metodelor, mijloacelor și procedurilor specifice într-un studiu geografic;
- Elaborarea unui referat, raport, proiect tematic.

La nivel de integrare:

- Utilizarea, în limba română, într-o manieră clară și precisă, oral și în scris a terminologiei geografice, axându-se pe tehnologiile de informație și comunicație, în diverse contexte profesionale și socio-culturale.
- Susținerea discuțiilor libere într-o manieră clară și precisă, inclusiv utilizând tehnologiile de comunicare și adaptând limbajul în raport cu interlocutorul.

Finalitate de studii

Finalitate de studii realizate la finele cursului:

Să explice esența conceptelor, principiilor și metodelor din Geografia fizică, a specificității Geosistemului și componentelor sale;

Să explice științific procesele și fenomenele geografice din realitatea încăzută;

Să aplique elementele teoretice și metodologice ale unui studiu științific;

Să analizeze și interpreteze componentele de bază și relațiile spațiale dintre componentele Geosistemului;

Să opereze liber cu aparatul categorial, mecanismele și concepțiile geografice necesare formării gândirii și culturii geografice active.

Precondiții

Asimilarea și promovarea cursului, în condițiile în care acesta reprezintă o disciplină aferentă primului semestru de studiu, nu presupune niciun fel de condiții privitoare la parcursul și promovarea prealabilă a vreunei alte discipline înscrise în planul de învățământ. Pe de altă parte, profunzimea, calitatea și finalitatea abilităților intelectuale și practice, ce pot fi dobândite prin intermediul cursului dat, se relatează, printr-o evidentă complementaritate și sinergie educațională, cu cunoștințele ce pot fi dobândite prin parcursul celorlalte discipline aferente semestrului I al primului an de studii.

Conținutul unităților de curs

- 1) Geografia fizică generală ca știință. Definire. Concepții, școli și tradiții geografice. Sistemul teritorial geografic.
- 2) Istoricul dezvoltării geografiei. Dezvoltarea geografiei: în Antichitate, în prima parte a Evului Mediu, în perioada târzie a Evului Mediu (secolele XV–XVI), în etapa modernă și etapa contemporană.
- 3) Elemente de teorie și metodologie: noțiuni, categorii, ipoteze, legi, modele, teorii, concepții și paradigmă. Obiectul și scopul geografiei fizice. Învelișul geografic ca obiect de studiu.
- 4) Universul, Galaxia. Concepțiile științifice despre originea Universului, compoziția și structura materiei în Univers.
- 5) Sistemul Solar. Soarele, planetele, sateliții, centura de asteroizi, cometele.
- 6) Sistemul Pământ - Lună - Soare. Ipoteze asupra originii Lunii, Structura internă și relieful lunii, Fazele Lunii. Eclipsele de Lună. Eclipsele de Soare. Mareele. Unicitatea mediului terestru.
- 7) Forma și dimensiunile Pământului. Sferoidul de rotație. Elipsoidul de rotație. Geoidul. Consecințele geografice. Proiecții cartografice. Structura Pământului.
- 8) Mecanismul Pământului. Mișcarea de revoluție. Solstițiile. Echinocțiile. Precesia echinoctiilor. Precesia axei polilor. Fenomenul astronomic de nutație. Mișcarea de rotație.
- 9) Proprietățile geofizice ale Terrei. Presiunea litostatică și orientație. Cilindru intern. Radioactivitatea. Proprietățile electrice. Magnetismul terestru.
- 10) Litosfera - componentă a Geosistemului. Compoziția și structura Litosferei. Teoria „tectonică globală” și teoriile precuroare acesteia. Dispozitivul și ciliile tectonice. Dinamica și ciliile tectonice. Reliefosfera.
- 11) Atmosfera - componentă a Geosistemului: limite, formă, compoziție, densitate, structură, interacțiunea cu celelalte învelișuri planetare, importanță. Climatosferă: factorii genetici ai climei Terrei, tipuri de climă.
- 12) Hidrosfera - componentă a Geosistemului. Însușiile ape. Circuitul apelor. Oceanul Planetary.
- 13) Biosferă. Biosferă, cel mai nou înveliș al Pământului. Configurația biosferei (limite, variații,

discontinuități). Raporturile biosferei cu celelalte învelișuri. Comunități de organisme. Ecosisteme. Repartiția formațiunilor vegetale pe Glob.

14) Pedosfera – învelișul de sol. Compoziția solului. Factori pedogenetici. Tipuri de sol.

15) Geosistemul – definire, istoric, terminologie, limite și structură, legită. Semnificația noțiunii de „înveliș geografic”, termeni sinonimi, echivalenți sau cu semnificații apropiate, Structura învelișului geografic, tipuri generale ale învelișului geografic, tipuri specifice ale învelișului geografic.

Strategii de evaluare

Pentru o evaluare eficientă finalităților sunt utilizate forme și instrumente complementare de evaluare, cum ar fi: proiectul, portofoliul, studiul de caz, prezentările/comunicații cu elaborarea de suporturi TIC și.a., care au un rol deosebit în dezvoltarea capacitații de integrare și în formarea/evaluarea competențelor specifice. Situațiile de integrare vor fi urmate de sarcini concise și clare, limitate de timp, volum și alte condiții de realizare.

Evaluarea curentă : discuții ghidate, oral și în scris, prezentări, rapoarte, prezentarea rezultatelor de la lucrările de control, participarea la discuții în timpul prelegerilor și lucrărilor practice, portofoliu, prezentări orale a unei teme pentru studenții de la învățământul cu frecvență redusă.

Evaluarea curentă : include 2 testări obligatorii, evaluarea lucrului individual, referatelor și comunicărilor, etc., activitate în cadrul seminarelor (constituie 60% din nota finală).

Evaluarea finală – examenul final se realizează în formă scris sau oral (constituie 40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

➤ Onis, I., **Bazele teoretice și metodologice ale geografiei**, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977

➤ Ielenicz, M., **Geografie generală**, Ed. Fundației România de Mâine, București, 2000

➤ Andruț, O., **Elemente de epistemologie a geografiei. Bazele teoretice și metodologice ale geografiei**, „Vasile Goldiș” University Press, Arad, 2013

➤ Chedintă, S., **Terra. Introducere în geografie ca știință**, Vol. I-II, București, 1995

➤ Osea, Gr., Armașu Iuliana, **Geografie fizică**, Ed. Enciclopedică, București, 1998

➤ Strahler, A., **Geografia fizică**, Ed. Științifică, București, 1973

➤ Negureanu A., Petrea D., **Geografie generală**, Program postuniversitar de conversie profesională pentru cadrele didactice din mediul rural, București, 2005

Optional :

➤ Christopherson, R. W., Birkeland, G. H. **Geosystems. An Introduction to Physical Geography**, Pearson Education Inc., 2018

➤ Cladius Ptolemy, **The Geography**, Dover Publications, Inc., New York, 1991

➤ Petersen, J. F., Sack, Dorothy, Gabler, R. E., **Fundamentals of Physical Geography**, Brooks/Cole, Cengage Learning, 2012

➤ Strabo, **The Geography of Strabo**, Volume I-III, Literally Translated, with Notes, London, John Childs and Son, Bungay, 1854

➤ , , , « », 1972

➤ , . . , , , , 1977 .

➤ , . . , , , , 1983 .

➤	,	,	„	», 1964
➤	,	,	1974	
➤	-	,		, 1964

GEOGRAFIE UMAN GENERAL

Denumirea programului de studii	0114.7 Geografie, frecvenț redus 0114.7/0114.6 Geografie și biologie 0114.7/0114.10 Geografie și limba englez
Ciclul	Licenț
Denumirea unității de curs	Geografie uman general
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și Turism
Titularul unității de curs	Mamot Vitalie, conf. univ. doctor
Cadre didactice implicate	-
E-mail	mamot.vitalie@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
F.01.O.002 (învățământ cu frecvență)	4	1	1	120	60	60
F.01.O.005 (învățământ cu frecvență redusă)	4	1	1	120	36	84

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii
<p>Cursul Geografie uman general este destinat pentru a familiariza pe studenți cu noțiuni generale din domeniul dat, care vor servi mai departe drept suport pentru studierea celorlalte discipline ce țin de geografia umană, rurală și regională. Compartimentul de bază al cursului este dedicat studierii bazelor teoretice ale geografiei umane și economice, analiza concepțiilor metodologice ale celor mai importante coloane geografice: franceză, germană, rusă, română etc. Se urmărește concretizarea de către studenți a evoluției științei economico-geografice în contextul modificărilor care intervin odată cu schimbarea formațiunilor istorice. Celelalte compartimente reflect analiza indicatorilor și elementelor de bază care în de caracterizarea populației și a fenomenelor demografice, a economiei mondiale și naționale. Se evidențiază criteriile care determină structurile populației. Se redau aspectele politice și sociale înramate într-un cadru geografic legat de evoluția hotărârii politice a lumii. Un compartiment aparte este dedicat analizei problemei interacțiunii dintre societate și mediul înconjurător și modificarea mediului geografic la diferite etape de dezvoltare a societății sub influența factorului antropic. Cursul se finalizează cu studierea noțiunilor de bază despre harta politică a lumii. <i>Scopul cursului:</i> de a contribui la pregătirea unui specialist, care să optimizeze procesul de investigații la cercetarea fenomenelor și obiectelor geografice conform cerințelor și dezideratelor reformei economice. <i>Sarcinile disciplinei:</i> formarea la viitorii cercetători în domeniul geografiei a cunoștințelor</p>

geografice durabile și profunde, a deprinderilor și a preceptelor, pe care să le utilizeze în practica cotidiană; formarea cunoștințelor și abilităților metodologice în analiza școlilor științifice de geografie și a proceselor geodemografice în instituțiile de cercetare; pregătirea practică a studenților pentru profesia cercetător.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe cognitive:

- ✓ Definirea conceptelor de bază din domeniul Geografiei Umane;
- ✓ Utilizarea corectă a termenilor de specialitate;
- ✓ Investigarea și interpretarea fenomenelor și proceselor specifice Geografiei Umane;
- ✓ Perceperea coerentă a proceselor și fenomenelor geografice la nivel mondial și regional;
- ✓ Identificarea factorilor care determină procesele și fenomenele geografice de caracter social și economic.
- ✓ Aplicarea cunoștințelor din domeniul studiat și în alte domenii.

Competențe de explicare și interpretare:

- ✓ Analiza și interpretarea corectă a concepțiilor economico-geografice în formarea cunoștințelor economico-geografice mondiale;
- ✓ Analiza și interpretarea corectă a concepțiilor geodemografice, a repartiției spațiale a populației, evoluției numerice, mișcărilor naturale a acesteia pe Terra; de analiză calitativă și cantitativă a unei categorii de populații;
- ✓ Identificarea elementelor specifice a categoriilor de stare și mișcare a populației, precum și a categoriilor de arii;
- ✓ Explicarea concretă a realității de caracter economico-geografic utilizând terminologia specifică.
- ✓ Dialog intercultural cu diverse actori educaționali, demonstrând cultură civică și disponibilitate de cooperare și implicare.

Competențe instrumental-aplicative:

- ✓ Evaluarea situației geodemografice a unei arii, regiuni, localități;
- ✓ Relaționarea fenomenelor economico-geografice, demografice din realitate cu reprezentarea lor grafică și cartografică;
- ✓ Determinarea soluțiilor unor probleme demografice;
- ✓ Argumentarea consecințelor diferitor procese și fenomene economico-geografice;
- ✓ Recomandarea măsurilor concrete de redresare a situației demografice în diferite state;
- ✓ Participarea la dezbatere în situații reale și imaginare, în legătură cu problematica disciplinei de studiu;
- ✓ Previzionarea evoluției populației pe termen scurt, mediu și lung;
- ✓ Stabilirea raporturilor dintre populație și resurse, dintre creșterea demografică și dezechilibrele de mediu;
- ✓ Interpretarea critică a practicilor educative din punctul de vedere al respectării și cultivării diversității culturale;
- ✓ Construirea creativă și responsabilă a unor alternative pedagogice contextualizate;

Competențe atitudiniale:

- ✓ Implicarea în activități științifice în legătură cu disciplina;
- ✓ Capacitatea de a avea un comportament etic în legătură cu mediul socio-uman;
- ✓ Capacitatea de a aprecia diversitatea și multiculturalitatea;
- ✓ Abilitatea de a colabora cu specialiști din alte domenii;
- ✓ Atitudine pozitivă față de cunoștințe;
- ✓ Curiozitate pentru explorarea mediului geografic;
- ✓ Respect pentru diversitatea naturală și umană;

-) Utilizarea corectă a datelor despre populație ca sistem;
-) Analizarea corectă, completă, sistematică a informației cu privire la evidența populației, interpretarea adecvată a metodelor de cercetare utilizate în geografia populației;
-) Analiza comparativă a posibilităților și a limitelor abordării interculturale în geografia populației din perspectivă istorică, contextuală, culturală etc., cu toleranță și discernământ.

Finalitatea de studii

-) Să analizeze din punct de vedere geographic și istoric procesele de formare a științelor geografice la nivel mondial și regional.
-) Să investigheze multitudinea de metode generale și specifice geografice aplicate în cercetare în geografia umană.
-) Să analizeze indicatorii geodemografici la nivel mondial, regional și local.
-) Să evaluateze structurile populării după diversele criterii: de vîrstă, gen, socio-economic, antropologic, etnic, lingvistic, confesional, pe medii de trai prin prisma interculturalității.
-) Să aprecieze principalele corelații spațiale și temporale între populație, resurse, valorificare, forme de habitat și nivel de dezvoltare;
-) Să interpreteze problematica specifică fiecărui domeniu de cercetare din cadrul geografiei umane prin prisma interculturalității.

Precondiții

Disciplina Geografie din ciclul gimnazial și liceal etc.

Condiții prealabile:

-) Opera ionalizarea termenilor în domeniul: *geografiei, biologiei, istoriei* etc.
-) Deprinderi de muncă intelectuală: *capacitatea de a elabora un proiect, portofoliu, de a crea și rezuma sursele bibliografice de specialitate, de informare și documentare, de organizare independentă a activității de învățare* etc.
-) Deprinderi de analiză și sinteză: *capacitatea de a analiza materialele din domeniul*

Conținutul unității de curs

Unitatea de învățare 1. Obiectul de studiu al geografiei umane. Sistemul de științe economico-geografice. Metodele de cercetare aplicate în Geografia Umană

-) Obiectul de studiu al geografiei umane și economice.
-) Locul geografiei economice în ciclul de învățare și inclusiv a tuturor geografice.
-) Metodele de cercetare ale geografiei economice reprezintă acele cale sau acele criterii și moduri de abordare care se folosesc pentru a atinge careva scopuri în cercetarea obiectelor și a fenomenelor geografice. Clasificarea metodelor de cercetare. Metodele tradiționale (metoda descrierii, metoda comparativă) și metodele actuale (metoda matematică, metoda aerocosmică). Metodele generale (metode matematice, sondajul etc.) și metode specifice geografiei (metoda cartografică, metoda raionării etc.). Geometoda.

Unitatea de învățare 2. Geneza și Etapele evoluției Geografiei Umane

-) Perioada antică - perioada dezvoltării geografiei în cadrul altor ţări.
-) Perioada feudală - perioada decinderii țării geografice.
-) Perioada renașterii – perioada dezvoltării relațiilor capitaliste de producție, marilor descoperirii geografice.
-) Perioada diferențierii și separării geografiei economice ca știință.
-) Perioada formării sistemului de învățare și ale geografiei economice contemporane.

Unitatea de învățare 3. Școlile de Geografie Umane și franceze și germane

-) N. Desmarest "Geografia fizică" - generalizarea cunoașterii lor geografice. Clasificarea și tipurilor lor geografice. Fondarea învățământului geografic universitar în Franța. Instituirea Societății de Geografie din Paris. Apărarea direcțiilor noi de cercetare – geografia fizică și geografia omului etc.
-) Analiza lucrărilor lui Vidal de la Blache "Geographie en France", E. Martonne "La Valachie", A. Demanjeon "Les îles Britanniques" și "Problèmes de géographie humaine", A. Bernard "L'Afrique Septentrionale".
-) Apărarea studiilor geografice ale lui Immanuel Kant și A. Busching. Analiza lucrării lui Immanuel Kant "Antropologia". Analiza lucrării lui A. Busching "Geografia generală". A. Humboldt – mare geograf, cărturier și teoretician. Analiza lucrării lui A. Humboldt "Imaginile naturii" și "Cosmos". Activitatea și răspunsurile lui K. Ritter, Ia. Thunen, A. Hettner și F. Ratzel.
-) Apărarea direcțiilor noi de cercetare – și răspunsurile ei despre landșafturi, Geografia politică etc.

Unitatea de învățare 4. Colile de Geografie Umane ruse și românești.

-) Rolul lui M. Lomonosov în dezvoltarea și a lor geografice în Rusia în sec. XVII. Studiile lui P. Semeonov în geografia populăriei și a agriculturii. Lucările fundamentale ale lui D. Mendeleev.
-) Rolul lui N. Baranschi și I. Sauchin în dezvoltarea colii economico-geografice ruse în prima jumătate a sec. XX.
-) Apărarea direcțiilor noi de cercetare - raionarea economică, geografia statistică, geografia comercială, geografie industrială etc.
-) Dezvoltarea colii economico-geografice românești. Importanța lucrării lui D. Cantemir "Descrierea Moldovei", Constituirea geografiei și răspunsurile moderne în România (sec. XIX). Primele manuale de geografie. Rolul savanilor români în dezvoltarea geografiei umane și economice în prima jumătate a sec. XX - Simion Mehedinți, V. Mihăilescu, Gh. Vâlceanu, O. Brătescu.
-) Crearea noilor direcții în geografia umană și economică - geografia istorică (V. Mihăilescu) și toponomia geografiei istorice (I. Conea, V. Cucu).
-) Dezvoltarea geografiei economice în Republica Moldova în perioada postbelică. Organizarea învățământului superior geografic. Dezvoltarea geografiei în cadrul Academiei de Științe. Rolul lui Macarie Radu (1910-1971) în dezvoltarea geografiei economice în Republica Moldova. Lucările principale în domeniul geografiei economice.

Unitatea de învățare 5. Geografia politică. Noțiuni de geopolitică.

-) Noțiunile principale ale geografiei politice: stat național, tipurile de state, problemele frontierelor, forma teritoriului etc. Poziția și localizarea geografică a teritoriilor politice. Poziția geografică a statelor lumii. Aprecierea și răspunderii politico-geografice a statelor lumii.
-) Harta politică a Europei. Harta politică a Asiei. Harta politică a Africii. Harta politică a Americii de Nord și de Sud. Harta politică a Australiei și Oceaniei.

Unitatea de învățare 6. Harta politică a lumii. Noțiunea de hartă politică și elementele de bază ale ei. Harta politică a lumii până la Marile descoperiri geografice. Marile descoperiri geografice (sec. XV-XVIII).

-) Hartile geografice. Hartile economico-geografice - structură, conținut și destinație. Hartile politice - structură, conținut și destinație.
-) Harta politică a statelor în perioada antică. Egiptul antic. Orizontul popoarelor Mesopotamiei. Statele din sudul Asiei. Grecia antică și Roma antică – civilizațiile europene și extinderea lor geografică în spațiile de proximitate imediată.

-) Evoluția hărții politice a Europei în perioada feudală. Formarea hărții politice. Harta politică a Asiei în perioada feudală. China, India și statele din Asia Medie.
-) Apariția statelor centralizate în Europa – Italia, Germania, Austria etc. Consolidarea hărții politice a Europei.
-) Premisele Marilor descoperiri geografice. Marile descoperiri geografice. Harta politică în secolele XV-XVII.

Unitatea de învățare 7. Modificările în harta politică a lumii în ajunul I-dubăi Război Mondial

-) Evoluția hărții politice în Europa, Asia, Africa, America și Oceania. Reîmpărțirea colonilor între marile metropole coloniale (Spania, Portugalia, Italia, Anglia etc).
-) Harta politică și economică a lumii în ajunul primului razboi mondial. Contrazicerile între statele europene în ajunul primului razboi mondial. Tripla Alianță și Antanta.
-) Harta politică a Europei după primul razboi mondial. Tratatul de la Versailles (28 iunie 1919). Repartizarea coloniilor între Marile puteri ale Antantei.

Unitatea de învățare 8. Harta politică a lumii după cel de-al II-lea Razboi Mondial și la etapa contemporană .

-) Situația economică și politică în lume în ajunul celui de-al doilea razboi mondial. Modificările în granițele statelor după cel de-al doilea razboi mondial. Obținerea independenței de către statele din Africa, America și Oceania. Anul Africii.
-) Modificările radicale în harta politică a lumii în perioada anilor 1989-2016. Destrămarea U.R.S.S. și a întregului rul socialist și formarea noilor tipuri de state ce construiesc o economie de piață.

Unitatea de învățare 9. Antropogeneza. Aria antropogenezei.

-) Etapele principale ale evoluției omului: Driopiteci, Oriopiteci, Ramapiteci, Australopiteci timpurii, Parantropii, Australopiteci târzii, Homo habilis (Omul îscusit), Arhantropii, Omul Neandertal și Cromanionul. Omul treaptă superioară a dezvoltării vieții pe Pământ.
-) Teoriile de provenire a omului contemporan – monocentric, bicentric și policentric . Aria antropogenezei. Centrele geografice a antropogenezei.

Unitatea de învățare 10. Indicii și criterii naturale a populației

-) Indicii care caracterizează dinamica numărului populației.
-) Analiza principalelor indici demografici: natalitatea, mortalitatea, sporul natural, nupătialitatea, divorțatea, fertilitatea. Metoda de calcul a acestor indici.
-) Ritmul anual de creștere a numărului populației.

Unitatea de învățare 11. Structurile populației

-) Indicii care caracterizează structura populației. Structura după sexe și pe vârstă a populației.
-) Piramida vîrstelor.
-) Structura populației pe familii.
-) Structura rasială .
-) Structura etnică . Procesele de etnogeneză .
-) Structura etnolingvistică . Structura religioasă .
-) Structura populației pe medii.
-) Indicii structurii socio-economice a populației.

Unitatea de învățare 12. Indicii amplasării populației și așezărilor umane.

-) Indicii amplas rii popula iei a ez rilor umane. Indicii migra iei popula iei. No iune de densitate a popula iei i metoda de calcul a densit ii.
-) Defini ia migra iei. Tipurile de migra ii. Rata general de m surare a migra iei. Metoda de calculare a ratei imigran ilor. emigran ilor i rata emigra iei nete. No iune de balan de migra ie.

Unitatea de învățare 13. Interedependența dintre mediul geografic și societate. Conceptele ce privesc rolul mediului geografic în dezvoltarea societății. Interacțiunea dintre activitatea umană și elementele mediului înconjurător (relieful, clima, moreea, apele de suprafață și biosfera).

-) No iune de mediu geografic. Mediul geografic și societatea umană. Construirea schemei interdependenței mediului și societății geografice. Influența mediului geografic asupra dezvoltării societății în diferite forme istorice.
-) Elementele mediului înconjurător – relieful, clima, apele de suprafață și biosfera. Influența activității umane (economice) asupra elementelor mediului înconjurător. Influența directă și indirectă asupra naturii.

Unitatea de învățare 14. Notiuni de economie mondială și economia națională. Indicatorii macro-economici

i economiei naționale. Caracterizarea indicatorilor industriali

-) Conținutul indicilor macroeconomiei și economiei mondiale și naționale. No iune de economie mondială și națională. Factorii formării economiei mondiale. Etapele de dezvoltare a economiei mondiale. Tipurile de economii. Sfera productivă și neproductivă. Infrastructura de producere și socială.
-) Indicii generali ai structurii economiei naționale: produsul social total, produsul intern brut, venitul național, producția netă, producția națională netă, produs final. Fonduri de producție fixe, fonduri sociale de consum. No iuni de ritm de dezvoltare a ramurilor economiei naționale. No iune de macroeconomie și microeconomie. Indicii care caracterizează nivelul de viață a populației: veniturile populației, consumul personal, costul de consum, consumul serviciilor. Indicele dezvoltării umane utilizat de organele internaționale și de ONU.
-) Conținutul indicilor ramurilor industriale. No iune de întreprindere industrială și ramura industrială, Volumul producției industriale. Clasificarea ramurilor industriale. Principalii indicii care caracterizează ramurile: extragerea combustibilelor, electroenergetica, industria metalurgiei feroaselor și neferoaselor, chimice, no iune de balanța energetică și modificările ei pe parcursul sec. XIX și XX. Indicii dezvoltării acestor ramuri în principalele state ale lumii.

Unitatea de învățare 15. Caracterizarea indicatorilor dezvoltării agriculturii, transporturilor,

relațiilor economice externe și sectorului serviciilor.

-) Indicii dezvoltării agriculturii, transporturilor și relațiilor economice interne și naționale.
-) No iunea de volum al producției agricole. Volumul producției vegetale și animale. Metoda de calcul a ei. Indicii care caracterizează ramura de cultivare a plantelor și creșterii animalelor. Indicii care caracterizează activitatea transporturilor: volumul de încărcături, traficul de marfuri și de pasageri. Densitatea rețelei de transport. Sistem de transport. Indicii relațiilor externe. No iune de piața mondială de import și export. Import de mărfuri, import invizibil, import direct. Tarif vamal, taxă vamală. Balanța comercială. No iune de zone liberă de comerț.

Strategii de predare și învățare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea (inter)activă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială , învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă .

Curs: prelegerea introductivă ; prelegerea tematică interactivă ; prelegerea-dezbateră; prelegerea problematizată ; prelegerea-conferință ; prelegerea practică /aplicativă ; prelegerea modular-integrativ (sandwich);

Seminar: de reluare și aprofundare; de dezvoltare; aplicativ; training; integrativ; în baza de studii de caz, sarcini de lucru, exerciții, rezultate ale studiului individual etc.;

Laborator: în baza de exerciții, observare dirijată , modelare, simulare didactică , joc de rol, proiect, învățare bazată pe sarcini de lucru etc.;

Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup: sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, portofoliu, referat, proiect, studiu de caz, situație-problemă , problem-based learning etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă :

Evaluare finală :

Nota finală se constituie din: nota de la evaluările curente (60%) + nota de la examenul oral (40%) = nota finală (100%).

Bibliografie

Bibliografie obligatorie:

1. Cubara S., Nerean V., **“Geografie Umană și Economică generală, manual clasa 8”**, Editura “TIPCIM”, Cimișlia, 1997
2. Brown R., **“Problemele globale ale omenirii”**, Editura “Tehnică București”, București, 1994
3. Bran Fl., **“Geografie economică mondială”**, Editura “Editura Economică”, București, 1997
4. Velcea I., Ungureanu Al., **“Geografie economică a lumii contemporane”**, Editura “ansa S.R.L.”, București, 1993
5. Ciubara S., Buga O., **“Geografie umană și economică a lumii”**, Editura “UST”, Chișinău, 1995
6. **“Mica enciclopedie de geografie. Larousse”**, Editura “Lider”, București, 1996
7. **“Statele lumii de la A la Z”**, Editura “Tess-M”, Constanța, 1998
8. **“Statele lumii. Mica enciclopedie”**, Ediția VI, Editura “Meromedia”, București, 1994
9. Roșca L., **“Economie politică”**, Editura “ULIM”, București, 1997
10. **“ ”**, Editura “M ”, , 1993
11. Mătcu M., **“Economia protecției mediului”**, Editura “Evrica”, Chișinău, 1998
12. **“Anuarul statistic al Republicii Moldova, anul 1996”**, Editura “Statistica”, Chișinău, 1997
13. **“Anuarul statistic al Republicii Moldova, anul 1994”**, Editura “Statistica”, Chișinău, 1995
14. **“Anuarul statistic al Republicii Moldova, anul 1997”**, Editura “Statistica”, Chișinău, 1998
15. Efros V., **“Geografia economiei mondiale și problemele globale”**, Editura “Universitatea Suceava”, Suceava, 2001
16. . „ - „. „, „, 1983.

17. . . ” ” ” ”, , 1967.
18. . . ” ” ” ”, , 1990.
19. . . ” ” ” ”, „Homo Faber”, , 2001.
20. . . ” ” ” ”, „Homo Faber”, , 2000.
21. . . ” ” ” ”, „Homo Faber”, , 2000.
22. . . ” ” ” ”, , 1999.
23. Botnaru V., Strică T., **“Indica și metodice la cursul “Geografie umană și economic”**, Editura “UST”, Chișinău, 1995
24. ” ” ” ”, Editura ” ”, , 1978
25. ” ” ” ”, Editura ” ”, , 1990
26. ” ” ” ”, , 1998
27. ” ” ” ”, 10 ” ”, Editura ” ”, , 1996

Bibliografie opțională :

1. Cucu V., Popescu C., **“Urbanism”**, Editura “Universitatea din București”, București, 1975
2. . . . ” ” ” ”, , 1965.
3. . . ” ” ” ”, I”, Editura ” ”, , 1960
4. Cantemir Dmitrie **“Descrierea Moldovei”**, Editura “Universitatea “Al.I. Cuza”, Iași, 1987
5. ” ” ” ”, Editura ” ”, , 1968
6. ” ” ” ”, Editura ” ”, , 1963
7. Oancea D., **“Gruparea urbană “Galați-Brașov”**, Editura “Didactica”, București, 1954
8. . . ” ” ” ”, : ” ”, , , ” ”, Editura ” ”, , 1973
9. Bari I., **“Economia mondială”**, Editura ”Editura economică”, București, 1994
10. Moldovanu D., **“Doctrinile economice”**, Editura ”ASEM”, Chișinău, 1998
11. Nimigeanu V., **“România. Geografie umană”**, Editura “Universitatea Al. I. Cuza”, Iași, 1996
12. Ilinca N., **“Geografie. Manual pentru clasa a X-a”**, Editura ”Petrion”, București, 2001
13. Ilinca N., **“Geografie umană. Populația și ariile omenești”**, Editura ”Corint”, București, 1999.
14. . . ” ” ” ”, , 1977.
15. . . ” ” ” ”, , 1981. (xerocopii).

TOPOGRAFIE-CARTOGRAFIE

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.01.O.003 (IF)	5	I	1	150	90	60
F.01.O.002 (IFR)	5	I	1	150	54	96
Denumirea programului de studii				0114.7/0114.6 Geografie și biologie, 0114.7/0114.10 Geografie și limba engleză, 0114.7 Geografie, 0532.1 Geografie		
Ciclul				Licență		
Denumirea cursului				TOPOGRAFIE - CARTOGRAFIE		
Facultatea/catedra responsabilă de curs				Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și turism		
Titular de curs				Mironov Ion, dr., conf. univ.		
Cadre didactice implicate				-		
e-mail				mironov.ion@upsc.md		

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
<p>Unitatea de curs topografie și cartografie este destinat preșcolilor și formării viitorilor geografi, având menirea familiarizării studenților cu varietatea materialelor cartografice, analiza, folosirea și elaborarea lor, deoarece activitatea complexă a oricărui geograf este de a fi permanentă în contact cu harta geografică, atât în munca de cercetare și în laborator studenții vor fi capabili să recunoască particularitățile mijloacelor de reprezentare cartografică a Pamântului, să efectueze procedee cartometrice pe diferite produse cartografice, să elaboreze produse cartografice pentru reprezentarea informației geografice prin diferite metode, să opereze cu tehnica necesară pentru efectuarea măsurătorilor topografice, să analizeze și să compare diverse produse cartografice. Deprinderile, priceperile și cunoștințele practice în cadrul studierii acestui curs va oferi studenților posibilitatea de a înlelege și să însuțească temeinic disciplinele geografice ulterioare.</p>
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<ul style="list-style-type: none"> - să cunoască principiile, metodele și tehniciile de utilizare a reprezentărilor cartografice în diverse domenii de activitate, inclusiv în procesul educativ-instructiv; - să elaboreze un rezumat, un aviz referitor la un produs cartografic; - să interpreteze conținutul hartelor generale și a celor tematice în baza semnelor convenționale și a metodelor de reprezentare a elementelor de conținut pe hărțile tematice; - să aplique rețeaua cartografică în realizarea diferitor exerciții practice pe hărți; - să analizeze o reprezentare cartografică; - să comunice într-o manieră clară și precisă, oral și scris în diverse contexte profesionale; - să ţină un discurs profesional într-un limbaj adecvat, utilizând tehnologiile informației și de comunicare, inclusiv terminologia specifică domeniului.
Finalitatea de studii
<ul style="list-style-type: none"> - să explice noțiunile fundamentale și terminologia de profil; - să distingă metodele de reprezentare cartografică; - să posede un volum de cunoștințe pentru elegerea informației cartografice. - să aplique diverse modalități de măsurare și reprezentare a spațiului terestru; - să efectueze diverse măsurători prin intermediul hărții;

- să interpreteze hările geografice;
- să compare diferite produse cartografice;
- să utilizeze efectiv produsele cartografice în scopul obținerii unor caracteristici cantitative și calitative despre obiectele geografice;
- să folosească principiile de bază și tehnica efectuării ridicărilor terestre, utilizând noile tehnologii;
- să elaboreze hăruri utilizând atât metodele clasice cât și cele moderne.

Precondiții

- Pentru o înșurătemenie a cursului studentul are nevoie de cunoștințe atât generale cât și de caracter special în domeniul geografiei, matematicii, fizicii, astronomiei cât și alte obiecte din ciclul preuniversitar.
- Deprinderi de muncă intelectual : *capacitatea de a elabora un referat/portofoliu, de a cunoaște rezuma sursele bibliografice, de informare și documentare, de organizare independentă a activității de învățare etc.*
- deprinderi de analiză și sintez : *capacitatea de a analiza produsele cartografice, etc.*
- Formarea competenței cartografice presupune cunoașterea bazelor elementare despre produsele cartografice obținute la obiectul de geografie la nivel de liceu/colegii.

Conținutul unităților de curs

1. Noțiuni introductive. Definiția și obiectul de studiu. Rolul topografiei și cartografiei în întocmirea hărării. Ramurile topografiei și cartografiei. Poziția disciplinei între celelalte științe. Legatura cu sistemele informaționale geografice, matematică, fizică, chimie, desenul, științele geografice, arta, etc. Importanța cursului pentru înșurătarea disciplinelor geografice și pentru pregătirea profesorilor calificați de geografie.

2. Forma și dimensiunile Pământului. Sisteme de coordonate. Noțiunea de suprafață fizică, suprafață teoretică, elipsoid, geoid, sferoid. Elipsoidul terestru, elementele, dimensiunile și orientarea lui. Sistemul coordonatelor geografice (noțiunea de paralel, meridian, poli, latitudine geografică, longitudine geografică). Sistemul coordonatelor plane rectangulare. Sistemul coordonatelor polare. Sistemul de altitudini.

3. Noțiuni generale despre harta geografică. Alte produse cartografice. Principalele caracteristici și definiția hărării. Importanța hărării geografice în practică și știință. Elementele hărării geografice: elementele matematice, elementele de coninut, elementele întocmirii și editării, elementele de caracterizare complimentară. Clasificarea/tipizarea hărărilor geografice (după numărul reprezentat, după scară, după coninut, după destinație, după cromatică, după modul de folosire, etc.).

4. Elementele matematice ale hărării topografice. Noțiuni privind planul și harta topografică. Caracterizarea scarării de proporție a hărării: scară lungimilor și scară suprafețelor. Forma de reprezentare a scarării de proporție pe hartă: scară nominală, scară numerică, scară grafică. Precizia grafică a hărării la scară respectivă. Exerciții bazate pe scară de proporție: transformarea scarării numerice în scară nominală; transformarea scarării nominale în scară suprafețelor etc. Procedee de determinare a lungimilor și ariilor pe harta topografică. Proiecția cartografică a hărării topografice. Caroiajul rectangular Gauss-Kruger. Determinarea, raportarea coordonatelor rectangulare pe harta topografică. Sistemul de nomenclatură. Determinarea nomenclaturii hărării topografice după scară și coordonatele geografice indicate. Determinarea meridianelor și paralelor meridiane și a hărării topografice după nomenclatura indicată. Cadrul hărării topografice. Determinarea, raportarea coordonatelor geografice pe harta topografică. Unghiurile de orientare. Azimutul geografic, azimutul magnetic, unghiul de direcție, declinarea magnetică, declinarea convențională, convergența meridianelor. Măsurarea unghiurilor de orientare pe harta topografică.

5. Elementele de conținut ale hărării topografice și reprezentarea lor cartografică. Particularitățile semnelor convenționale ale hărărilor topografice. Reprezentarea hidrografiei și vegetației pe hările topografice. Reprezentarea reliefului pe hările topografice. Metodele de

reprezentare a reliefului pe harta topografic : metoda curbelor de nivel, metoda cotelor, metoda semnelor conven ionale. Studierea i analiza reliefului pe harta topografic . Determinarea unghiului de pant pe harta topografic . Determinarea altitudinii punctelor pe harta topografic . Întocmirea profilului topografic. Reprezentarea elementelor social economice pe h r ile topografice (a ez rile omene ti, c ile de comunica ie, detaliile economice i culturale etc.). Citirea i interpretarea h r ii topografice. Folosirea h r ii topografice. Orientarea h r ii. Caracterizarea metodelor de orientare pe teren.

6. Caracterizarea ridic rilor topografice. No iuni generale despre ridic rile topografice. Clasificarea ridic rilor topografice. Marcarea i semnalizarea punctelor în teren. M surarea direct i indirect a distan elor în topografie, instrumentele utilizate. Reducerea la orizont a distan elor m surate. M surarea unghiurilor orizontale i verticale în topografie, instrumentele utilizate. **Planimetria.** Metodele determin rii planimetricce a punctelor în teren (polar , intersec iilor, ordonatelor, drumuirii). Abrisul detaliilor din teren. Caracterizarea ridic rii expeditive (vizuale). Instrumentele utilizate i structura lor. Caracterizarea ridic rii cu busola. Instrumentele utilizate i structura lor. Caracterizarea drumuirii cu teodolitul. Instrumentele utilizate structura lor. **Altimetria.** Caracterizarea nivelmentului geometric. Instrumentele utilizate i structura lor. Caracterizarea nivelmentului trigonometric i barometric. Instrumentele utilizate. Caracterizarea ridic rilor combinate (cu menzula, tahimetric , vizual în combina ie cu nivelmentul barometric). Instrumentele utilizate. No iuni generale despre ridic rile fotogrametrice.

7. Globul geografic. Harta geografic de ansamblu. Globul geografic ca model al suprafe ei P mântului. Rigla geografic i folosirea ei. Determinarea coordonatelor geografice pe globul geografic. Ortodroma. Loxodroma. Necesitatea întocmirii h r ilor geografice i a reprezent rii suprafe ei P mântului pe o suprafa plan . Particularit ile sc rii de propor ie a h r ilor geografice de ansamblu. Scara de propor ie principal i secundar . Determinarea ariilor pe harta geografic de ansamblu.

8. Proiec iile cartografice. No iuni generale despre proiec iile cartografice. Elementale proiec ie cartografice (re eaua geografic , re eaua cartografic , punctul de perspectiv , planul de proiec ie). Clasificarea proiec iilor cartografice (dup modul de construc ie, dup pozi ia planului de proiec ie fa de sfera terestr , dup utilizarea în construc ia h r ilor, dup caracterul deform rilor). Caracterul deform rilor introduce de proiec iile cartografice (conforme, echivalente, arbitrar). Elipsa deform rilor. Punctele i liniile deform rilor nule. Izocolele. **Proiec iile azimutale.** Caracterizarea proiec iilor cartografice azimutale perspective (ortografice, stereografice, centrale, exteroioare). Caracterizarea proiec iilor cartografice azimutale neperspective (echidistant Postel, echivalent Lambert). **Proiec iile cilindrice.** Caracterizarea proiec iilor cartografice cilindrice echidistante. Caracterizarea proiec iilor cartografice cilindrice conform Mercator i echivalent Lambert. **Proiec iile conice.** Caracterizarea proiec iilor cartografice conice (Ptolemeu, Krasovski, Kovraiski). Caracterizarea proiec iilor cartografice policonice. Caracterizarea proiec iilor cartografice circulare (Grinten) i pseudoconice (Bonne). Caracterizarea proiec iilor cartografice pseudocilindrice (Sanson, Mollweide, Eckert, etc.). Caracterizarea proiec iilor cartografice derivate (Aitov-Hamer, Goode, Eckert-Goode, stelat). Procedee de identificare a proiec iilor cartografice.

9. Reprezentarea elementelor de con tinut pe h rile de ansamblu. Reprezentarea hidrografiei, reliefului (metoda perspectiv , izohipselor, tentelor hipsometrice, umbririi, punctelor, ha urilor), elementelor social-economice pe h r ile geografice de ansamblu. Întocmirea profilului fizico-geografic complex. Descrierea teritoriului folosind harta geografic . Analiza h r ii geografice de ansamblu.

10. Generalizarea cartografic . Esen a generaliz rii cartografice (selectarea, simplificarea, sintetizarea). Factorii generaliz rii cartografice (scara de propor ie, destina ia, specializarea, particularit ile detaliilor reprezentate). Etapele i principiile generaliz rii cartografice. Compunerea i cadrul h r ii geografice de ansamblu. Orientarea re elei cartografice.

11. H r ile tematice. Metodele de reprezentare a elementelor de con tinut. Esen a h r ii tematice. Particularit ile reprezent rii elementelor de con inut pe h r ile tematice. Caracterizarea metodelor de reprezentare a con inutului h r ilor tematice (metoda fondului calitativ, metoda

izoliniilor, metoda semnelor liniare, metoda arealelor, metoda semnelor dimensionate, metoda cartogramei, metoda liniilor de mi care, metoda punctelor, metoda diagramei, metoda cartodiagramei). Caracterizarea comparativ a metodelor de reprezentare pe hările tematice. Determinarea metodelor de reprezentare a coninutului pe hările tematice. Analiza hările tematice.

12. Seriile de hărți. Atlasul geografic. Seriile de hărți. Hărți analitice, complexe, de sintez, de inventariere, de apreciere, pronostice, etc. Atlasele geografice, clasificarea lor. Analiza atlasului geografic complex și descrierea teritoriului folosind hările lui.

13. Cartografierea geografică. Cartografierea cadrului natural (geologic, geomorfologic, climatic, pedologic, etc.). Cartografierea cadrului socio-uman (populației, economiei, geoecologic, etc).

14. Utilizarea produselor cartografice. Direcțiile de utilizare a hărtilor. Metoda cartografică de cercetare. Principalele metode de analiză efectuate pe hărți. Tehnici de lucru cu harta - analiză vizuală, studii cartometrice, analiză grafică, analiză matematică și statistică etc. Particularitățile materialelor cartografice colare. Clasificarea hărilor colare: hările murale, textuale, mute, electrificate, magnetice, de contur. Analiza produselor cartografice colare.

15. Întocmirea, redactarea și editarea hărilor. Principalele etape de proiectare, elaborarea și editare a hărtilor. Elaborarea programului hărtii. Conținutul programului. Prezentarea hărtii pentru publicare. Editarea și corectarea hărtilor. Scrierea hărtilor.

16. Istorico-topografie și cartografie. Evoluția hărilor geografice și a realizărilor topografiei și cartografiei în diferite perioade istorice - în epoca antică, în Evul Mediu - secolele V-XVII, în secolele XVII-XVIII, în secolul XIX - prezent).

Metode și tehnici de predare și învățare

Învățare centrată pe student: prelegeri interactive, lucrări de laborator, lucru individual.

Strategii de evaluare

Pentru o evaluare eficientă a finalităților vor fi utilizate forme și instrumente complementare de evaluare, cum ar fi proiectul, portofoliul, studiile de caz, prezenteri cu elaborarea de suporturi TIC, autoevaluarea etc., care au un rol deosebit în dezvoltarea capacitații de integrare și în formarea/evaluarea competențelor specifice, inclusiv a competențelor cartografice. Situațiile de integrare vor fi urmate de sarcini concise și clare, limita de timp și, uneori de volum, alte condiții de realizare. Obiectivele evaluării vor pune accent pe progresul personal, atitudinile față de propria persoană, interesele privind evoluția personală în diferite activități profesionale. **Evaluarea curentă** : discuții ghidate, oral și scris, prezenteri, rapoarte, prezentarea rezultatelor de la lucrări de control, participarea la discuții în timpul orelor teoretice și de laborator, portofolii, prezenteri orale. **Evaluarea periodică** prevede 2 testări obligatorii, lucrări de control, referate, studiu de caz, și spunsuri la lucrările de laborator etc. **Evaluarea finală** - examenul final se realizează în formă scris sau oral.

Bibliografie

Obligatorie:

Crivun B., Felidman E., Elemente de cartografie, Chișinău, 1966

Dohotar Vasile., Elemente de topografie generală, Cluj 2001

Mironov I., Indicații metodice pentru efectuarea lucrărilor practice la topografie, Chișinău, 1996

Năstase A., Topografie. București, 1997

Năstase A., Cartografie. București, 1998.

Năstase A. Osaci-Costache G., Topografie – Cartografie. București, 2005

Neamțu M. și alții. Instrumente topografice și geodezice, Editura Tehnică, București, 1982

Sândulache Al., Sficlea V., Cartografie-topografie, București, 1970

Sficlea V., Bican V., Topografie, Iași, 1983

Op ional :

Dragomir V. .a, *Topografie militar* , Editura militar , Bucure ti, 1976

Sta tia total „Trimble M1”. Uzer guide. 2013.

, 1978

, 2003.

, 2005. 176 .

, 1973

, 1981

, 1983

, 1991

, 1980

,

2003

, 1971

, M. 2010

, 1978

, 2005.

L. A.

GEOLOGIE GENERAL

Denumirea programelor de studii	0114.7 Geografie 0114.7/0114.6 Geografie și biologie 0114.7/0114.10 Geografie și limba englez
Ciclul	Licen t
Denumirea cursului	GEOLOGIE GENERAL
Facultatea/catedra responsabil de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și turism
Titular de curs	Castravet Tudor , conf. univ., dr
Cadre didactice implicate	Prepelita Afanasie , asist. univ.
e-mail	castravet.tudor@upsc.md

Codul cursului (program)	Num r de credite ECTS	Anu l	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.01.O.004 (0114.7)	4	I	I	120	44	76
F.01.O.009 (0114.7/0114.6)	4	I	II	120	75	45
F.01.O.009 (0114.7/0114.10)	4	I	II	120	75	45

Descriere succint a integr riilor cursului în programul de studii

Geologia este știin tă care studiaz modul de formare, alc tuirea și istoria dezvolt rii P mântului. În cazul Geologiei generale accentul se pune pe studierea compozi tiei și structurii interne a Terrei, a fenomenelor și proceselor care introduc schimb ri la nivelul litosferei terestre, a tendin telor de evolu ie a blocurilor continentale și a lumii organice. În acest fel geologia se prezint ca o disciplin de baz în preg tirea studen șilor Facult șii de Geografie și a viitorilor speciali ti din domeniul de cercetare și educa ie în geografie. Con tinuturile cursului reprezint

un suport și o sursă pentru înțelegerea și înșurarea mai profundă a cursurilor de geografie regională și economică. Cunoștințele, abilitățile și competențele formate în cadrul studierii acestui curs vor oferi studenților posibilitatea de a înțelege și a înșuși mai profund disciplinele geografice: geomorfologie, pedogeografie, geografia resurselor naturale, geografie fizică a continentelor și oceanelor, geografie fizică a Republicii Moldova.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

La nivel de cunoaștere:

- Formarea unei imagini juste și complexe cu privire la compoziția, structura și evoluția Pământului.
- Cunoașterea și explicarea noțiunilor geologice, a metodelor și procedeelor utilizate în cercetările din acest domeniu;
- Explicarea și localizarea spațială a forțelor geodinamice care produc modificări în interiorul și la suprafața Pământului și cunoașterea corpurilor și structurilor geologice asociate cu acestea.

La nivel de aplicare:

- Citirea, analiza și interpretarea hartelor geologice și tectonice;
- Argumentarea concepțiilor asupra formării și evoluției litosferei și lumii organice;
- Analiza factorilor și proceselor de formare a zăcămintelor de roci și de minerale care alcătuiesc scoarța terestră;
- Observarea și descrierea în teren a proceselor și corpurilor geologice, reprezentarea lor grafică.

La nivel de integrare:

- Utilizarea metodelor și mijloacelor de investigație în studierea formațiunilor și proceselor geologice;
- Elaborarea proiectelor și raportelor cu conținut geologic;
- Implicarea conștientă în acțiunile de protecție și folosire rațională a resurselor subsolului.

Finalitatea de studii

Finalitatea de studii realizată la finele cursului:

- Se explice esența conceptelor, principiilor și metodelor din Geologia generală, a specificității scoarței terestre și componentelor sale;
- Se explice științific procesele și fenomenele geologice din realitatea încăzută;
- Se aplică elementele teoretice și metodologice ale unui studiu științific;
- Se analizează și se interpretează componentele de bază și relațiile spațiale dintre componentele mediului geologic;
- Se operează liber cu aparatul categorial, mecanismele și concepțiile geografice necesare formării gândirii și culturii geografice active.

Precondiții

Asimilarea și promovarea cursului, în condițiile în care acesta reprezintă o disciplină aferentă primului semestru de studiu, nu presupune niciun fel de condiții privitoare la parcurgerea și promovarea prealabilă a vreunei alte discipline înscrise în planul de învățământ. Pe de altă parte, profunzimea, calitatea și finalitatea abilităților intelectuale și practice, ce pot fi dobândite prin intermediul cursului dat, se relatează, printr-o evidentă complementaritate și sinergie educațională, cu cunoștințele ce pot fi dobândite prin parcurgerea celorlalte discipline aferente semestrului I(II) al primului an de studii.

Conținutul unităților de curs

- 1) Introducere. Geologia ca știință. Obiectul de studiu, definiții, obiective și sarcini. Principalele ramuri ale geologiei. Relațiile geologiei cu alte științe. Importanța studierii geologiei.
- 2) Metode și principii de cercetare în geologie. Metode de cercetare inductive. Metode directe de cercetare. Cercetări de laborator. Metode indirecte: Metode de cercetare deductive.
- 3) Structura internă a Pământului. Surse de informații privind structura internă a Pământului. Studiul undelor seismice. Discontinuități. Învelișurile interne ale Pământului. nucleul, mantaua,

astenosfera.

- 4) Litosfera și proprietățile fizice ale Pământului. Litosfera (scoarța terestră) - definiție, structură. Tipuri de scoarță terestră. Proprietățile fizice majore ale Pământului. Cldura internă și externă. Radioactivitatea terestră și originea căldurii interne. Gravitația. Presiunea terestră. Magnetismul terestrus.
- 5) Alcătuirea chimică a mineralogo-petrografică a scoarței terestre. Compoziția chimică a crustei. Elemente de mineralogie. Criterii de identificare. Clasificarea și caracterizarea claselor. Noțiuni de petrografia și criterii de clasificare a rocilor.
- 6) Procese și roci magmatische. Fenomene magmatische. Magmatismul și tipuri de roci magmatische. Consolidarea și structura rocilor magmatische. Procese postmagmatische. Clasificarea rocilor magmatische. Vulcanismul și tipuri de roci vulcanice.
- 7) Procese exogene și roci sedimentare. Definiții, noțiuni. Procesele de formare (geneza) a rocilor sedimentare. Dezagregarea și alterarea chimică a rocilor. Transportul materialului dezagregat. Procese biotice de formare a rocilor. Sedimentarea și procesul de diageneză. Clasificarea rocilor sedimentare.
- 8) Procese și roci metamorfice. Noțiune de metamorfism, mecanismul de realizare și factorii care influențează procese metamorfice. Tipurile de metamorfism. Structura și textura rocilor. Tipuri de roci metamorfice.
- 9) Elemente de tectonică globală. Modelul tectonic global. Mecanismul și tipurile de litosferice. Tipurile de contact dintre plăciile litosferice. Zonele de extensiune (zonele de rift) - procese și structuri geologice asociate. Zonele de convergență (zonele de subducție) - procese și structuri geologice asociate.
- 10) Mișcările tectonice ale scoarței terestre. Forțe tectonice – noțiuni, tipuri. Mișcările epirogenice sau oscilatorii. Mișcările orogenetice.
- 11) Structuri geotectonice majore. Noțiuni și tipuri de structuri tectonice. Regiuni de geosinclinal. Regiuni de platformă.
- 12) Geocronologia Pământului. Noțiuni și termeni geocronologici. Elemente de stratigrafie. Determinarea vîrstelor depozitelor de roci. Scara timpului geologic. Elemente de geologie istorică. Eonul Arhaic și Proterozoic. Durată. Caracteristici litologice. Cadrul tectonic. Caracteristici biologice ale Proterozoicului.
- 13) Era Paleozoică. Durata și periodizarea. Paleozoicul timpuriu - caracteristici biologice, mișcările tectonice și paleogeografie. Paleozoicul târziu - caracteristici biologice, mișcările tectonice și paleogeografie.
- 14) Era Mezozoică. Durata și periodizarea. Lumea organică. Mișcările tectonice și paleogeografie.
- 15) Era Cainozoică. Durata și periodizarea. Perioada Paleogen și Neogen. Lumea organică. Mișcările tectonice și paleogeografie. Perioada Cuaternară – particularitățile climei, lumii organice și depozitelor de roci.

Strategii de evaluare

Pentru o evaluare eficientă și finală, sunt utilizate forme și instrumente complementare de evaluare, cum ar fi: proiectul, portofoliul, studiul de caz, prezentările/comunicațiile cu elaborarea de suporturi TIC și.a., care au un rol deosebit în dezvoltarea capacitatii de integrare și în formarea/evaluarea competențelor specifice. Situațiile de integrare vor fi urmate de sarcini concise și clare, limitate de timp, volum și alte condiții de realizare.

Evaluarea curentă: discuții ghidate, oral și în scris, prezentări, rapoarte, prezentarea rezultatelor de la lucrările de control, participarea la discuții în timpul prelegerilor și lucrărilor practice, portofolii, prezentările orale a unei teme pentru studenții de la învățământul cu frecvență redusă.

Evaluarea curentă: include 2 testările obligatorii, evaluarea lucrului individual, referatelor și comunicărilor, etc., activitate în cadrul seminarelor (constituie 60% din nota finală).

Evaluarea finală – examenul final se realizează în formă scris sau oral (constituie 40% din nota finală).

Bibliografie**Obligatorie:**

- Bleahu, M. **Tectonica global** , Vol. I, II. Editura Științific și Enciclopedic , București, 1983, 1989
- Buzgar, N., **Mineralogie-Petrografie**, Ed. Univ. „Al. I. Cuza” Iași, 1995
- Juravle, D., **Geologie generală** , Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2015
- Muzafarov, V.G., **Mineralogie și petrografie**, Cartea moldovenească , 1960
- Plimădeală, Gh., **Geologie istorică** , Bălți, 2015

Optional :

- Catana, C., Popescu L., **Geologie generală** , Suceava, 1997
- Lăzărescu, V., **Geologia fizică** , Ed. Tehnică , București, 1980
- Saulea, E., **Geologie istorică** , Editura Didactică și Pedagogică , București, 1967
- Ticleanu, N., Pauliu, S., **Geologie generală** , Editura Universitară , București, 2003
- , , , , , 2006
- , , , , , , , , 2003
- , , , , , 1974
- - , , , , , , , 1964
- , , , , , , , , :
, , , , , 1997

METEOROLOGIE-CLIMATOLOGIE

Denumirea programului de studii	0114.7/0114.6 Geografie și biologie; 0114.7/0114.10 Geografie și limba engleză ; 0114.7 Geografie f.r.
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	Meteorologie-climatologie
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și Turism
Titularul unității de curs	Puțunica Anatolie, conf. univ., doctor
Cadre didactice implicate	-
E-mail	putunica.anatolie@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S1.02.O.014 (F)	3	1	2	90	60	30
S1.02.O.013 (F)	3	1	2	90	60	30
S.02.O.011 (FR)	3	1	2	90	36	54

Descriere succintă integrată a unității de curs în programul de studii
Cursul de Meteorologie – climatologie este o disciplină de specializare a Geografiei fizice și constituie una din disciplinele de bază din învățământul superior, care contribuie la formarea studenților geografi, ca viitori specialisti în cercetare în domeniul sănătății ale Pământului. Meteorologia este o ramură a sănătății geografice și are ca obiect studierea atmosferei și a fenomenelor care se produc în cuprinsul acesteia. Scopul climatologiei este

studiu proceselor de formare a climei, precum clasificarea și descrierea climatelor de pe globul P măntesc.

Procesele și fenomenele fizice care se petrec în atmosferă și la suprafața terestră contribuie în mod considerabil la formarea peisajelor geografice, stând și influențând toate fenomenele ce se produc în cadrul celorlalte geosfere: hidrosferă, reliefosferă, climatosferă, biosferă etc., studiate în cadrul domeniului științei ale P măntului. De aici, rezultă complexitatea și interdisciplinaritatea științei meteorologice și climatologice cu celelalte științe ale mediului natural și uman. Cercetarea climei, sub diversele sale aspecte, permite stabilirea unor corelații multiple între aceasta și celelalte compoziții ale mediului, inclusiv cu activitatea umană. Aceasta din urmă, pe de o parte, suportă consecințele climei, iar pe de alta, o influență.

Aspectele legate de meteorologie și climatologie în respectivul curs, sunt expuse într-o corelație logică. Partea climatică a cursului nu se regăsește doar în ultimele trei capitole, dar și în celelalte capitole, intrucât paralel cu expunerea proceselor fizice ale atmosferei se examenează și consecințele climatice ale acestora.

Cursul contribuie la formarea competențelor care pun în evidență însușirea noastră iunilor de bază, starea și tendințele de dezvoltare a meteorologiei și climatologiei globale, regionale, cât și locale, ca ramură a geografiei contemporane. Materiile însușite la curs vor servi o bază teoretică și metodologică pentru specialiștii care vor activa în domeniul cercetării și inovării.

Scopul cursului: de a contribui la pregătirea unui specialist, care să optimizeze procesul cercetării geografice conform cerințelor și dezideratelor reformelor economice viitoare.

Sarcinile disciplinei: formarea la viitorii cercetători a cunoștințelor geografice durabile și profunde, a deprinderilor și a președerilor, pe care să le utilizeze în practica cotidiană; formarea cunoștințelor și abilităților metodologice în analiza dinamicii elementelor și fenomenelor meteorologice în instituțiile de cercetare; pregătirea practică a studenților pentru profesia cercetător științific.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe cognitive:

- ✓ Definirea conceptelor de bază din domeniul Meteorologiei și Climatologiei;
- ✓ Utilizarea corectă a termenilor de specialitate;
- ✓ Investigarea și interpretarea fenomenelor și proceselor specifice atmosferei terestre;
- ✓ Perceperea coerentă a elementelor și fenomenelor meteo-climatice la nivel global și regional;
- ✓ Identificarea factorilor care determină geneza elementelor și fenomenelor meteo-climatice;
- ✓ Aplicarea cunoștințelor din domeniul studiat și în alte domenii.

Competențe de explicare și interpretare:

- ✓ Analiza și interpretarea corectă a concepțiilor geografice în valorificarea resursei atmosferice;
- ✓ Analiza și interpretarea corectă a concepțiilor despre valorificarea resurselor radiative, a repartiției elementelor meteo-climatice, regimul de evoluție a elementelor meteo-climatice (diurn, lunar, anual și multianual); de analiză calitativă și cantitativă a elementelor și fenomenelor meteorologice;
- ✓ Identificarea compoziției chimice a atmosferei terestre, precum și structurii verticale a acesteia;
- ✓ Explicarea concretă a realității privind schimbările climatice, utilizând terminologia specifică.
- ✓ Dialog intercultural cu diverse actori educaționali, demonstrând cultură civică și disponibilitate de cooperare și implicare.

Competențe instrumental-aplicative:

- ✓ Analiza și descrierea elementelor meteorologice (radiație solară, temperatură aerului, umiditatea aerului, presiunea atmosferică, precipitațiile atmosferice, etc.);
- ✓ Studierea factorilor de climatogeneză, inclusiv cel antropic;

- ✓ Întocmirea proiectelor privind starea climei contemporane;
- ✓ Efectuarea unor observații și măsurări instrumentale asupra unor elemente meteorologice;
- ✓ Caracterizarea tipurilor geografice de climă;
- ✓ Stimularea creativității și a apetitului pentru cercetare prin folosirea unor mijloace moderne (stația meteorologică automată, senzori, etc.);

Competente atitudinale:

- ✓ Implicare în activitatea științifice în legătura cu disciplina;
- ✓ Capacitatea de a avea un comportament etic în legătură cu mediul socio-uman;
- ✓ Capacitatea de a aprecia diversitatea și multiculturalitatea;
- ✓ Abilitatea de a colabora cu specialisti din alte domenii;
- ✓ Attitudine pozitivă față de cunoaștere;
- ✓ Curiozitate pentru explorarea mediului atmosferic;
- ✓ Respect pentru diversitatea naturală și umană;
- ✓ Utilizarea corectă a datelor despre atmosferă ca geosistem;
- ✓ Analizarea corectă, completă, sistematică a informației cu privire la atmosferă, interpretarea adecvată a metodelor de cercetare utilizate în geografia fizică;
- ✓ Analiza posibilităților de a limita poluarea antropică a atmosferei, în scopul diminuirii efectelor schimbărilor climatice.

Finalitate de studii

- ✓ Se explică concepțiile teoretice de bază în domeniul științei meteorologiei și climatologiei, să cunoască activitatea instituțiilor specializate din țară și de peste hotarele acesteia (SHS, OMM, etc.) și metodele principale de cercetare a elementelor meteorologice;
- ✓ Se determină prin calcule indici statistici ai elementelor meteorologice în baza investigațiilor realizate de instituțiile de specialitate (IEG al A.M., SHS), materialelor publicate;
- ✓ Se elaborează acțiuni concrete de ameliorare a stării factorilor de climă din localitatea națională, cu antrenarea autorităților locale, a profesorilor, elevilor și locuitorilor;
- ✓ Se utilizează diversitatea informațiilor cu privire la protecția atmosferei, schimbările climatice și identificarea modalităților utilizării acestora în soluționarea diferitor probleme de mediu.

Precondiții

Geografie umană generală, Geografie fizică generală, Geologie, Geomorfologie și alte discipline

Condiții prealabile:

- ✓ Operaționalizarea termenilor în domeniul: *geografiei, fizicii, biologiei etc.*
- ✓ Deprinderi de muncă intelectuală: *capacitatea de a elabora un proiect, portofoliu, de a cunoaște și rezuma sursele bibliografice de specialitate, de informare și documentare, de organizare independentă a activității de învățare etc.*
- ✓ Deprinderi de analiză și sinteză: *capacitatea de a analiza materialele din domeniul*

Conținutul unității de curs

Unitatea de învățare 1. Introducere

Definiția, obiectul și sarcinile meteorologiei. Ramurile meteorologiei, importanța lor practică, legătura lor cu alte științe. Metodele, procedeele și mijloacele de cercetare în meteorologie. Scurt istoric al dezvoltării meteorologiei.

Unitatea de învățare 2. Noțiuni generale despre atmosfer

Originea și forma atmosferei. Compoziția aerului atmosferic. Impuritățile atmosferice și poluarea atmosferei. Legile fundamentale ale gazelor și densitatea aerului atmosferic. Variația densității aerului în raport cu altitudinea. Masa atmosferei terestre. Structura verticală a atmosferei.

Unitatea de învățare 3. Radiația solară, terestră și atmosferică

Solarele și activitatea solară. Principalele legi ale radiației solare. Compoziția spectrală a radiației solare. Radiația solară directă. Constanta solară. Insolația. Suntările intensității radiației solare. Mersul diurn și anual al intensității radiației solare directe. Radiația difuză. Radiația totală. Radiația reflectată. Albedo. Radiația terestră și a atmosferei. Bilanțul radiativ-caloric la suprafața terestră și în atmosferă. Utilizarea energiei solare în economie.

Unitatea de învățare 4. Regimul termic al solului, bazinelor acvatice și aerului

Temperatura solului. Importanța cunoașterii temperaturii solului. Proprietățile calorice ale solului. Propagarea căldurii în sol. Mersul diurn al temperaturii solului. Înghețul solului. Repartiția temperaturii pe verticală în sol. Temperatura straturilor mai adânci ale scoarței terestre.

Regimul termic al marilor bazine acvatice. Mersul diurn și anual al temperaturii suprafețelor acvatice întinse. Circuitul calorific în sol și în apă.

Temperatura aerului. Transportul căldurii în atmosferă. Mersul diurn al temperaturii aerului. Mersul anual al temperaturii aerului. Repartiția temperaturii pe verticală în troposferă. Procesele adiabatice din atmosferă. Temperatura potențială, echivalentă și echivalent-potențială. Condițiile de stabilitate verticală în atmosferă. Inversiunile de temperatură din troposferă. Utilizarea datelor privind regimul termic al atmosferei în economie.

Unitatea de învățare 5. Regimul umezelii aerului. Condensarea vaporilor de apă .

Precipitațiile și regimul lor

Sistemul de faze ale apei. Originea, modul de răspândire și rolul vaporilor de apă din atmosferă. Mărimea care definește umiditatea aerului. Evaporația. Tensiunea de saturare. Viteza de evaporație. Evaporația în condiții naturale. Mersul diurn și anual al evaporării. Variația diurnă și anuală a tensiunii vaporilor și a umezelii relative. Utilizarea datelor privind umezeala aerului în economie.

Condensarea vaporilor de apă. Condițiile de condensare a vaporilor de apă din atmosferă. Rolul căldurii aerului. Nucleele de condensare. Condensarea vaporilor de apă la suprafața terestră. Rouă și bruma. Condensarea vaporilor de apă în stratul inferior al atmosferei. Cea ce este în picătură. Condensarea vaporilor de apă în atmosferă liberă. Norii. Clasificarea internațională a norilor. Caracterizarea principalelor genuri de nori. Structura microfizică a norilor. Geneza norilor. Nebulozitatea. Mersul diurn și anual al nebulozității.

Precipitațiile atmosferice. Principalele forme și tipuri de precipitații. Geneza precipitațiilor. Mersul diurn al precipitațiilor. Mersul anual al precipitațiilor.

Unitatea de învățare 6. Presiunea aerului. Dinamica atmosferei

Noțiuni generale despre presiunea aerului. Variația presiunii atmosferice cu altitudinea. Gradientul baric vertical și treapta barică. Variația periodică și neperiodică a presiunii atmosferice. Variația diurnă și anuală. Câmpul baric. Topografia barică. Izobare.

Dinamica atmosferei. Noțiuni generale. Gradientul baric orizontal. Forța de abatere a mișcării de rotație a Pământului (forța Coriolis). Forța de frecare. Forța centrifugă. Vântul geostrofic.

Vântul în prezență a forță de frecare. Direcția, viteza și presiunea vântului. Durata deplasării și structura vântului. Variația diurnă și anuală a vitezei și direcției. Câmpul curenților atmosferici. Circulația termică a aerului. Vânturile locale. Energia eoliană și utilizarea ei.

Unitatea de învățare 7. Vremea și mersul vremii. Activitatea ciclonică și anticiclonică

No iunii generale despre vreme. Masele de aer. Clasificarea maselor de aer. Principalele tipuri geografice de mase de aer și caracteristicile lor. Fronturile atmosferice. Geneza și clasificarea. Principalele tipuri de fronturi atmosferice: front cald, front rece și front ocluz. Influența orografiei asupra fronturilor atmosferice.

Considerații generale asupra activității ciclonice. Geneza și evoluția ciclonului. Structura ciclonului în răzări și vremea. Traекторiile ciclonilor în Europa. Ciclonii tropicali. Anticiclonii și influența lor asupra vremii. Traекторiile anticiclonilor mobili în Europa. Fenomenul convectiv și vremea. Noiuni generale de prevedere a timpului. Sateliți artificiali meteorologici.

Climatologie

Unitatea de învățare 8. Introducere (Noiuni generale. Elementele și factorii climatici).

Definiția și obiectul climatologiei. Ramurile climatologiei și importanța lor practică. Legatura climatologiei cu alte științe. Scurt istoric al climatologiei.

Factorul radiativ al climatului și repartita lui geografică. Repartita de radiație totală la suprafața Pământului. Repartita geografică a bilanțului radiativ-caloric la suprafața Pământului.

Factorii dinamici ai climatului. Trăsările fundamentale ale circulației generale a atmosferei. Cîmpul baric și sistemele curenților planetari din troposferă superioară și stratosferă. Cîmpul baric și circulația atmosferică în troposferă inferioară și la suprafața terestră. Importanța climatogenetică a alizeelor și a zonei ecuatoriale. Circulația monsonică. Rolul climatic al curenților oceanici.

Factorii geografici ai climatului. Influența uscatului și a mării asupra climatului. Influența reliefului asupra climatului. Influența vegetației asupra climatului. Influența stratului de zăpadă și gheii asupra climatului. Influența antropică asupra climatului.

Repartita geografică a principalelor elemente climatice. Repartita geografică a temperaturii aerului. Repartita geografică a umedelor atmosferice. Repartita geografică a nebulozității. Repartita geografică a precipitațiilor atmosferice. Repartita geografică a precipitațiilor sub formă de zăpadă.

Unitatea de învățare 9. Clasificarea climatelor.

Problemele bazale ale clasificării climatelor. Clasificarea climatelor după W. Koppen. Clasificarea climatelor după Emm. De Martone. Clasificarea climatelor după L.S. Berg. Clasificarea climatelor după B.P. Alisov.

Unitatea de învățare 10. Tipurile geografice de climat și caracterizarea lor. Tipurile de climat din zona ecuatorială. Tipurile de climat din zonele monsonice ecuatoriale (zonele subecuatoriale). Tipurile de climat din zonele tropicale. Tipurile de climat din zonele subtropicale. Tipurile de climat din zonele temperate. Tipurile de climat din zonele subarctice și subantartice. Tipurile de climat din regiunile polare nordice și sudice.

Unitatea de învățare 11. Oscilații și schimbările climei

Generalitatea asupra noilor de oscilație și schimbare a climei. Metoda de cercetare a schimbărilor și oscilațiilor climei. Ipoteze cu privire la cauzele schimbărilor climei.

Strategii de predare și învățare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea (inter)activă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă.

Curs: prelegerea introductivă; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-dezbateră; prelegerea problematizată; prelegerea-conferință; prelegerea practică/aplicativă; prelegerea modular-integrativă (sandwich);

Laborator: în bază de exerciții, observare dirijată, modelare, simulare, joc de rol, proiect, învățare bazată pe sarcini de lucru etc.;

Studiu individual în baza elaborării ghidurilor produse diferențiate/individualizate/de grup: sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, portofoliu, referat, proiect, studiu de caz, situație-problemă, problem-based learning etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă:

Evaluare finală:

Nota finală se constituie din: nota de la evaluările curente (60%) + nota de la examenul oral (40%) = nota finală (100%).

Bibliografie

Bibliografie obligatorie:

1. Alisov B. P., Poltoraus B. V. *Climatologhia*. Izd. Mosc. Univ., Moscova, 1974;
2. *Atlas oblacov*. Pod. red. A. H. Hrghian, N. I. Novojilov, Ghidrometeoizdat, L., 1978;
3. Bacinschi D. *Meteorologie generală*. Edit. Didactică și pedagogică, București, 1979;
4. Bâzâc Gh., *Din istoria meteorologiei*. Edit. științifică Encyclopedică, București, 1985;
5. Budîco M. I. *Izmenenia climata*. Ghidrometeoizdat, Leningrad, 1974;
6. Ciulache S. *Meteorologie și climatologie*. Edit. Universală. București, 2004;
7. Codan M. *Meteorologie și climatologie*. CEP USM, Chișinău, 2007;
8. Erhan E. *Curs de meteorologie-climatologie*, partea I-II, Ed. Univ. „Al.I.Cuza”, Iași, 1983;
9. Erhan E. *Meteorologie și climatologie practică*. Edit. Univ. „Al. I. Cuza”, Iași, 1999;
10. *Fizico-geograficeschii atlas mira*. GUGK, Moscova, 1964;
11. Hrghian A. H. *Fizica atmosferei*. I-II caiete, Ghidrometeoizdat, Leningrad, 1978.
12. Hromov S. P. *Meteorologhia și Klimatologhia*, dleă geograficeschih fakultetov. Ghidrometeoizdat, Leningrad, 1968;
13. Hromov S. P. *Meteorologhia și Klimatologhia*. Ghidrometeoizdat, Leningrad, 1983;
14. Hromov S. P., Mamontov L. I. *Meteorologhiceschii slovari*. Izd. III Ghidrometeoizdat, Leningrad, 1974.
15. *Klimatologhia*. Pod. red. O. A. Drozdov, V. A. Vasiliev, N. V. Cobîlev. Ghidrometeoizdat, Leningrad, 1989;
16. Povar R., *Climatologie generală*. Edit. Fundația România de minere, București, 2004;
17. Povar R., *Meteorologie generală*. Edit. Fundația România de minere, București, 2006;
18. Sofroni V., Pușcănică A., Iacob M. *Meteorologie-climatologie* (curs de lecții). Edit. UST, Chișinău, 2012;
19. Sofroni V., Pușcănică A., Iacob M. *Metodicescoe rucovodstvo po practicescoi meteorologhii și climatologhii*. Edit. UST, Chișinău, 2006.

Bibliografie optională:

1. Bogdan O., Niculescu E., *Riscurile climatice din România*, Academia Română , Institut. de Geografie, 1999, Compania Segă Internațional, p. 280.
2. Erhan E., *Clima și microclimatul din zona orașului Iași și împrejurimi*, Ed. Junimea, Iași, 1979;
3. Nedealcov M. et., *Factorii meteo-climatici de risc asociați schimbărilor climatice pe teritoriul Republicii Moldova*. Tipografia „Alina Scorohodova”, Chișinău, 2018, 114 p.
4. Nedealcov M., *Schimbările climatice regionale*, IEG al A.M., Tipogr. „Impressum”, 2020, 366 p.

HIDROLOGIE

Denumirea programului de studii	0114.7/0114.6 Geografie și biologie 0114.7/0114.10 Geografie și limba engleză 0114.7 Geografie
Ciclu	Licență
Denumirea cursului	HIDROLOGIE
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și turism
Titular de curs	Castravet Tudor , conf. univ., dr.
Cadre didactice implicate	
e-mail	castravet.tudor@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiul individual
F.01.O.001	4	I	II	120	75	45
S.02.O.010	3	I	II	90	36	54

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Cursul HIDROLOGIE are tangențe logice cu unele conținuturi ale cursurilor <i>Meteorologie și climatologie, Geomorfologie, Topografie, Sisteme geografice Informaționale și Geologie</i>). În studierea acestui curs studenții vor lua cunoștință despre obiectele de studiu a hidrologie, în care este divizat cursul. Proprietățile fizice și chimice ale apelor în natură, rezervele și resursele de apă pe Glob, Hidrologia mării și oceanelor, Hidrologia râurilor, lacurilor, apelor subterane, mlașinilor și ghețarilor.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
La nivel de cunoaștere:
✓ de a documenta selectiv, din diferite surse, informația hidrologică adecvată conținutului conform programei analitice
La nivel de aplicare:
✓ de a aplica metodele și procedeele învățate în calculele hidrologice și evaluarea resurselor de apă.
La nivel de integrare:

-) de a învăța modalitățile de analiză și sinteză a informației hidrologice discrete;
-) de a comunica în limba română într-o manieră clară și precisă, verbal și în scris, în diverse contexte profesionale; de a tine un dialog, discurs profesional într-un limbaj adecvat temei, utilizând terminologia specifică domeniului hidrologie și resurselor de apă .

Finalitatea de studii

Finalitatea de studii realizate la finele cursului:

- să explice esența conceptiilor hidrologice contemporane care determină și asigură dezvoltarea și învățării ei;
- să explice științific procesele și fenomenele hidrologice din realitatea înconjurătoare;
- să aplique elementele teoretice și metodologice ale hidrologiei într-un studiu științific;
- să opereze liber cu aparatul categorial, mecanismele și concepțiile hidrologice necesare formării gândirii și culturii geografice active.

Precondiții

Studentii trebuie să posede cunoștințe profunde obținute la disciplinele generale, de exemplu geografie fizică generală, și de specialitate (descrise în p. II). De asemenea este nevoie de cunoștințe la disciplinele fundamentale – matematică, fizica și chimia. Cunoașterea softurilor generale și de specializare – se salută.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Introducere în hidrologie. Proprietățile fizice și chimice a apei în natură

- I.1. Hidrologia, sarcinile ei și legătura cu alte științe
- I.2. Proprietățile fizice și chimice a apei
- I.3. Repartiția apei pe Glob
- I.4. Circuitul apei în natură și bilanțul mondial al apei
- I.5. Resursele de apă

Tema 2. Oceanologie. Oceanul Planetary și principalele sale componente. Bilanțul de apă al Oceanului Planetary

- 2.1. Oceanul planetary și principalele componente
- 2.2. Originea, structura și relieful fundului oceanului planetary
- 2.3. Bilanțul de apă al Oceanului Planetary

Tema 3. Compoziția chimică și regimul termic al Oceanului Planetary

- 3.1. Compoziția chimică a apelor oceanice (salinitatea)
- 3.2. Regimul termic al Oceanului Planetary
- 3.3. Densitatea și amestecul apei

Tema 4. Dinamica apelor Oceanului Planetary. Valurile

- 4.1. Elementele valurilor
- 4.2. Mărimea apei în valuri
- 4.3. Importanța valurilor
- 4.4. Mareele și importanța lor

Tema 5. Dinamica apelor Oceanului Planetary. Curenții oceanici

- 5.1. Clasificări
- 5.2. Teoriile formării curenților oceanici
- 5.3. Influența curenților oceanici asupra climei

Tema 6. Patamologie. Clasificarea râurilor și a bazinelor sale.

- 6.1. Râu, rețea hidrografică, sistem fluvial
- 6.2. Clasificările râurilor

Tema 7. Morfometria bazinelor de recepție. Profilurile râurilor

- 7.1. Bazin de recepție
- 7.2. Vile râurilor
- 7.3. Albia râului

7.4. Profilul longitudinal al râului

Tema 8. Alimentarea râurilor. Clasificarea râurilor după sursele de alimentare

8.1. Mi carea apei în râuri

8.2. Observații hidrometrice

8.3. Alimentarea râurilor

Tema 9. Scurgerea râurilor. Fazele regimului hidric. Unitățile de exprimare a scurgerii

9.1. Unitățile de exprimare a scurgerii

9.2. Regimul scurgerii

9.3. Hidrograf unitar al scurgerii

9.4. Bilanțul de apă al bazinului râului

Tema 10. Factorii naturali și antropici de formare a scurgerii

10.1. Factorii scurgerii

10.2. Norma scurgerii anuale

10.3. Variabilitatea scurgerii anuale și repartitia ei în cadrul anului

Tema 11. Limnologie. Tipurile de lacuri.

11.1. Generalitate

11.2. Tipurile de lacuri

Tema 12. Morfologia și morfometria lacurilor. Regimul hidric al lacurilor

12.1. Morfologia și morfometria lacurilor

12.2. Bilanțul de apă și regimul de nivele

12.3. Dinamica lacurilor

12.4. Regimul termic al lacurilor

12.5. Fenomenele de gheăză

Tema 13. Hidrogeologie. Categoriile de apă din roci. Proprietățile hidrogeologice ale rocilor

13.1. Originea apelor subterane și teorii asupra formării lor

13.2. Categoriile de apă din roci. Proprietățile hidrogeologice ale rocilor

13.3. Distribuția apelor subterane pe verticală

13.4. Mi carea apelor subterane

Tema 14. Distribuția apelor subterane pe verticală. Straturile acvifere

14.1. Straturile acvifere

14.2. Bilanțul de apă a apelor subterane

14.3. Regimul apelor freatic

14.4. Interacțiunea apelor subterane cu cele de suprafață

14.5. Izvoarele

Strategii de evaluare

Evaluarea este în scris sub formă de eseu pe temele prestabilite anterior și anunțate cu 1 săptămâni înainte de evaluare. Evaluarea este constituită din două subiecte – un subiect discutat în auditoriu împreună cu profesorul (la prelegeri și lucrări de laborator) și un subiect studiat singur (la temele destinate lucrului individual). Pe final se anunță o notă constituată din media aritmetică a notelor obținute la ambele subiecte.

Lucrările de laborator sunt îndeplinite și semnate de cadrul didactic. În cazul lipsei unei teme semnate – studentul nu este admis la examen. Evaluarea la examen este constituită după același principiu ca și evaluările curente.

Bibliografie

Obligatorie:

Diaconu C., Chiric L. (2000), Hidrologie generală - Chișinău

Efros V. (1999), Geografia oceanelor – Lumina, Chișinău
 Gâtescu P. (1998), Limnologie și Oceanografie, Edit. H.G.A., București
 Gâtescu P. (1998), Hidrologie, Edit. Roza vânturilor, Târgoviste
 Grecu Florina (1997), Gheata și ghețari, Introducere în glaciologie, Edit. Tehnică, București
 Piota I. (1995), Hidrologie, Edit. Universității București
 Piota I., Liliana Zaharia, Diaconu D. (2005), Hidrologie – Editura universitară, București
 Posea Aurora (1999), Oceanografie, România de mâine, București
 Romanescu Gh. (2002), Hidrologie generală, Edit. Universității „„ Stefan cel Mare”, Suceava
 Stănescu I. (2000), Hidrologie, Edit. Universității „Al. I. Cuza”, Iași
 Zvoianu I. (1999), Hidrologie, Edit. Fundației „România de mâine”, București
 „ „ „ (1984), „ „ „ :
 „ „ „ (1984), „ „ „ :
 „ „ „ (1999), „ „ „ :
 „ „ „ (1976), „ „ „ :
 „ „ „ (1989), „ „ „ :
 „ „ „ (1992), „ „ „ :
 „ „ „ (1973), „ „ „ :
 „ „ „ (1974), „ „ „ :
 „ „ „ (1976), „ „ „ :
 „ „ „ (1999), „ „ „ :
 „ „ „ (1968), „ „ „ :
 „ „ „ (1998), „ „ „ :
 „ „ „ (1994), „ „ „ :
 „ „ „ (1989), „ „ „ :
 „ „ „ (1989), „ „ „ :
 „ „ „ (1998), „ „ „ :
 „ „ „ (1991), „ „ „ :
 „ „ „ (1983), „ „ „ :
 „ „ „ (1986), „ „ „ :
 „ „ „ (1978), „ „ „ :
 „ „ „ (1975), „ „ „ :

PEDOGEORGAFIE

Denumirea programului de studii	0114.7/0114.6 Geografie și biologie 0114.7/0114.10 Geografie și limba engleză 0114.7 Geografie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	PEDOGEORGAFIE
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și turism
Titular de curs	Codreanu Igor conf. univ., dr.
Cadre didactice implicate	
e-mail	igorcodr@gmail.com codreanu.igor@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S1.03.O.024 (F.)	3	II	III	90	45	45
S1.03.O.022 (F.)	3	II	III	90	30	60
S.03.O.014 (F.R.)						
.						

Descriere succintă integrată a cursului în programul de studii

Cursul de *Pedogeografie* constituie un curs de specializare, destinat pregătirii formării viitorilor specialiști în științe ale educației. Predarea cursului de Pedogeografie este un curs, care oferă profesorului posibilitatea de a utiliza în predare/învățare/evaluare o gamă de strategii didactice, metode și procedee diadactice, mijloace și forme de organizare a activităților de instruire menite să asigure o învățare activă și creativă de către studenți a cunoscătorilor din domeniul pedogeografiei. Prin studierea acestui curs studenții vor lua cunoștințe despre condițiile de formare a solurilor, despre rolul factorilor de pedogeneză, caracteristici, structură, compoziție și legăturile spândirii solurilor pe glob, cunoscând condițiile fizico-geografice care au determinat formarea anumitor tipuri de soluri în Republica Moldova. Cursul poate să fie un evident caracter aplicativ, deoarece studenții în rezultatul înșurării programei cursului vor obține deprinderi practice și competențe de a aplica elementele teoretice și metodologice ale Pedogeografiei într-un studiu teoretic de laborator sau direct în natură, un rol prioritar fiind acordat studierii solurilor din țara noastră. Prin cercetări locale, studiul bibliografic și a materialelor cartografice, determinând tipurile de soluri din localitatea natală și cunoștințele agrotehnice sunt optimale pentru a le menține și spori fertilitatea.

Un rol important se acordă factorului antropic, care valorifică solurile în diferite domenii, inclusiv calea de degradare a solurilor. Materiile înscrise la curs vor servi ca bună bază teoretică, practică și metodologică pentru specialiștii care vor activa în domeniul învățământului preuniversitar, precum și pentru cei din cercetare și inovare.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

1. Competențe cognitive (cunoașterea și utilizarea adecvată a noilor iunilor disciplinei)

a) Cunoaștere și înțelegere:

-) definirea conceptelor de bază din cadrul Pedogeografiei;
-) evidențierea interacțiunilor dintre componentele geosistemului în procesul de pedogeneză;
-) formarea unui vocabular de specialitate și utilizarea corectă a termenilor de specialitate;
-) cunoștințe generale în Pedogeografie, necesare domeniului de formare profesională;

b) Explicare și interpretare (explicarea și interpretarea unor idei, proiecte, procese, precum și a convingurilor teoretice și practice ale disciplinei):

-) interpretarea corelativă a factorilor pedogenetici;
-) explicarea noțiunilor: sol, orizont, profil, distribuție pedogeografică zonală etc.;
-) corelarea proceselor pedogenetice cu efectele asupra morfologiei profilului de sol;
-) evidențierea și explicarea proceselor care conduc la degradarea solurilor;
-) explicarea proprietăților solurilor în raport cu potențialul productiv al acestora;
-) explicarea legilor de distribuție spațială a solurilor.

2. Competențe tehnice/profesionale (proiectarea și evaluarea activităților practice specifice; utilizarea unor metode, tehnici și instrumente de investigare și aplicare):

-) decoperirea și descrierea unui profil de sol;
-) determinarea proprietăților materialului de sol;
-) determinarea tipului de sol;

-) încadrarea taxonomică a unui profil de sol;
-) descrierea proprietăților fizice și chimice ale solurilor prin utilizarea instrumentelor și echipamentului de teren și de laborator;
-) identificarea condițiilor naturale de formarea a diferitelor tipuri de soluri și explicarea legitimității repartiției acestora pe Glob;
-) stimularea creativității și motivarea pentru cercetare prin folosirea unor mijloace moderne.

3. Competențe atitudinale – valorice:

-) reacția pozitivă la sugestii, cerințe, sarcini didactice, satisfacția de a răspunde;
-) implicarea în activitatea științifică cu aplicarea cunoștințelor pedogeografice;
-) capacitatea de a avea un comportament etic;
-) capacitatea de a aprecia diversitatea și multiculturalitatea;
-) abilitatea de a colabora cu specialiștii din alte domenii.

Finalitate de studii

-) **Finalitate de studii realizate la finele cursului:**
-) Să explice concepțiiile teoretice de bază în domeniul științei solurilor, legite de geografie ale repartizării zonale și azonale ale solurilor;
-) Să cunoască principalele metode de cercetare ale solurilor și să aprecieze rolul solului ca factor de mediu în realizarea proceselor naturale și obiectul muncii în agricultură, precum și alte domenii de activitate umană;
-) Să evidențieze căle de degradare a solurilor din localitatea natală și să elaboreze acțiuni concrete de ameliorare a situației solurilor, cu antrenarea autorităților locale, a profesorilor, elevilor și locniciilor;
-) Să utilizeze diversitatea informațiilor cu privire la protecția solurilor și modalitatea utilizării acesteia în procesul didactic și în soluționarea diferitor probleme de mediu.

Precondiții

Studenții trebuie să cunoască legile de bază ale Pământului, factorii de mediu și procesele naturale, interpretate în contextul legăturii cauză-efect, formarea și evoluția solurilor. Sunt importante cunoștințele din domeniul geologiei, geomorfologiei, hidrologiei, meteorologiei, chimiei și biologiei, care vor ajuta la determinarea principalelor tipuri de soluri de pe teritoriul Republicii Moldova și proprietățile acestora. Pentru citirea lucrărilor pedogeografice, sunt necesare cunoștințe de bază cu privire la reprezentările cartografice, elementele lucrărilor geografice, proiectele cartografice, metodele reprezentării cartografice a solurilor. Studenții trebuie să aibă abilități practice de realizare a aplicăriilor pe teren, de a putea reprezenta și analiza corect profilele solurilor, cu respectarea scării.

Conținutul unităților de curs

TEMA 1. Introducere în Pedogeografie. Solul ca sistem, noțiuni specifice. Funcționalitatea solului în natură și viața omului. Generalitatea despre elementele bazei teoretice și bazei metodologice ale științei.

TEMA 2. Aspecte istorice privind cercetările pedogeografice: pedogeografie europeană, americană, românească, rusă. Dezvoltarea pedogeografiei în Republica Moldova. Rolul diferitor etape de dezvoltare a cercetărilor asupra solului, a școlilor de pedologie și rolul actual al științei solului pentru dezvoltarea economiei.

TEMA 3. Caracterizarea factorilor de pedogeneză : roca, relieful, clima, hidric, organismele vii, timpul și antropic.

TEMA 4. Caracterizarea proceselor care determină formarea profilului de sol: acumularea, pierderile, amestecul; de decarbonatare -recarbonatare (secundară); de salinizare și alcalinizare; de eluviere și iluviere; de transformare: alterarea fizică, alterarea chimică, etc. Rolul acestor procese în pedogeneza.

TEMA 5. Componen ii solului: solid, lichid, gazos, organic, humusul. Prportiiile acestor componente în diferite condiii fizico-geografice

TEMA 6. Caracterizarea principalelor propriet i fizice i mecanice ale solurilor: culoarea, textura, scheletul, structura, porozitatea, densitatea aparent .

TEMA 7. Taxonomia, clasificare i r spindirea tipurilor de soluri ale lumii. Taxonomia solurilor aplicat în Republica Moldova.

TEMA 8. Determinarea propriet ților fizice ale solurilor: culoarea, textura, structura, scheletul, densitatea aparent .

TEMA 9. Caracterizarea unor propriet ți chimice ale solurilor. Determinarea Ph-ului, identificarea carbonaților în profilul solului. Rolul indicatorilor chimici în pedogenez .

TEMA 10. Reparti ia geografic a solurilor pe glob în raport cu condiiile fizico-geografice i legit țile P mântului. Caracterizarea profilelor de sol i a tipurilor de utilizare. Exemple din Republica Moldova.

TEMA 11. Caracterizarea solurilor zonale: de tundr , podzolice, cenu ii de p dure,brune de p dure, cernoziomurile, castanii de step arid , brune de semipustiu i brune-cenu ii de pustiu.

TEMA 12. Caracterizarea solurilor zonale: ro ii i galbene subtropicale, castanii de p duri xerofite i tuf ri uri, castanii-cenu ii de step subtropical , cenu ii subtropicale, ale pustiurilor tropicale i subtropicale, lateritice, ro ii de savan , castanii-ro ii de p duri xerofite, brune-ro ii de savan .

TEMA 13. Caracterizarea solurilor intrazonale: hidromorfe, halomorfe, litomorfe, de lunc , montane.

TEMA 14. Analiza i caracterizarea profilului de sol în condi ii de teren/ în poligon selectiv: profilul, orizonturile, culoarea, textura, structura, prezena sau absența carbonaților, tipul de vegetaie caracteristic, utilizarea.

TEMA 15. Caracterizarea solurilor din localitatea natal (profilul, orizonturile, culori.textur , prezena carbonaților, tipul de vegetaie/natural sau cultivat .

Strategii de evaluare

Pentru o evaluare eficient a finalit ilor vor fi utilizate forme i instrumente complementare de evaluare, cum ar fi proiectul, portofoliul, studiile de caz, prezent ri cu elaborarea de suporturi TIC, autoevaluarea .a. care au un rol deosebit în dezvoltarea capaciilor de integrare i în formarea/evaluarea competenelor specifice. Situa iile de integrare vor fi urmate de sarcini concise i clare, limita de timp i, uneori de volum, alte condi ii de realizare. **Evaluarea curent :** discu ii ghidate, oral i în scris, prezent ri, rapoarte, prezentarea rezultatelor de la lucr ri de control, participarea la discu ii în timpul prelegerilor i lucr rilor practice, portofolii, prezent ri orale a unei teme pentru studen ii de la înv t mântul cu frecven a redus **Evaluarea curent** prevede 2 test ri obligatorii, lucr ri individual, referate, studiu de caz, r spunsuri la seminare etc (60% din nota final). **Evaluarea final** – examen final se realizeaz în form scris sau oral (40% din nota final).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Florea N. *Curs de geografia solurilor cu no iuni de pedologie*. Editura Didactic i pedagogic , Bucure ti-1963, 337p;
2. Secu Cristian, Rusu Costantin. *Geografia solurilor cu elemnte de pedologie*. Editura Universit ii „Al. Ioan Cuza” Ia i-2007, 231p;
3. Secu Cristian. *Ghid pentru descrierea i clasificarea solurilor în teren*. Editura Universit ii „Al. Ioan Cuza” Ia i-2011, 223p;
4. Secu Cristian. *Solurile lumii – clasificare, r spândire, caracteristici*. Editura „Terra Nostra”, Ia i-2007, 314p;
5. Rusu C., Stîng I., Niac u L., Vasiliniuc I. *Solurile mun ilor vulcanici din nord-vestul Carpa ilor Orientali*. Editura Universit ii „Al. Ioan Cuza” Ia i-2008, 156p;
6. Lupa cu Gh., Rusu C. *Pedologie – caiet de lucr ri practice pentru studen ii sec iilor de geografie, tiin a mediului i ecologie*. Editura Universit ii „Al. Ioan Cuza”, Ia i-1995, 230p;
7. Lupa cu Gh., Patriche C. *Baza mondial de referin pentru resursele de sol*. Editura Universit ii „Al. Ioan Cuza”, Ia i-2000, 107p;
8. Ursu A. *Solurile Moldovei*. A M, Institutul de ecologie i geografie. Editura „ tiin a”, Chi in u-2011, 323p;
9. Ursu A. *Pedologie aplicativ -domenii i metode*. A M, Institutul de ecologie i geografie, Societatea Na ional a Moldovei de tiin a Solului. Chi in u-2012, 143p;
10. Ursu A., Andrie S., Stasiev Gr. *Eficien a utiliz rii i problemele protej rii solurilor*. Societatea Na ional a Moldovei de tiin a Solului. Chi in u-2012, 276p;
11. Ursu A. *Resursele de sol*. Colec ia – Mediul Geografic al Republicii Moldova. Resursele Naturale. Editura „ tiin a”, Chi in u-2006, p. 158-181;
12. Cerbari V. *Sistemul de clasificare i bonitate a solurilor Republicii Moldova pentru elaborarea studiilor pedologice*. Ed. „Pontos”, Chi in u-2001, 103p;
13. . . . « » , -1975, 286 .
14. . . . « » , -1965, 199 .
15. . . . « » , -1982, 127 .
16. . . . « » , -1962, 271 .
17. Harta solurilor lumii.
18. Harta solurilor Republicii Moldova.
19. Plan : Unit ile majore de soluri, suprafa a i nota de bonitate din Republica Moldova.

BIOGEOGRAFIE

Denumirea programelor de studii	0114.7 Geografie 0114.7/0114.6 Geografie i biologie 0114.7/0114.10 Geografie i limba englez
Ciclul	Licent
Denumirea cursului	BIOGEOGRAFIE
Facultatea/catedra responsabil de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie i turism
Titular de curs	Castravet Tudor , conf. univ., dr
Cadre didactice implicate	Dilan Vitalie , asist. univ.
e-mail	castravet.tudor@upsc.md

Codul cursului (program)	Num r de credite ECTS	Anu l	Semestru l	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.03.O.015 (0114.7)	3	II	III	90	30	60
S1.03.O.025 (0114.7/0114.6)	3	II	III	90	45	45
S1.03.O.023 (0114.7/0114.1 0)	3	II	III	90	45	45

Descriere succint a integrării cursului în programul de studii

Biogeografia reprezint ramura geografiei care studiaz ariile de repartiie a organismelor vii, modul în care aceste organisme îi extind/restrâng aceste arii; de asemenea studiaz factorii mediului ambiant i felul în care aceia acioneaz asupra organismelor, dar i modul în care se asociaz ființele vii pe suprafața terestr generând regionarea floristic i faunistic a globului. Biogeografia tinde s stabilizeasc raporturile care exist între populațiile vegetale și animale cu celelalte înveliuri terestre.

Biogeografia este un curs de specializare ce se studiaz de către studenții ciclului I de la domeniile de formare profesional : Științe ale Educației și Științe Fizice. Unitatea de curs se studiaz în anul II de studii - semestrul III la secția cu frecvența la zi și anul II de studii - semestrul III la secția cu frecvența redus .

Obiectivul general al cursului const în însuirea unor principii de biogeografie, precum i cunoașterea modului în care dinamismul Terrei i procesele biogeografice fundamentale au modelat (i modelează permanent) compoziția actuală i în trecut a biotelor.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

La nivel de cunoaștere:

- Cunoașterea, înțelegerea și utilizarea limbajului specific: studenții se vor familiariza cu terminologia specifică biogeografiei, pe care o vor aplica ulterior la alte discipline conexe (Ecologie, Geografia continentelor i oceanelor etc.);
- Selectarea, documentarea și analiza informațiilor cu conținut geografic de caracter teoretic i metodologic din diferite surse;
- Cunoașterea i explicarea fenomenelor, proceselor biogeografice.

La nivel de aplicare:

- Utilizarea adecvată a elementelor teoretice și metodologice ale științei într-un studiu biogeografic;
- Explicare i interpretare: pe baza materialului prezentat la curs, studenții vor putea înțelege și explica principalele aspecte legate de distribuția și dinamica biotelor pe Terra și de factorii istorici care au condiționat aceste procese. De asemenea, vor înțelege rolul fundamental al proceselor biogeografice în conservarea biodiversității;
- Utilizarea metodelor, mijloacelor i procedurilor specifice într-un studiu geografic;
- Elaborarea unui referat, raport, proiect tematic.

La nivel de integrare:

- Reflecție critică i constructiv : studenții sunt încurajați să discute problemele prezentate la curs i să formuleze propriile concluzii și soluții;
- Creativitate i inovare: Creativitatea din acest domeniu se materializează în capacitatea studenților de a găsi și rezolvări la probleme specifice domeniului, pe baza informațiilor teoretice i practice primite la această disciplină (la curs i lucrările practice).

Finalitate de studii

Finalitate de studii realizate la finele cursului:

- explice esența conceptelor, principiilor și metodelor din Biogeografie, a specificității Biosferei și componentelor sale;
- explice științific procesele și fenomenele biogeografice din realitatea înconjurătoare;
- aplice elementele teoretice și metodologice ale unui studiu științific;
- analizează și interpretează componente de bază și relațiile spațiale dintre componentele Biosferei;
- să opereze liber cu aparatul categorial, mecanismele și concepțiile biogeografice necesare formării gândirii și culturii geografice active.

Precondiții

Asimilarea și promovarea cursului presupune parcurgerea și promovarea prealabilă a cursurilor înschise în planul de învățământ la anul I: Geografie fizică generală, Meteorologie – Climatologie și Hidrologie.

Conținutul unităților de curs

1) Biogeografia ca știință. Obiectul biogeografiei. Relațiile biogeografiei cu alte științe. Ramurile biogeografiei. Biosferă. 2) Taxonomie biologică. Specia ca unitate taxonomică de bază. 3) Niche ecologică. Fitocenoza. Zoocenoza. Biocenoza. Ecosistemul. 4) Dinamica formelor de viață în trecutul geologic. 5) Factorii de mediu. Factorii abiotici. Factorii biotici. 6) Arealul biogeografic. Moduri de răspândire (diseminare) a organismelor. Diseminarea activă. Diseminarea pasivă. Formarea arealelor biogeografice. Categorii de areale. 7) Regiunea Holarctică. Limite. Componentă. Condiții geografice. Lumea vegetală. Lumea animală. 8) Regiunea Neotropicală. Limite. Componentă. Condiții geografice. Lumea vegetală. Lumea animală. 9) Regiunea Africano-Malgă. Limite. Componentă. Condiții geografice. Lumea vegetală. Lumea animală. 10) Regiunea Indo-Malaieză. Limite. Componentă. Condiții geografice. Lumea vegetală. Lumea animală. 11) Regiunea Australiană. Limite. Componentă. Condiții geografice. Lumea vegetală. Lumea animală. 12) Regiunea Polineziană. Limite. Componentă. Condiții geografice. Lumea vegetală. Lumea animală. 13) Regiunea Antarctică. Limite. Componentă. Condiții geografice. Lumea vegetală. Lumea animală. 14) Regionarea biogeografică a Oceanului Planetary. Limite. Componentă. Condiții geografice. Lumea vegetală. Lumea animală.

Strategii de evaluare

Pentru o evaluare eficientă a finalităților sunt utilizate forme și instrumente complementare de evaluare, cum ar fi: proiectul, portofoliul, studiul de caz, prezenteri/comunicații cu elaborarea de suporturi TIC și.a., care au un rol deosebit în dezvoltarea capacității de integrare și în formarea/evaluarea competențelor specifice. Situațiile de integrare vor fi urmărite de sarcini concise și clare, limitate de timp, volum și alte condiții de realizare.

Evaluarea curentă: discuții ghidate, oral și în scris, prezenteri, rapoarte, prezentarea rezultatelor de la lucrările de control, participarea la discuții în timpul prelegerilor și lucrărilor practice, portofolii, prezenteri orale a unei teme pentru studenții de la învățământul cu frecvență redusă.

Evaluarea curentă: include 2 testuri obligatorii, evaluarea lucrului individual, referatelor și comunicărilor, etc., activitate în cadrul seminarelor (constituie 60% din nota finală).

Evaluarea finală – examenul final se realizează în formă scris sau oral (constituie 40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

- nărescu, P., Bozaiu, N., **Biogeografie. Perspectivă genetică și istorică**, Ed. Științifică,

- București, 1973
-
- egu, Adam, **Biogeografie ecologică**, Chișinău 2006
-
- upa cu, Angela, **Biogeografie**, Editura Fundației România de Mâine, București, 2001
-
- anea, Gabriela, **Elemente de biogeografie**, Editura Universitară, București, 2009

Optional :

- ***Journal of Biogeography: <http://onlinelibrary.wiley.com/journal/issues>
- Hugget, R. J., **Fundamentals of biogeography**. 2nd edition. Routledge Taylor & Francis group, 2004
- Muica, Cristina, Buza, Mircea, Sencovici, Mihaela, **Biogeografie - compendiu**, Editura Universitară, București, 2009
- Muica, Cristina, Sencovici, Mihaela, Dumitru cu, C., **Biogeografie - îndrumător pentru lucrări de laborator și practică de teren**, Editura Transversal, Târgoviște, 2004
- Stănilă, Anca-Luiza, **Biogeografie**, Editura Fundației România de Mâine, București, 2004/2006

GEOGRAFIA POPULAȚIEI ȘI AȘEZĂRILOR UMANE

Denumirea programului de studii	0114.7 Geografie; 0114.6 Geografie și biologie; 0114.10 Geografie în limba engleză; 0114.7/0114.10 Geografie în Limba engleză; 0532.1 Geografie.
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	Geografia populației și așezărilor umane
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie. Catedra Geografie și Turism
Titularul unității de curs	Suvac Silvia
Cadre didactice implicate	-
E-mail	godnoaga-suvac.silvia@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual

S1.O.03.024

(învertită cu frecvență)	4	II	III	120	75	45
--------------------------	---	----	-----	-----	----	----

S.O.03.016

(învertită cu frecvență redusă)	4	II	III	120	50	70
---------------------------------	---	----	-----	-----	----	----

Descriere succintă integrată a unității de curs în programul de studii

Unitatea de curs *Geografia populației și așezărilor umane* abordează din punct de vedere geografic fenomenele demografice ale lumii contemporane evidențiind mecanismele care stau la baza evoluției numărului populației, caracteristicile distribuției spațiale și diversitatea structurală a acesteia. Se arată în vedere cunoașterea și în elogerea realității geodemografice la nivel mondial și regional în strânsă legătură cu evoluția socio-economică și politică actuală, în contextul general al globalizării. Se urmărește să se demonstreze conținutul zării de cunoștințe studenților și a diversității rasiale, etnice, culturale, lingvistice, confesionale, socio-economice a populației mondiale, și implicării generate de aceste diferențe ieri și în plan demografic, economic, social sau politic. Aspectele geografice ale așezărilor umane sunt abordate în cadrul geografiei urbane și rurale: definirea, tipologia, forma, structura, funcția, evoluția, distribuția așezărilor umane. Obiectivul general al acestei unități de curs este să prezinte analiza și sinteza complexității fenomenelor și proceselor geodemografice și a așezărilor umane la nivel mondial și regional, prin prisma evoluției cronologice, a repartiției spațiale, a categoriilor și diferențierilor teritoriale, dar și a interculturalității.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe cognitive:

- Definirea conceptelor de bază din domeniul Geografiei populației și așezărilor umane;
- Utilizarea corectă a termenilor de specialitate;
- Investigarea și interpretarea fenomenelor și proceselor specifice Geografiei populației și a așezărilor umane;
- Perceperea coerentă a proceselor și fenomenelor geodemografice la nivel mondial și regional;
- Identificarea factorilor care determină procesele, fenomenele geodemografice și structurile populației;
- Aplicarea cunoștințelor din domeniul studiat și în alte domenii.

Competențe de explicare și interpretare:

- Analiza și interpretarea corectă a concepțiilor geodemografice, a repartiției spațiale a populației, evoluției numerice, mișcării naturale a acesteia pe Terra; de analiză calitativă și cantitativă a unei categorii de populație;
- Identificarea elementelor specifice a categoriilor de stare și mișcare a populației, precum și a categoriilor de așezări;
- Explicarea concretă a realității geodemografice utilizând terminologia specifică.
- Dialog intercultural cu diverse actori educaționali, demonstrând cultură civică și disponibilitate de cooperare și implicare.

Competențe instrumentale-aplicative:

- Evaluarea situației geodemografice a unei țări, regiuni, localități;

- Relaționarea fenomenelor demografice din realitate cu reprezentarea lor grafic și cartografic
- Determinarea soluțiilor unor probleme demografice;
- Argumentarea consecințelor diferitor procese și fenomene geodemografice;
- Recomandarea măsurilor concrete de redresare a situației demografice în diferite state;
- Participarea la dezbaterei în situații reale și imaginare, în legătură cu problematica disciplinei de studiu;
- Previzionarea evoluției populației pe termen scurt, mediu și lung;
- Stabilirea raporturilor dintre populație și resurse, dintre creșterea demografică și dezechilibrele de mediu;
- Interpretarea critică a practicilor educative din punctul de vedere al respectării și cultivării diversității culturale;
- Construirea creativă și responsabilă a unor alternative pedagogice contextualizate de EIC;

Competențe atitudinale:

- Implicarea în activități științifice în legătura cu disciplina;
- Capacitatea de a avea un comportament etic în legătură cu mediul socio-uman;
- Capacitatea de a aprecia diversitatea și multiculturalitatea;
- Abilitatea de a colabora cu specialiști din alte domenii;
- Atitudine pozitivă față de cunoaștere;
- Curiozitate pentru explorarea mediului geografic;
- Respect pentru diversitatea naturală și umană .
- Utilizarea corectă a datelor despre populație ca sistem
- Analizarea corectă, completă, sistematică a informației cu privire la evidența populației, interpretarea adecvată a metodelor de cercetare utilizate în geografia populației.
- Analiza comparativă a posibilităților și a limitelor abordării interculturale în geografia populației din perspectivă istorică, contextuală, culturală etc., cu toleranță și discernământ.

Finalitate de studii

- F-1. Să analizeze din punct de vedere geografic fenomenele și procesele demografice la nivel mondial și regional.
- F-2. Să investigheze originea, evoluția numerică, distribuția teritorială, mobilitatea spațială a populației. Aspecte cu privire la diversitatea culturală .
- F-3. Să analizeze indicatorii geodemografici la nivel mondial, regional și local.

F-4. S evaluatează structurile populării după diversele criterii: de vîrstă, gen, socio-economic, antropologic, etnic, lingvistic, confesional, pe medii de trai prin prisma interculturalității.

F-5. S apreciază principalele corelații spațiale și temporale între populație, resurse, valorificare, forme de habitat și nivel de dezvoltare;

F-6. S interpretează problematica specifică fiecărui domeniu de cercetare din cadrul geodemografiei prin prisma interculturalității.

Precondiții

Discipline anterior studiate: Geografie umană generală, Pedagogie, discipline din domeniul Geografiei etc.

Condiții prealabile:

- Operaționalizarea termenilor în domeniul: geografiei umane, pedagogiei, sociologiei etc.
- Deprinderi de muncă intelectuală: capacitatea de a elabora un proiect didactic, portofoliu, de a consulta și rezuma sursele bibliografice, de informare și documentare, de organizare independentă a activității de învățare etc.
- Deprinderi de analiză și sinteză: capacitatea de a analiza materialele din domeniul educațional etc.

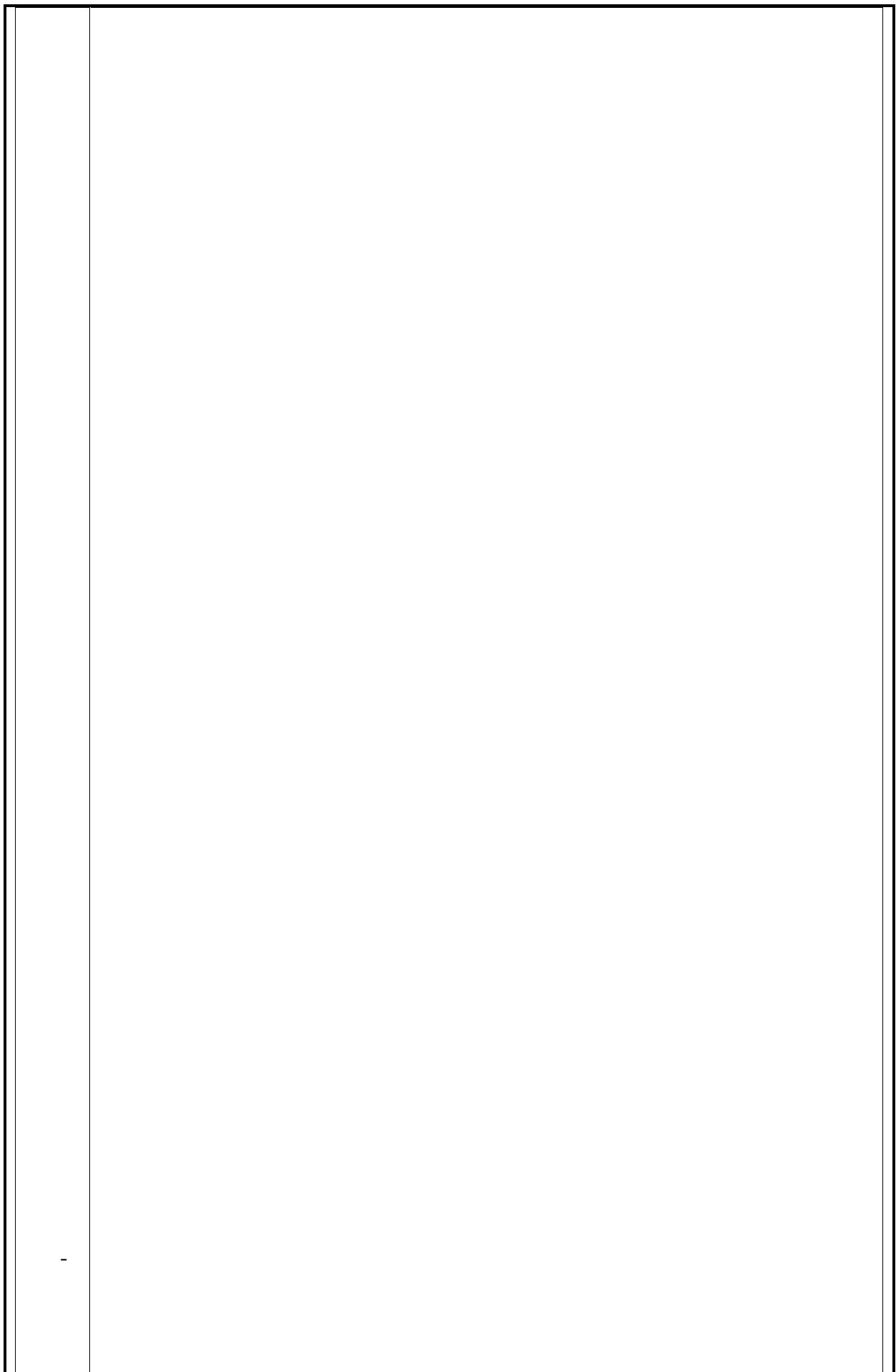
Conținutul unității de curs

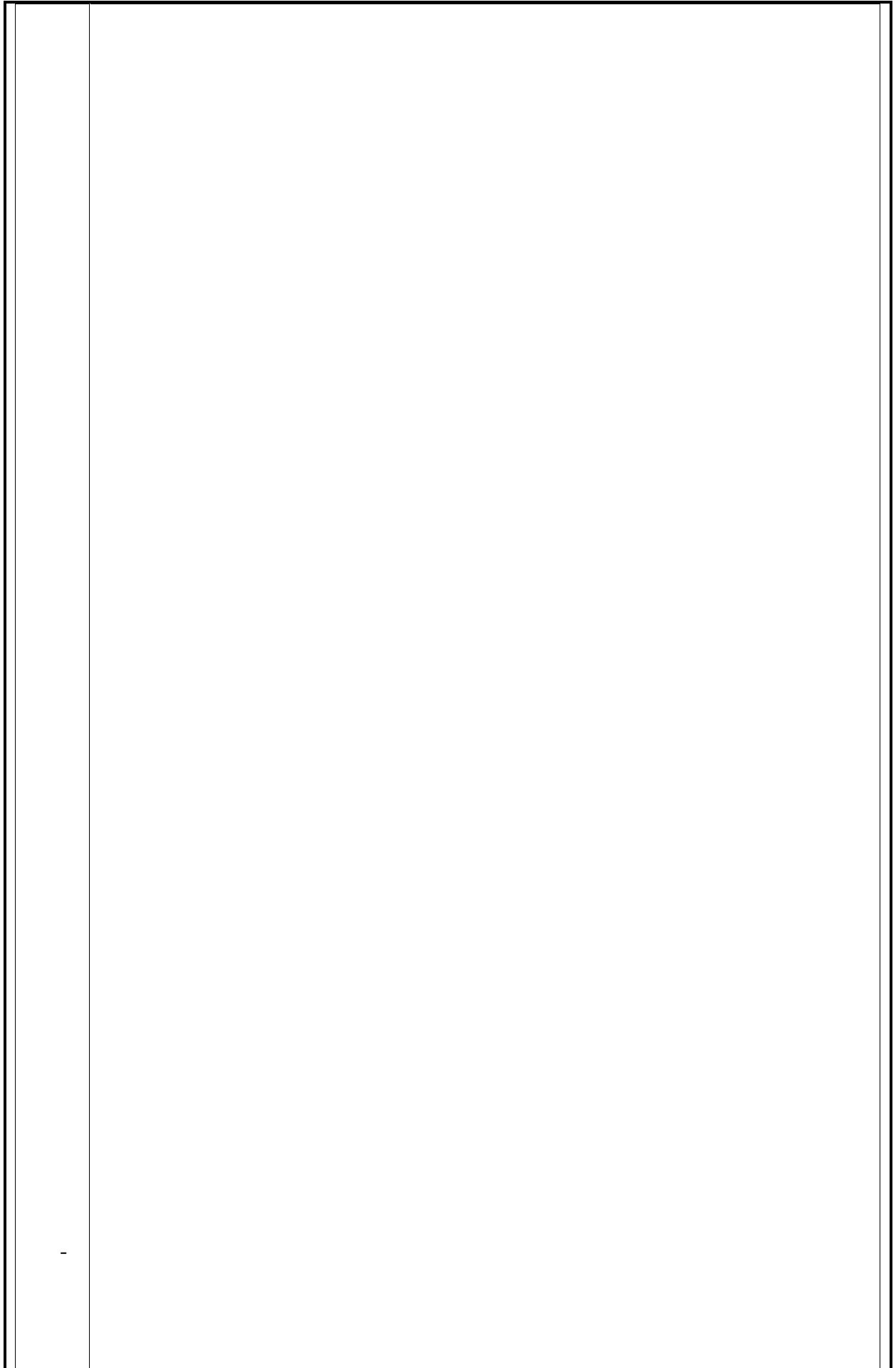
Geografia populației și așezărilor umane – obiect de studiu, metode de cercetare, legăturile cu alte științe	
C obiectiv de referință	Unități de conținut
S tude nții vor fi capabilă bili: - S defini nean sc obie ctul de stud iu și concep ele rela	<p>✓ Geografia populației și așezărilor umane – obiect și domeniu de studiu, importanță.</p> <p>✓ Locul Geografiei populației în cadrul geografiei umane;</p> <p>✓ Preocupările științifice în domeniul geografiei populației și a așezărilor umane.</p> <p>✓ Raporturile cu alte științe.</p> <p>Termeni-cheie: populație umană, subpopulație, populație deschisă, populație închisă, familia, cohortă, generație, metode de cercetare.</p>

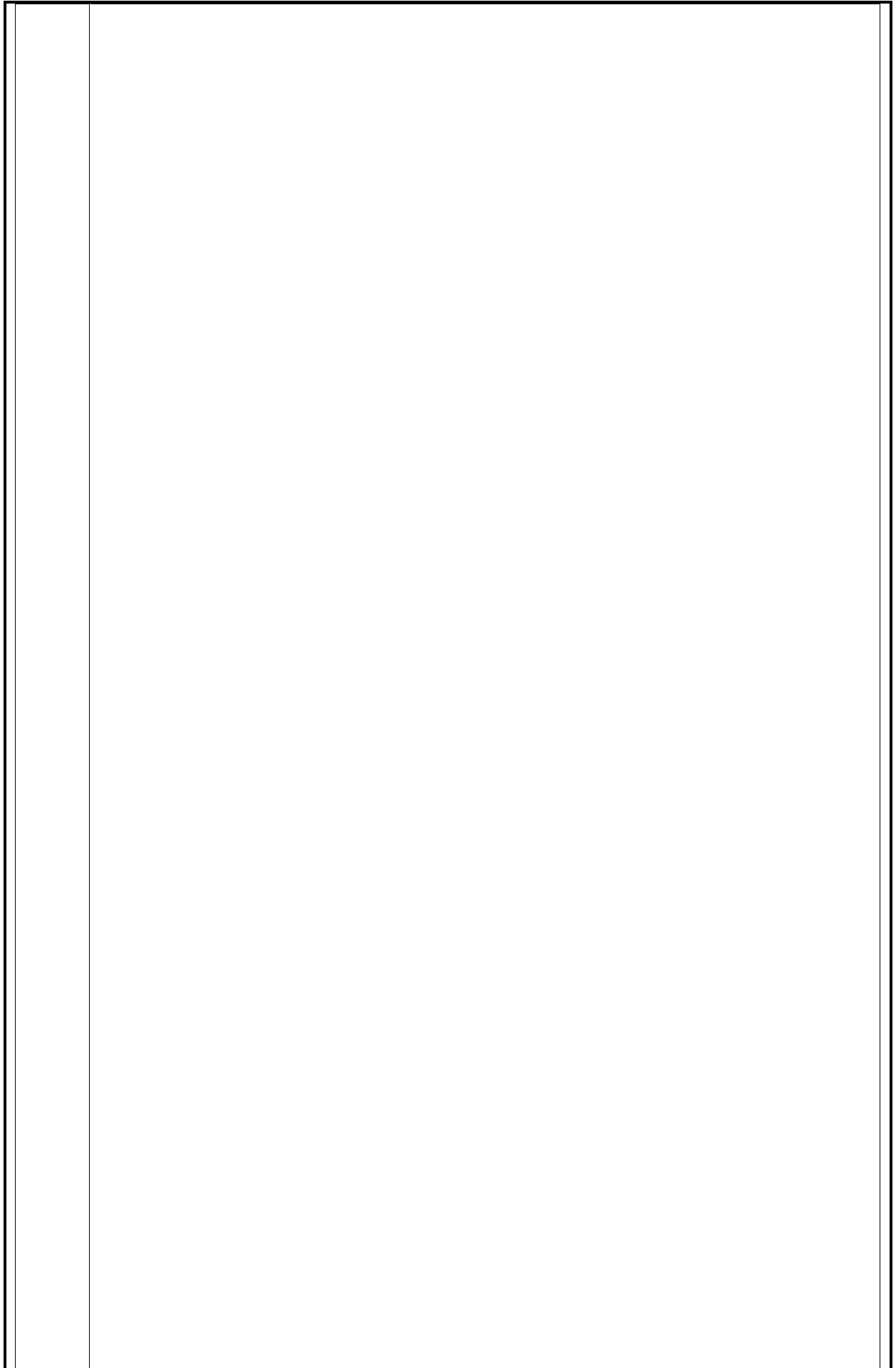
tion
ate
cu
geo
graf
ia
pop
ulaț
iei
i
a ez
ril
or
uma
ne;
- S
iden
tific
e
leg
turil
e
inte
rdis
cipl
inar
e
ale
geo
graf
iei
pop
ulaț
iei
i
a ez
ril
or
uma
ne;
- S
stab
ilea
sc
locu
l
Geo
graf
iei
pop
ulaț
iei

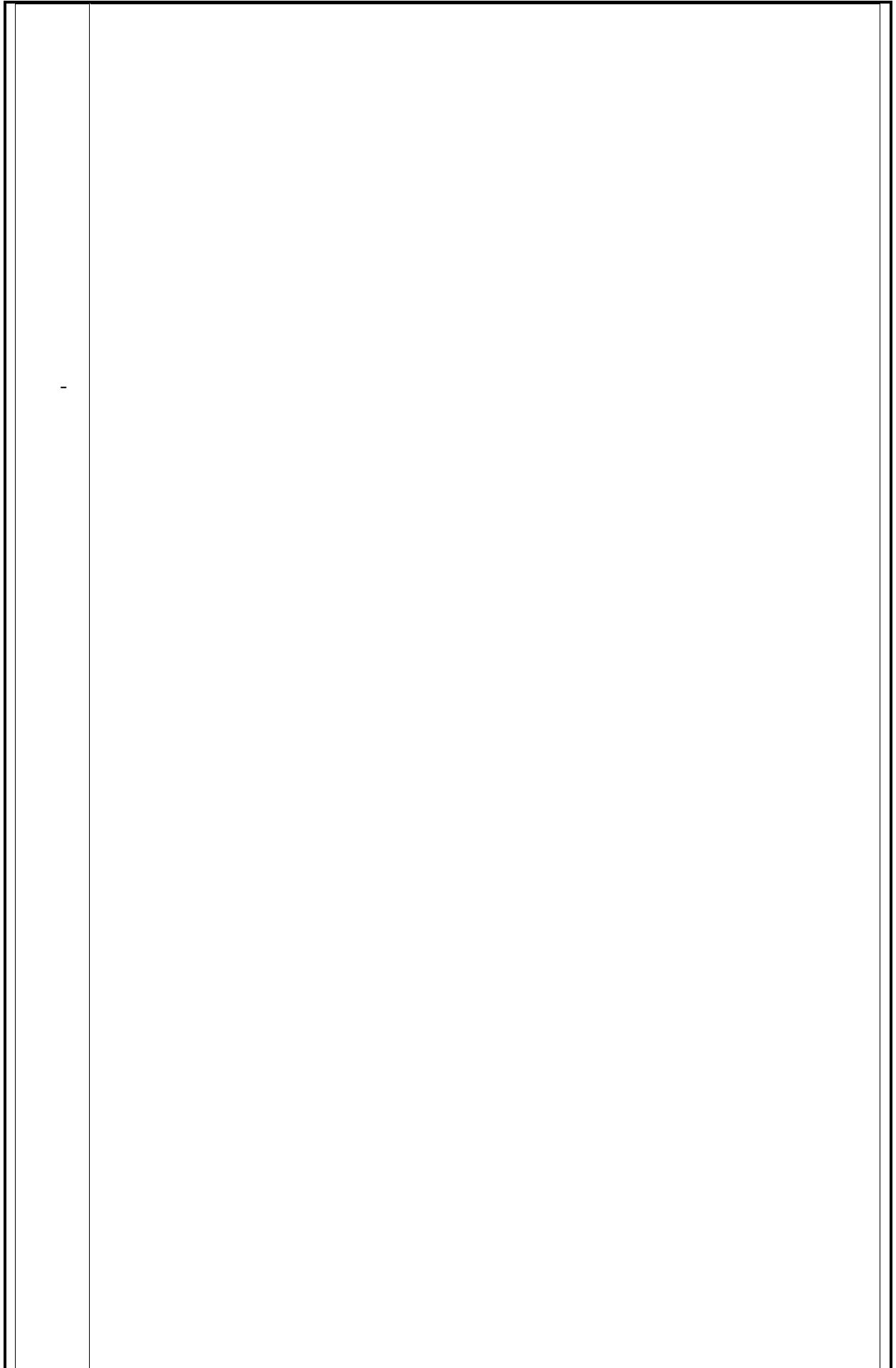
i
a ez
ril
or
uma
ne
în
cadr
ul
Geo
graf
iei
uma
ne;
- S
stab
ilea
sc
locu
l
Geo
graf
iei
pop
ulaț
iei
în
sist
emu
l de
tiin
te
geo
graf
ice;
- S
iden
tific
e
met
odel
e de
cerc
etar
e
apli
cate
în
Geo
graf
ia
pop

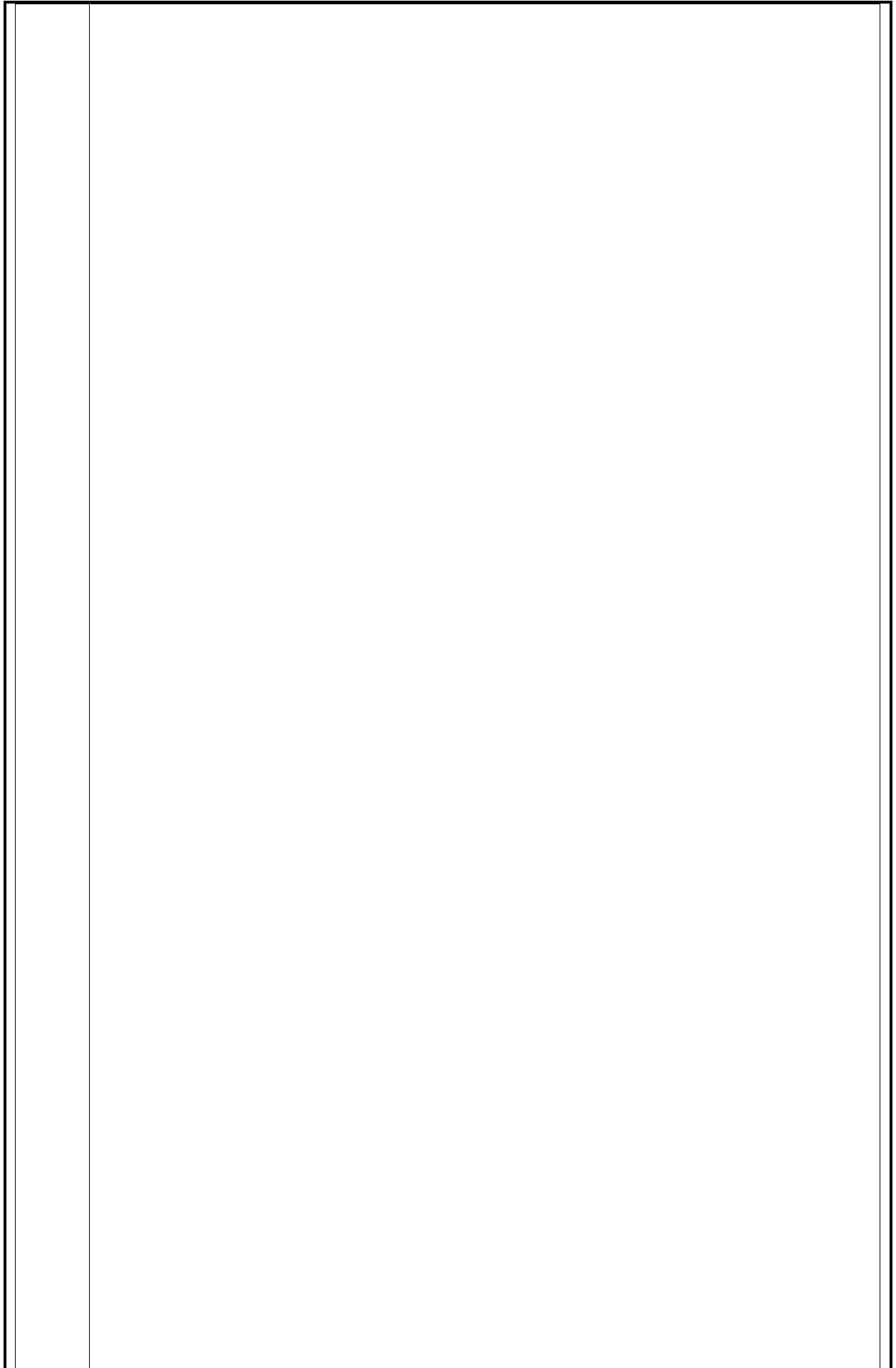
<ul style="list-style-type: none"> - ullaț iei; - S arg ume ntez e imp orta nța prac tic a Geo graf iei pop ulaț iei. 	<p>Sistemul informational în Geografia populației și așezărilor umane</p> <p>Unități de conținut</p>
<p>obiectivul de referință:</p> <p>S tude nții vor fi capabilă: -</p>	<p>Evidența curentă și periodică a populației;</p> <p>Organizațiile internaționale și naționale implicate în evidența populației;</p> <p>Recensăminte populației;</p> <p>Statistica stării civile.</p> <p>Termeni-cheie: evidența populației, evidență curentă, evidență periodică, populație prezentă, populație stabilă, recensământ al populației, statistica stării civile, registre de populație, metode de cercetare.</p>

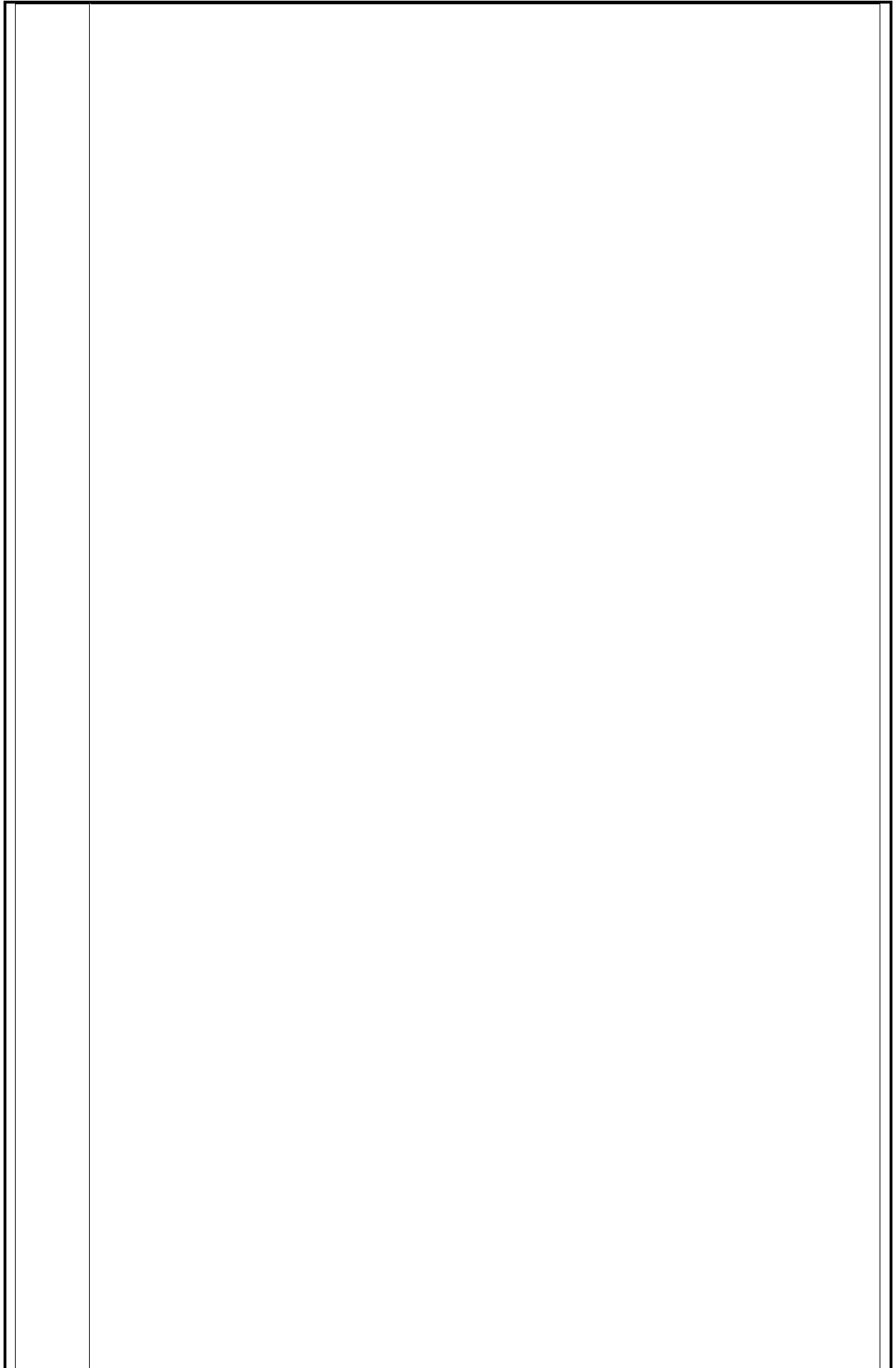

	Evoluția numerică a populației din cele mai vechi timpuri până în prezent
obiective de referință	Unități de conținut
S tude nții vor fi capabilă bili: - analizeze evoluția numerica populației Terrei de la apariția omului până în prezent; - evidențiază etapele/faz	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Evoluția numerică a populației mondiale în diferite perioade. ✓ Evoluția numerică a populației pe continente și pe mari regiuni geografice. ✓ Concepte geodemografice și teorii cu privire la structura numărului de locuitori. ✓ Posibile remedii în problema creșterii demografice. <p>Termeni-cheie: baby-boom, explozie demografică, creștere demografică .</p>

ele cu
cel
mai
mare
ritm
de
cre te
re a
popul
ației
mond
iale;

-
idenți
fice
factor
ii
care
au
deter
minat
cre te
rea
accen
tuat
a
popul
ației
în
secol
ul
XX;

-
anali
zeze
evolu
ția
nume
ric a
popul
ației
pe
regiu
ni
geogr
afice
i ț ri
ale
lumii
.

Tema: Distribuția geografică a populației mondiale	
C	Unități de conținut
biective de referință	
S	Subiecte:
tude	) Aria antropogenezei.
nții	) Factorii care au determinat repartitia spațială a populației;
vor fi capătări	) Indicatorii repartitionei spațiale a populației.
bili: - S	) Focare principale și secundare de concentrare a populației.
definiție scop principiu lele noțiuni în concepte ținute de reparații a spațială a populației Territori; - S	Termeni-cheie: densitatea medie a populației, oicumena, anoicumena, suboicumena, coeficientul de arealitate, distanța medie dintre doi locuitori.
analizeze efectelor oriilor care dete	

rmi
n
repa
rtiť
a
neu
nifo
rm
a
pop
ulať
iei
pe
regi
uni
ale
Terr
ei;
- S

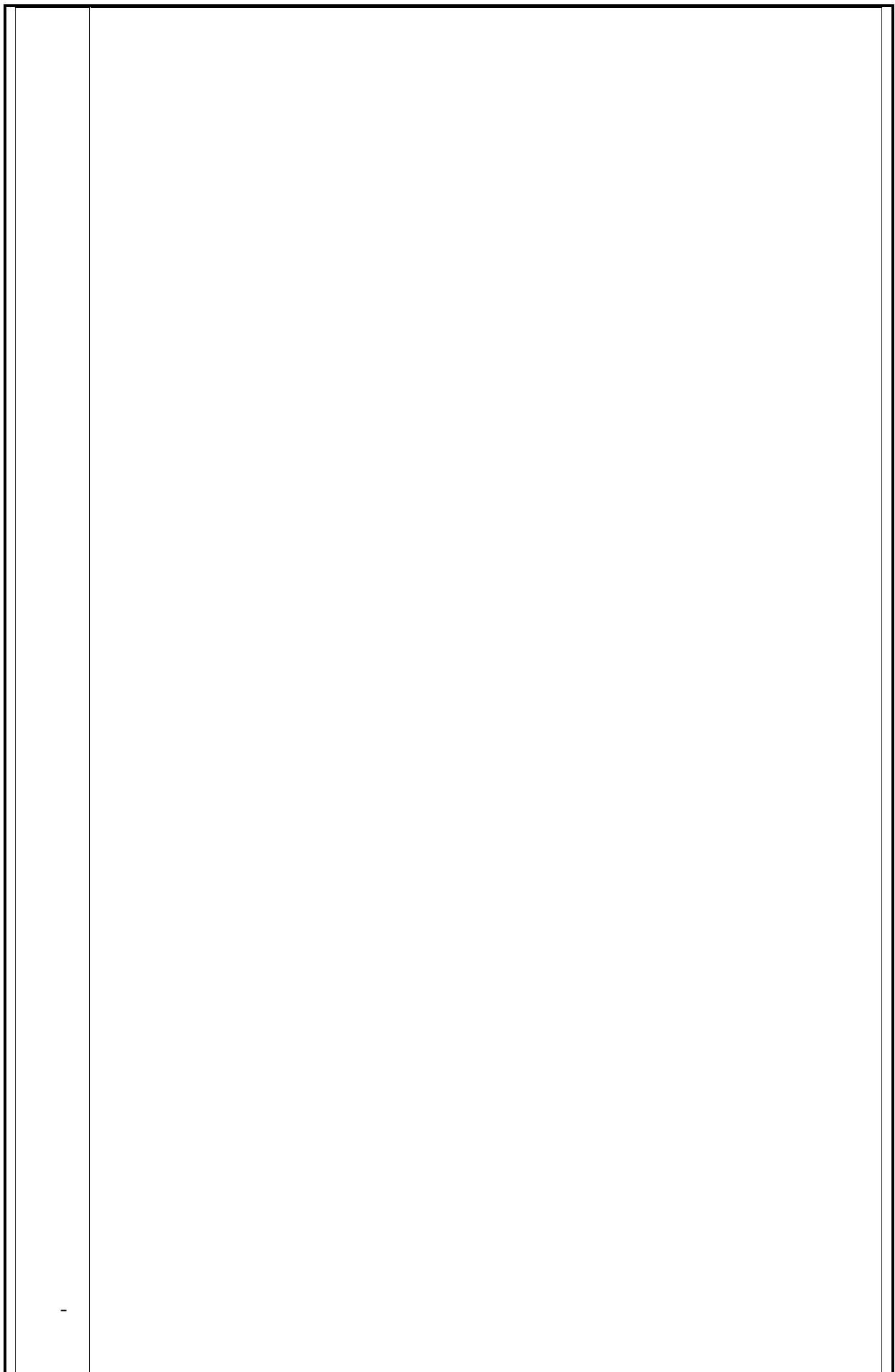
anal
izez
e
tend
inťe
le
înre
gist
rate
în
dina
mic
a
den
sit t
ii
med
ii a
pop
ulať
iei
la
nive
l
mo
ndia
l, pe
regi
uni
i
t ri
ale

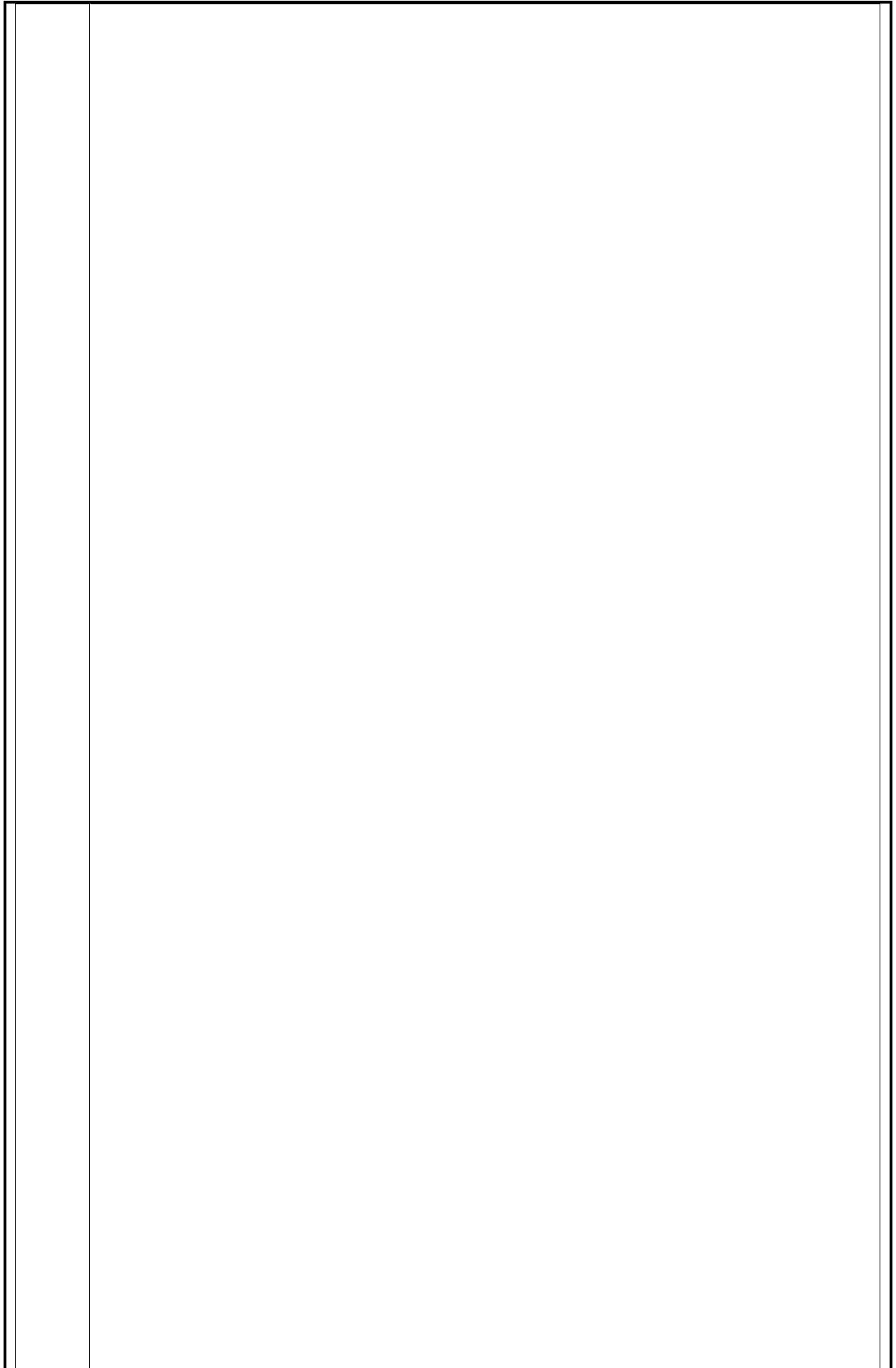
	<p>lumii; - S</p> <p>calculeze den sitatea medie a populației; - S</p> <p>localizează pe hartă</p> <p>regiunile cel mai den sâi cel mai slab populație de pe Terra.</p>
	<p>Mișcarea naturală a populației. Tranzitia demografică</p> <p>Unități de conținut</p>
obiectiv de referință	

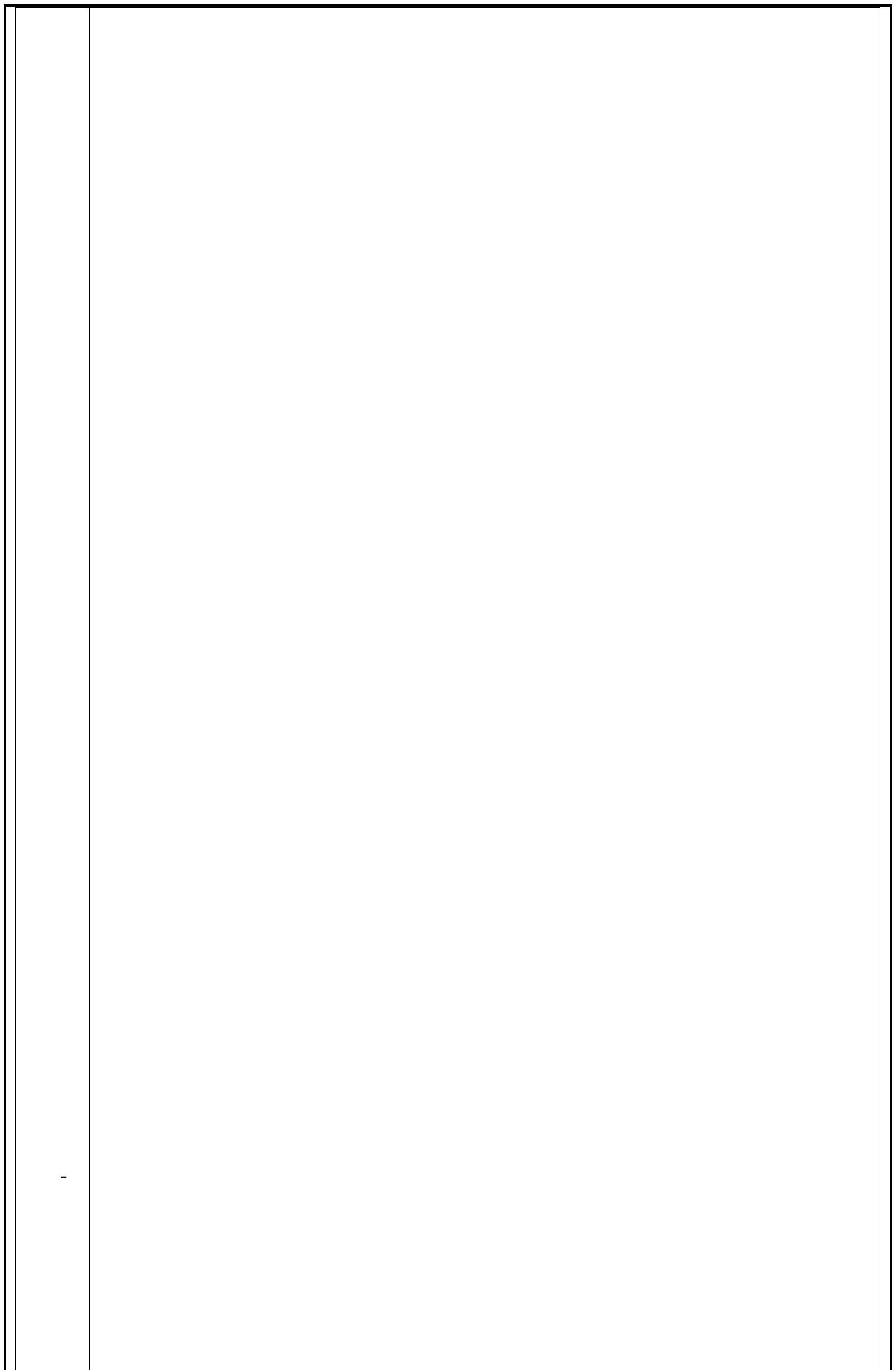

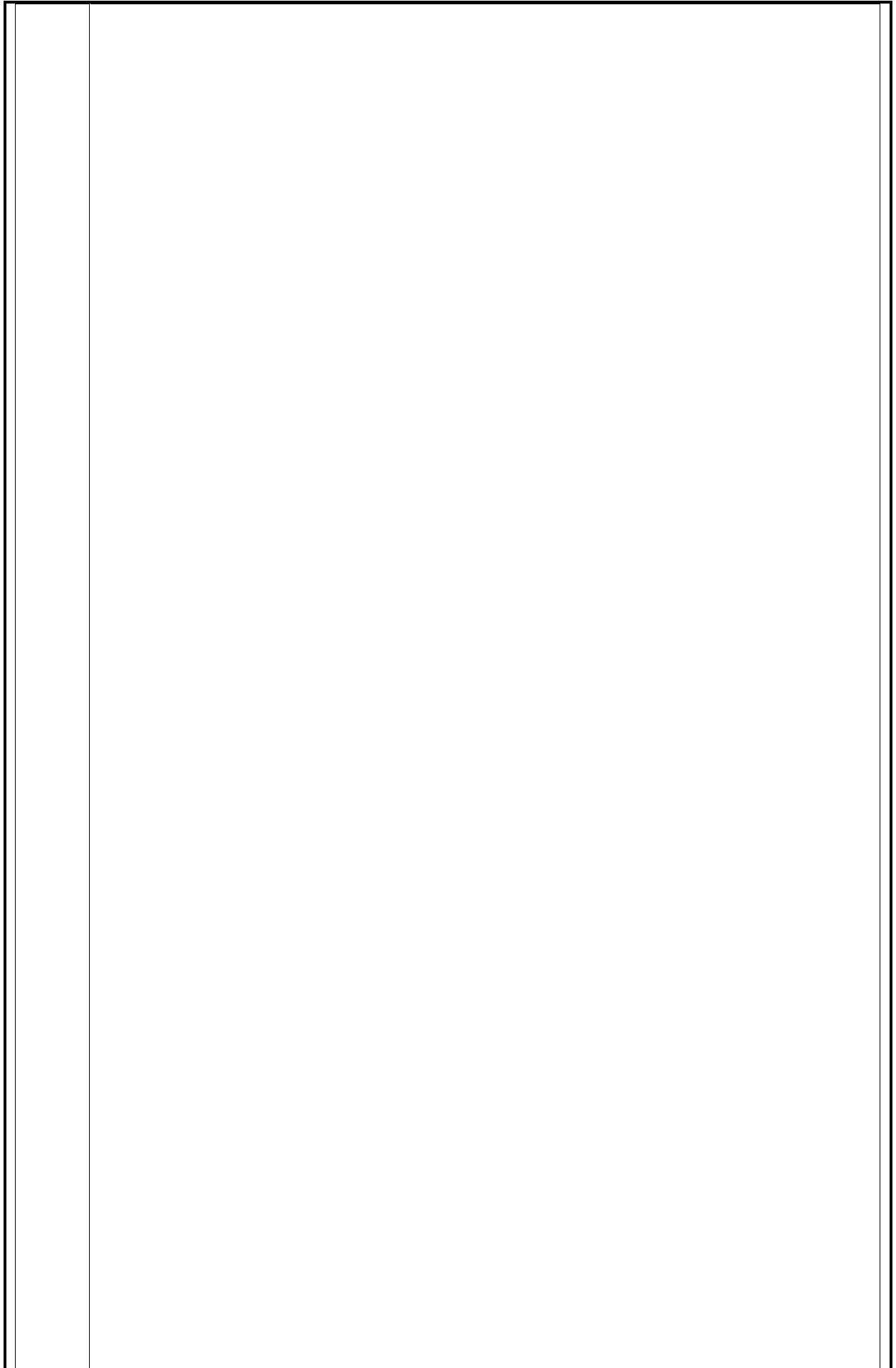
	<p>Componențe dinamicii populației. Mișcarea naturală și mecanică a populației;</p> <p>Indicatorii demografici ai mișcării naturale a populației;</p> <p>Variații spațiale ale indicatorilor demografici;</p>
studiu nții vor fi	

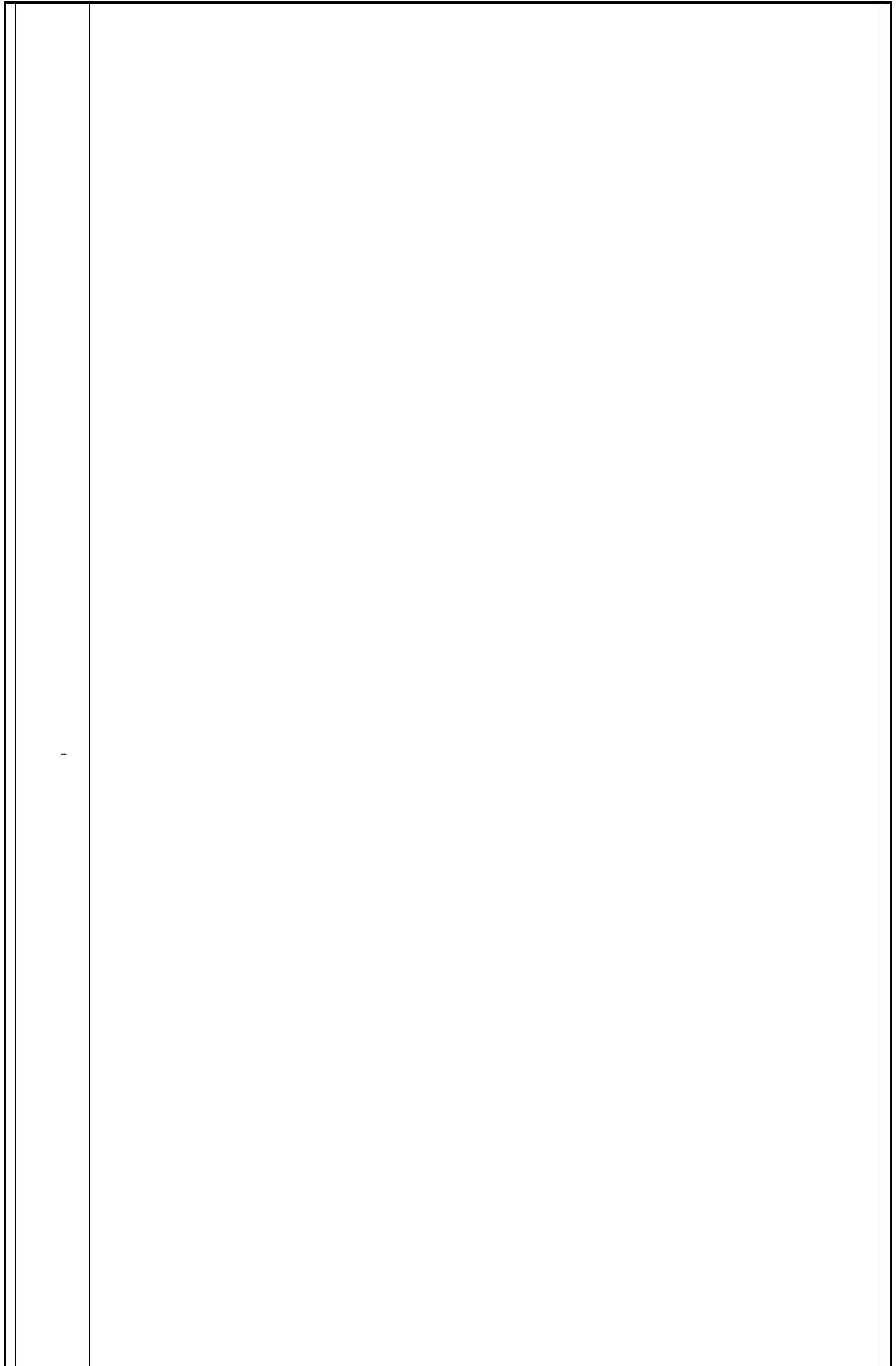
capabilități:	J Tipuri de evoluție demografic . Legea tranziției demografice. Termeni-cheie: mișcare naturală a populației, bilanț natural, spor natural, deficit natural, natalitate, mortalitate, tranziția demografică, politica demografică
----------------------	---

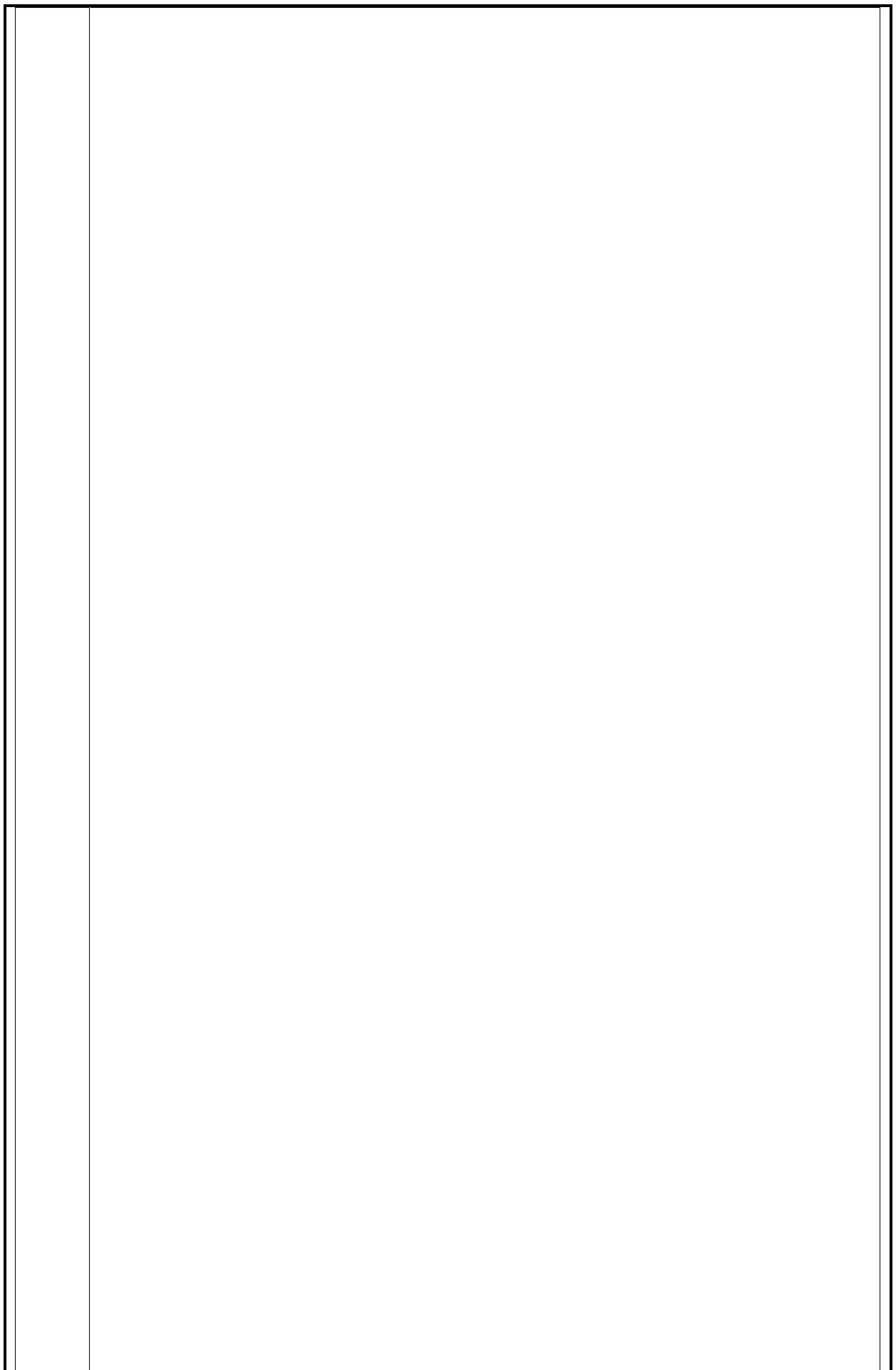

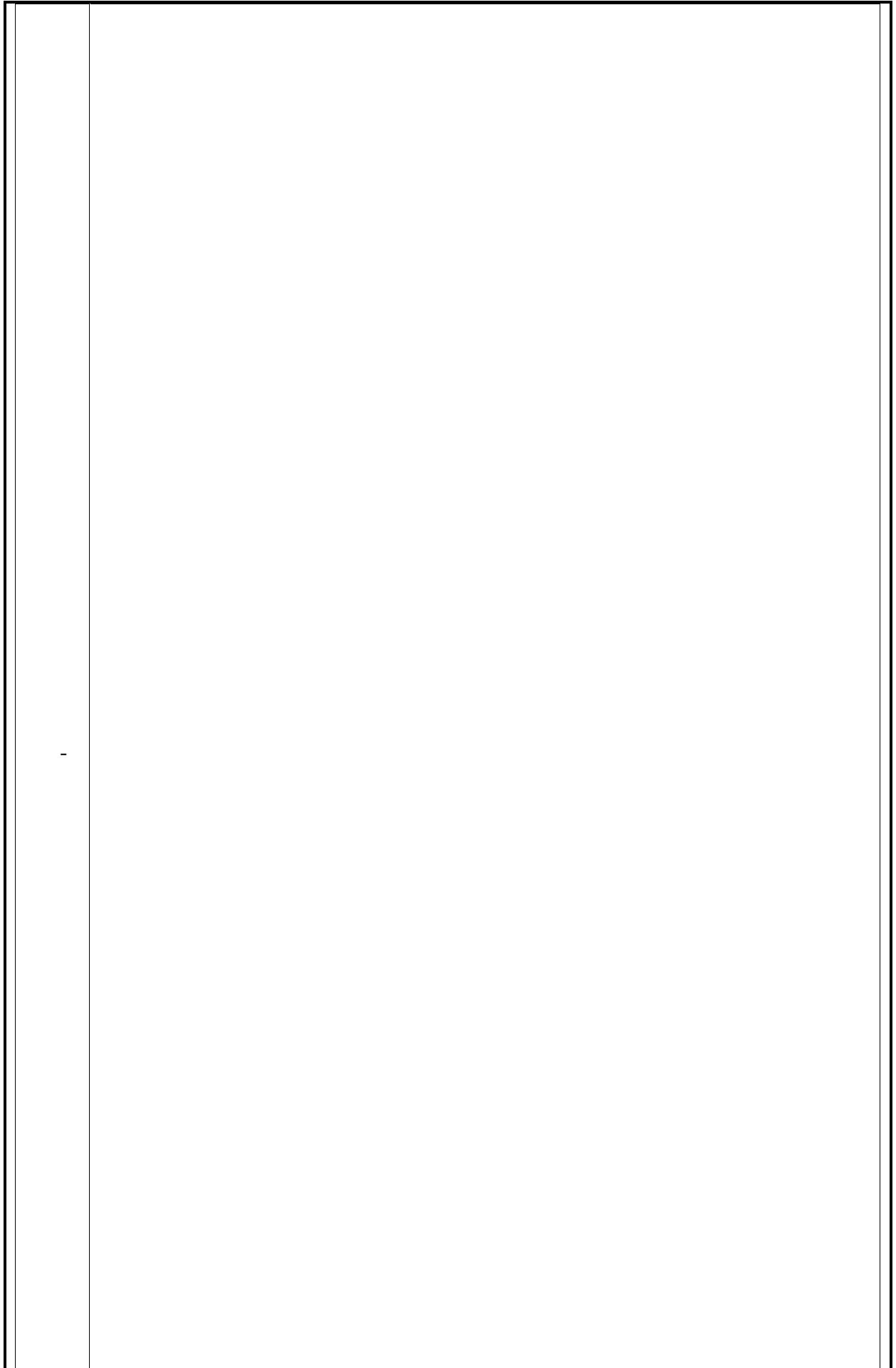

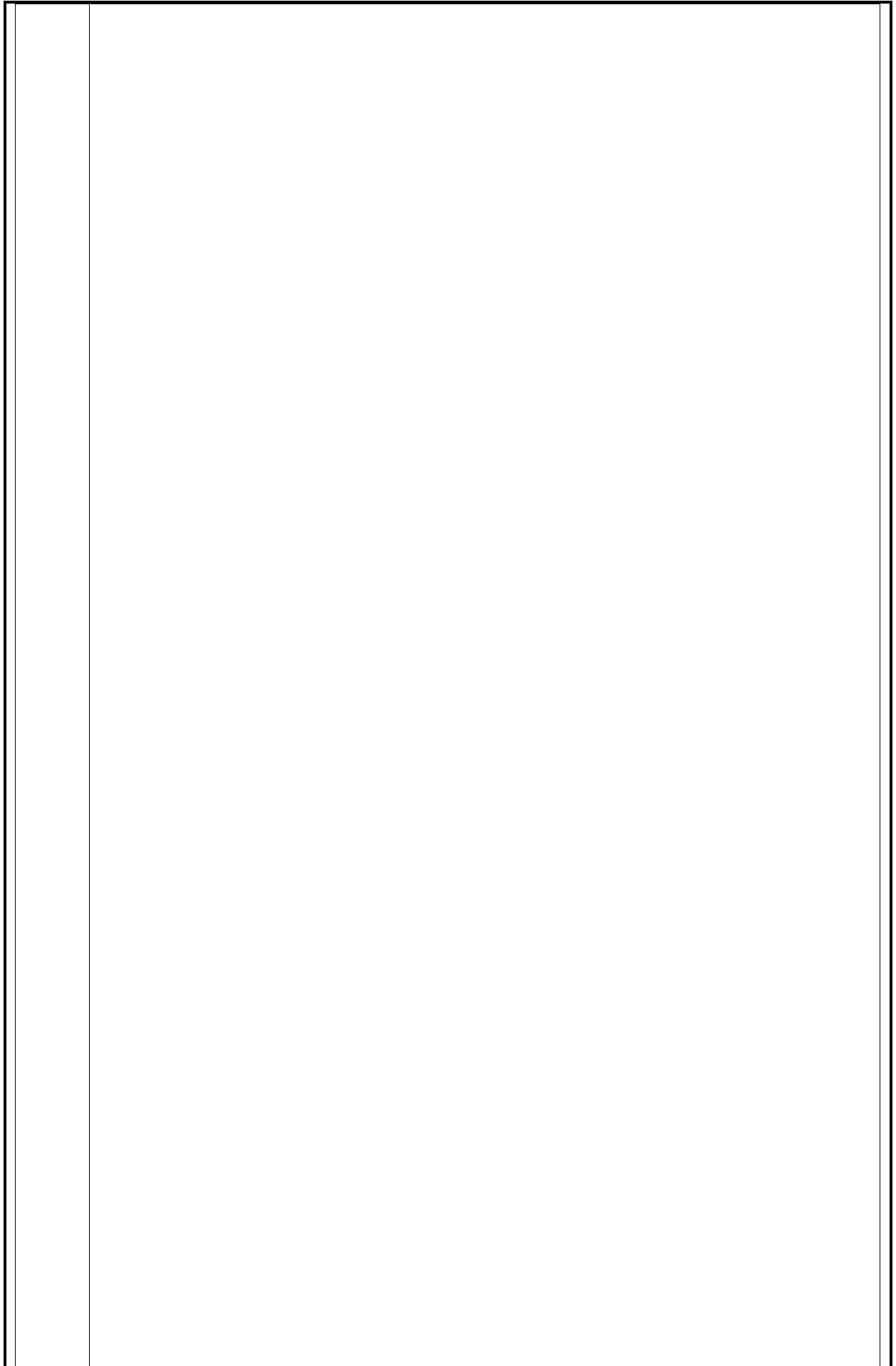

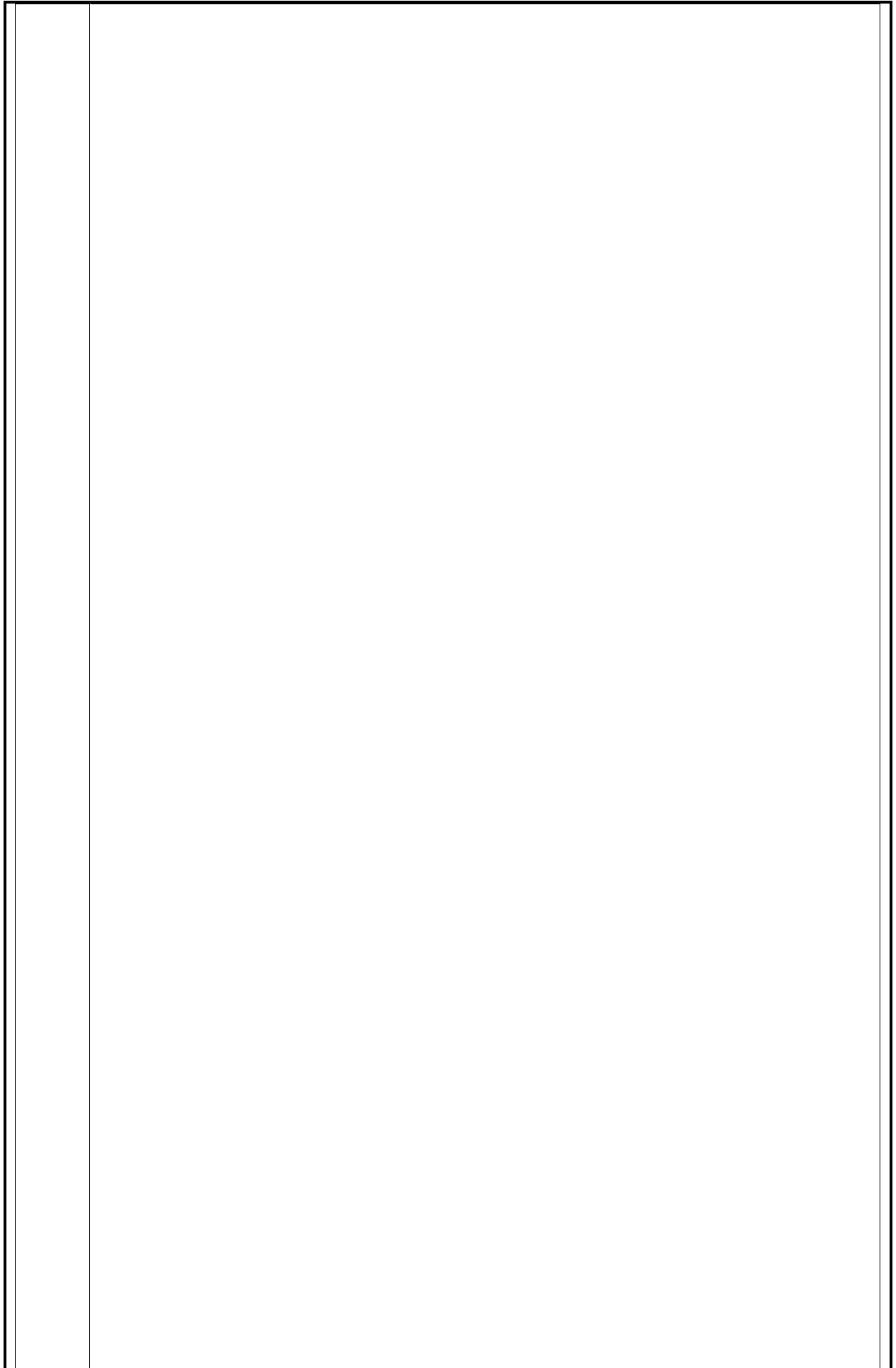

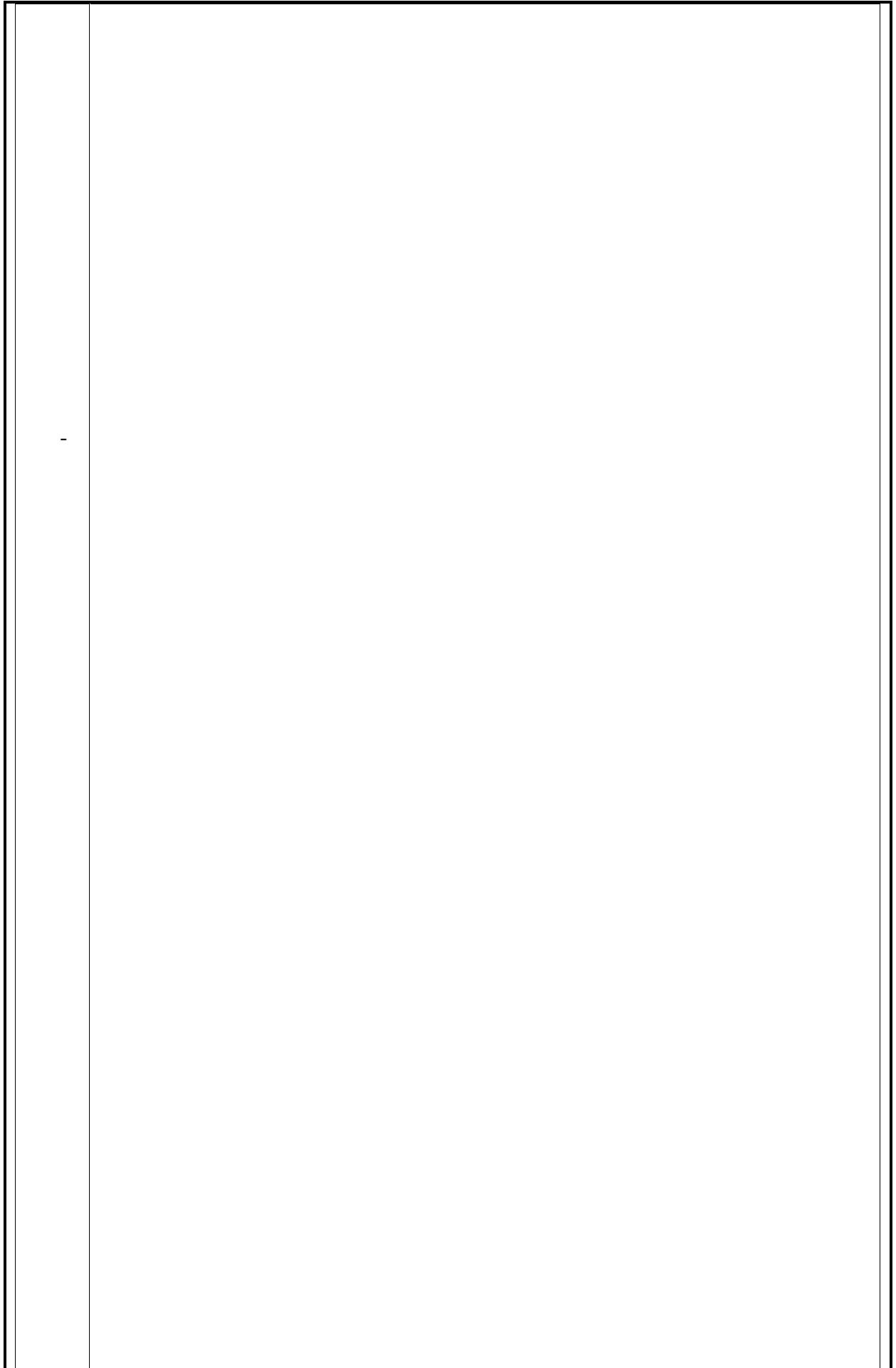

Tema: Migrăriile populației Terrei	
O biectiv e de referin t	Unități de conținut
S tudent ii vor fi capabi li: - S c e f i n e a	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Migrăția – concept și noțiune geografică. Factorii care determină migrăția populației. ✓ Forme de mobilitate a populației. Rolul migraților în popularea Globului. ✓ Caracteristici actuale ale migrației interne și internaționale. Consecințele migraților. ✓ Aspecte interculturale ale migrăției – diversitate interculturală și <p>Termeni-cheie: migrare, emigrare, imigrare, repatriere, migrații definitive, muncitori pe contract, profesioniști de tranzit, exod de inteligență, migranți ilegali, migranți forțați, migrare virtuală /telemunca, sold migrațional, migrare sumar .</p>

s
c
c
c
n
c
e
p
t
e
l
e
d
e
b
a
z

i
i
n
c
i
c
a
t
c
r
i
i
c
a
r
e
e
x
p
l
i
c

i
c
a
r
a
c
t
e

r
i
z
e
a
z
r
i
g
r
a
t,
i
a
p
c
p
u
l
a
t,
i
e
i
;
s
i
d
e
n
t
i
f
i
c
e
p
a
r
t
i
c
u
l
a
r
i
t

i
l
e
d
e
b
a
z

a
l
e
r
i
g
r
a
t
,i
e
i
p
c
p
u
l
a
t
,i
e
i
â
n
d
i
f
e
r
i
t
e
p
e
r
i
c
a
d
e
d
e
t

i
r
p;
-
s
c
l
a
s
i
f
i
c
e
n
i
g
r
a
t;
i
i
l
e
p
c
p
u
l
a
t;
i
e
i
d
u
p
d
i
f
e
r
i
t
e
c
r
i
t
e

r
i
i
;
-
S
d
e
t
e
r
n
i
n
e
f
a
c
t
c
r
i
i
,
f
e
n
o
n
e
n
e
l
e
i
p
r
c
c
e
s
e
l
e
,
i
n
d
i
c
a

t
c
r
i
i
c
a
r
e
j
u
s
t
i
f
i
c
d
i
n
e
n
s
i
u
n
e
a
n
i
g
r
a
t;
i
e
i
p
c
p
u
l
a
t;
i
e
i
î
n
t
i

r
p
i
s
p
a
t
i
u
;
-
s
a
n
a
l
i
z
e
z
e
f
e
c
t
e
l
e
e
c
c
n
o
n
i
c
e
,
s
c
c
i
a
l
e
,
a
e
n
o

g
r
a
f
i
c
e
a
l
e
n
i
g
r
a
i
e
i
a
s
u
P
r
a
a
e
z
v
c
l
t
r
i
i
s
o
c
i
o
-
e
c
c
n
o
n
i
c
e
a

s
t
a
t
e
l
o
r
;
- s
a
r
g
u
n
e
n
t
e
z
e
n
e
c
e
s
i
t
a
t
e
a
i
n
p
l
e
n
e
n
t
r
i
i
P
c
l
i
t
i

c
i
l
o
r
n
i
g
r
a

i
c
n
i
s
t
e
p
e
n
t
r
u
s
t
a
t
e
l
e
a
e
e
n
i
g
r
a

i
e

i
s
t
a
t
e
l
e
a

e
i
n
i
g
r
a
i
e
;
-
s
a
n
a
l
i
z
e
z
e
g
e
c
g
r
a
f
i
a
n
i
g
r
a
t
,
i
i
l
c
r
î
n
d
i
f
e
r
i
t
e

p
e
r
i
c
a
d
e
i
s
t
c
r
i
c
e
;
-
s
a
n
a
l
i
z
e
z
e
p
r
c
c
e
s
e
l
e
n
i
g
r
a
t,
i
c
n
i
s
t
e
a
c

t u a l e ,	a s p e c t e l e i n t e r c u l t u r a l e a l e a c e s t c r a . .
----------------------------	---

Structurile populației. Structura pe grupe de vîrstă

O biectiv e de referin ț	Unități de conținut
S tuden ții vor	<p>} Structurile populației și importanța acestora. Structura pe grupe de vîrstă ;</p> <p>} Variații spațiale ale structurii pe grupe de vîrstă a populației;</p>

fi capabi li:	<ul style="list-style-type: none">) Îmbătrânirea demografică. Consecințe.) Speranța de viață la naștere. Vârsta medie. <p>Termeni-cheie: populația Tânăr , populația adult , populația vîrstnic , - S îmbătrânire demografic , speranță de viață la naștere, vârstă medie</p>
------------------------------	--

a
z

s
t
r
u
c
t
u
r
a
p
e
g
r
u
p
e
d
e
v
â
r
s
t

a
p
c
p
u
l
a
t;
i
e
i
;
-s

a
n
a
l
i
z
e
z
e
f
a

c
t
c
r
i
i
c
a
r
e
i
n
f
l
u
e
n
t,
e
a
z

i
d
e
t
e
r
n
i
n
d
e
z
e
c
h
i
l
i
b
r
e
/
e
c
h
i
l
i

b
r
e
a
l
e
s
t
r
u
c
t
u
r
i
i
p
e
g
r
u
p
e
c
e
v
â
r
s
t
a
p
c
p
u
l
a
t
i
e
i
.
-s
a
n
a
l
i
z
e

z
e
t
e
r
d
i
n
t,
e
l
e
î
n
r
e
g
i
s
t
r
a
t
e
î
n
c
i
n
a
n
i
c
a
s
t
r
u
c
t
u
r
i
i
p
e
g
r
u
p
e
d

e
v
â
r
s
t
a
p
c
P
u
l
a
t,
i
e
i
l
a
n
i
v
e
l
r
n
c
n
d
i
a
l
,
p
e
r
e
g
i
u
n
i
i
s
t
a
t
e
a
l
e

l
u
n
i
.
-
s
a
p
r
e
c
i
e
z
e
g
r
a
d
u
l
c
e
î
n
b
t
r
â
n
i
r
e
d
e
r
C
g
r
a
f
i
c
a
p
c
P
u

l
a
t,
i
e
i
l
a
n
i
v
e
l
r
c
n
d
i
a
l,
p
e
r
e
g
i
u
n
i
a
l
e
T
e
r
r
e
i
i
s
t
a
t
e
. .
-

s
l
c
c

a
l
i
z
e
z
e
p
e
h
a
r
t
s
t
a
t
e
l
e
i
r
e
g
i
u
n
i
l
e
c
a
r
e
î
n
r
e
g
i
s
t
r
e
a
z
d
e
z

e
c
h
i
l
i
b
r
e
î
n
s
t
r
u
c
t
u
r
a
p
e
v
â
r
s
t
e
a
p
c
p
u
l
a
t
i
e
i
-
s
a
n
a
l
i
z
e
z
e
t
e

n
d
i
n
t,
e
l
e
d
e
e
v
c
l
u
t,
i
e
a
s
p
e
r
a
n
t,
e
i
d
e
v
i
a
t,
l
a
n
a
t
e
r
e
a
p
c
p
u
l
a
t,

i
e
i
l
a
n
i
v
e
l
r
c
n
d
i
a
l

i
p
e
r
e
g
i
u
n
i
g
e
c
g
r
a
f
i
c
e
. .

Tema: Structura după gen (pe sexe) a populației. Structura după starea civilă a populației

O biec tiv e de referin t	Unități de conținut
S tudent ii vor	Structura după gen (pe sexe) a populației. Indicatori. Factorii care influențează structura după gen a populației. Aspecte

fi capabi li:	<ul style="list-style-type: none">) Variații spațiale ale structurii pe gen a populației.) Structura după starea civilă a populației – categorii de populație. <p>Termeni-cheie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - raport de masculinitate, raport de feminitate, supramortalitate feminin , supramortalitate masculin
d e f i n e a s c c c n c e p t e l e i i n d i c a t c r i i c e c a r a c t e r i z	
d e f i n e a s c c c n c e p t e l e i i n d i c a t c r i i c e c a r a c t e r i z	
d e f i n e a s c c c n c e p t e l e i i n d i c a t c r i i c e c a r a c t e r i z	
d e f i n e a s c c c n c e p t e l e i i n d i c a t c r i i c e c a r a c t e r i z	

e
a
z
s
t
r
u
c
t
u
r
a
p
e
g
e
n
a
p
c
p
u
l
a
t
i
e
i
;
s
a
n
a
l
i
z
e
z
e
f
a
c
t
c
r
i
i
c
a
r

e
i
n
f
l
u
e
r
t,
e
a
z

i
d
e
t
e
r
n
i
n

d
e
z
e
c
h
i
l
i
b
r
e
/
e
c
h
i
l
i
b
r
e
a
l
e
s
t
r

u
c
t
u
r
i
i
p
e
g
e
n
a
P
C
p
u
l
a
t
i
e
i
.
-
S
a
n
a
l
i
Z
e
z
e
t
e
n
d
i
n
t,
e
l
e
î
n
r
e
g
i
S

t
r
a
t
e
î
n
d
i
n
a
n
i
c
a
s
t
r
u
c
t
u
r
i
i
p
e
g
e
n
a
p
c
p
u
l
a
t;
i
e
i
l
a
n
i
v
e
l
n
c
n
d

i
a
l
,

p
e
r
e
g

i
u

n
i

i
s

t

a

t

e

a

l

e

l

u

r

i

i

.

- S

l

c

c

a

l

i

z

e

z

e

p

e

h

a

r

t

s

t

a

t

e
l
e
i
r
e
g
i
u
n
i
l
e
c
a
r
e
î
n
r
e
g
i
S
t
r
e
a
z
d
e
z
e
c
h
i
l
i
b
r
e
î
n
s
t
r
u
c
t
u

r
a
p
e
g
e
n
a
p
c
P
u
l
a
t,
i
e
i
.
-
S
a
n
a
l
i
z
e
z
e
a
s
p
e
c
t
e
l
e
i
n
t
e
r
c
u
l
t
u
r
a
l

e
a
l
e
s
t
r
u
c
t
u
r
i
i
p
e
g
e
n
a
p
c
p
u
l
a
t,
i
e
i
â
n
d
i
v
e
r
s
e
r
e
g
i
u
n
i
g
e
c
g
r
a

f
i
c
e
a
l
e
T
e
r
r
e
i
. .

Tema: Structura rasială a populației. Repartiția geografică. Aspecte interculturale.

S tudenț ii vor fi capabi li: - S definea sc concep tele i indicat orii ce caracte rizeaz structu ra rasial a popula ției Terrei; - S analize ze factorii care au determ inat formar ea raselor umane	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rasa uman – definiție, origine, evoluție; ✓ ipuri de rase umane pe Terra – particularități morfologice și fiziologice; ✓ Repartiția spațială a raselor umane pe Terra; ✓ Discriminare rasial /racism – recunoaștere și combatere. <p>Termeni-cheie: antropogeneză, rasă umană, structura rasială a populației, rase de tranziție/mixte, discriminare rasială, racism, apartheid.</p>
---	---

pe
Terra;
- S
diferen
țieze
rasele
umane
dup
particu
larit țil
e
morphol
ogice
i
fiziolo
gice;
- S
analyze
ze
teoriile
apariți
ei
raselor
umane;
- S
specifi
ce
caracte
risticil
e
morphol
ogice
ale
raselor
umane;
- S
investi
gheze
evoluți
a
structu
rii
rasiale
a
popula
ției
Terrei
pe
regiuni
;
- S
analyze

ze
diversi
tatea
inter-
rasial
i
repartiț
ia
spațial
a
raselor
umane;
- S
recuno
asc i
s
combat

cazuri
de
discri
minare
rasial ;
- S
manife
ste
toleran
t faț
de
repreze
ntanții
alor
rase
umane.
- S
analyze
ze
dinami
ca
ponder
ii
raselor
umane
în
totalul
popula
ției
mondi
ale.

Tema: Structura etnică și lingvistică a populației. Aspecte interculturale.

O biecťiv e de referin t;	Unități de conținut
<p>S tudenť ii vor fi capabi li: - S definea sc concep tele i indica orii ce caracte rizeaz structu ra etno- lingvis tic a popula tiei; - S analize ze factorii care influen țeaz structu ra etnic i lingvis tic a popula tiei - S analize ze tendinť ele înregis trate în</p>	<p>✓ No iune de etnie. Rolul teritoriului și al statului în identificarea grupelor etnice. ✓ Tipuri de relații spațiale între națiuni, state și minorități. ✓ Familiile de limbi. Clasificarea familiilor de limbi în grupe de limbi. ✓ Originea și distribuția spațială a familiilor și grupelor lingvistice.</p> <p>Termeni-cheie: popor, grup etnic, familie de limbi, minoritate etnică, grupuri de limbi</p>

<p>evoluții a structurii etnice i lingvistică a populației la nivel mondial, pe regiuni în state ale lumii. - S manifeste toleranță față de reprezentanții alor grupurilor etnice.</p>	
confesională (religioasă) a populației. Aspecte interculturale.	
O obiectiv e de referin tă	Unități de conținut
S tudenții vor fi capabili: defini ească conce ptele i indică atorii ce	<ul style="list-style-type: none"> Clasificarea religiilor. Distribuția spațială a religiilor. Ariile confesionale actuale. Influența religiilor asupra populației <p>Termeni-cheie: religie/confesiune, structură confesională, religii universale, religii etnice, religii tribale, ateism.</p>

caracterizează structura confesională a populației;
- S analizeze evoluția structurii confesionale a populației Globului pe regiuni;
- S diferențiază religiile universale, etnică și tribală.
- S analizeze repartitia spațială a confesiunilor.
- S manifeste

toleranță față de reprезентанțиии altор конфессиии.	
socio-economică a populației. Aspecte interculturale	
O obiectiv e de referin t	Unități de conținut
S tudenții vor fi capabili: - S	<ul style="list-style-type: none">) Structura socio-economică a populației. Aspecte interculturale) Rata de activitate a populației mondiale. Rata de activitate pe gen.) Factorii care determină rata de activitatea feminină pe regiuni ale Terrei. Aspecte interculturale.) Omajul – concept, tipuri. Structura populației în funcție de activitatea economică. <p>Termeni-cheie: populație activă, populație inactivă, rata generală de activitate, rată de activitate specifică a populației după vîrstă, rată de activitate specifică după sex, structura populației active pe sectoare economice, raport de dependență economică.</p>

z
c
e
c
a
r
a
c
t
e
r
i
z
e
a
z
s
t
r
u
c
t
u
r
a
e
c
c
n
c
n
i
c
a
p
c
p
u
l
a
t,
i
e
i
;
-
s
d
e

t
e
r
n
i
n
e
r
a
t
a
d
e
a
c
t
i
v
i
t
a
t
e
a
p
c
p
u
l
a
t,
i
e
i
p
e
T
e
r
r
a
i
p
e
r
e
g
i
u
n
i

g
e
c
g
r
a
f
i
c
e
,

î
n
b
a
z
a
d
a
t
e
l
c
r
s
t
a
t
i
s
t
i
c
e
;
-

i
d
e
n
t
i
f
i
c
e
f

a
c
t
c

r
i
i
c
a
r
e
d
e
t
e
r
r
i
n
v
a
r
i
a
t,
i
a
l
e
r
a
t
e
i
d
e
a
c
t
i
v
i
t
a
t
e
a
p
c
p
u
l
a
t,

i
e
i
,
r
a
t
e
i
d
e
a
c
t
i
v
i
t
a
t
e
p
e
s
e
x
e
,
p
e
v
â
r
s
t
e
î
n
d
i
f
e
r
i
t
e
r
e
g
i
u
n

i
i
t,
r
i
a
l
e
g
l
c
b
u
l
u
i
;
-s
i
n
d
i
c
e
t
i
p
u
r
i
l
e
d
e
c
n
a
j
,v
a
r
i
a
t,
i
a
r

a
t
e
i
c
n
a
j
u
l
u
i
î
n
d
i
f
e
r
i
t
e
s
t
a
t
e
i
r
e
g
i
u
n
i
,

p
r
e
c
u
n

i
c
a
u
z
e
l

	e c n a j u l u i .
	A ez rile umane. Unit ţi de conținut
biec tive de refe rinț	
tude nții vor fi capa bili: - def ine asc	<p>J Structura pe medii a populației Terrei – populație rural și populație urban . Criterii de identificare.</p> <p>J Urbanizarea. Factorii care au determinat urbanizarea. Variații spațiale ale urbanizării.</p> <p>J Conceptul de habitat uman. Componentele habitatului uman.</p> <p>J A ez rile umane. Concepțe, componente, forme de aglomerare uman . Ruralul – genez a urbanului</p> <p>Termeni-cheie: structura pe medii, a ezare urban , urbanizare, a ezare rural , urbanizare fals , vatr , mo ie, extravilan, intravilan.</p>
pri nci pal ele noț iun i i co nce pte ce car act eri zea z	

ge
ogr
afi
a
a e
z r
ilor
um
ane
;
-

ana
liz
eze
fac
tori
i
car
e
au
det
er
mi
nat
int
ens
ific
are
a
pro
ces
ulu
i de
urb
ani
zar
e
pe
par
cur
sul
ulti
me
lor
do
u
sec
ole
;
-

clă
sifi
ce
a e
z r
ile
um
ane
du
p
dif
erit
e
crit
erii
;
-

evi
de
nți
eze
reg
iun
ile
i
stat
ele
cu
cel
ma
i
îna
lt
gra
d
de
urb
ani
zar
e.

Geografia aşezărilor rurale. Organizarea şi amenajarea spaţiului rural
Unităţi de conținut

**biec
tive
de
refe**

rint	
tude nții vor fi capa bili: - def ine asc pri nci pal ele noț iun i i co nce pte ce car act eri zea z ge ogr afi a a e z r ilor rur ale ; - ana liz eze fac tori i	<p>Subiecte:</p> <p>✓ No iune de a ezare rural . Caractere teritoriale ale a ez rilor rurale (m rimea, forma i structura a ez rilor rurale).</p> <p>✓ Clasificarea a ez rilor rurale dup aspectul geografic (morphostructur), func ie i ocupa ia popula iei i dup num rul de locuitori.</p> <p>Termeni-cheie: a ezare rural , vatr , mo ie, sat, c tun, ferma.</p>

car
e
au
det
er
mi
nat
ev
olu
tia
a e
z r
ilor
rur
ale
pe
par
cur
sul
ulti
me
lor
do
u
sec
ole
;
-

cla
sifi
ce
a e
z r
ile
rur
ale
du
p
dif
erit
e
crit
erii
;

-
evi
de
nti
eze
tip

uri de a e z r i rur ale în fun cti e de reg iun ea ge ogr afi c .	
Geografia aşezărilor urbane. Organizarea şi amenajarea spaţiului urban	
biec tive de refe rint	Unităti de conținut
tude nții vor fi capa bilită - defini asc pri nci pal ele no	<p>:</p> <p>✓ No iune de a ezare urban . Tr s turile generale ale ora elor i evolu ia form rii lor.</p> <p>✓ Tipuri morfostructurale de ora e. Concep ii cu privire la pozi ia i reparti ia teritorial a ora elor.</p> <p>✓ Forme teritoriale urbane (ora ul propriu-zis, aglomera ie urban , conurba ie, metroplo , megalopolisul).</p> <p>✓ Clasificarea ora elor dup num rul de locuitori, genez (perioada form rii lor), func ie, structur teritorial .</p> <p>✓ Urbanizarea i concentrarea urban : concept i dimensiuni. Evolu ia urbaniz rii. Rolul ora elor mari în dezvoltarea societ ii. Tipuri de urbanizare. Deosebiri regionale în urbanizare.</p> <p>Termeni-cheie: urbanizare, a ezare urban , suburbanizare, aglomeratie urban , interurbatie, conurbatie, megalopolis, metropol .</p>

iun
i i
co
nce
pte
ce
car
act
eri
zea
z
ge
ogr
afi
a
a e
z r
ilor
urb
ane
;
-

ana
liz
eze
fac
tori
i
car
e
au
det
er
mi
nat
ev
olu
tia
a e
z r
ilor
urb
ane
pe
par
cur
sul
ulti
me
lor
do

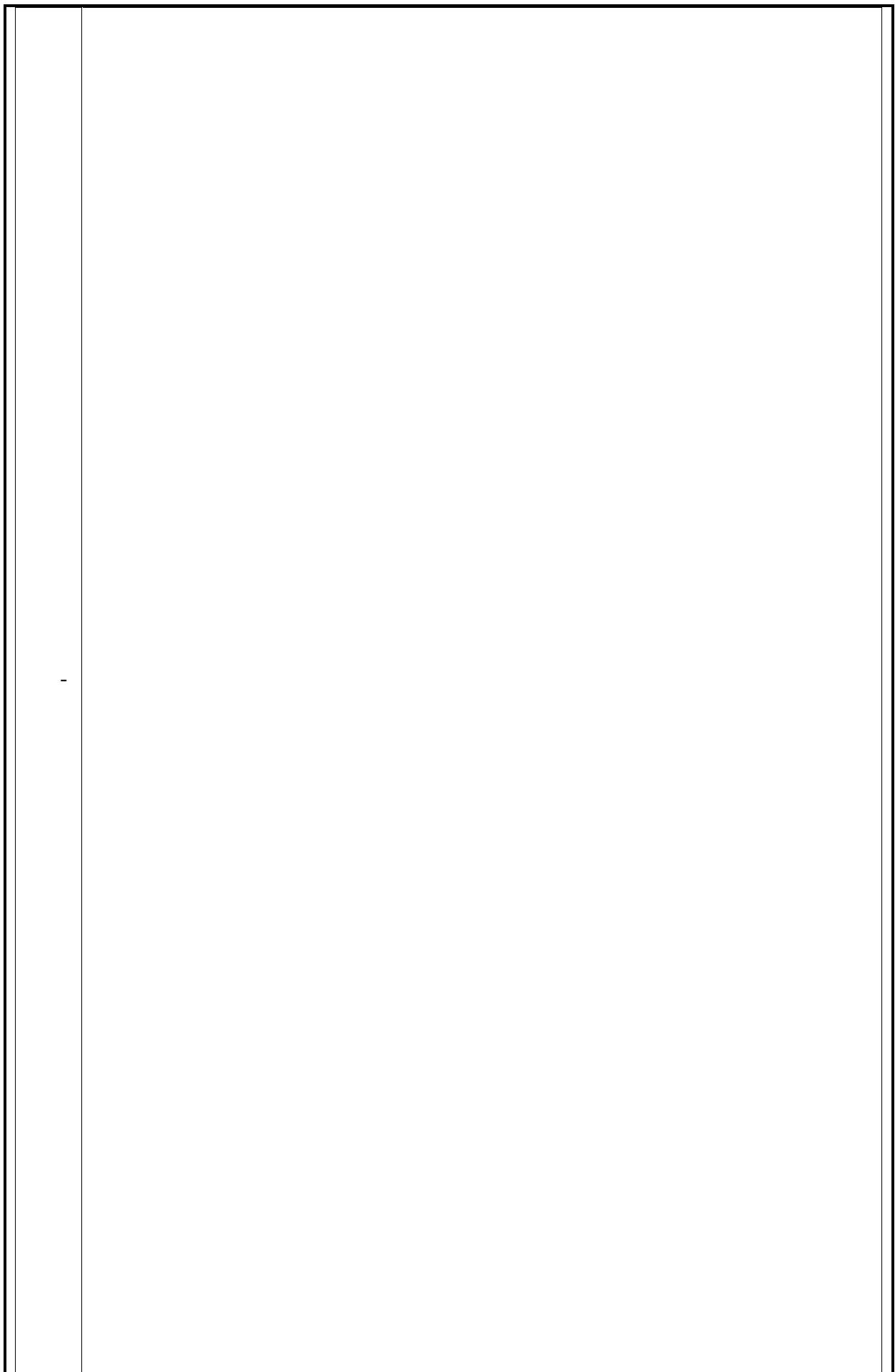
u
sec
ole
;
-

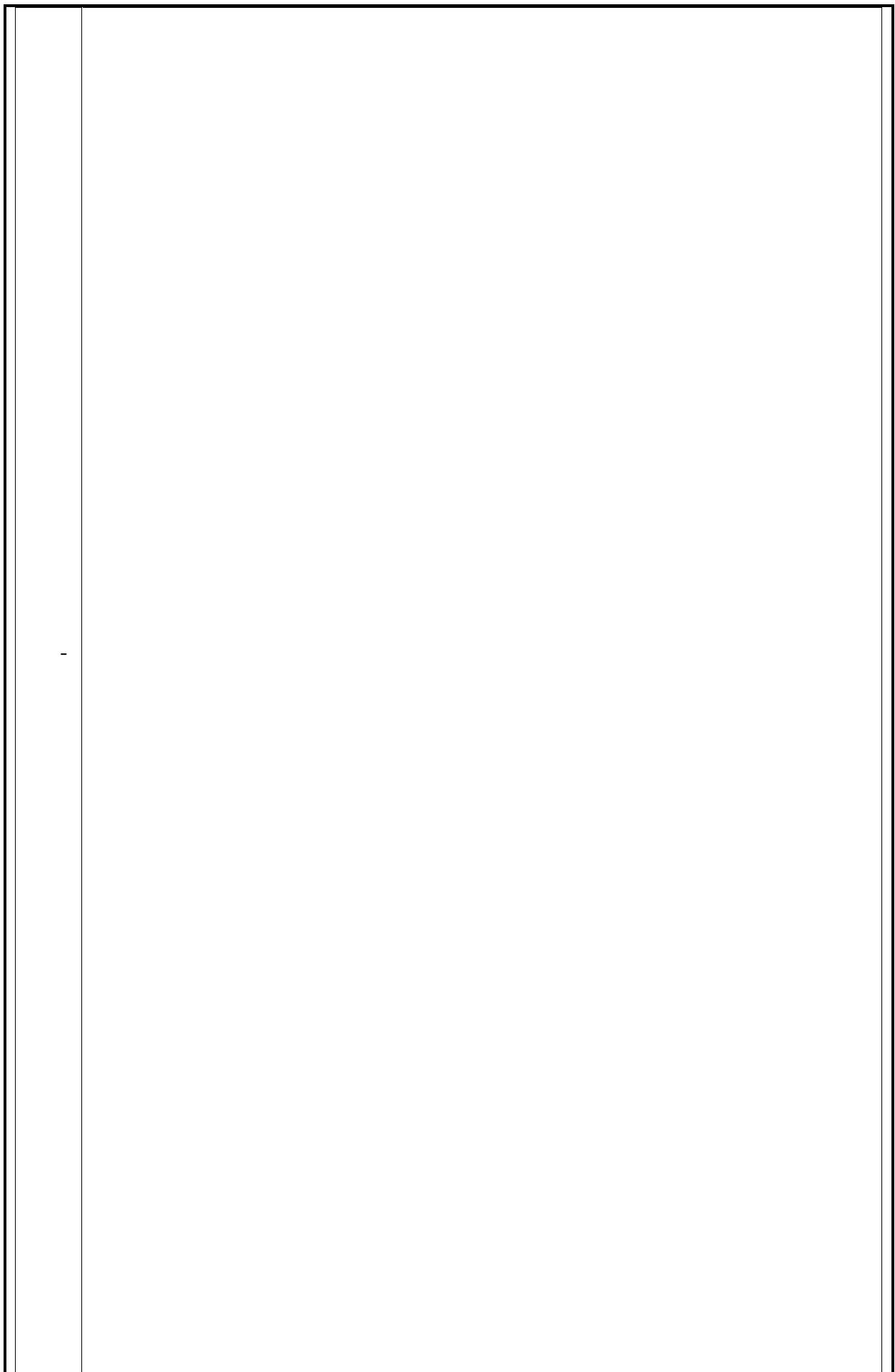
cla
sifi
ce
a e
z r
ile
urb
ane
du
p
dif
erit
e
crit
erii
;
-

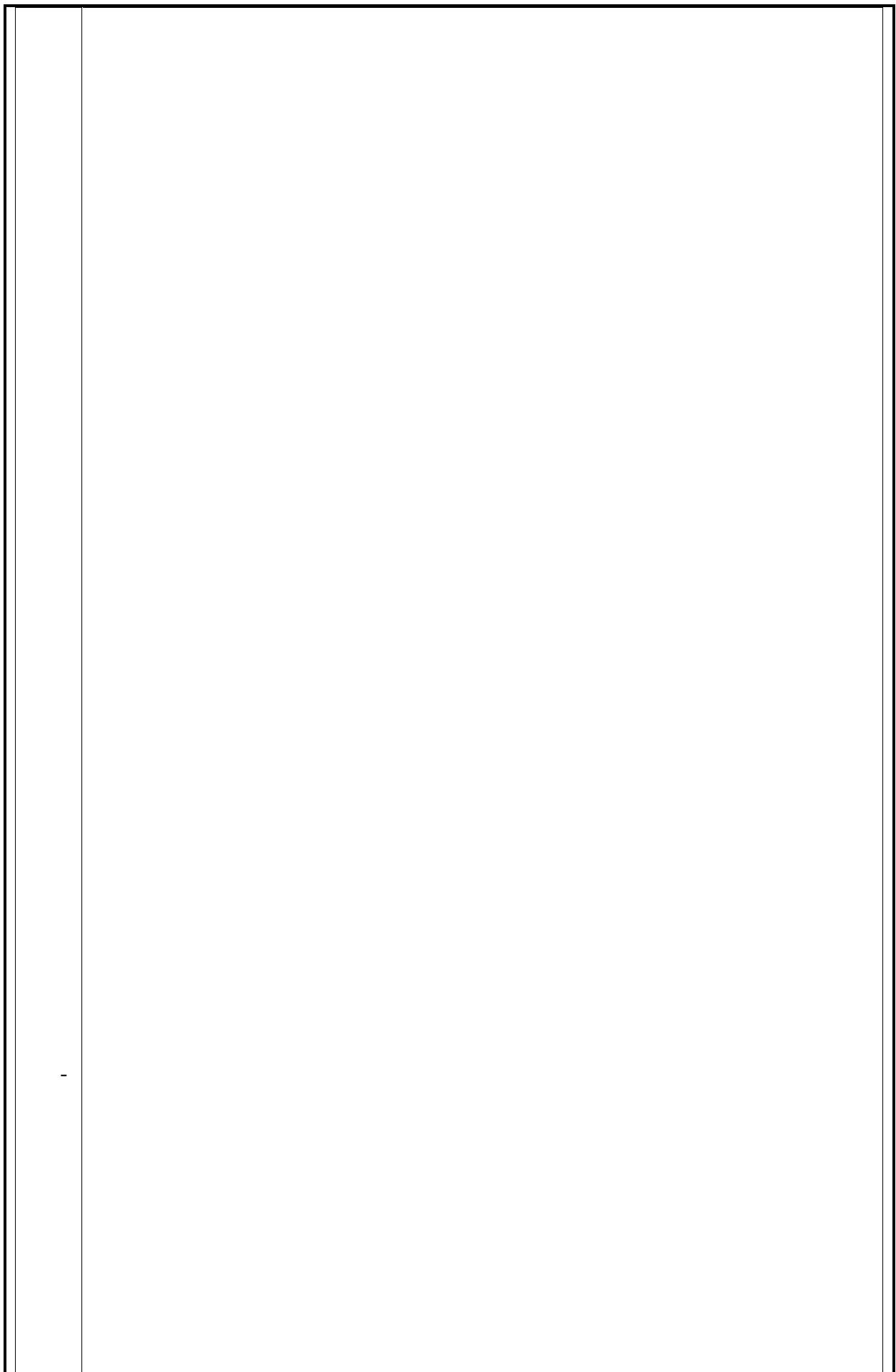
evi
de
nți
eze
tip
uri
de
a e
z r
i
urb
ane
în
fun
cti
e
de
reg
iun
ea
ge
ogr
afi
c .

Unități de conținut

obiecte de referință	
tude nții vor fi capabili: -	<p>) Ecologia a rezilitorilor umane. Probleme actuale ale habitatului uman;</p> <p>) Presiunea umană asupra elementelor mediului înconjurător.</p> <p>) Probleme privitoare la raporturile populări - resurse naturale.</p> <p>) Aspectele ecologice ale a rezilitorilor umane. Dezvoltarea durabilă a rezilitorilor umane</p> <p>Termeni-cheie:</p>

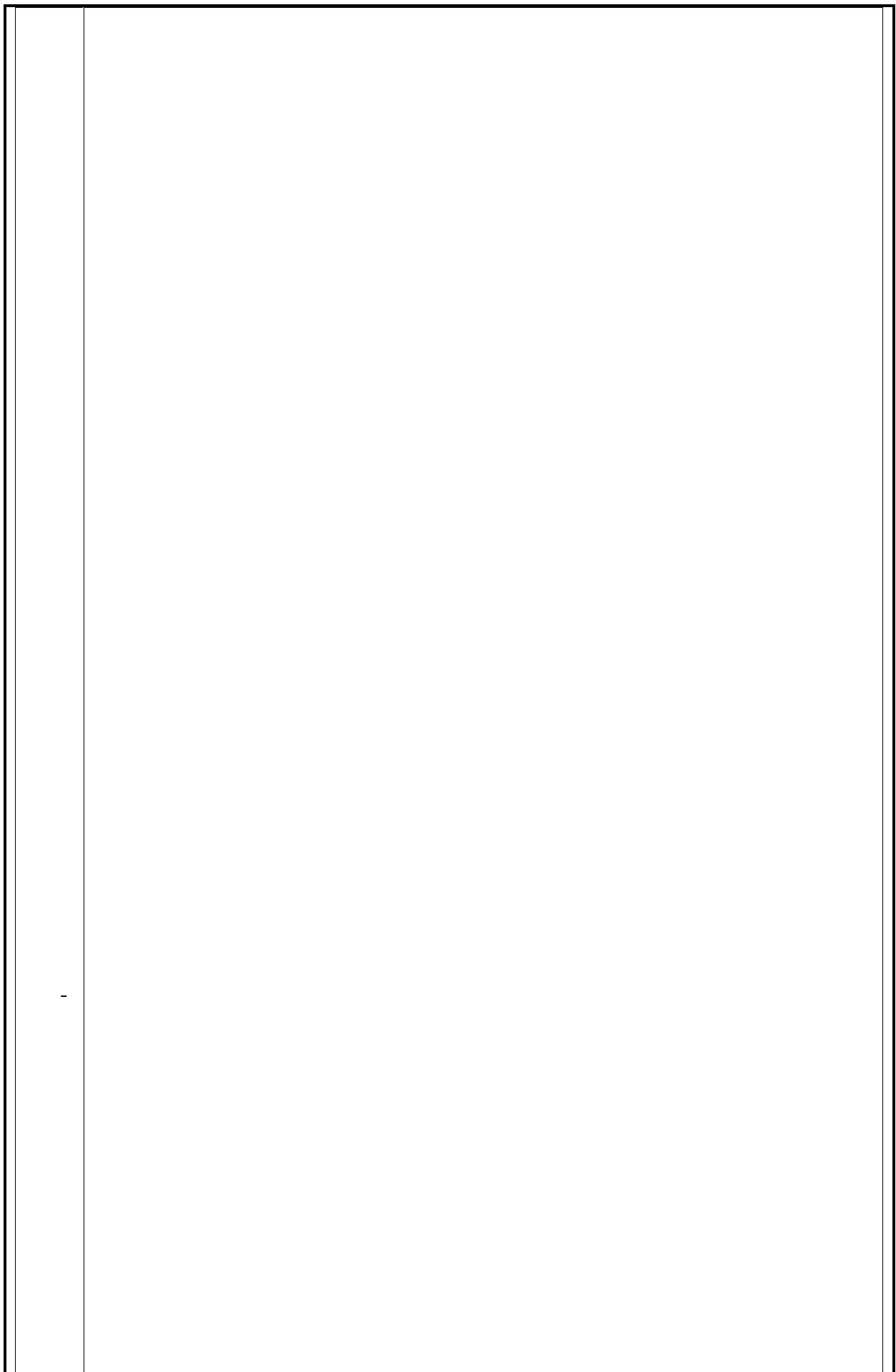

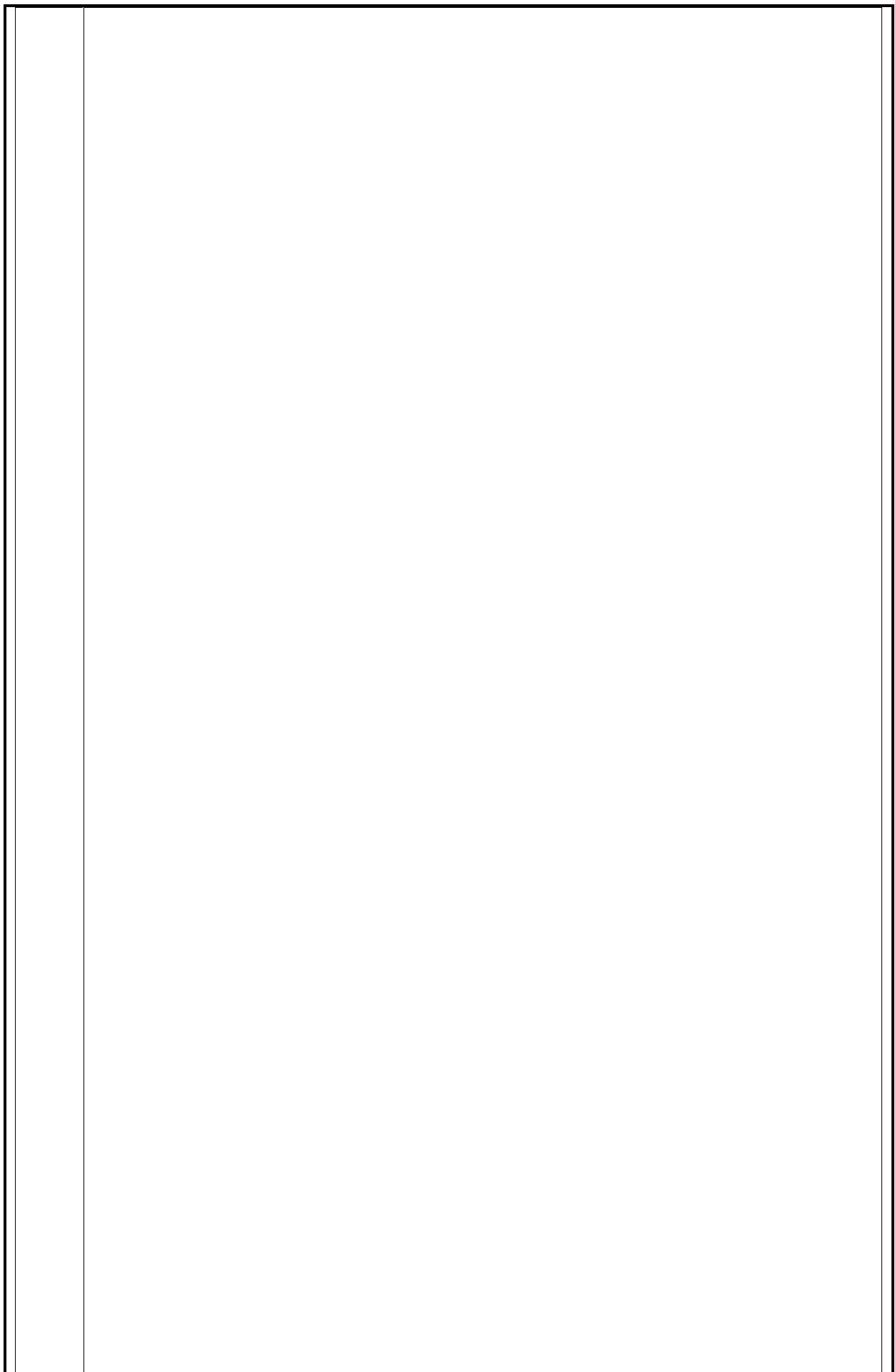

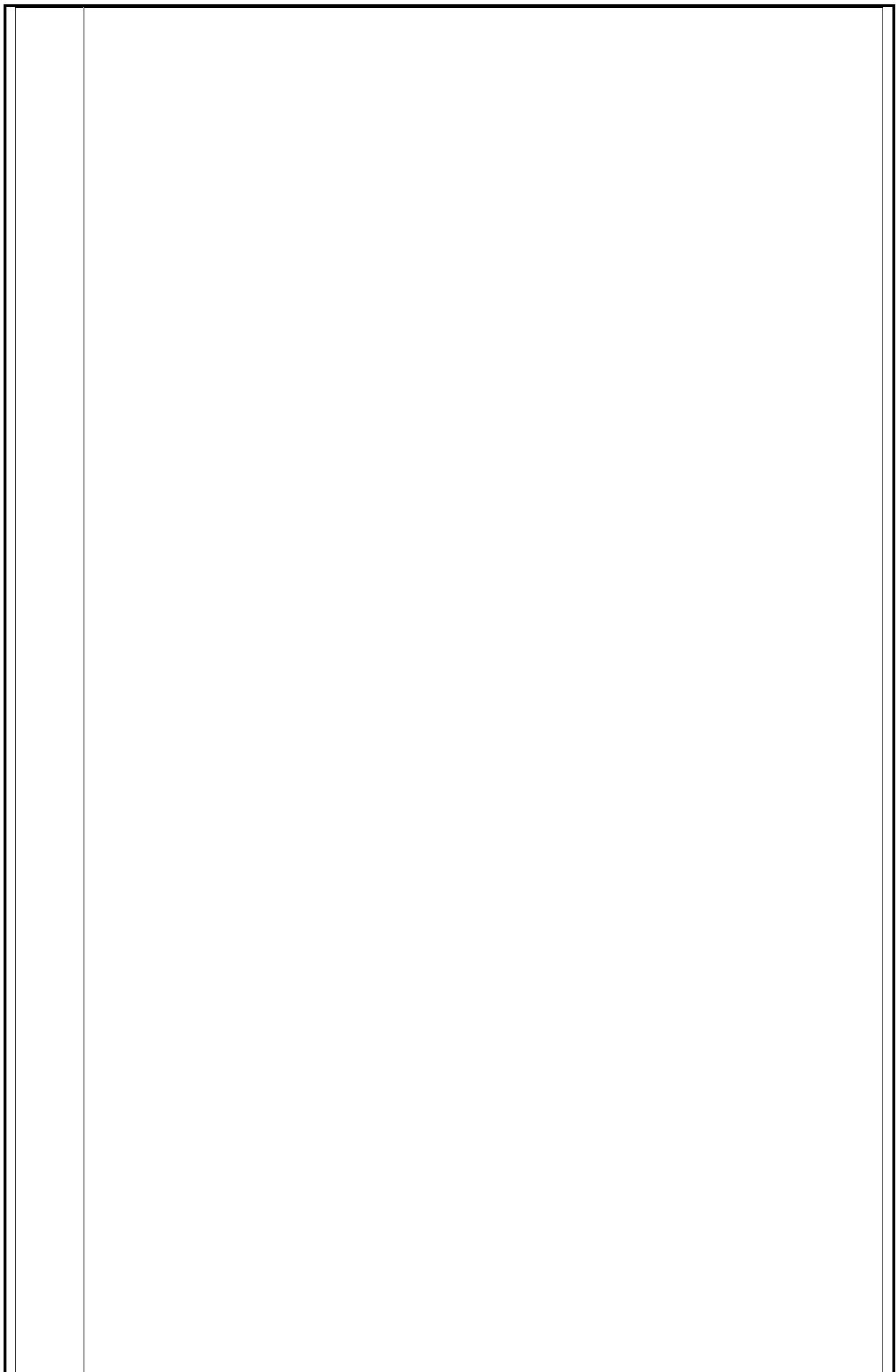
	<p>Tema: Dezvoltarea umană. Indicatorul de dezvoltare umană. Calitatea populației. Aspecte interculturale. Dezvoltare versus subdezvoltare. Diferențieri spațiale.</p>
obiect ive de	Unități de conținut

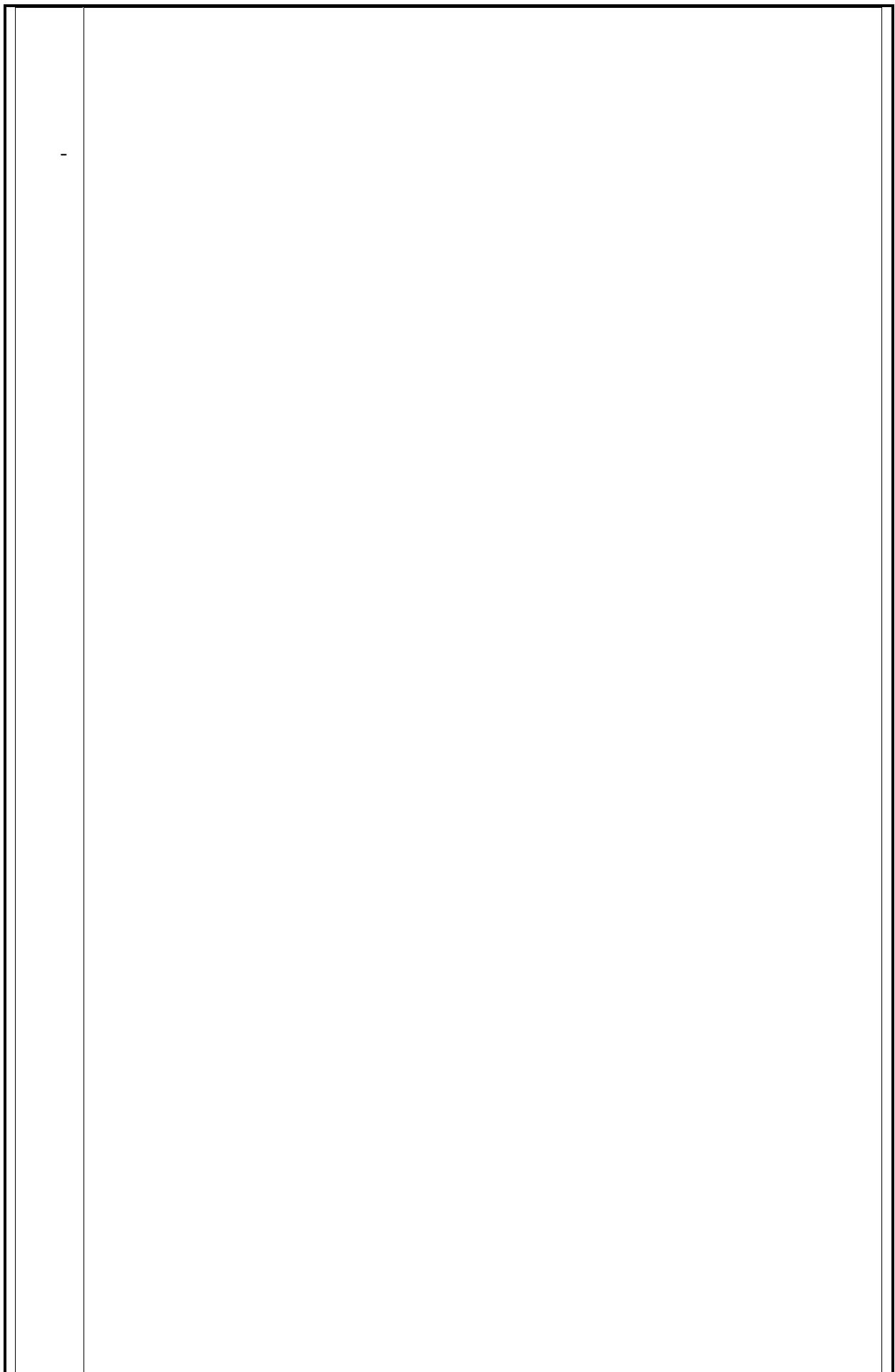
referință tude nții vor fi capa bili: -	<p>Dezvoltarea umană . Indicatorul de dezvoltare umană . Calitatea populației. Aspecte interculturale. Dezvoltare versus subdezvoltare. Diferențieri spațiale.</p> <p>Termeni-cheie: dezvoltare umană, indicatorul dezvoltării umane, calitatea vieții, rata de alfabetizare</p>
---	---

biect ive de refe rinț	Unități de conținut
tude nții vor fi capa bili: -	<p>Termeni-cheie: criză demografică, îmbătrânire demografică, politică demografică, dezvoltare demografică durabilă.</p>

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea (inter)activă cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă. Curs: prelegerea introductivă; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-dezbateră; prelegerea problematizată; prelegerea-conferință; prelegerea practică/aplicativă; prelegerea modular-integrativă (sandwich); Seminar: de reluare și aprofundare; de dezvoltare; aplicativă; training; integrativă; în bază de studii de caz, sarcini de lucru, exerciții, rezultate ale studiului individual etc.; Laborator: în bază de exerciții, observare dirijată, modelare, simulare didactică, joc de rol, proiect, învățare bazată pe sarcini de lucru etc.; Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup: sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, portofoliu, referat, proiect, studiu de caz, situație-problemă, problem-based learning etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă:

- Proba I: test + activitatea în cadrul seminarelor.
- Proba II: Fiecare student va prezenta câte o lecție demonstrativă (30%) + proiectele didactice elaborate în cadrul lucrului individual (40%) + activitatea în cadrul seminarelor (30%).

Evaluare finală:

- Prin examen oral (2 subiecte teoretice + 1 subiect practic).

Nota finală se constituie din: nota de la evaluările curente (60%) + nota de la examenul oral (40%) = nota finală (100%).

Bibliografie:

Obligatorie:

1. Cucu V. (1997), *Geografie umană generală. Geografia populației*, Ed. Via a Românească, București.
2. Cucu V. (1981), *Geografia populației și a resurselor umane*, București.
3. Erdeli G., Dumitache L. (2001), *Geografia populației*, Ed. Corint, București.
4. Ilinca N. (1999), *Geografie Umană. Populația și ariile rurale*, Editura Corint, București.
5. Trebici V., Ghinoiu I. (1986), *Demografie și etnografie*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București.
6. Trebici V. (1991), *Populația Terrei. Demografie mondială*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București.
7. Arc M. (1997), *Demografie*, București.
8. Ungureanu A. (1980), *Orașele din Moldova. Studiu de geografie economică*, București.
9. Ilinca N. (2008), *Geografie Umană. Populația și ariile rurale*, Editura Corint, București.
10. Cucu, V. (2000), *Geografia ariilor rurale*, Editura Domino, Târgoviște.
11. Ilie Al., Stănescu M. (2000), *Studiul geografic al populației*, Editura Universității din Oradea, Oradea.
12. Surd, V. (2001), *Geodemografie*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
13. Gătescu P. (1998), *Ecologia ariilor umane*, Editura Universității din București.
14. Iano I. (2005) *Dinamica Urbană*, București.

15. Muntele I. (1998), *Popula ia Moldovei în ultimele dou secole*, Ed. Corson, Ia i
16. Iano , I. (1987), *Ora ele i organizarea spa iului geografic*, Editura Academiei Române, Bucure ti.
17. www.prb.org
18. www.worldbank.org
19. www.unfpa.md
20. www.unfpa.org
21. www.statistica.gov.md

Op ional :

1. Cucu V. (1976), *Geografie i urbanizare*, Bucure ti.
2. Matei C. (2002), *Problemele metodologice ale prognozei demografice*, Ed. Evrica, Chi in u
3. Nicolae I. (2005), *Antropogeografie*, Ed. Universitar , Bucure ti
4. Omelianciuk M., Polskii S. (1990) *Geografia Naselenia*, Ed. Universitetskoe, Minsk
5. Pivovarov Iu. (2000), *Osnovî gheourbanistiki: Urbaniza ia i gorodskie sistemi*, Moskva.
6. Poc i evski (1978), *Gheografia i naselenie*, Moskva.
7. Teodor P. Simion, (1997), *Geografia Terrei (volumul I)*, Ed. Domino, Bucure ti.
8. Garnier, B., Jacqueline, Chabot, G. (1970), *Geografie urban* , Editura tien ific , Bucure ti.

GEOGRAFIA RESURSELOR NATURALE

Denumirea programului de studii	0114.7/0114.10 Geografie i limba englez ; 0114.7/0114.6 Geografie i biologie; 0114.7/0114.2 Geografie i informatic ; 0114.7 Geografie.
Ciclul	Licenþ
Denumirea unit ții de curs	Geografia resurselor naturale
Facultatea/catedra responsabil de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie i Turism
Titularul unit ții de curs	Mamot Vitalie, conf. univ. doctor
Cadre didactice implicate	-
E-mail	mamot.vitalie@upsc.md

		Anul	Semestrul		Total ore

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS			Total ore	contact direct	studiu individual
S1.03.A.025 (învățământ cu frecvență)	4	2	3	120	75	45
S.03.A.017 (învățământ cu frecvență redusă)	4	2	3	120	50	70

Descriere succintă integrării unității de curs în programul de studii

Cursul **Geografia resurselor naturale** este destinat pentru a familiariza studenții cu noțiuni generale din domeniul dat, care vor servi mai departe drept suport pentru studierea celorlalte discipline ce împart de domeniul geografiei umane, ramurale și regionale. Primul compartiment al cursului este dedicat studierii bazelor teoretice și clasificării resurselor naturale după diferite criterii. Cursul dat inițiază studenții cu rolul resurselor naturale în dezvoltarea societății umane în diferite etape istorice.

Celelalte compartimente reflectă geografia principalelor resurse naturale pe domenii de destinație. Un compartiment aparte este dedicat problemelor interacțiunii dintre societate și mediul înconjurător și modificarea mediului geografic.

Asigurarea cu resurse naturale devine una din problemele importante ale dezvoltării de mai departe a Economiei Mondiale. Înlocuirea unor resurse cu altele, epuizarea și folosirea rațională a resurselor naturale devin unul din scopurile principale legate de dezvoltarea economică a unui grup întreg de state. Schimbarea caracterului și structurii Economiei Mondiale mai ales în perioada ultimei revoluții tehnico-științifice înaintea noi abordări în cercetarea resurselor naturale. În Geografia Economică acest compartiment (Resursele naturale) cunoaște cele mai radicale schimbări legate în primul rând de noile tehnologii și de epuizarea resurselor naturale.

Scopul cursului: de a contribui la pregătirea unui specialist, a unui profesor de geografie care să optimizeze procesul educațional la predarea geografiei conform cerințelor și dezideratelor reformei curriculare.

Sarcinile disciplinei: formarea la viitorii profesori de geografie a cunoștințelor geografice durabile și profunde, a deprinderilor și a preceptelor, pe care să le utilizeze în practica cotidiană; formarea cunoștințelor și abilităților metodologice în analiza dinamicii volumului și structurii rezervelor de resurse naturale în instituțiile preuniversitare; pregătirea practică a studenților pentru profesia de pedagog.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe cognitive:

- J) Definirea conceptelor de bază din domeniul Geografiei Resurselor Naturale;

-) Utilizarea corectă a termenilor de specialitate;
-) Investigarea și interpretarea fenomenelor și proceselor specifice Geografiei Resurselor Naturale;
-) Perceperea coerentă a proceselor și fenomenelor geografice la nivel mondial și regional;
-) Identificarea factorilor care determină procesele și fenomenele geografice de caracter social și economic.
-) Aplicarea cunoștințelor din domeniul studiat și în alte domenii.

Competențe de explicare și interpretare:

-) Analiza și interpretarea corectă a concepțiilor economico-geografice în valorificarea resurselor naturale;
-) Analiza și interpretarea corectă a concepțiilor despre valorificarea resurselor și condițiilor naturale, a repartiției resurselor naturale, evoluția rezervelor resurselor minerale; de analiză calitativă și cantitativă a resurselor naturale;
-) Identificarea elementelor specifice a categoriilor de resurse și condițiile naturale, precum și a categoriilor de resurse;
-) Explicarea concretă a realității de caracter economico-geografic utilizând terminologia specifică.
-) Dialog intercultural cu diverse i actori educaționali, demonstrând cultură civică și disponibilitate de cooperare și implicare.

Competențe instrumentale-aplicative:

-) Evaluarea situației economico-geografice a unei țări, regiuni, localități conform volumului resurselor naturale;
-) Relaționarea fenomenelor economico-geografice, geografice din realitate cu reprezentările grafice și cartografice;
-) Determinarea soluțiilor unor probleme legate de asigurarea cu resurse naturale;
-) Argumentarea consecințelor diferitor procese și fenomene economico-geografice;
-) Recomandarea mijilor concrete de redresare a situației cu valorificarea rațională a resurselor naturale în diferite state;
-) Participarea la dezbaterei în situații reale și imaginare, în legătură cu problematica disciplinei de studiu;
-) Previzionarea evoluției consumului de resurse naturale pe termen scurt, mediu și lung;
-) Stabilirea raporturilor dintre populație și resurse, dintre creșterea consumului și dezechilibrele de mediu;
-) Interpretarea critică a practicilor educative din punctul de vedere al respectării și cultivării diversității culturale;
-) Construirea creativă și responsabilă a unor alternative pedagogice contextualizate;

Competențe atitudiniale:

-) Implicarea în activități științifice în legătura cu disciplina;
-) Capacitatea de a avea un comportament etic în legătură cu mediul socio-uman;
-) Capacitatea de a aprecia diversitatea și multiculturalitatea;
-) Abilitatea de a colabora cu specialiști din alte domenii;
-) Atitudine pozitivă față de cunoaștere;
-) Curiozitate pentru explorarea mediului geografic;
-) Respect pentru diversitatea naturală și umană;
-) Utilizarea corectă a datelor despre populație ca sistem;
-) Analizarea corectă, completă, sistematică a informației cu privire la evidența populației, interpretarea adecvată a metodelor de cercetare utilizate în geografia resurselor naturale;

<p>Analiza comparativ a posibilităților și a limitelor abordării interculturale în consumul rational a resurselor naturale din perspectivă istorică, contextuală, culturală etc., cu toleranță și discernământ.</p>
Finalitate de studii
<ul style="list-style-type: none"> Analize din punct de vedere geographic și istoric procesele de formare a științelor geografice la nivel mondial și regional. Investigheze multitudinea de metode generale și specific geografice aplicate în cercetare în geografia resurselor naturale. Analize indicatorii privind resursele naturale la nivel mondial, regional și local. Evalueze condițiile și resursele naturale după diversele criterii. Aprecieze principalele corelații spațiale și temporale între societate și resurse, valorificare, forme de habitat și nivel de dezvoltare; Interpreteze problematica specifică fiecărui domeniu de cercetare din cadrul geografiei resurselor naturale prin prisma interculturalității.
Precondiții
<p><i>Geografie umană generală, Geografie fizică generală, Geologie, Geomorfologie, alte discipline</i></p>
Condiții prealabile:
<ul style="list-style-type: none"> Operationalizarea termenilor în domeniul: <i>geografiei, geologie etc.</i> Deprinderi de muncă intelectuală: <i>capacitatea de a elabora un proiect, portofoliu, de a cunoaște și rezuma sursele bibliografice de specialitate, de informare și documentare, de organizare independentă a activității de învățare etc.</i> Deprinderi de analiză și sinteză: <i>capacitatea de a analiza materialele din domeniul</i>
Conținutul unității de curs
<p>Unitatea de învățare 1. Obiectul de studiu al Geografiei resurselor naturale</p> <ul style="list-style-type: none"> Obiectul de studiu al Geografiei resurselor naturale. Locul Geografiei resurselor naturale în sistemul științelor geografice. Raporturile cu alte științe geografice și extra geografice. <p>Unitatea de învățare 2. Conceptul de resurse naturale. Clasificarea resurselor naturale</p> <ul style="list-style-type: none"> Conceptul de "resursă" și de resurse naturale. Condițiile naturale. Importanța resurselor naturale pentru economia mondială și impactul lor asupra progresului societății umane. Clasificare resurselor naturale după criteriul genetic și după criteriul repartiției spațiale; după criteriul modului de folosință; după criteriul locului de posibil folosință; după criteriul gradului de cunoaștere; după criteriul durabilității de exploatare și a posibilității de refacere a resurselor naturale; criteriul destinației economice etc. Concepția conservării resurselor naturale. <p>Unitatea de învățare 3. Istorico-valorificarea resurselor naturale</p> <ul style="list-style-type: none"> Particularitățile valorifice ale resurselor naturale pe parcursul evoluției societății (perioadele istorice: paleolitic, neolitic, antic, medieval și contemporan). Paleoliticul și neoliticul. Apariția genului uman. Formele de subzistență a omului – culesul fructelor, rădăcinilor etc. Cultura plantelor și desvăluirea domesticirii animalelor. Diversificare resurselor litorale. Ceramica și unele de cupru.

-) Perioada antic și medieval . Dezvoltarea forțelor și mijloacelor de producție impactul lor asupra resurselor naturale. Metalurgia bronzului și impactul ei asupra altor resurse (vegetale etc.). Exploatarea ferului, fabricarea sticlei, c r mizilor etc etc. Valorificarea resurselor de apă pentru irigații.
-) Perioada modern . Impactul revoluțiilor burgheze și a revoluției industriale din Europa de Vest asupra dezvoltării forțelor și mijloacelor de producție. Revoluția energetică . Utilizarea cărbunelui.
-) Perioada contemporan . Apariția noilor tehnici și tehnologii de evaluare a resurselor naturale. Impactul revoluției tehnico-științifice asupra nivelului de atragere în circuitul industrial a resurselor naturale. Implementarea instrumentelor de teledetectie în evaluarea resurselor naturale. Resursele naturale din Oceanul Planetary.

Unitatea de învățare 4. Caracterizarea generală a resurselor litosferei.

-) Structura internă a Pământului. Rolul scoarței terestre în activitatea umană . Importanța resurselor minerale pentru economia mondială .
-) Gradul de cunoaștere a resurselor naturale în litosferă de către om.
-) Evaluarea rezervelor de substanțe minerale utile.
-) Noțiuni de zăcămintă și bazine de substanțe minerale utile. Estimarea gradului de asigurare al economiei mondiale cu resurse minerale.
-) Legitimitatea de repartiție ale resurselor minerale în funcție de particularitatele geologice ale evoluției scoarței terestre.

Unitatea de învățare 5. Resursele energetice ale litosferei. Cărbunele.

-) Cărbunele – una din cele mai importante surse energetice. Rolul cărbunelui în balanța energetică mondială . Tipurile de cărbuni și particularitatele fizice și chimice ale zăcămintelor de cărbuni.
-) Rezervele mondiale totale și sigure de cărbuni. Tehnologia extracției. Geografia principalelor bazine carbonifere și principalelor producători de cărbune.

Unitatea de învățare 6. Resursele energetice ale litosferei. Petrol.

-) Petrolul. Clasificarea petrolului după particularitatele chimice și fizico-chimice.
-) Rolul petrolului în balanța energetică mondială . Tehnologia extracției.
-) Rezervele mondiale totale și sigure de petrol.
-) Geografia principalelor bazine și zăcămintă petroliere și a principalelor producători de petrol.
-) Piața mondială a petrolului. OPEC.

Unitatea de învățare 7. Resursele energetice ale litosferei. Gazele naturale

-) Gazele naturale. Clasificarea gazelor naturale după particularitatele chimice și fizico-chimice.
-) Rolul gazelor naturale în balanța energetică mondială . Tehnologia extracției.
-) Rezervele mondiale totale și sigure de gaze naturale.
-) Geografia principalelor bazine și zăcămintă de gaze naturale și a principalelor producători.
-) Piața mondială a gazelor naturale.
-) Resursele noi de energie: isturi bituminoase, nisipuri asfaltice etc.

Unitatea de învățare 8. Resursele metalifere. Grupa metalelor feroase.

-) Minereurile de fier. Fierul unul din cele mai importante resurse minerale folosite din scoarța terestră . Geneza fierului. Mineralele în care se conține fierul (magnetit, hematit, siderit etc).

-) Repartiția rezervelor de minereu de fier. Cele mai mari zăcămintă de minereu de fier. Cei mai mari producători de minereu de fier.
-) Mangan. Repartiția rezervelor de minereu de mangan. Cele mai mari zăcămintă de mangan. Cei mai mari producători de mangan.
-) Crom. Repartiția rezervelor de minereu de crom. Cele mai mari zăcămintă de crom. Cei mai mari producători de crom.
-) Metalele aliate. Rolul lor în producția de oțeluri speciale. Cobalt, nichel, molibden, vanadiu, wolfram, titan.

Unitatea de învățare 9. Resursele metalifere. Grupa metalelor neferoase.

-) Clasificarea metalelor neferoase.
-) Metalele neferoase grele. Caracterizarea rezervelor (cupru, staniu, plumb, zinc, antimoni, mercur etc). Producția, în profil statal, a metalelor din acest grup .
-) Metalele neferoase ușoare. Caracterizarea rezervelor (aluminiu și magneziu). Producția mondială de bauxit . Producția, în profil statal, a metalelor din acest grup .
-) Metalele neferoase prețioase. Caracterizarea rezervelor (aur, aluminiu și metalele platinice). Producția, în profil statal, a metalelor din acest grup .
-) Metalele neferoase rare. Caracterizarea rezervelor (arseniu, beriliu, cadmiu etc.). Producția, în profil statal, a metalelor din acest grup .
-) Metalele neferoase radioactive. Caracterizarea rezervelor (uraniul, toriu etc.). Producția , în profil statal, a metalelor din acest grup .

Unitatea de învățare 10. Resursele chimice

-) Resursele de materie primă pentru industria chimică .
-) Clasificare și caracterizarea resurselor de materie primă : sălurile (sarea gemă, sălurile de potasiu și magneziu, bromurile și borații, etc), fosfații, sulful nativ, salpetru de Chile, etc.
-) Producția mondială de resurse chimice.

Unitatea de învățare 11. Resursele de materiale de construcție

-) Clasificare resurselor de materiale de construcții.
-) Rocile de origine magmatică (granit, granodiorite, diorite, sienite, bazalt etc).
-) Rocile de origine metamorfică (marmura).
-) Rocile sedimentare (calcare, marne, nisipuri, argile etc).
-) Importanța resurselor de materiale de construcție pentru economia Republicii Moldova.

Unitatea de învățare 12. Sursele netraditionale de energie.

-) Clasificarea resurselor netraditionale de energie.
-) Energia geotermală – energia internă a Pământului. Repartiția geografică a resurselor de energie geotermală .
-) Energia mareică – energia fluxului și refluxului. Repartiția geografică a potențialului tehnic amenajabil. Modul de captare a energiei fluxului și refluxului.
-) Energia solară – sursă inepuizabilă de energie. Repartiția geografică a regiunilor cu cel mai mare potențial de energie solară . Modul de captare a energiei solare.
-) Energia eoliană – energie vântului. Repartiția geografică a regiunilor cu cel mai mare potențial de energie eoliană . Modul de captare a energiei solare.
-) Rolul resurselor netraditionale de energie în dezvoltarea durabilă a economiei mondiale.

Unitatea de învățare 13. Resursele de soluri.

-) Solul – mediul în care se realizează trecerea materiei anorganice și energiei în compu și organici. Importanța solului în dezvoltarea vegetației. Caracterul limitat al resurselor de soluri pe suprafața Terrei.
-) Deregлarea sistemului de geneză a solului drept urmare a activității omului și a factorilor naturali de pedogeneză. Factorii de degradare a solurilor și măsurile ameliorative pentru creșterea producției agricole.
-) Valoare de resursă a solului – fertilitatea. Fertilitatea și favorabilitatea solului. Suprafață și repartitia geografică a principalelor soluri de pe glob.

Unitatea de învățare 14. Resursele de apă dulce. Impactul resurselor de apă asupra dezvoltării societății umane. Resursele hidroenergetice.

-) Rolul apei în activitatea omului. Importanța ei pentru Economica națională și mondială. Structura resurselor mondiale de apă.
-) Repartitia consumului de apă pe suprafață globală. Impurificarea în creștere a apelor de suprafață și subterane – parte componentă a problemei globale a omenirii. Diversificare domeniilor de utilizare a apei. Alimentarea cu apă a centrelor populate. Utilizarea apei în industrie și agricultură. Utilizarea irigației în Republica Moldova.
-) Energia hidraulică a unui râu. Factorii ce influențează energia râului. Potențialul hidroenergetic mondial. Repartitia potențialului hidroenergetic în profil statal și pe marile fluviile ale Terrei.

Unitatea de învățare 15. Resursele agroclimatice.

-) Aerul, apa, lumina, cldura, umiditatea și substanțele nutritive – factori vitali de vegetație a plantelor și de viață a animalelor. Indicii ce caracterizează factorii de viață a animalelor și plantelor. Aerul și structura lui. Lumina și indicii ce caracterizează durată iluminării zilnice și anuale. Cldură și indicii ce caracterizează resursele de cldură (suma temperaturilor active, suma temperaturilor biologice).
-) Fenomenele climatice de risc (înghețuri, chiciuri, dezghețuri și deszăpeziri brăzde etc.) Umiditatea și coeficienții umidității (raportul sumei precipitațiilor pentru o anumită perioadă la suma temperaturilor active) etc.
-) Raionarea agroclimatice a globului.

Unitatea de învățare 16. Resursele vegetale și cele faunistice.

-) Resursele forestiere și rolul economic al acestora. Evoluția suprafețelor forestiere pe glob. Impactul dezvoltării economiei asupra acestora. Indicii ce caracterizează resursele silvice (gradul de asigurare cu resurse silvice, radul de împădurire etc.).
-) Clasificarea pădurilor. Din punct de vedere al compoziției specifice, a particularităților economice de valorificare, a specificului speciilor arboricole (Păduri de răsăritătoare, Păduri ecuatoriale-tropicale și Păduri de foioase temperate subtropicale). Pajiile și importanța lor economică .
-) Fauna și importanța economică . Resursele biologice acvatice.

Unitatea de învățare 17. Rolul resurselor naturale în dezvoltarea societății umane.

-) Teoriile privind raportul dintre resursele naturale și dezvoltarea economică . Explosia demografică , epuizarea unor resurse naturale, deteriorarea calității mediului, subdezvoltarea – impactul lor asupra echilibrului natural. Problema valorificării rationale a resurselor naturale.

Strategii de predare și învățare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea (inter)activă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă.

Curs: prelegerea introductivă; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-dezbateră; prelegerea problematizată; prelegerea-conferință; prelegerea practică/aplicativă; prelegerea modular-integrativă (sandwich);

Seminar: de reluare și aprofundare; de dezvoltare; aplicativ; training; integrativ; în baza de studii de caz, sarcini de lucru, exerciții, rezultate ale studiului individual etc.;

Laborator: în baza de exerciții, observare dirijată, modelare, simulare didactică, joc de rol, proiect, învățare bazată pe sarcini de lucru etc.;

Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup: sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, portofoliu, referat, proiect, studiu de caz, situație-problemă, problem-based learning etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă:

Evaluare finală:

Nota finală se constituie din: nota de la evaluările curente (60%) + nota de la examenul oral (40%) = nota finală (100%).

Bibliografie

Bibliografie obligatorie:

28. Brown R., “Problemele globale ale omenirii”, Editura “Tehnică București”, București, 1994
29. Velcea I., Ungureanu Al., “Geografie economică a lumii contemporane”, Editura “ansa S.R.L.”, București, 1993
30. “Statele lumii de la A la Z”, Editura “Tess-M”, Constanța, 1998
31. Mâțcu M., “Economia protecției mediului”, Editura “Evrica”, Chișinău, 1998
32. Chișinău Maria, Ungureanu Al., Mac I., Geografia resurselor naturale, Edit. Didactică și Pedagogică, București, 1983
33. Florescu M., Resursele mondiale și limitele lor, Edit. Politică, București, 1975
34. „ ”, “ ” : ” , ” , ”, Editura “ ”, ” , ”, 1973
35. Gavrilov V., Ciornoe zoloto planety, Edit. Nedra, Moscova, 1990
36. Teodorescu V., “Terra. Geografia resurselor”, Edit. București, 2001
37. Mints A., Ekonomiceskaia otsenka estestvennykh resursov, Moscova, 1972
38. Tufescu V., Chișinău Maria (1973), Geografia resurselor naturale, Cent. Mult. Univ., București, 1973
39. Sochircă V. Mamot V. - - - . 11 . Chișinău, Editura Pontos, 2008, 64 pag.
40. Sochircă V. Mamot V. **Geografia umană a lumii. Atlas. Clasa a XI-a.** Chișinău, Editura Pontos, 2008, 64 pag.

Bibliografie optională :

1. Bevza G., Apa – bogătie a poporului, Edit. Cartea Moldovenească, Chișinău, 1981

2.	”	”..,, ”,	, 1967.
3.	.	:	
	.	:	, 2006.
4.	Encyclopedia of world geography	/ R.W. McColl, general editor. GOLSON BOOKS, LTD., 2005	
5.	Paul Demeny și alții	Encyclopedia of Population . Macmillan Reference USA is an imprint of The Gale Group, Inc., a division of Thomson Learning, Inc. 2003	
6.	Derek Gregory et All.	Human Geography , 5th Edition, by Blackwell Publishing Ltd except for editorial material and organization. 2009.	

GEOGRAFIA RAMURIILOR ECONOMIEI MONDIALE

Denumirea programului de studii	0114.7/0114.10 Geografie i limba englez ; 0114.7/0114.6 Geografie i biologie; 0114.7/0114.2 Geografie i informatic ; 0114.7 Geografie.
Ciclul	Licenț
Denumirea unităii de curs	Geografia ramurilor economiei mondiale
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie i Turism
Titularul unităii de curs	Cujb Vadim
Cadre didactice implicate	Cujb Vadim
E-mail	cujba.vadim@upsc.md

Codul unităii de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S1.04.O.036 (învățământ cu frecvență)	4	II	IV	120	75	45
S.04.O.027 (învățământ cu frecvență redusă)	4	II	IV	120	46	74

Descriere succintă integrării unităii de curs în programul de studii
Geografia ramurilor economiei mondiale ocupă un loc de frunte în structura disciplinelor economico-geografice. Studierea acestei discipline în combinație cu alte subiecte geografice va permite viitorilor profesori de geografie înțelegerea, interpretarea și explicarea: rolului geografiei economiei mondiale în sistemul științelor economico-geografice, etapelor principale de dezvoltare a economiei mondiale, criteriilor de clasificare a ramurilor industriale, factorilor de dezvoltare și amplasare a industriei, direcțiilor principale ale progresului tehnico-științific în industria mondială, formelor sociale de organizare ale producției industriale, importanței și rolului agriculturii în economia mondială -cultura plantelor (fitotehnia) și creșterea animalelor (zootehnia), diferențierilor teritoriale a transporturilor, particularităților organizării teritoriale și ramurale ale sferei serviciilor.

Scopul cursului: de formare a cunoștințelor, deprinderilor și abilităților de analiză a modelelor spațiale ale dezvoltării sistemului economic mondial la etapa postindustrială a societății pe diferite nivele ierarhice macro, mezo și microgeografic, necesare pentru un studiu aprofundat și al altor discipline economico-geografice.

Sarcinile disciplinei: formarea la viitorii profesori de geografie a competențelor de analiză a complexității structurii geografice, etapelor și dezvoltării ciclice a economiei mondiale și a schimbărilor în structura spațială a ramurilor economice sub influența transformărilor sociale globale.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competente profesionale

- C1 Operarea cu noțiuni, concepte și principii specifice geografiei ramurilor economiei mondiale;
- C2 Identificarea poziției elementelor de geografie economică reprezentate pe hărți;
- C3 Utilizarea reprezentărilor grafice și cartografice, a datelor statistice pentru interpretarea realității economico-geografice;
- C4 Explicarea relațiilor observabile dintre sistemele naturale și umane ale mediului geografic, dintre științe, tehnologie și mediul înconjurător prin analizarea unor sisteme și structuri teritoriale și funcționale sau prin utilizarea datelor statistice și a reprezentărilor grafice și cartografice;
- C5 Prelucrarea informației: transformarea (transferul) informației dintr-un limbaj în altul, de exemplu din informații cantitative (date statistice) în reprezentări grafice, din reprezentări grafice în text sau în tabel etc;
- C6 Realizarea de corelații între informațiile oferite de diverse surse (texte geografice, tabele, reprezentări grafice și cartografice, imagini etc).

Competente transversale

- CT1 Realizarea responsabilă și eficientă a sarcinilor aferente profesiei didactice la geografie cu respectare principiilor de etica profesională.
- CT2 Identificarea rolului dintr-o echipă și preluarea responsabilităților care corespund toare profilului profesional și personal.
- CT3 Reflectie critică constructivă asupra propriului nivel de pregătire profesională în raport cu standardele profesiei.

Competențe specifice:

- CS1 Utilizarea corectă, în comunicarea profesională, a noțiunilor, conceptelor, principiilor specifice disciplinei – geografiei ramurilor economiei mondiale;
- CS2 Prezentarea în scris și orală a aspectelor definitorii referitoare la sistemul economic mondial, utilizând corect și coerent terminologia specifică domeniului;
- CS3 Explicarea unor sisteme și structuri umane referitoare la elementele economice, pe baza informațiilor obținute prin diferite mijloace de documentare;
- CS4 Utilizarea mijloacelor de reprezentare grafică și cartografică a spațiului economic;
- CS5 Aplicarea de elemente explicative semnificative, specifice științelor sociale, în interpretarea proceselor referitoare la globalizare;
- CS6 Documentarea asupra problematicii domeniului, valorificând adevarat semnificațiile termenilor cheie de specialitate
- CS7 Explicarea unei realități investigate (direct sau indirect), prin utilizarea limbajului științific specific domeniului;
- CS8 Utilizarea TIC în activitatea didactică;
- CS9 Elaborarea de proiecte de evaluarea a activității economice;

- CS10 Integrarea inter/ i transdisciplinar a cunoștințelor pentru rezolvarea unor situații complexe;
- CS11 Formularea de probleme referitoare dezvoltarea ramurilor economice, utilizând corect și coerent terminologia specific domeniului
- CS12 Antrenarea studenților în munca de echipă
- CS13 Sporirea motivației studenților pentru studiul geografiei ramurilor economiei mondiale;
- CS14 Exersarea schemelor de acțiune în vederea dobândirii/perfecționării deprinderilor practice.
- CS15 Manifestarea deschiderii față de tendințele novatoare necesare dezvoltării profesionale.
- CS16 Manifestarea unei conduite (auto)reflexive asupra activităilor proprii.

Finalitate de studii

- S utilizeze corect, în comunicarea profesională, a noțiunilor, conceptelor, principiilor specifice disciplinei – geografiei ramurilor economiei mondiale;
- S concretizeze conexiunile dintre resursele naturale, evoluția economică, nivelul dezvoltării economice, tipurile geo-economice de țări și evoluțiile ulterioare în cadrul economiei mondiale;
- S desfășoare activități de cercetare la disciplina de geografie ramurilor economiei mondiale, conform cerințelor de calitate în vigoare;
- S realizeze un management eficient al procesului didactic la discipline geografice;
- S valorifice corect resursele informaționale în analiza unor ramuri ale economiei mondiale;
- S integreze inter/ i transdisciplinar cunoștințele geografice pentru rezolvarea unor situații de problemă;
- S utilizeze TIC în activitatea de cercetare ;
- S aprecieze rolul cadrului didactic și a competențelor în dirijarea pregătirii profesionale a studenților;
- S aplique diverse metode și tehnici moderne pentru cartarea geografică a componentelor terestre;
- S aprecieze rolul aplicativ al geografiei economice în organizarea spațiului geografic.

Precondiții

Geografia umană generală, Geografia resurselor naturale, Geografia populației și așezărilor

Condiții prealabile:

- ✓ Operaționalizarea termenilor în domeniul: geografiei ramurilor economiei mondiale etc.
- ✓ Deprinderi de muncă intelectuală: capacitatea de a elabora un proiect științific, portofoliu, de acasă și rezuma sursele bibliografice, de informare și documentare, de organizare independentă a activității de învățare etc.
- ✓ Deprinderi de analiză și sinteză: capacitatea de a analiza materialele din domeniul geografiei.

Conținutul unității de curs

Unitatea de învățare 1. Geografia ramurilor economiei mondiale în sistemul științelor economico-geografice.

- ✓ Obiectul de studiu al Geografiei ramurilor economiei mondiale
- ✓ Etapele formării economiei mondiale
- ✓ Direcțiile principale ale PTS (progresului tehnico-științific)

Unitatea de învățare 2. Factorii dezvoltării și amplasării industrii

- ✓ Noțiunea de factor de amplasare
- ✓ Factorii naturali
- ✓ Factorii socio-economi
- ✓ Formele de organizare a industriei

- Diviziunea geografică a muncii

Unitatea de învățare 3. Formele teritoriale de organizare a industriei

- Concepția de organizare teritorială a industriei
- Formele de organizare a industriei (concentrarea, combinarea, specializarea)

Unitatea de învățare 4. Clasificarea statelor lumii după nivelul de dezvoltarea industrială

- Clasificarea Standard Internațională a activităților industriale (ISIC)
- Indicele de competitivitate a industriei (ICI)
- Variabilele indicatorului de performanță industrială (unități industriale, numărul salariaților, marimea salariului, valoarea adăugată a producției, ponderea producției industriale în structura ramură)
- Economii industriale cu venituri foarte mari
- Economii industrializate cu venituri foarte mari
- Economii industriale cu venituri medii
- Economii industrializate cu venituri medii
- Economii cu venituri mici

Unitatea de învățare 5. Geografia resurselor energetice și a electroenergeticii mondiale

- Importanța, locul și structura energeticii mondiale
- Geografia consumului de energie și balanța energetică mondială
- Geografia industriei de combustibili (industria petrolului, industria gazelor naturale, industria carbonifer etc.)
- Geografia comerțului mondial de combustibili (petrol, gaze naturale și carbune)
- Geografia industriei energiei electrice (structura producției de energie electrică, CTE, CHE, CAE, centrale geotermice, centrale solare, centrale eoliene, centrale hidroelectrice)
- Geografia producției și consumului de energie electrică

Unitatea de învățare 6. Geografia metalurgiei feroase (siderurgia)

- Importanța și structura metalurgiei feroase ca ramură
- Geografia metalurgiei feroaselor (siderurgia)
- Repartiția geografică a siderurgiei mondiale

Unitatea de învățare 7. Geografia metalurgiei neferoase

- Importanța și structura metalurgiei neferoase ca ramură
- Industria aluminiului
- Industria cuprului
- Industria plumbului și zincului
- Industria metalelor prețioase

Unitatea de învățare 8. Geografia industriei constructoare de mașini

- Importanța, locul și structura industriei constructoare de mașini
- Geografia industriei utilajului industrial
- Geografia industriei constructoare a mijloacelor de transport - industria de automobile, industria constructoare a mijloacelor de transport feroviar, industria constructoare de nave fluviale și maritime, industria constructoare de nave aeriene
- Geografia industriei constructoare a utilajului agricol
- Geografia industriei electrotehnice și electronice

Unitatea de învățare 9. Geografia resurselor chimice și a industriei chimice

- Importanța industriei chimice și caracteristica bazei de materie primă. Particularitățile de dezvoltare a industriei chimice
- Geografia industriei chimice de bază - industria acidului sulfuric, industria produselor clorosodice
- Industria îngreanămintelor minerale, îngreanămintelor azotate, industria îngreanămintelor fosfatice, industria îngreanămintelor potasice

- ✓ Geografia industriei chimiei organice (sintetice) - industria carbochimic , industria cocsochimic , industria petrochimic , industria maselor plastice, industria firelor i fibrelor sintetice, industria cauciucului sintetic

Unitatea de învățare 10. Geografia materialelor de construcție și a industriei de construcție

- ✓ Particularităile dezvoltării i repartizării industriei materialelor de construcție
- ✓ Caracteristica bazei de materie primă pentru industria de construcție
- ✓ Geografia industriei materialelor de construcție (industria lantărilor, industria ceramică și de producere a ceramicii, industria sticlei, industria prefabricatelor din beton)

Unitatea de învățare 11. Geografia resurselor forestiere și industria prelucrării lemnului

- ✓ Resursele forestiere mondiale i repartizarea lor teritorială
- ✓ Funcțiile pădurilor
- ✓ Industria de prelucrare a lemnului – structura ramurii
- ✓ Industria lemnului
- ✓ Industria hârtiei
- ✓ Industria plasticelor aglomerate
- ✓ Problemele ce țin de valorificarea pădurilor i de dezvoltare a industriei forestiere

Unitatea de învățare 12. Geografia industriei ușoare și alimentare

- ✓ Importanța, locul și structura rurală
- ✓ Industria ușoară
- ✓ Geografia industriei alimentare

Unitatea de învățare 13. Geografia agriculturii mondiale. Factorii dezvoltării i repartizării agriculturii.

- ✓ Importanța, locul și structura agriculturii mondiale
- ✓ Factorii naturali de dezvoltare a agriculturii
- ✓ Factorii sociali de dezvoltare a agriculturii
- ✓ Factorii organizatorici de dezvoltare a agriculturii
- ✓ Fondul funciar mondial și relațiile agrare
- ✓ Tipologizarea relațiilor agrare

Unitatea de învățare 14. Cultura plantelor (Fitotehnia)

- ✓ Importanța ramurii pentru economia mondială
- ✓ Culturile cerealiere (grâu, orez, porumb, secără)
- ✓ Culturile oleaginoase (floarea soarelui, soia, arahidele, măslinul)
- ✓ Culturile textile (bumbacul, inul, cânepa)
- ✓ Culturile zaharoase (trestia de zahăr, sfeclă de zahăr)
- ✓ Pomicultura mondială (mărul, piersicul)
- ✓ Culturile citrice (portocalul, lămâul, mandarinul, grape-fruitul)
- ✓ Culturile aromatice sau tonice (cafea, cacao, ceaiul)
- ✓ Legumicultura (cartoful, batatul, maniocul);
- ✓ Viticultura

Unitatea de învățare 15. Creșterea animalelor (Zootehnia)

- ✓ Importanța ramurii pentru economia mondială
- ✓ Cretarea bovinelor
- ✓ Cretarea porcinelor
- ✓ Cretarea ovinelor i caprinelor
- ✓ Avicultura
- ✓ Piscicultura

Unitatea de învățare 16. Geografia transporturilor

- ✓ Geografia transporturilor ca ramură a geografiei economice

- ✓ Geografia transporturilor feroviare
- ✓ Geografia transporturilor rutiere
- ✓ Geografia transporturilor maritime
- ✓ Geografia transporturilor fluviale
- ✓ Geografia transporturilor aeriene
- ✓ Geografia transporturilor speciale

Unitatea de învățare 17. Geografia turismului

- ✓ Noțiuni principale în domeniul geografiei turismului
- ✓ Resursele turistice naturale
- ✓ Resursele turistice antropice
- ✓ Regiunile turistice principale ale Terrei
- ✓ Fluxurile turistice internaționale

Strategii de predare și învățare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea (inter)activă cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă. Curs: prelegerea introductivă; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-dezbateră; prelegerea problematizată; prelegerea-conferință; prelegerea practică/aplicativă; prelegerea modular-integrativă (sandwich); Seminar: de reluare și aprofundare; de dezvoltare; aplicativ; training; integrativ; în bază de studii de caz, sarcini de lucru, exerciții, rezultate ale studiului individual etc.; Laborator: în bază de exerciții, observare dirijată, modelare, proiect, învățare bazată pe sarcini de lucru etc.; Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup: sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, portofoliu, referat, proiect, studiu de caz, situație-problemă, problem-based learning etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă :

test + activitatea în cadrul lucrărilor practice.

- ✓ Proba II: test (30%) + activitatea în cadrul lucrărilor practice (30%) + proiectele

Evaluare finală :

Nota finală se constituie din: nota de la evaluările curente (60%) + nota de la examenul oral (40%) = nota finală (100%).

Bibliografie

Bibliografie obligatorie:

1. BÂRDAN, V., *Geografia economică mondială*, Chișinău : Reclama, 2008, Universitatea de Stat din Moldova, 335 p.
2. BEJAN, I., REVENCO, A., REVENCO, M. *Geografia ramurilor economiei mondiale*, Universitatea Academiei de Științe a Moldovei, Chișinău:[Biotehdesign], 2012, 252 p.
3. BEJAN, I., REVENCO, A., REVENCO, M. *Geografia ramurilor economiei mondiale. Indicații metodice*, Universitatea Academiei de Științe a Moldovei, Chișinău:[Biotehdesign], 2012, 50 p.
4. CAPA INA, Gr., *Geo-economie*, Chișinău, 2008, 290 p.
5. CHISTRUGA B., *Economie mondială* : Manual, Chișinău : ASEM, 2013, 326 p.
6. COCIUBAN, A., *Economie mondială* , Chișinău: Junie-Prim, 2007, 480 p.
7. MATEI, C., *Geografia economică și socială mondială* , V.II, ASEM, Chișinău, Evrica, 2004, 488 p.
8. MAZOYER, M., ROUDART, L., *Istoria agriculturilor din lumea întreagă* , De la neolitic la criza contemporană ; trad. din franc. de Ecaterina Stamatin, Ed. revăzută și corectată, Chișinău: Museum, 2002, 450 p.

9. MÂNDRU , O., BOGDAN, D. *Geografie economic mondial* , Arad: Vasile Goldi University Press, 2012, 199 p.
10. MÂTCU, M., SAINCUS, V., MATEI, C. *Geoconomie: (Note de curs)*, Ed. a 2-a, Chișinău: ASEM, 2010, 266 p.
11. NEDELCU, A., *Geografia turismului*, Ed. a 2-a, revizuită, București: Editura Universitară, 2015, 384 p.
12. POPESCU, R., PALADE, Gh., MILU, C., *Geochimia petrolului: Sinteze și aplicări*, București, Ed. Universitară din București, 2011, 101 p.
13. RABOCA, N., *Energetica mondială: prezentare geografică: aspecte geografice*, Cluj-Napoca: Sarmis, 1995, 240 p.
14. ROBERTS, P., MACOVEI, A., *Sfărâșitul petrolului în pragul unui dezastru*, București: Litera Internațional, 2008, 464, 8 p.
15. U.S. Department of the Interior, *Mineral Commodity Summaries*, U.S. Geological Survey, Reston, Virginia: 2023, 214 p.
16. United Nations Industrial Development Organization, *International Yearbook of Industrial Statistics*, Edition 2022, 139 p.
17. United Nations, *Handbook of statistics*, Geneva, 2022, 104 p.
18. VASILIU, V., *Geochimia petrolului*, Ploiești: Editura Universității "Petrol-gaze", 1999, 145 p.
19. . . . , 2020, 90 c.
20. <https://www.safeguardglobal.com/resources/blog/top-10-manufacturing-countries-in-the-world>

GEOGRAFIA FIZICĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Denumirea programului de studii	0114.7/0114.10 Geografie în limba engleză ; 0114.7/0114.6 Geografie și biologie; 0114.7/0114.2 Geografie și informatică ; 0114.7 Geografie.
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	Geografia Fizică a Republicii Moldova
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra de Geografie și Turism
Titularul unității de curs	Prunici Petru
Cadre didactice implicate	-
E-mail	prunici.petru@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S1.04.O.036 (învățământ cu frecvență)	4	II	IV	12 0	60	60
S.04.O.025 (învățământ cu frecvență redusă)	4	II	IV	12 0	36	84

Descriere succintă integrată a unității de curs în programul de studii

Geografia Fizic a Republicii Moldova este o disciplin de specialitate, de caracter regional, din cadrul sistemului de învățământ geografic universitar din Republica Moldova. Dupa cum înseamnă reprezentă o disciplină care abordează teoria și practica disciplinelor geografice generale de ramură (geologie, geomorfologie, climatologie, hidrologie, pedologie, biogeografie etc.) la nivel local. Geografia Fizică a Republicii Moldova studiază unitatele teritoriale naturale de rangul regional și local. Interacțiunea componentelor de mediu împrumută unele diferențieri ale naturii pe teritoriul Republicii Moldova. În consecință pe teritoriul țării noastre se individualizează unitatele teritoriale cu particularități și specifice ale naturii, studierea căreia îne de Geografia Fizică a Republicii Moldova.

Obiectivul general al acestui curs este de aprofunda cunoștințele geografice acumulate precedent, prin prisma evidențierii caracteristicilor șenei ale teritoriului Republicii Moldova, relevarea particularităților fizico-geografice specifice ale unităților teritoriale zonale și azonale.

Pentru atingerea acestui obiectiv general, se realiză următoarele sarcini: Aprecierea poziției geografice, a dimensiunilor și configurației teritoriului Republicii Moldova asupra particularităților specifice ale naturii; Deosebirea particularităților specifice ale unităților structural-tectonice și evoluției paleogeografice a teritoriului Republicii Moldova; Aprecierea reliefului ca factor de modificare a componentelor naturale; Evaluarea condițiilor climatice și dependențelor lor de diferite componente naturale, procese și fenomene; Înfluențarea reliefului și climei asupra caracterului rilei hidrografice; Evidențierea particularităților specifice ale solurilor, vegetației și lumii animale; Stabilirea factorilor ce determină diferențierea spațială a unităților teritoriale și specificul lor natural; Evaluarea problemelor ecologice și ale de rezolvare ale lor.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe profesionale

- C-1.** Operarea cu noiuni, concepte și principii specifice Geografiei Fizice a Republicii Moldova;
- C-2.** Proiectarea activităților instructiv-educative la Geografia Fizică a Republicii Moldova;
- C-3.** Realizarea activităților specifice procesului instructiv-educativ la Geografia Fizică a Republicii Moldova;
- C-4.** Managementul procesului instructiv-educativ la Geografia Fizică a Republicii Moldova;
- C-5.** Evaluarea activităților instructiv-educative la Geografia Fizică a Republicii Moldova;
- C-6.** Integrarea inter/trans disciplinară a cunoștințelor profesionale de geografie fizică a Republicii Moldova.

Competențe transversale

- CT-1.** Realizarea responsabilă și eficientă a sarcinilor aferente profesiei didactice la Geografia Fizică a Republicii Moldova, cu respectarea principiilor de etica profesională.
- CT-2.** Identificarea rolului dintr-o echipă și preluarea responsabilităților corespunzătoare profilului profesional și personal.
- CT-3.** Reflectare critică constructivă asupra propriului nivel de pregătire profesională în raport cu standardele profesiei.

Competențe specifice:

- ✓ Utilizarea termenilor specifici în prezentarea și explicarea informației geografice;
- ✓ Formarea abilităților de comunicare corectă, constructivă în limba maternă;
- ✓ Utilizarea corectă a termenilor geografici, a numelor proprii geografice în limbi străine;
- ✓ Explicarea fenomenelor și proceselor specifice mediului la nivel local și regional;
- ✓ Identificarea relațiilor dintre componente, fenomene și procese naturale. Formarea comportamentului în raport cu natura pe baza cunoașterii relativă cauză-efect.
- ✓ Aplicarea unor elemente din matematică, științe tehnologice în studierea mediilor locale, în rezolvarea unor probleme și situații din cotidian.

-) Raportarea con inuturilor geografice la un suport cartografic și grafic. Citirea și interpretarea hărtilor geografice.
-) Aprecierea aspectelor sociale, civice și culturale ale spațiului geografic la nivel local și regional;
-) Obținerea unor tehnici și deprinderi de învățare pentru pregătirea sistematică, pentru autoformare.

Finalitate de studii

- F-1.** Analizarea proceselor și fenomenelor fizico-geografice din cadrul Geografiei Fizice a Republicii Moldova la nivel regional și local;
- F-2.** Interpretarea proceselor și fenomenelor geografice care au loc în cadrul Geografiei Fizice a Republicii Moldova, din perspectiva interdisciplinară și transdisciplinară, în contextul epocii și lumii în permanență schimbare;
- F-3.** Elaborarea reprezentărilor grafice și cartografice ale proceselor și fenomenelor naturale din cadrul Geografiei Fizice a Republicii Moldova;
- F-4.** Întelegerea și explicarea interdependenței sistemelor naturale prin prisma cauză-efect;
- F-5.** Utilizarea comunicării în transmiterea cunoștințelor și abilităților la nivel local, național și internațional.

Conținutul unității de curs

Unitatea de învățare 1. Geografia fizică a Republicii Moldova – poziția fizico-geografică, privirea generală asupra componentelor naturii.

Curs: Scopul și sarcinile Geografiei fizice a Republicii Moldova. Poziția fizico-geografică a Republicii Moldova. Privirea generală asupra componentelor de mediu.

Unitatea de învățare 2. Evoluția cercetărilor geografice în Republica Moldova.

Curs: Cunoașterea teritoriului Republicii Moldova în perioada antică. Cunoașterea teritoriului Republicii Moldova în perioada Medievală. Cunoașterea teritoriului Republicii Moldova în perioada Modernă și contemporană.

Unitatea de învățare 3. Tectonica structură geologică și evoluția paleogeografică a teritoriului Republicii Moldova.

Curs: Unitățile structurale tectonice ale teritoriului Republicii Moldova. Evoluția paleogeografică a teritoriului Republicii Moldova. Resursele minerale utile.

Lucrare de laborator (practică): Aspectul tectonic și mijloacile neotectonice a teritoriului Republicii Moldova.

Lucrare de laborator (practică): Structura geologică și substanțele minerale utile ale Republicii Moldova.

Unitatea de învățare 4 Relieful Republicii Moldova. Procesele exogene de modelare și formele de relief create.

Curs: Particularitățile generale ale reliefului. Procesele exogene și formele de relief create. Caracterizarea principalelor unități orografice din Republica Moldova.

Lucrare de laborator (practică): Relieful Republicii Moldova.

Unitatea de învățare 5. Clima Republicii Moldova.

Curs: Caracterizarea factorilor climatogeni. Caracterizarea elementelor meteo-climatică. Caracterizarea climei după anotimpuri.

Lucrare de laborator (practică): Clima Republicii Moldova

Lucrare de laborator (practică): Resursele agroclimatice ale Republicii Moldova și calamitățile climatice

Unitatea de învățare 6. Apele de suprafață ale Republicii Moldova.

Curs: Caracterizarea generală a apelor de suprafață. Regimul hidrologic al râurilor mari (Nistru și Prut) și râurilor mici. Lacurile naturale și artificiale.

Lucrare de laborator (practică): Apele de suprafață a Republicii Moldova

Unitatea de învățare 7. Vegetația Republicii Moldova.

Curs: Particularitățile generale ale vegetației Republicii Moldova. Tipurile specifice de vegetație. Regionarea geobotanică a Republicii Moldova.

Lucrare de laborator (practică): Vegetația Republicii Moldova

Unitatea de învățare 8. Solurile Republicii Moldova.

Curs: Particularitățile generale ale solurilor Republicii Moldova. Factorii de formare a solurilor. Tipurile specifice de soluri. Regionarea solurilor.

Lucrare de laborator (practică): Solurile Republicii Moldova

Unitatea de învățare 9. Fauna Republicii Moldova.

Curs: Particularitățile generale ale faunei. Răspândirea animalelor în funcție de mediile de viață.

Lucrare de laborator (practică): Fauna Republicii Moldova

Unitatea de învățare 10. Resursele naturale ale Republicii Moldova.

Curs: Resursele funciare utilizarea și protecția lor. Resursele minerale utile, folosirea ratională și protecția. Resursele climatice. Resursele acvatice, utilizarea și protecția. Resursele de vegetație naturală și faunistice. Resursele recreative.

Unitatea de învățare 11. Ariile naturale protejate de Stat din Republica Moldova.

Curs: Rezervațiile naturale și speciale ale Republicii Moldova. Rezervațiile peisagistice. Monumentele naturale geologice și paleontologice. Monumentele de arhitectură peisagistică etc.

Lucrare de laborator (practică): Ariile naturale protejate de Stat ale Republicii Moldova.

Unitatea de învățare 12. Structura landșaftologică (peisagistică) a Republicii Moldova.

Curs: Clasificarea complexelor teritoriale naturale. Caracterizarea complexelor teritoriale naturale de ordinul localităților geografice (brani și telor).

Lucrare de laborator (practică): Structura landșaftologică a teritoriului Republicii Moldova

Unitatea de învățare 13. Regionarea fizico-geografică a Republicii Moldova.

Curs: Eseanța regiunii fizico-geografice, principii și metode de regionare, unități și taxonomice. Caracterizarea zonelor naturale. Caracterizarea regiunilor și raioanelor fizico-geografice.

Lucrare de laborator (practică): Regionarea fizico-geografică a Republicii Moldova

Unitatea de învățare 14. Problemele ecologice și protecția mediului în Republica Moldova.

Curs: Factorii de degradare a mediului în Republica Moldova. Monitoringul ecologic în Republica Moldova.

Lucrare de laborator (practică): Problemele ecologice ale Republicii Moldova.

Strategii de predare, învățare și evaluare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea interactivă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare bazată pe sarcini de lucru,

învățare autonom . *Curs:* prelegerea introductiv ; prelegerea-dialog; prelegerea tematic interactiv ; prelegerea-dezbaterie; prelegere integrativ de recapitulare sau de sintez . *Laborator:* în bază de exerciții, observare dirijat , suprapunere cartografic și comparare, învățare bazat pe sarcini de lucru în bază de studii de caz, situație-problemă , rezultate ale studiului individual etc. *Studiu individual* în baza sistemului de sarcini aplicative/practice, însuși creația nomenclaturii geografice a Republicii Moldova în baza criteriilor tematice, localizarea denumirilor geografice pe harta de contur etc. Evaluare inițială , curentă , periodică și finală .

Bibliografie:

Obligatorie:

1. PRUNICI P., PREPELIȚĂ A., SOCHIRCĂ E. Indica și metodele pentru lucrările practice la Geografia Fizică a Republicii Moldova. Chișinău, 2013.
2. CAZAC V., MIHAILESCU C. Resursele acvatice ale Republicii Moldova. Apele de suprafață . Volumul 1. Chișinău, 2007. 248 p.
3. POSTOLACHE G. Vegetația Republicii Moldova. Chișinău, 1995.
4. Cartea Roșie a Republicii Moldova. Ediția II. Chișinău, 2002.
5. Cartea Roșie a Republicii Moldova. Ediția III. Chișinău, Știința, 2015. 492 p.
6. Negru A., Ștefăraș A., Cantemir V., s.a. Lumea vegetală a Republicii Moldova Vol. 2, 3, 4. Chișinău, 2006.
7. RÎMBU N. Geografia fizică a RSSM. Chișinău, 1980.

Opțional :

8. ANDIRE S., ÂGANOS V., DONOS A., BURLACU I., ZAGORCEA C. Buletin de monitoring ecopedologic. Chișinău, 2000.
9. MIHAILESCU C., CONSTANTINOV T. URSU A. Mediul geografic al Republicii Moldova. Vol. 1 Resursele naturale. Chișinău, 2006. 184p.
10. APE V. Clima municipiului Bălți. Chișinău, 2002,
11. DONIS I., BOBOC N. Geomorfologie. Chișinău. Cartea moldovenească, 1994.
12. CAPCELEA A. Hărtoapele Moldovei. Chișinău, 1992.
13. CAPCELEA A. Republica Moldova pe calea dezvoltării durabile – realizările și probleme. Chișinău, 1995.
14. M. . . 1989.

GEOMORFOLOGIE

Denumirea programului de studii	0.11 tiințe ale Educației 0114.6 Geografie și Biologie; 0114.10 Geografie și Limba engleză ; 0532.1 Geografie (învățământ cu frecvență/învățământ cu frecvență redusă)
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	GEOMORFOLOGIE
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și Turism
Titularul unității de curs	Volontir Nina conf. univ., dr
Cadre didactice implicate	Dilan Vitalie , asistent univ.

E-mail

volontir.nina@gmail.com volontir.nina@upsc.md

dilan.vitalie@gmail.com

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S1.04.O.035 (F.)	4					
S1.04.O.037 (F.)	4	II	IV	120	75	45
S1.04.O.037 (F.)	4	II	IV	120	75	45
S.04.O.026 (FR)	4	II	IV	120	46	74

Descriere succintă integrării unității de curs în programul de studii

Geomorfologia, fiind a care se ocupă studiul genezei și evoluției reliefului săcar și terestru și constituie o disciplină de specialitate în prezentarea viitorilor profesori de geografie. Prin predarea cursului se urmărește formarea unei imagini juste și complexe despre relieful terestrului ca rezultat al acțiunii proceselor endogene și exogenice. Conținutul cursului reprezintă un suport și o surse pentru înleagerea în sine a mai profundă a cursurilor de caracter regional. Efectuarea lucrărilor de laborator vor permite: structurarea cunoștințelor teoretice într-un discurs pe o temă geomorfologică; argumentarea ratională a punctului de vedere personal asupra unor probleme/subiecte de caracter geomorfologic; utilizarea materialelor didactice; elaborarea/intocmirea unor reprezentări grafice (profile, schițe geomorfologice, hărți schematicе etc..); disponibilitatea autopregătirii permanente. Realizarea lucrărilor practice vor permite: utilizarea metodelor de investigație în studierea proceselor geomorfologice și a formelor de relief din cadrul conținutului efectuării lucrărilor practice; relevarea în natură, descrierea și cartarea proceselor geomorfologice și formelor de relief studiate; elaborarea proiectelor de echipă și individuale etc.

Cunoștințele, abilitățile, competențele formate/obținute în cadrul studierii acestui curs vor oferi studenților posibilitatea de a înleărga și însăși mai profund disciplinele geografice ulterioare (Geografie Fizică a Continentelor și Oceanelor, Geografie fizică a Republicii Moldova, etc.).

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

C-1. La nivel de cunoaștere:

- ✓ Formarea unei imagini complexe despre relieful săcar și terestru ca rezultat al proceselor endogene și exogene;
- ✓ Cunoașterea și explicarea noțiunilor geomorfologice;
- ✓ Repartitia spațială a unităților de relief,

C-2. La nivel de aplicare:

- ✓ Citirea, analiza și interpretarea hărtilor tectonice, fizice și geomorfologice;
- ✓ Argumentarea concepțiilor asupra formării și evoluției reliefului săcar și terestru;
- ✓ Analizarea interacțiunii dintre relief și celelalte componente diferențiate ale învelișurilor Pământului, în relație cu diversitatea aspectelor ce rezultă din activitatea societății;
- ✓ Relevarea în natură, descrierea coerentă și reprezentarea grafică a proceselor geomorfologice și formelor de relief;

C-3. La nivel de integrare:

- ✓ Utilizarea metodelor și mijloacelor de investigație în studierea proceselor geomorfologice și formelor de relief;
- ✓ Elaborarea proiectelor și raportelor cu conținut geomorfologic;
- ✓ Formarea unei atitudini constructive și responsabile asupra menținerii echilibrului în peisajul geomorfologic și a conservării acestuia.

Finalitate de studii/Rezultate ale învățării

F-1. Se explică termenii geomorfologici, sinonimele unor agenți, factori sau procese geomorfologice; (prin documentarea direcțiilor geografice, geomorfologice, geologice, hidrologice, meteorologice etc);

F-2. Se interpretează informația, materialele grafice/cartografice cu conținut geomorfologic;

F-3. Se explică rolul reliefului în activitățile practice ale populației;

F-4. Se realizează sarcini de lucru diferențiate cu privire la repartizația spațială a proceselor și obiectelor geomorfologice, la poziționarea obiectelor geomorfologice pe harta-contur; la întocmirea unui Clustering, la elaborarea rezumatelor, referatelor, proiectelor de profil;

F-5. Se selectează surse bibliografice adecvate pentru elaborarea unei lucrări cu conținut geomorfologic;

F-6. Se ordonează lista de lucrări utilizate, conform criteriilor de rigoare, în procesul de elaborare a conspectelor, rezumatelor, recenziei asupra unor lucrări de profil;

F-7 Se operează liber cu aparatul categorial, mecanismele și concepțiile geomorfologice necesare formării gândirii și culturii geografice active.

Precondiții

O precondiție pentru înlegerea și explicarea proceselor geomorfologice și consecințele/impactul acestora asupra modelului scoarței terestre sunt cunoștințele atât generale cât și de caracter special, precum și competențele obținute de către studenți din domeniul Geografiei Fizice Generale, Geologiei Generale, Fizicii, Matematicii, Astronomiei etc.

Conținutul unității de curs**Unitatea de învățare 1. Introducere în curs. Geomorfologia ca știință. Conținutul și definirea geomorfologiei.**

Obiectul de studiu, metode și mijloace de cercetare aplicate în studiile geomorfologice. Raporturile geomorfologiei cu alte științe. Scurt istoric al dezvoltării geomorfologiei ca știință. Direcțiile de dezvoltare ale geomorfologiei.

Unitatea de învățare 2. Definirea reliefului scoarței terestre.

Noțiuni generale despre relieful scoarței terestre. Factori genetici (de formare) a reliefului scoarței terestre. Criterii de clasificare/tipizare a reliefului scoarței terestre.

Unitatea de învățare 3. Formarea blocurilor continentale și a depresiunilor bazinelor oceanice.

Ipoteze și teorii: ipoteza contracției, ipoteza izostaziei, ipoteza pulsărilor telurice, ipoteza curenilor de convecție, ipoteza driftului continental, teoria tectonicii globale.

Unitatea de învățare 4. Morfotectonica și morfostructura scoarței terestre.

Unități geostructurale ale terestrelor. Orogeneza și epirogeneza ca procese morfotectonice. Regiunile de orogen, regiunile de platformă și avanțfosele.

Unitatea de învățare 5. Procesele endomorfogenetice de formare/modelare a reliefului scoarței terestre.

Mecanisme orogenetice: cutăriile, dislocațiile rupturale. Mecanisme epiogenetice. Implicăriile acestora în relief. Magmatismul și morfogeneza. Răspândirea vulcanismului pe glob. Procese pseudovulcanice. Seismele și morfogeneza.

Unitatea de învățare 6. Relieful scoarței terestre. Relieful major al uscatului. Relieful montan.

Definirea noilor. Elementele morfologice. Caracteristici geografice specifice munilor. Procesele de formare a munilor. Clasificarea genetică a munilor.

Unitatea de învățare 7. Relieful de podi .

Definirea podi urilor. Clasificarea geografică și genetică a podi urilor.

Unitatea de învățare 8. Relieful de câmpie.

Definirea câmpiilor. Clasificarea genetică a câmpiilor.Tipuri de câmpii în domeniul continental.

Unitatea de învățare 9. Relieful bazinelor oceanice și zonelor marginale.

Elementele morfologice ale bazinelor oceanice: platforma continentală , abruptul continental, platforma oceanică , dorsalele medio-oceanice, fosile abisale. Relieful zonelor marginale.

Unitatea de învățare 10. Morfoscultura scoarței terestre. Meteorizația ca sistem morfogenetic.

Agenți exogeni și acțiunea lor morfogenetică . Procese geomorfologice. Agenți hidrici.

Agenți atmosferici. Agenți biotici. Agenți antropici. Meteorizația fizică : termoclastia, hidroclastia, crioclastia. Meteorizația chimică : oxidarea, hidratarea, hidroliza, carbonatarea, dizolvarea. Biometeorizația. Scoarța de alterare.

Unitatea de învățare 11. Procesele de deplasare a maselor materiale pe versanți.

Relația proces-formă a unui versant. Procesele de versant și morfologia induși de acestea: eroziunea în suprafață , eroziunea de adâncime, procesele de ravinare și forme de relief create, procesele gravitaționale- rostogolire, prăbușire, tasare, sufoziune, alunecări de teren.

Unitatea de învățare 12. Sistemul fluvial și modelare scoarței terestre.

Procesele fluviale și formele reprezentative de relief create. Vile fluviale și elementele morfologice ale acestora. Tipizarea văilor fluviale. Cărăriile fluviale.

Unitatea de învățare 13. Sistemul marin și oceanic de modelare a scoarței terestre.

Procesele de formă și morfologia litorală . Procese de modelare a formelor, tipuri de formă.

Unitatea de învățare 14. Sistemul carstic de modelare a scoarței terestre.

Morfologia: exocarstul, endocarstul. Zonalitatea climatică și carstogeneza.

Unitatea de învățare 15. Sistemul eolian de modelare a scoarței terestre.

Procesele de eroziune eoliană și forme create. Transportul eolian. Acumularea eoliană și formele de relief create. Tipuri litologice de regiuni aride și semiaride.

Unitatea de învățare 16. Sistemul glaciar și periglaciar de modelare a reliefului a scoarței terestre.

Gheare montane și calote glaciare. Procesele de modelare glaciară montană și formele de relief create. Acțiunea calotelor glaciare și formele de relief create. Procese și morfologia periglaciară .

Unitatea de învățare 17. Sistemul biogen și antropic de modelare a reliefului a scoarței terestre.

Morfologia de construcție organogenă . Procese constructive și forme de relief create.

Repartiția geografică a proceselor și formelor de relief biotice. Sistemul antropogen de modelare. Procese de excavare și forme de relief create. Procese constructive și de depozitare; forme de relief create.

Strategii de predare și învățare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea (inter)activă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială , învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă .

Strategii de evaluare

Pentru o evaluare eficientă finală vă vor fi utilizate forme și instrumente complementare de evaluare, cum ar fi proiectul, portofoliul, studiile de caz, prezentările cu elaborarea de suporturi TIC, autoevaluarea .a. care au un rol deosebit în dezvoltarea capacității de integrare și în formarea/evaluarea competențelor specifice, inclusiv a competențelor de

educație economică. Situațiile de integrare vor fi urmărite de sarcini concise și clare, limitate de timp și, uneori de volum, alte condiții de realizare. Obiectivele evaluării vor pune accent pe progresul personal, atitudinile față de propria persoană, interesele privind evoluția personală în diferite activități profesionale. **Evaluarea curentă** : discuții ghidate, oral și scris, prezentează, rapoarte, prezenta rezultatelor de la lucrări de control, participarea la discuții în timpul orelor teoretice și practice, portofolii, prezente orale a unei teme pentru studenții de la învățământul cu frecvența redusă. **Evaluarea curentă** prevede 2 testuri obligatorii, lucrări de control în fiecare grup academic, referate, studiu de caz, și spunsuri la seminare etc. (60% din nota finală). **Evaluarea finală** – examen final se realizează în formă scris sau oral (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

- 1.Băicanu V. Geomorfologie. Univ. "AL. I. Cuza", Iași, 1988.
- 2.Donis I., Boboc N. Geomorfologie. Ed. Lumina, Chișinău, 1994.
- 3.Ielenicz M. Geomorfologie generală. Ed. Universitară, București, 2004.
- 4.Mac I. Geomorfosfera și geomorfosistemele, Ed. Presa, Univ. Clujană, Cluj-Napoca, 1996.
- 5.Posea G., Grigore M., Popescu N., Ielenicz M. Geomorfologie. Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1976.
- 6.Rădoane Maria, Dumitriu D., Ichim I. Geomorfologie. Ed. Universității Suceava, Vol. I-II, Ediția a II-a. 2000/2001.
- 7.Volontir Nina. Proiecte didactice pentru lucrările de laborator și lucrări practice la Geomorfologie. Chișinău, 2004.
- 8.Naum T., Grigore M. Geomorfologie, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1974.
9. .... O.K., ... M. „ ”, 1988.
10. .... O. .... M., M., Tom I- II- III, 1960, 1964, 1974.
11. .... „, ... , 1961.
12. .... „, ... , M. 1949.
13. .... „, ... „, „, M. 1966.
14. .... „, ... , 1992.

Opțional:

- 1.Grigore M., Reprezentarea grafică și cartografică a formelor de relief. Ed., Academia de Științe, București, 1979.
2. .... „, O. .... „, „, M. 1964.

PRACTICA DE INITIERE PEDAGOGICĂ

Denumirea programului de studii	Geografie și biologie, Geografie și limba engleză, Geografie și informatică, Geografie (secția cu frecvență redusă)
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	Practica de inițiere pedagogică
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Geografie, Catedra Geografie și Turism
Titularul unității de curs	Sochirc Elena

Cadre didactice implicate	Suvac Silvia
E-mail	sochirca.elena@upsc.md

Codul unităii de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
	2	II	IV	60	-	60

Descriere succintă integrată unităii de curs în programul de studii
Practica de inițiere pedagogic este parte integrantă obligatorie a procesului educațional și se realizează în scopul aprofundării cunoștințelor teoretice și formării competențelor stabilite prin Cadrul Național al Calificărilor pe domenii de formare profesională. Prezentarea viitoarelor cadre didactice la geografie presupune atât o abordare teoretică, dar și prezentare practică. Formarea teoretică urmărește achiziționarea unor cunoștințe generale, cunoștințe de specialitate și pedagogice. Prezentarea practică a viitoarelor cadre didactice se realizează prin intermediul practicii de inițiere pedagogice, latură esențială în formarea studenților. Prin intermediul practicii de inițiere pedagogică, viitorul cadru didactic își dezvoltă competențele. Stagiul reprezintă activitatea cu caracter didactic nemijlocit, desfășurată în cadrul instituțiilor de aplicație (în clase gimnaziale), în cadrul cureaua studentul-stagiар, viitor profesor și dezvoltă și operationalizează competențele prin asistarea la activitățile didactice desfășurate în instituție. În acest fel se realizează o legătură organică între preceptele, deprinderile și cunoștințele de psihologie colară, de pedagogie și didactică, inclusiv, de didactica specialității, și competențele didactice practice, necesare absolvenților care intenționează să devină profesori.
Competențe dezvoltate în cadrul unităii de curs
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Explicarea rolurilor pe care le îndeplinesc documentele colare pentru realizarea, în condiții de calitate a procesului didactic; ✓ Elaborarea documentelor colare necesare pentru realizarea activităților didactice curente: planificarea didactică de lungă durată, pe unități de învățare, proiectul de lecție, fiind caracterizată psihopedagogică a elevului; ✓ Participarea în mod indirect la diferite activități specifice colii: activități de consiliere și orientare în carieră a elevilor, edine și printării, activități extra colare. ✓ Interpretarea instituției ca organizare socială; specificul unităților de învățământ gimnazial și liceal, documente colare, structura de organizare și funcționare; ✓ Aprofundarea și consolidarea cunoștințelor de pedagogie, psihologie colară și didactica geografiei; formarea capacitaților și a deprinderilor de a aplica strategiile didactice interactive, tehnologiile noi de predare și de învățare, de a percepe corect trăsăturile definitorii ale multiplelor forme sub care se prezintă actualul învățări; ✓ Analiza critic-construcțivă și evaluarea calității proiectelor didactice și a lectorilor asistate;

-) Participarea la activități de dezvoltare instituțională și la activități metodico-științifice derulate în cadrul studenților practicanți în tehnica activităților instructiv-educative desfășurate în cadrul cabinetelor sau laboratoarelor de profil, în scopul integrării organice a teoriei cu practica și a dezvoltării creative;
-) Inițierea în organizarea de activități formative cu elevii, destinate să stimuleze asimilarea valorilor etice, estetice, experiența socială și comportamentele pozitive definitorii ale societății.

Finalitatea de studii

La finele practicii de inițiere pedagogică studenții trebuie:

-) Să conștientizeze importanța practicii pedagogice în sistemul formării inițiale pentru cariera didactică;
-) Să realizeze documentele curriculare stabilite cu profesorii-mentorii și cu profesorii coordonatori;
-) Să observe și analizeze activitățile instructiv-educative colare și extra colare de către profesori cu implicarea elevilor.
-) Să formeze precepți de a observa și analiza informațiile obținute și să le reflecte în agendele de practică;
-) Să valorifice potențialul creativ în predarea geografiei;
-) Să utilizeze diverse metode de evaluare și autoevaluare a lecțiilor;
-) Să posede precepți de a prelucra și de a generaliza informația primită în urma observării, reflectându-le în agendele de practică;
-) Să stabilească relații personal-orientative de interacțiune cu elevii, cu cadrele didactice și cu colegii.

Precondiții

-) cunoștințe fundamentale de psihologie (Psihologia dezvoltării, Educația inclusivă etc.) și pedagogie;
-) cunoștințe științifice din domeniile Geografie, Biologie, Informatică, Limba engleză;
-) Competențe de observare și analiză a activităților didactice desfășurate în condiții reale, întâlnite într-o unitate de învățământ
-) Competențe de observare și analiză a activităților didactice desfășurate în condiții reale, întâlnite într-o unitate de învățământ.

Activitățile de bază ale practicii de inițiere pedagogică

Practica de inițiere pedagogică se realizează pe parcursul a două săptămâni. Pe parcursul stagiu sunt propuse spre realizare următoarele activități:

- 1. Studiul documentelor ce reglementează activitatea instructiv-educativă la nivelul instituției de învățământ, consemnarea datelor semnificative în caietul/portofoliul de practică pedagogică :**

- a) documente curriculare;
- b) documente de management educațional;
- c) documente de proiectare a activității instructiv-educative;
- d) documente ale comisiilor metodice.

2. Asistența la activitățile instructiv-educative la clasă, la activitățile de formare continuă, analiza acestora, consemnatarea observațiilor în caietul/portofoliul de practică pedagogică :

- a) activități susținute de cadrele didactice din instituția de învățământ preuniversitar cu elevii;
- b) activități extrașcolare etc.

Conținuturile practicii pedagogice	
1.	Importanța practicii pedagogice în formarea inițială pentru cariera didactică. Reglementările privind organizarea și desfășurarea practicii pedagogice. Finalitatea, conținuturi și coordonate ale practicii pedagogice. Structura generală și secvențele practicii pedagogice. Portofoliul de evaluare al practicii pedagogice
2.	Activități de cunoaștere a instituției colare: a modului de organizare a spațiului colar, a dotărilor materiale, a documentelor colare, a modului de organizare a activităților specifice coliei;
3.	Activități didactice: observarea și implicarea indirectă în activitățile de proiectare, realizare și evaluare a unor lecții, activități didactice complementare lecțiilor;
5.	Activități de management colar: activități de observare a managementului procesului didactic, a managementului curricular, a managementului grupului colar, a managementului activităților educative, a managementului conflictelor, a managementului diversității, a managementului timpului, a managementului instituției colare
5.	Activități de consiliere educațională, orientare colară și profesională a elevilor
6.	Activități de realizare a parteneriatului coaliție-familie-comunitate: participare la organizarea și desfășurarea unei edine cu primării, la organizarea și desfășurarea unor activități extrașcolare cu elevii, activități de realizare a unor proiecte educaționale

Strategii de evaluare

La încheierea perioadei de practică, studentul va prezenta conținutul practicii următoarele produse evaluabile:

1. Portofoliul practicii pedagogice, care va conține:
-Agenda practicii pedagogice;
2. Raportul de activitate (în conformitate cu obiectivele și finalitățile practicii).
3. Fișa de reflexie.

Nota finală se va constitui din:

1. Aprecierea de către conducerii/metodii tinerii practică (realizarea practicii și calitatea documentelor).

Bibliografie

Domeniul Geografie:

1. Curriculum pentru învățământ gimnazial Geografie, Clasele V-IX. Chișinău 2019;
2. Ionescu, M., Radu, I. (1995), Didactica modernă, Ed. Dacia., Cluj-Napoca.
3. Dulam M. E. *Didactica geografică*. Clusium 1996;.
4. Dulam M.E. *Didactica axată pe competențe* Presa Universitară Clujeană , 2010;
5. Dulam M. E. *Strategii și tehnici didactice activizante cu aplicații în geografie*. Cluj- Napoca 2002;
6. Dulam M. E. *Aplicarea modelului învățării depline în predarea și învățarea geografiei*. Cluj-Napoca 2000;
7. Dulama Eliza, Serafima Roman. *Didactica geografiei*, Ed. Bons Offices, Chișinău, 2007;
8. Dulam Eliza. *Metodologia didactică, teorie și practică*, Ed.Clusium Cluj-Napoca, 2008;
9. Dulam Eliza. *Cum să învățăm pe același nivel* Clusium, Cluj-Napoca, 2009;
10. Drumea P., Drumea S. *Didactica geografiei*. Chișinău 2000;
11. Drumea P. *Evoluția învățământului geografic în Republica Moldova*. Chișinău 1997;
12. Drumea P. Volontir N. *Valorificările pedagogice*. Didactica Pro Nr. 4 Chișinău 2002;
13. Drumea P., Drumea S. *Metode active utilizate în predarea-invățarea geografiei*. Chișinău 2002;
14. Dragu K(coord.) *Geografie, geologie. Ghid metodologic*. Collegium Polirom 2000;
15. Ilinca N. *Didactica geografiei*. Corint 2000;
16. Ionescu M. *Instructiunea și educație. Paradigme, strategii, orientări. Modele*. Cluj- Napoca 2003;
17. Mândru O. *Ghid de evaluare la geografie*. București 1999;
18. Mândricanu V. *Tehnologii educaționale moderne*. Vol. V, Le Mott- București 1999;
19. Neacșu I. *Metode și tehnici de învățare eficiente*. Iași, Editura Polirom, 2018;
20. Pânișor I., *Enciclopedia metodelor de învățământ*. Iași, Polirom, 2022;
21. . . . 101

2014

DIDACTICA GEOGRAFIEI

Denumirea programului de studii	0114.7/0114.10 Geografie și limba engleză ; 0114.7/0114.6 Geografie și biologie; 0114.7/0114.2 Geografie și informatică ; 0114.7 Geografie.
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	Didactica geografiei
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie Umană și Turism

Titularul unității de curs	Sochirc Elena
Cadre didactice implicate	-
E-mail	sochirca.elena@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
F.05.O.040						
(învățământ cu frecvență)	6	III	V	180	90	90
F.05.O.030						
(învățământ cu frecvență redusă)	6	III	V	180	54	126

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii
<p>Didactica geografiei este o știință pedagogico-geografică, care s-a format la interfața pedagogiei și a geografiei, obiectivele și metodele de cercetare ale căreia sunt bine conturate și care se diferențiază în domenii mai înguste a tehnologiilor speciale de formare a competențelor coloane. Cunoașterea și aplicarea creativă și constructivă a strategiilor didactice în cadrul activităților școlare sporește succesul și conștiința profesională a profesorului, eficiența și optimizarea procesului instrucțional-educațional la lecțiile de geografie. Didactica geografiei determină conținutul disciplinelor școlare la geografie, competențele și obiectivele educaționale, elaborează metode și procedee de predare-învățare-evaluare pentru etapele gimnazială și liceală. Didactica geografiei soluționează problemele concrete privind organizarea și predarea lecțiilor, excursiilor didactice și a activităților extrașcolare, elaborează metodologii de formare a competențelor. Disciplina abordează problemele de bază ale predării tuturor compartimentelor geografiei în cadrul, vizează unitatea competențelor, a conținuturilor, obiectivelor educaționale și strategiilor de predare, ținând cont de particularitatea de vîrstă și cele individuale ale elevilor.</p> <p><i>Scopul cursului:</i> de a contribui la pregătirea unui specialist, a unui profesor de geografie care să optimizeze procesul educational la predarea geografiei conform cerințelor și dezideratelor reformei curriculare.</p> <p><i>Sarcinile disciplinei:</i> formarea la viitorii profesori de geografie a cunoștințelor geografice durabile și profunde, a deprinderilor și priceperilor, pe care să le utilizeze în practica cotidiană;</p>

formarea cunoștințelor și abilităților metodologice în predarea geografiei în instituțiile preuniversitare; pregătirea practică a studenților pentru profesia de pedagog.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe profesionale

C1 Operarea cu noțiuni, concepte și principii specifice didacticii geografiei.

C2 Proiectarea activităților instructiv-educative la discipline de geografie.

C3 Realizarea activităților specifice procesului instructiv-educativ la discipline din domeniul geografic.

C4 Managementul procesului instructiv-educativ la discipline geografice.

C5 Evaluarea activităților instructiv-educative la discipline de geografie

C6 Integrarea inter-/transdisciplinara a cunoștințelor profesionale (de didactică a geografiei).

Competențe transversale

CT1 Realizarea responsabil și eficient a sarcinilor aferente profesiei didactice la geografie cu respectare principiilor

de etica profesională.

CT2 Identificarea rolului dintr-o echipă și preluarea responsabilităților care corespund toare profilului profesional și personal.

CT3 Reflecție critică constructivă asupra propriului nivel de pregătire profesională în raport cu standardele profesiei.

Competențe specifice:

- Ñ Utilizarea corectă, în comunicarea profesională, a noțiunilor, conceptelor, principiilor specifice disciplinei - didactica geografiei;
- Ñ Proiectarea activităților didactice și a produselor curriculare (proiectarea activității anuale și semestriale, proiectarea de unități de învățare, lecții, situații de învățare, produse curriculare auxiliare, activități extracurriculare);
- Ñ Desfășurarea activităților didactice la disciplina de geografie, conform cerințelor de calitate în vigoare;
- Ñ Realizarea unui management eficient al procesului didactic la discipline geografice;
- Ñ Evaluarea corectă a rezultatelor învățării elevilor și a produselor curriculare;
- Ñ Integrarea inter/ și transdisciplinară a cunoștințelor de didactică pentru rezolvarea unor situații educative complexe;
- Ñ Utilizarea TIC în activitatea didactică;
- Ñ Sporirea motivației studenților pentru studiul geografiei și Didacticii geografiei;
- Ñ Antrenarea studenților în practicarea metacogniției și în munca în echipă
- Ñ Organizarea adecvată a activităților didactice în funcție de tipul de lecție dominant.
- Ñ Utilizarea metodelor și strategiilor de predare – învățare – evaluare adecvate particularităților individuale/ de grup, scopului și tipului lecției.
- Ñ Stabilirea materialelor și auxiliarelor didactice utilizate în activitățile de învățare.
- Ñ Elaborarea instrumentelor de evaluare în funcție de scop și de particularitățile individuale/de grup.
- Ñ Exersarea schemelor de acțiune în vederea dobândirii/perfecționării deprinderilor practice.
- Ñ Manifestarea unei conduite (auto)reflexive asupra activităților didactice proprii.
- Ñ Manifestarea deschiderii față de tendințele novatoare necesare dezvoltării profesionale.

Finalități de studii
<ul style="list-style-type: none"> - S utilizeze corect, în comunicarea profesională, a noțiunilor, conceptelor, principiilor specifice disciplinei - didactica geografiei; - S proiecteze activitățile didactice și produsele curriculare (proiectarea activității anuale și semestriale, proiectarea de unități de învățare, lecții, situații de învățare, produse curriculare auxiliare, activități extracurriculare); - S dezvoltă oare activități didactice la disciplina de geografie, conform criteriilor de calitate în vigoare; - S realizeze un management eficient al procesului didactic la discipline geografice; - S evaluateze corect rezultatele învățării elevilor și a produselor curriculare; - S integreze interdisciplinar cunoștințele de didactică pentru rezolvarea unor situații educative complexe; - S utilizeze TIC în activitatea didactică; - S apreciază rolul cadrului didactic și a competențelor lor în formarea personalității elevului; - S aplică diverse strategii didactice în proiectarea demersurilor didactice; - S apreciază rolul aplicativ al studiilor didactice.
Precondiții
<p><i>Didactica generală, Psihologia generale și a vârstelor, discipline din domeniul Geografiei etc.</i></p> <p>Condiții prealabile:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Operaționalizarea termenilor în domeniul: <i>pedagogiei, psihologiei, sociologiei</i> etc. ✓ Deprinderi de muncă intelectuală: <i>capacitatea de a elabora un proiect didactic, portofoliu, de a crea și rezuma sursele bibliografice, de informare și documentare, de organizare independentă a activității de învățare</i> etc. ✓ Deprinderi de analiză și sinteză: <i>capacitatea de a analiza materialele din domeniul educațional</i> etc.
Conținutul unității de curs
<p>Unitatea de învățare 1. Introducere în didactica geografiei. Obiectul de studiu. Funcțiile.</p> <p>Importanța</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Obiectul de studiu al Didacticii geografiei. ✓ Educația prin geografie în conformitate cu <i>Carta Internațională a Educației prin Geografie</i>. ✓ Conținutul și relațiile didacticei geografiei cu alte discipline. ✓ Scopul, sarcinile și obiectivele Didacticii geografiei. ✓ Metodele de cercetare utilizate în Didactica geografiei. Aspecte metodologice ale cercetării geografice. Observația. Ancheta. Cercetarea documentelor colare. Metoda experimentală. <p>Unitatea de învățare 2. Principiile predării-învățării geografiei. Aplicarea principiilor didactice și ale geografiei în lecții</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Principii și norme didactice: caracteristici și funcții. ✓ Principiile didactice: principiul intuitiei; principiul unității dintre teorie și practică; principiul însurării conținutelor și activează cunoștințelor; principiul sistematizării și continuității cunoștințelor; principiul accesibilității cunoștințelor sau respectării particularităților de vârstă; principiul însurării temeinice a cunoștințelor; principiul corelării activității frontale, de grup și individuale.

- Principiile geografice: principiul extensiunii spațiale; principiul cauzalității; principiul integrării geografice; principiul istorismului; principiul diversității.

Unitatea de învățare 3. Evoluția învățământului geografic în lume și în Republica Moldova.

- Apariția și dezvoltarea învățământului geografic în perioada 1750-1875.
- Dezvoltarea învățământului geografic în spațiul românesc în perioada 1875-1918.
- Evoluția învățământului geografic în Basarabia între anii 1812-1918.
- Evoluția învățământului în perioada 1918-1940. George Vâlcean – reformatorul învățământului geografic național.
- Concepții și idei cu valoare metodologică și modul lor de reflectare în conținutul manualelor și lucrărilor consacrate didacticii geografiei. Dezvoltarea învățământului geografic în Republica Moldova la etapa actuală.

Unitatea de învățare 4. Curriculum colar de geografie. Reforma curriculară.

- Definiții și probleme generale. Esența reformei curriculare.
- Prările structurale ale Curriculumului modernizat la geografie.
- Orientările Curriculumului modernizat la geografie pentru treapta gimnazială.
- Principiile care stau la baza Curriculumului modernizat la geografie.
- Funcțiile Curriculumului modernizat. Avantajele Curriculumului modernizat axat pe competențe.
- Elemente curriculare în învățământul geografic: planuri de învățământ, ghiduri metodologice etc.

Unitatea de învățare 5. Conținutul învățământului preuniversitar la Geografie. Manualul colar de geografie.

- Structura conținutelor de învățare este în conformitate cu Curriculumul modernizat de geografie.
- Caracteristicile conținutului învățământului geografic.
- Evenimentele conținutelor de învățământ la geografie: treapta gimnazială.
- Manualul de geografie – funcții și structură.
- Rolul manualului de geografie pentru profesor și elev.
- Cerințe privind elaborarea manualelor.
- Criterii de analiză a manualelor colare de geografie.

Unitatea de învățare 6. Finalitățile învățării geografiei. Corelația dintre idealul educațional și obiectivele generale. Operaționalizarea obiectivelor.

- Idealul educațional și finalitățile învățării geografiei;
- Obiectivele educaționale. Tipuri de obiective.
- Operaționalizarea obiectivelor educaționale.
- Criterii și cerințe în formularea obiectivelor educaționale.

Unitatea de învățare 7. Competențele. Caracteristici. Tipuri de competențe. Metodologia formării competențelor

- Caracteristicile esențiale ale competențelor.
- Etape de parcurs pentru formularea și selectarea riguroasă a competențelor.
- Tipuri de competențe. Taxonomia competențelor. Competențe cheie. Competențe transdisciplinare. Competențe specifice disciplinei Geografie. Unitățile de competență.
- Metodologia formării competențelor specifice.

Unitatea de învățare 8. Metodologia didactică în lecția de geografie. Metode expozițive.

- ✓ Caracteristicile și funcțiile strategiilor didactice. Clasificarea strategiilor didactice.
- ✓ Principii ce stau la baza selecției strategiilor didactice de către profesor.
- ✓ Definirea conceptelor de „metod”, „procedeu” și „metodologie”.
- ✓ Funcțiile și taxonomia metodelor didactice.
- ✓ Metodele de predare-învățare sunt centrate pe activitatea profesorului și pe acțiunea elevului. Direcția de perfecționare a metodelor didactice.
- ✓ Metodele expozițive: expunerea, descrierea, povestirea, explicația didactică.

Unitatea de învățare 9. Metodele axate pe dialog și cele de explorare a realității și a substitutelor acestora.

- ✓ Avantajele metodelor axate pe dialog și a celor de explorare a realității
- ✓ Conversația euristică /discuția dirijată, Brainstorming-ul;
- ✓ Problematizarea
- ✓ Dezbaterea. Tipuri de dezbateri.
- ✓ Observarea, studiul de caz, învățarea prin descoperire, modelarea.

Unitatea de învățare 10. Metode bazate pe acțiune

- ✓ Rezolvare de probleme
- ✓ Algoritmizarea
- ✓ Exercițiul
- ✓ Jocurile didactice
- ✓ Jocul de rol

Unitatea de învățare 11. Tehnici activizante. Învățarea prin cooperare la geografie

- ✓ Metode de dezvoltare a gândirii critice
- ✓ Metode de dezvoltare a spiritului activ
- ✓ Metode de dezvoltare a spiritului creativ
- ✓ Învățarea prin cooperare la geografie

Unitatea de învățare 12. Taxonomia lui Bloom. Interogarea multiprocesuală. Tehnici de lecturare. Organizatori grafici.

- ✓ Taxonomia lui Bloom. Domeniile de cunoaștere
- ✓ Interogarea multiprocesuală. Tipuri de întrebări la lecția de geografie.
- ✓ Lecturarea. Tipuri de texte. Tehnici de lecturare.
- ✓ Organizatori grafici. Tipuri și aplicare.

Unitatea de învățare 13. Utilizarea mijloacelor de învățământ în predarea-învățarea geografiei

- ✓ Mijloacele de învățământ: caracteristici, funcții, clasificare.
- ✓ Avantajele și dezavantajele materialului audio-vizual (MAV).
- ✓ Cabinetul de geografie. Funcțiile și structura cabinetului de geografie.
- ✓ Terenul geografic – caracteristici. Obiectivele terenului geografic.
- ✓ Eficiența cabinetului de geografie și a terenului geografic.

Unitatea de învățare 14. Utilizarea hartelor și crochiurilor în lecția de geografie. Utilizarea atlaselor școlare tradiționale și digitale

- ✓ Hartile geografice și atlasele geografice. Importanță. Tipuri.
- ✓ Analiza hărții geografice

- _) Interpretarea hărții geografice
- _) Modalități de aplicare a hărții geografice și a atlasului la lecțiile de geografie.

Unitatea de învățare 15. Utilizarea tehnologiilor informaționale în activitatea didactică la geografie. Resurse digitale.

- _) TIC cu aplicare la lecțiile de geografie.
- _) Platforme educaționale digitale și aplicații digitale utilizate la lecțiile de geografie.
- _) Laboratorul digital.
- _) Utilizarea resurselor web la lecția de geografie.

Unitatea de învățare 16. Forme de organizare a activității didactice la geografie. Lecția – activitate didactică fundamentală .

- _) Forme de organizare a activității didactice la geografice. Activitatea frontală, individuală și în grup: caracteristici, exemple de activități, avantaje și dezavantaje.
- _) Caracteristicile lecției de geografie. Cerințele unei lecții moderne de geografie.
- _) Avantajele și dezavantajele lecției de geografie.
- _) Pregătirea profesorului pentru lecție – pregătirea generală și pregătirea propriu-zisă pentru fiecare lecție.

Unitatea de învățare 17. Modele de structurare a lecției de geografie. Tipuri și variante de lecții

- _) Modele de structurare a lecțiilor. Modelul ERRE. Lucrările practice.
- _) Tipologia lecțiilor de geografie (conform criteriului competenței): lecția de comunicare a noilor cunoștințe (de predare); lecția de formare a pricerelor și deprinderilor; lecția combinată (mixtă); lecția de recapitulare și sistematizare (de sinteză); lecția de evaluare a cunoștințelor, pricerelor și deprinderilor.

Unitatea de învățare 18. Evaluarea rezultatelor elevilor

- _) Evaluarea – componentă a procesului de învățământ. Principiile pe care se fundamentează evaluarea educațională.
- _) Componentele evaluării. Funcțiile evaluării.
- _) Tipuri de evaluare: initial, continu, sumativ (normativ), final.
- _) Cerințele pedagogice ale evaluării. Metode și tehnici de evaluare.
- _) Probele orale, scrise și practice.
- _) Testarea – metodă modernă de evaluare. Baremul de notare.
- _) Succesul și insuccesul colar.
- _) Criterii de evaluare și autoevaluare a unei activități didactice.

Unitatea de învățare 19. Activități extracurriculare. Excursia. Vizita. Drumeia. Orientarea turistică. Sesiunile de comunicări științifice și referate. Concursurile și examenele. Cercul de geografie

- _) Specificul activităților didactice extra colare. Excursia. Vizita geografică.
- _) Centrul de studiere a orizontului local: obiective, cerințe, tipuri de activități organizate în cadrul cercului de studiere a orizontului local.
- _) Excursiile și vizitele geografice: caracteristici; importanța și clasificarea excursiilor și vizitelor geografice. Organizarea și desfășurarea excursiilor geografice.
- _) Drumeia. Aplicații practice. Orientarea turistică.
- _) Concursurile și examenele. Cercul de geografie.

Unitatea de învățare 20. Macroprojecțarea activității didactice la geografie. Conceptul de proiecțare, importanța și etapele proiectării. Analizarea documentelor coloane.

- ✓ Caracteristicile proiectării didactice.
- ✓ Tipuri de proiecțare: global și regional.
- ✓ Unitările de învățare – caracteristici.
- ✓ Pașii acționali în procesul de proiecțare a unitărilor de învățare.
- ✓ Proiecțarea semestrial /anual – caracteristici. Schema de elaborare a proiectării semestriale/ anuale.

Unitatea de învățare 21. Microprojecțarea. Analizarea și aplicarea modelului de structurare a lecției: Evocare – Realizarea sensului – Reflecție – Extindere. Analiza etapelor proiectării, realizării și evaluării lecției. Elaborarea proiectului de lecție

- ✓ Proiectul de lecție – caracteristici specifice.
- ✓ Structura proiectului de lecție.
- ✓ Etapele proiectării didactice.
- ✓ Tipuri de proiecte de lecții.

Strategii de predare și învățare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea (inter)activă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă. Curs: prelegerea introductivă; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-dezbateră; prelegerea problematizată; prelegerea-conferință; prelegerea practică/aplicativă; prelegerea modular-integrativă (sandwich); Seminar: de reluare și aprofundare; de dezvoltare; aplicativ; training; integrativ; în bază de studii de caz, sarcini de lucru, exerciții, rezultate ale studiului individual etc.; Laborator: în bază de exerciții, observare dirijată, modelare, simulare didactică, joc de rol, proiect, învățare bazată pe sarcini de lucru etc.; Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup: sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, portofoliu, referat, proiect, studiu de caz, situație-problemă, problem-based learning etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă :

- ✓ Proba II: Fiecare student va prezenta căte o lecție demonstrativă (30%) + proiectele

Evaluare finală :

Nota finală se constituie din: nota de la evaluările curente (60%) + nota de la examenul oral (40%) = nota finală (100%).

Bibliografie

Bibliografie obligatorie:

1. Boco M., *Instruirea interactivă. Repere axiologice*. Iași: Polirom, 2013;
2. Dulam M. E. *Didactica geografică*. Cluj: Clusium, 1996.;
3. Dulam M.E. *Didactica axată pe competențe*. Cluj: Presa Universitară Clujeană, 2010;

4. Dulam M. E. *Strategii i tehnici didactice activizante cu aplicări în geografie*. Cluj-Napoca 2002;
  5. Dulama E. Serafima Roman. *Didactica geografiei*, Ed. Bons Offices, Chișinău, 2007;
  6. Dulam E. *Metodologia didactică, teorie și practică*, Ed. Clusium Cluj-Napoca, 2008;
  7. Dulam E. *Cum să învețăm pe alii să învețe* Clusium, Cluj-Napoca, 2009;
  8. Drumea P., Drumea S. *Didactica geografiei*. Chișinău. 2000;
  9. Drumea P. *Evoluția învățămintului geografic în Republica Moldova*. Chișinău 1997;
  10. Ilinca N. *Didactica geografiei*. Corint 2000;
  11. Mândruță O. *Ghid de evaluare la geografie*. București 1999;
  12. Mândruță O., Dan S., *Didactica geografiei. O abordare actuală*. București: Corint Educational, 2014;
  13. SOCHIRC , E.; PL CINT , D.; CHI C , D. Ghid de implementare a tehnologiei STEM și utilizare a senzorilor în domeniul Științe ale naturii (geografie, biologie, chimie), ciclul gimnazial. Ch.: UST, 2021. 82 p. ISBN 978-9975-76-359-2.
  14. GUȚU, V.; BOCANCEA, V.; CIUVAGA, V.; SOCHIRC , E. Curriculum de bază pentru domeniul Știință Tehnică Tehnologii. Educația și învățământul extra colar. Ch: 2021. 56 p.
- https://mecc.gov.md/sites/default/files/curriculum_stiinta_tehnica_tehnologii.pdf
15. SOCHIRC , E.; PL CINT , D.; CHI C , D., ROTARI, N. Ghid de implementare a tehnologiei STEM și utilizare a senzorilor în domeniul Științe ale naturii (geografie, biologie, chimie), ciclul liceal. Ch.: UST, 2022. 69 p. ISBN 978-5-88554-079-7.
  16. BEREGOI E., AXÎNTI S., JIOAR M., LAZARI R., SOCHIRC E .a. Geografie. Curriculum disciplinar. Ghid de implementare. Clasele V-IX. Chișinău: Lyceum, 2020. 88 p. ISBN 978-9975-3437-0-1.
  17. BEREGOI E., AXÎNTI S., JIOAR M., LAZARI R., SOCHIRC E .a. Geografie. Curriculum disciplinar. Ghid de implementare. Clasele X-XII. Chișinău: Lyceum, 2020. 92 p. ISBN 978-9975-3437-1-8.
  18. BEREGOI E., AXÎNTI S., JIOAR M., LAZARI R., SOCHIRC E .a. Curriculum disciplinar. Ghid de implementare. Clasele V-IX. Chișinău: Lyceum, 2020. 100 p. ISBN 978-9975-3437-3-1.
  19. BEREGOI E., AXÎNTI S., JIOAR M., LAZARI R., SOCHIRC E .a. Curriculum disciplinar. Ghid de implementare. Clasele X-XII. Chișinău: Lyceum, 2020. 96 p. ISBN 978-9975-3437-5-5.
  20. SOCHIRC , E.; BEREGOI, E. Aspecte didactice cu privire la predarea-învățarea-evaluarea unităților de conținut curricular Procese și fenomene geografice de risc la Geografie. Revista Didactica Pro.... 2022, nr. 2-3 (132-133), 84-91. ISSN 1810-6455.
  21. SOCHIRC , E.; PÎNTEA S.A., Contribuția noilor educații la dezvoltarea educației globale. Revista Didactica Pro.... 2022, nr. 2-3 (132-133), 7-11. ISSN 1810-6455.
  22. VOLONTIR, N.; SOCHIRC , E. **Aplicarea fizelor de evaluare criteriale la lecțiile de geografie.** Didactica Pro... Revistă de teorie și practică educațională . Nr. 5-6 (105-106), 2017. Pag. 74-79. ISSN: 1810-6455.
  23. VOLONTIR, N.; SOCHIRC E. **Proiect pentru educația ambientală și protejarea mediului.** Didactica Pro... Revistă de teorie și practică educațională . Nr. 1 (107), 2018. Pag. 47-51. ISSN: 1810-6455.
  24. VOLONTIR, N.; SOCHIRC , E. Educația pentru dezvoltare durabilă prin Geografie – imperativ al mileniului III. Revista Didactica Pro... 2019, nr. 2 (114), 36-40. ISSN 1810-6455;
  25. SOCHIRC , E.; BEREGOI, E. Elemente de noutate ale curriculumului la disciplina colară Geografie. Revista Didactica Pro.... 2019, nr. 4-5 (116-117), 61-66. ISSN 1810-6455.

Bibliografie op ional :

41. Callo T., (coordonator), Paniș A., Andrițchi V., Afanas A., Vrabii V., *Educația centrală pe elev. Ghid metodologic*, Chișinău, 2010
42. SOCHIRC , V. ; SOCHIRC , E. ; COZMA, N. Disciplina de studii : Geografie. In: Evaluarea curriculumului educațional. Coord.: V. GUȚU. Ch.: „UNICEF Moldova”, 2018. pp. 3-41. CZU 373.091:911; E 93; ISBN 978-9975-142-52-6.
43. Evaluarea procesului de studiere a științelor reale și ale naturii din perspectiva inter/transdisciplinairii. Concept STEAM. Chișinău, 2020. ISBN 978-9975-117-50-0. 252 pagini. SOCHIRC Elena. Secțiunea 2. Rezultatele examenului de BAC la geografie. Pag. 53-55. Secțiunea 3. Rezultatele și carierile profesionale ale olimpicilor la geografie. Pag. 126-133. Secțiunea 4. Abordările interdisciplinare în procesul de studiere a geografiei. Pag. 202 -216.
44. SOCHIRC , E.; BEREGOI, E. Considerații privind aplicarea textelor la lecțiile de geografie. În: Materialele conferinței republicane a cadrelor didactice (10-11 martie 2018). Volumul II: Științe ale Naturii. Ch.: UST, 2018. pp. 222-228. ISBN 978-9975-76-228-1.
45. SOCHIRC , E.; COZMA, N. Considerații privind formarea competențelor antreprenoriale la lecțiile de Geografie în învățământul general. În: "Probleme actuale ale didacticii științelor reale". Conferință științifico-didactic național cu participare internațională, ediția a II-a, consacrat aniversării a 80-a a profesorului universitar Ilie Lupu (10-12 mai 2018). Volumul II. Ch.: UST, 2018. pp. 78-82. ISBN 978-9975-76-239-7.
46. SOCHIRC , E.; MAMOT, V. Educația demografică, în contextul noilor educații, pe dimensiunea disciplinei școlare Geografia. În: "Probleme actuale ale didacticii științelor reale". Conferință științifico-didactic național cu participare internațională, ediția a II-a, consacrat aniversării a 80-a a profesorului universitar Ilie Lupu (10-12 mai 2018). Volumul II. Ch.: UST, 2018. pp. 83-87. ISBN 978-9975-76-239-7.
47. SOCHIRC , E.; MAMOT, V. Aplicarea unor tehnici de dezvoltare a gândirii critice la lecțiile de geografie în clasa a VII-a. În: Materialele conferinței științifice naționale cu participare internațională "Mediul și dezvoltare durabilă". Ediția a IV-a. 80 de ani ai Facultății de Geografie (25-28 octombrie 2018). Ch.: UST, 2018. pp. 239-243. ISBN 978-9975-76-253-3.
48. SOCHIRC E., JECIU E., Considerații privind dezvoltarea creativității elevilor la lecțiile de geografie. Chișinău, UST, 2017. Materialele conferinței științifico-practice naționale cu participare internațională "Reconceptualizarea formării inițiale și continue a cadrelor didactice din perspectiva interconexiunii învățământului modern general și universitar", vol. II (27-28 octombrie 2017). Pag. 301-306. ISBN 978-9975-76-215-1.
49. SOCHIRC E., MAMOT V., Considerații privind conexiunile interdisciplinare dintre geografie și alte discipline coligare. Chișinău, UST, 2017. Materialele conferinței științifico-practice naționale cu participare internațională "Reconceptualizarea formării inițiale și continue a cadrelor didactice din perspectiva interconexiunii învățământului modern general și universitar", vol. II (27-28 octombrie 2017). Pag. 306-311. ISBN 978-9975-76-215-1.
50. PÎNTEA, A.; SOCHIRC , E. Interdisciplinaritatea – necesitate impus de schimbările actuale în domeniul cunoașterii. În: Dialog intercultural polono-moldovenesc. Culegere de studii. Materialele Congresului Științific Internațional Polono-Moldo-Român: Educație – Politică – Societate. Chișinău-Iași, 01-04 aprilie 2019. Chișinău: Tipografia UST, volumul III, nr.1, 2019. Pp. 46-48. ISBN 978-9975-76-273-1.
51. PÎNTEA, S.; SOCHIRC , E. Educația demografică – esențial pentru înțelegerea modului în care funcționează societatea. În: Dialog intercultural polono-moldovenesc. Culegere de studii. Materialele Congresului științific Internațional Polono-Moldo-

- Român: Educație – Politic – Societate. Chișinău-Iași, 01-04 aprilie 2019. Chișinău: Tipografia UST, volumul III, nr.1, 2019. Pp. 49-52. ISBN 978-9975-76-273-1.
52. SOCHIRCĂ, E.; MAMOT, V. Situații de învățare la lecțiile de geografie în clasa a IX-a prin aplicarea organizatorilor grafici. Materialele conferinței republicane a cadrelor didactice. 1-2 martie 2019. Chișinău, 2019. Vol.2: Didactica științelor naturii. 316 pagini. ISBN 978-9975-76-268-7. Pag.78-83.
53. Cartaleanu T., Cosovan O., Gora -Postica V., Lîsenco S., Sclifos L. *Formare de competențe prin strategii didactice interactive* ProDidactica, Chișinău 2008
54. Cerghit I., *Metode de învățămînt*, Iași: Polirom, 2006
55. De Bono E., *aseptările gânditoare*. Curtea Veche, București, 2021;
56. Dulam M. E. *Aplicarea modelului învățării depline în predarea și învățarea geografiei*. Cluj-Napoca 2000;
57. Drumea P. Volontir N. *Valorificări pedagogice*. Didactica Pro Nr. 4 Chișinău 2002;
58. Drumea P., Drumea S. *Metode active utilizate în predarea-învățarea geografiei*. Chișinău 2002;
59. Lemov D., *Cum să predai ca un campion*. Editura Trei, București, 2021;
60. Mândâcanu V. *Tehnologii educaționale moderne*. Vol. V, Le Mott- București 1999;
61. Neacșu I. *Metode și tehnici de învățare eficiente*. Polirom, Iași, 2013;
62. Neacșu I. Stoica A. *Ghid general de evaluare și examinare*. Aramis. București 1996;
63. Okon. W. *Învățămîntul problematizat în coala contemporană*. București 1978;
64. Pânișoară I. *Enciclopedia metodelor de învățămînt*. Polirom, Iași, 2022;
65. Petty G., *Profesorul azi. Metode moderne de predare*. București, 2007;
66. Tomescu V., Popa F. *Metodica predării geografiei și învățării naturii în ciclul primar*. Ed. Gh. Alexandru, Craiova 1999;

GEOGRAFIA MEDIULUI

Denumirea programului de studii	0114.7/0114.6 Geografie și biologie 0114.7/0114.10 Geografie și limba engleză 0114.7 Geografie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	GEOGRAFIA MEDIULUI
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și turism
Titular de curs	Codreanu Igor conf. univ., dr
Cadre didactice implicate	
Aprobat	edinea catedrei Geografie și Turism, proces-verbal nr. 1 din 08.09.2023
e-mail	igorcodr@gmail.com codreanu.igor@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.05.O.043 (F.)	4	III	V	120	90	30
F.05.O.042 (F.)	4	III	V	120	54	66

F.05.O.031 (F.R.)						
----------------------	--	--	--	--	--	--

Descriere succintă integrată cursului în programul de studii						
Cursul de <i>Geografia Mediului</i> constituie un curs fundamental, destinat pregătirii formelor viitorilor specialiști în domeniul de formare profesională „Științe ale educației”. Predarea cursului înește ca viitorul profesor de geografie să fie capabil să aprecieze în mod critic ideile noi în Geografie în raport cu mediul; să-i restructureze concepțiile referitor la obiectul de studiu al Geografiei mediului; să-i formeze o atitudine corectă și sănătoasă asupra diverselor concepții contraverse, care determină și asigură dezvoltarea sănătoasă a geograficei. Cursul poate aduce un caracter teoretic, cât și aplicativ, deoarece studenții în rezultatul său însuși programei cursului vor obține pe lângă cunoștințele teoretice și deprinderi practice, cu competențe de a aplica elementele teoretice și metodologice ale Geografiei într-un studiu sănătos și de laborator sau în mediu de diferite nivale, vor obține abilități și competențe de organizare, de desfășurare a unor investigații sănătoase și a aplicării elementelor teoretice și metodologice în predarea de calitate a geografiei colare. Cursul este tangențial și interdisciplinar prin valorificarea cunoștințelor din domeniul Biologiei, Chimiei, Matematicii, Informaticii, din domeniul ingineriei, medicinei, sănătății publice, legislației și standardelor de mediu. Prin studierea acestui curs studenții vor lua cunoștințe despre apariția și evoluția mediului geographic de diferite nivale: global, regional și local. Materialele însuși ale cursului și seminarelor vor servi o bună bază teoretică și metodologică pentru specialiștii care vor activa în domeniul învățământului preuniversitar, precum și pentru cei din cercetare și inovare.						
Competențe dezvoltate în cadrul cursului						
<p>1. Competențe cognitive (cunoașterea și utilizarea adecvată a noilor iuniorilor disciplinei)</p> <p>a) <u>Cunoaștere și înțelegere:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - definirea conceptelor de bază din cadrul Geografiei Mediului; - evidențierea interacțiunilor dintre factorii de mediu; - formarea unui vocabular de specialitate și utilizarea corectă a termenilor de specialitate; - cunoștințe generale în domeniul mediului, necesare specialistului din domeniul științe ale educației și din structurile departamentale preocupate de problemele mediului; <p>b) <u>Explicare și interpretare (explicarea și interpretarea unor idei, proiecte, procese, precum și a coninuturilor teoretice și practice ale disciplinei):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - interpretarea corelativă și relaționistă a factorilor de mediu; - explicarea noțiunilor: „mediu”, „distribuția spațial-geografică a tipurilor de medii”; - corelarea proceselor din cadrul diferitor mediilor, cu efectele asupra activității omului; - explicarea standardelor și legislației de mediu, importanța acestora pentru calitatea vieții și valorificarea durabilă a mediului; <p>2. Competențe tehnice/profesionale (proiectarea și evaluarea activităților practice specifice; utilizarea unor metode, tehnici și instrumente de investigare și aplicare):</p> <ul style="list-style-type: none"> - analiza și descrierea tipurilor de medii locale (urban, rural, de luncă, etc.); - studierea și aprecierea calității unor factori de mediu (apa, aerul, solul, organismele vii) în baza actelor întocmite de instituții de profil (centrele de sănătate publică, inspecțiile de mediu); - întocmirea proiectelor privind starea mediului în localitatea natală; - efectuarea unor investigații cu privire la aplicarea legislației de mediu în Republica Moldova; - caracterizarea ariilor naturale protejate de stat și a regimului de protecție ale acestora; - stimularea creativității și a apetitului pentru cercetare prin folosirea unor mijloace moderne; <p>3. Competențe atitudinal-valorice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reacția pozitivă la sugestii, cerințe, sarcini didactice, satisfacția de a fi spunsă; - implicarea în activități sănătoase și în legătură cu disciplina; 						

- capacitatea de a avea un comportament durabil în raport cu mediul;
- capacitatea de a aprecia diversitatea și multiculturalitatea;
- abilitatea de a colabora cu specialiști din alte domenii.

Finalitatea de studii

- Să explice concepțiile teoretice de bază în domeniul sănătății și mediului, instituțiile specializate și metodele principale de cercetare a factorilor de mediu;
- Să aprecieze calitatea factorilor de mediu (aer, apă, sol, etc.) în baza investigațiilor realizate de instituțiile de specialitate, materialelor publicate, rapoartelor și pașapoartelor ecologice, etc;
- Să elaboreze acțiuni concrete de ameliorare a situației factorilor de mediu din localitatea natală, cu implicarea autorităților locale, a profesorilor, elevilor și locuitorilor;
- Să utilizeze diversitatea informațiilor cu privire la protecția mediului și modalitatea utilizării acesteia în procesul didactic și în soluționarea diferitor probleme de mediu.

Precondiții

O precondiție pentru înțelegerea și explicarea materialelor incluse în cursul Geografie a Mediului, conform conținuturilor Curriculare, studentul trebuie să posede cunoștințe și competențe atât generale cât și de caracter special din domeniul Geografie Fizice Generale, Geografie Umană Generale, Geologie Generale, Hidrologie, Climatologie, Meteorologie, Pedologie, Biogeografie, Cartografie, Geografie Republicii Moldova (fizică și umană). Să poată analiza comparativ informația textuală și statistică din diferite baze de date, inclusiv materiale cartografice, să poată modela situații și scenarii, să poată elabora măsurări de protecție a mediului în special la nivel local.

Conținutul unităților de curs

TEMA 1. Întroducere în curs, noțiuni principale. Geografia Mediului ca știință interdisciplinară, inginerească și medicală. Componentele Mediului Geografic, circuitul de substanțe și energie, procese relationale. Factorii de mediu: aerul, apă, organismele vii, solul și antropic. Formele de impact pozitiv și negativ. Provocările pentru omenirea contemporană.

TEMA 2. Probleme globale ale omenirii la începutul secolului XXI. Poluarea, Asigurarea populației lumii cu produse alimentare, foamea și malnutriția, Resursele naturale în raport cu dezvoltarea civilizației umane, Criza energetică ca problemă economică și impact asupra mediului, Dispariția speciilor, protecția biodiversității, Schimbările și modificările climatice, Impactul tehnologiilor spațiale asupra mediului terestru și cosmic.

TEMA 3. Aspecte regionale ale problemelor de mediu. Relația dintre factorii naturali și antropică în America de Nord; America Latină și bazinul Karaibelor; Africa, Europa; Asia și Pacificul; Orientul apropiat; Regiunile polare (nord și sud).

TEMA 4. Litosfera ca componentă a Mediului Geografic, circuitul de substanțe și energie în Litosferă. Compoziția chimică și mineralologică, valorificarea resurselor minerale, impactul asupra economiei mondiale, a mediului și măsurile de protecție.

TEMA 5. Atmosfera ca componentă a Mediului Geografic, circuitul de substanțe și energie în Atmosferă. Aierul ca factor de mediu, sursele de poluare, poluanții, CMA, impactul asupra mediului și măsurile de protecție. Stratul de ozon. Efectul de seră și rolul în procesul de încălzire globală.

TEMA 6. Hidrosfera ca componentă a Mediului Geografic, circuitul de substanțe și energie în Hidrosferă. Apa ca factor de mediu, sursele de poluare, poluanții, CMA, impactul asupra mediului și surile de protecție. Accesul la apă potabilă de calitate.

TEMA 7. Biosfera ca componentă a Mediului Geografic, circuitul de substanțe și energie în Biosferă. Plantele și animalele, rolul în natură și în viața omului. Cartea Roșie Internațională și cartea Roșie a Republicii Moldova. Protecția biodiversității.

TEMA 8. Pedosfera, factorii de pedogeneză, repartitia solurilor pe glob. Rolul solului în natură și în viața omului. Cările de degradare a solurilor și surile de protecție.

TEMA 9. Mediile naturale (ariile protejate de stat), antropizate (localități și pășuni din zonele montatre sau pescărești din zonele de litoral) și antropică (orașele și localitățile cu cele mai mari transformări). Regimul de protecție în arile protejate și activitățile umane. Mediul urban: regionarea funcțională: Mediile rurale și cele agricole. Modurile de amenajare și de protecție a mediului.

TEMA 10. Hazardele naturale și antropică, impactul asupra mediului. Posibilitățile de prevenire a hazardelor naturale, impactul asupra mediului și surile de protecție (de diminuare a pierderilor materiale și de viață umane).

TEMA 11. Impactul militar asupra mediului. Evoluția nivelului de impact pe parcursul secolelor. Riscurile contemporane care pot fi provocate de tehnologiile militare, impactul asupra mediului. Problema pacifică și surile de prevenire a conflictelor militare.

TEMA 12. Colaborarea internațională în domeniul protecției mediului (Acorduri, Convenții). Colaborarea bilaterală și multilaterală la nivel de guverne. Colaborarea prin Organizațiile din domeniul mediului. Euroregiunile ca formă modernă de colaborare în domeniul economic, social, cultural și protecției mediului,

TEMA 13. Monitoringul asupra mediului și a componentelor acestuia. Rețele de monitoring global, regional și național. Rolul monitoringului în menținerea echilibrului de mediu și prognozele riscurilor asupra mediului,

TEMA 14. Protecția mediului în condițiile dezvoltării durabile. Educația și conștientizarea (ecologică) pentru un mediu curat.

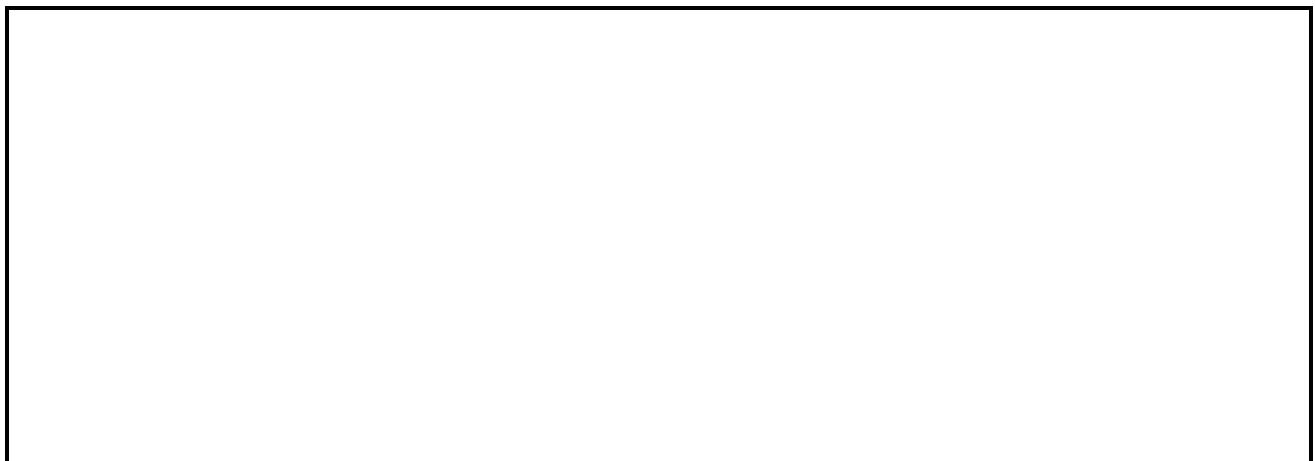
Strategii de evaluare

Pentru o evaluare eficientă a finalităților vor fi utilizate forme și instrumente complementare de evaluare, cum ar fi proiectul de cercetare, portofoliul, studiile de caz, prezenteri cu elaborarea de suporturi TIC, autoevaluarea etc. care au un rol deosebit în dezvoltarea capacitații de integrare și în formarea/evaluarea competențelor specifice. Situațiile de integrare vor fi urmate de sarcini concise și clare, limita de timp și, uneori de volum, alte condiții de realizare. **Evaluarea curentă:** discuții ghidate, oral și în scris, prezenteri, rapoarte, prezentarea rezultatelor de la lucrările de control, participarea la discuții în timpul prelegerilor și lucrărilor practice, portofolii, prezenteri orale a unei teme pentru studenții de la învățământul cu frecvență redusă. **Evaluarea finală:** prevede 2 testuri obligatorii, lucrări individual, referate, studiu de caz, și spunsuri la seminare etc (60% din nota finală). **Evaluarea finală – examen final** – examenul final se realizează în formă scris sau oral (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

- 1) *Agenția de Stat pentru silvicultură "Moldsilva"*. Coferință științifică Internațională "Dezvoltarea durabilă a sectorului forestier al Republicii Moldova" – 22 noiembrie 2002. Chișinău, 2003, 329 p.;
- 2) Bran F. *Ecologie generală și protecția Mediului*. Editura ASE, București, 2000;
- 3) Brown L. R. *Probleme globale ale omenirii*. Starea lumii – 1994. Ed. tehnica, București – 1994;
- 4) Brown L. R. *Probleme globale ale omenirii*. Starea lumii – 1996. Ed. tehnica, București – 1996;
- 5) Brown L. R. *Probleme globale ale omenirii*. Starea lumii – 2000. Ed. Tehnică, București – 2000, 296 p.;
- 6) Capcelea A. *Managementul riscului hazardurilor: abordarea integrativă a băncii mondiale*. /Mediu Ambiant. Revista științifică, de informare și cultură ecologică. Nr. 5, octombrie 2005, Chișinău, p. 42 – 49;
- 7) Capcelea A. *Sistemul managementului ecologic*. Ed. „știință” Chișinău-2013, 260p;
- 8) Capcelea A., Capcelea V. *Managementul ecologic*. Editura „știință” Chișinău-2013, 192p;
- 9) Capcelea A. *Managementul ecologic la diferite niveluri*. Ed. „știință” Chișinău-2013, 320p;
- 10) Capcelea A. *Managementul ecologic în tranziția economică (Cazul Republicii Moldova)*. Editura „știință” Chișinău-2013, 412p;
- 11) Cazac V., Daradur M. *Hazardurile – surse ale pericolului securității umane în secolul XXI*. /Mediu Ambiant. Revista științifică, de informare și cultură ecologică. Nr. 5, octombrie 2005, Chișinău, p. 37 – 41;
- 12) Codreanu Igor. *Geografia și protecția mediului înconjurător (curs de lecții)*. Editura „Labirint”, Chișinău-2007, 168p;
- 13) Codreanu Igor. *Dinamica elementelor morfometrice ale bazinului râului Răut pe parcursul secolului XX și impactul asupra mediului*. Monografie publicată cu suportul Fondului Ecologic Național. Editura „știință”, Chișinău-2014, 160p.
- 14) Grădinaru Ilie. *Protecția mediului*. Ed. Economică, București-2000, 270 p.;
- 15) Legislația ecologică a Republicii Moldova, 1999-2000, Chișinău, 2001, 335 p.;
- 16) Negulescu M. *Protecția mediului înconjurător*. Ed. Tehnică, București-1995;
- 17) Rojanschi V., Bran F., Grigore F. *Elemente de economia și managementul mediului*. Ed. Economică, București-2004, 671p;
- 18) Chiopu D. Vîntu V. *Ecologie și protecția mediului*. Ed. „Ion Ionescu de la Brad”, Iași-2002, 316p;
- 19) Zvoianu I., Bleahu M., Alexandrescu M., Popescu C., Giurgea D. *Geografia Mediului Înconjurător – probleme fundamentale ale lumii contemporane*. Editura didactică și pedagogică. București-2002, 103p;
- 20) Cazac V., Sochirec V., Boboc N., Codan M., Volontir N., Begu A., Munteanu A., Coca M. *Hazardurile naturale*. Colecția – Mediul geografic al Republicii Moldova. Ed. „știință”, Chișinău-2008, 198p;
- 21) Sochirec V., Codan M., Volontir N., Begu A., Munteanu A., Cazac V., Coca M. *Resursele naturale*. Colecția – Mediul geografic al Republicii Moldova. Ed. „știință”, Chișinău-2006, 181p;
- 22) Mihailescu C., Bănești I., etc. *Resursele acvatice ale Republicii Moldova-Fântâni și izvoare. Atlas ecologic*. Colecția – Mediul geografic al Republicii Moldova. Ed. „știință”, Chișinău-2008, 207p;

GEOGRAFIA FIZIC A CONTINENTELOR I OCEANELOR I

Denumirea programului de studii	0114.7/0114.10 Geografie i limba englez ; 0114.7/0114.6 Geografie i biologie; 0114.7/0114.2 Geografie i informatic ; 0114.7 Geografie (înv t mât cu frecven /înv t mât cu frecven redus).
Ciclul	Licen
Denumirea unit tii de curs	Geografia Continentelor i Oceanelor I
Facultatea/catedra responsabil de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie i Turism
Titularul unit tii de curs	Prunici Petru
Cadre didactice implicate	-
E-mail	prunici.petru@upsc.md

Codul unit tii de curs	Num r de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S1.05.O.04 8 (înv t mât cu frecven)	4	III	V	120	90	30
S.05.O.034 (înv t mât cu frecven redus)	4	III	V	120	54	66

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii

Geografia Continentelor și Oceanelor I este o disciplină de specialitate, de caracter regional, din cadrul sistemului de învățământ geografic universitar. După coninut reprezentă o prelungire logică și o approfondare a cursului de geografie generală, cătă și o sinteză a cursurilor geografice de ramură (geologie, geomorfologie, climatologie, hidrologie, pedologie, biogeografie etc.). Dacă disciplinele geografice de caracter general abordează înveliul geografic și geosferale componentă ca un sistem integrat la nivel planetar, apoi Geografia Continentelor și Oceanelor studiază geosistemele de rang mai mic, la nivel regional, în funcție de diferențierea lor spațială. Această diferențiere a înveliului geografic este determinată de varietatea interacțiunilor dintre componentele de mediului. Astfel, în cadrul continentelor se individualizează unități teritoriale naturale cu particularități specifice ale naturii, studierea cărora începe de Geografia Continentelor și Oceanelor.

Obiectivul general al acestui curs este de a approfunda cunoștințele fizico-geografice acumulate precedent, prin prisma evidențierii caracteristicilor esențiale ale continentelor și oceanelor Terrei și deosebirea particularităților fizico-geografice specifice ale unităților teritoriale zonale și azonale de diferit rang din cadrul acestora.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe profesionale

- C-1. Operarea cu noțiuni, concepte și principii specifice Geografiei Continentelor și Oceanelor;
- C-2. Proiectarea activităților instructiv-educative la Geografia Continentelor și Oceanelor;
- C-3. Realizarea activităților specifice procesului instructiv-educativ la Geografia Continentelor și Oceanelor;
- C-4. Managementul procesului instructiv-educativ la Geografia Continentelor și Oceanelor;
- C-5. Evaluarea activităților instructiv-educative la geografia continentelor și oceanelor;
- C-6. Integrarea inter/transdisciplinară a cunoștințelor profesionale (de geografie a continentelor și oceanelor).

Competențe transversale

- CT-1. Realizarea responsabil și eficientă a sarcinilor aferente profesiei didactice la geografie cu respectare principiilor de etica profesională.
- CT-2. Identificarea rolului dintr-o echipă și preluarea responsabilităților corespunzătoare profilului profesional și personal.
- CT-3. Reflectarea critică constructivă asupra propriului nivel de pregătire profesională în raport cu standardele profesiei.

Competențe specifice:

-]) Utilizarea termenilor specifici în prezentarea și explicarea informației geografice;
-]) Formarea abilităților de comunicare corectă, constructivă în limba maternă;
-]) Utilizarea corectă a termenilor geografici, a numelor proprii geografice în limbi străine;
-]) Explicarea fenomenelor și proceselor specifice mediului la nivel local, regional și global;
-]) Identificarea relațiilor dintre componente, fenomene și procese naturale. Formarea comportamentului în raport cu natura pe baza cunoșterii relației cauză-efect;
-]) Aplicarea unor elemente din matematică, fizică și tehnologice în studierea mediilor locale, regionale și globale, în rezolvarea unor probleme și situații din cotidian;
-]) Raportarea coninuturilor geografice la un suport cartografic și grafic. Citirea și interpretarea hărților geografice;
-]) Aprecierea aspectelor sociale, civice și culturale ale spațiului geografic la nivel local,

<p>regional și global.</p> <p>J) Obinerea unor tehnici și deprinderi de învățare pentru prezentarea sistematică, pentru autoformare.</p>	Finalitate de studii
	<p>F-1. Analizarea proceselor și fenomenelor fizico-geografice din cadrul continentelor și oceanelor la nivel global și regional.</p> <p>F-2. Interpretarea proceselor și fenomenelor geografice care au loc în cadrul continentelor și oceanelor, din perspectiva interdisciplinară și transdisciplinară, în contextul epocii și lumii în permanentă schimbare;</p> <p>F-3. Elaborarea reprezentărilor grafice și cartografice ale proceselor și fenomenelor naturale din cadrul continentelor și oceanelor;</p> <p>F-4. Înțelegerea și explicarea interdependenței sistemelor naturale prin prismă cauză-efect;</p> <p>F-5. Utilizarea comunicării în transmiterea cunoștințelor și abilităților la nivel local, național și internațional.</p>
	Conținutul unității de curs

Unitatea de învățare 1. Geneza Oceanului Planetar. Particularităile generale ale reliefului.

Curs: Scopul și sarcinile Geografiei Continentelor și Oceanelor. Principalele ipoteze privitor la geneza chiuvetelor oceanice, a apelor și a lumii organice. Particularităile generale ale reliefului. Geotecturile și elementele structurale ale Oceanului Planetar.

Lucrare de laborator (practic): Unităile morfostructurale ale oceanelor și procesele exogene din cadrul acestora.

Unitatea de învățare 2. Particularităile principale ale apelor Oceanului Planetar.

Curs: Salinitatea și unii parametri fizici ai apelor. Regimul termic al apelor. Bilanțul acvatic. Dinamica apelor în Oceanul Planetar.

Lucrare de laborator (practic): Clima Oceanului Planetar. Caracteristicile apelor oceanice.

Unitatea de învățare 3. Lumea organică. Tipurile genetice de sedimente și legitările repartizării lor în oceane.

Curs: Răspândirea lumii organice în oceane. Regionarea biogeografică a Oceanului Planetar. Tipurile de sedimente și legitările repartizării lor spațiale.

Unitatea de învățare 4. Caracterizarea fizico-geografică a Oceanului Pacific.

Curs și lucrare de laborator (practic): Oceanul Pacific – privire generală. Relieful și sedimentele. Clima și particularităile apelor. Lumea organică.

Unitatea de învățare 5. Caracterizarea fizico-geografică a Oceanului Atlantic.

Curs și lucrare de laborator (practic): Oceanul Atlantic – privire generală. Relieful și sedimentele. Clima și particularităile apelor. Lumea organică.

Unitatea de învățare 6. Caracterizarea fizico-geografică a Oceanului Indian și Arctic.

Curs și lucrare de laborator (practic): Oceanul Indian – privire generală. Relieful și sedimentele. Clima și particularităile apelor. Lumea organică. Particularităile specifice ale Oceanului Arctic. Relieful și sedimentele. Clima și particularităile apelor. Lumea organică.

Unitatea de învățare 7. Europa - privire generală asupra naturii. Evoluția paleogeografică a teritoriului și resursele minerale utile.

Curs: Particularităile generale fizico-geografice ale Europei. Evoluția paleogeografică a Europei în etapa precambrian-paleozoic. Evoluția paleogeografică a Europei în etapa mezozoic-cainozoic. Resursele minerale utile, dependența lor de elementele și structurile tectonice.

Lucrare de laborator (practic): Tectonica, structura geologică și substanțele minerale utile ale Europei

Unitatea de învățare 8. Relieful. Unităile morfostructurale și procesele exogene de modelare a reliefului Europei.

Curs: Particularităile generale ale reliefului. Tipurile principale de morfostructuri. Tipurile principale de morfosculturi și legitările repartizării lor în Europa.

Lucrare de laborator (practic): Relieful. Unităile morfostructurale și procesele exogene de modelare a reliefului.

Unitatea de învățare 9. Clima Europei.

Curs: Factorii și procesele de formare a climei Europei. Caracterizarea climatică a anotimpurilor. Regionarea climatică și tipurile de climă.

Lucrare de laborator (practic): Clima Europei. Factorii climatici și tipurile de climă.

Unitatea de învățare 10. Apele de suprafață ale Europei.

Curs: Râurile Europei. Regimul hidrologic. Tipurile de râuri. Lacurile. Geneza lacurilor și legile repartizării lor. Ghețarii contemporani ai Europei.

Lucrare de laborator (practic):

Unitatea de învățare 11. Solurile, vegetația și lumea animală. Zonele naturale.

Curs: Specificul învelișului pedo-vegetal și lumii animale. Caracterizarea zonelor naturale ale Europei.

Lucrare de laborator (practic): Zonele naturale ale Europei.

Unitatea de învățare 12. Regionarea fizico-geografică a Europei.

Curs: Esența regionării, bazele metodologice și principiile de regionare fizico-geografică. Unităile taxonomiche ale regionării fizico-geografice. *Europa de Nord.* Privire generală asupra naturii Europei de Nord. Caracterizarea fizico-geografică a Fenoscandiei.

Lucrare de laborator (practic):

Unitatea de învățare 13. Caracterizarea Europei de Mijloc.

Curs: Privire generală asupra naturii. Particularitățile specifice fizico-geografice ale insulelor Britanice și Europei hercinice. Caracterizarea fizico-geografică a insulelor Britanice. Caracterizarea fizico-geografică a munilor Alpi.

Lucrare de laborator (practic): Regionarea fizico-geografică a Europei

Unitatea de învățare 14. Caracterizarea Europei de Sud.

Curs: Privire generală asupra naturii. Caracterizarea fizico-geografică a peninsulei Pirineice, peninsulei Apenine și peninsulei Balcanice.

Lucrare de laborator (practic): Regionarea fizico-geografică a Europei

Unitatea de învățare 15. Caracterizarea Europei de Est.

Curs: Privire generală asupra naturii. Caracterizarea fizico-geografică a Câmpiei Europei de Est.

Lucrare de laborator (practic): Caracterizarea ţărilor fizico-geografice ale Europei

Unitatea de învățare 16. Asia – privire generală asupra naturii. Evoluția paleogeografică a Asiei și resursele minerale utile.

Curs: Particularitățile generale fizico-geografice ale Asiei. Evoluția paleogeografică a Asiei în etapa precambrian-paleozoic și mezozoic-cainozoic. Resursele minerale utile, dependențe a lor de elementele și structurile tectonice.

Lucrare de laborator (practică): Tectonica, structura geologică și substanțele minerale utile ale

Unitatea de învățare 17. Relieful. Unitățile morfostructurale și procesele exogene de modelare a reliefului Asiei.

Curs: Particularitățile generale ale reliefului. Tipurile principale de morfostructuri. Morfoscultura Asiei.

Lucrare de laborator (practică): Relieful. Unitățile morfostructurale și procesele exogene de modelare a reliefului.

Unitatea de învățare 18. Clima și apele Asiei.

Curs: Factorii și procesele de formare a climei Asiei. Caracterizarea climatică a anotimpurilor. Regionarea climatică și tipurile de climă. Râurile – regimul hidrologic. Lacurile.

Lucrare de laborator (practică): Clima Asiei. Factorii climatici și tipurile de climă.

Unitatea de învățare 19. Apele de suprafață ale Asiei.

Curs: Râurile Asiei. Regimul hidrologic. Tipurile de râuri. Lacurile. Geneza lacurilor și legitățile repartiției teritoriale.

Lucrare de laborator (practică):

Unitatea de învățare 20. Solurile, vegetația și lumea animală. Zonele naturale.

Curs: Particularitățile specifice ale solurilor, vegetației și lumii animale. Zonele geografice și zonele naturale.

Lucrare de laborator (practică): Zonele naturale ale Asiei.

Unitatea de învățare 21. Regionarea fizico-geografică a Asiei. Caracterizarea FG a Asiei de Sud-Vest și a Asiei de Sud.

Curs: Privire generală asupra regiunii Asiei. Caracterizarea FG ale Asiei de Sud-Vest - Podișul Asia Mică, Peninsulei Arabe. Privire generală asupra Asiei de Sud. Caracterizarea FG ale Asiei de Sud - Munții Himalaya, Peninsula Indostan.

Lucrare de laborator (practică): Regionarea fizico-geografică a Asiei.

Unitatea de învățare 22. Caracterizarea FG ale Asiei de Sud-Vest și a Asiei Estice continentale și insulare

Curs: Privire generală asupra Asiei de Sud-Est. Caracterizarea FG ale Asiei de Sud-Est - Arhipelagului Indonezian. Privire generală asupra Asiei Estice continentale și insulare. Caracterizarea fizico-geografică a Chinei de Est și a insulelor Japoneze.

Lucrare de laborator (practic): Regionarea fizico-geografic a Asiei.

Unitatea de învățare 23. Caracterizarea FG ale Asiei Centrale și Asiei de Nord

Curs: Privire generală asupra Asiei Centrale. Caracterizarea fizico-geografică a câmpiei Turanice. Privire generală asupra Asiei de Nord. Caracterizarea fizico-geografică a Siberiei de Vest și Siberiei Centrale.

Lucrare de laborator (practic):

Strategii de predare, învățare și evaluare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea interactivă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă. *Curs*: prelegerea universitară; prelegerea-dialog; prelegerea introductivă; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-debatere; prelegerea integrativă de recapitulare sau de sinteză. *Laborator*: în bază de exerciții, observare dirijată, suprapunere cartografică și comparare, învățare bazată pe sarcini de lucru în bază de studii de caz, situație-problemă, rezultate ale studiului individual etc. *Studiu individual* în baza sistemului de sarcini aplicative/practice, însuși creația nomenclaturii geografice în baza hartelor tematice, localizarea denumirilor geografice pe harta de contur etc. Evaluare inițială, curentă, periodică și finală.

Bibliografie:

Obligatorie:

1. Prunici P., Axinti S., Cartaleanu E., Bejan Iu., Hachi M. Geografia continentelor și oceanelor. Manual pentru clasa a VII-a. Chișinău, 2013. 127 p.
2. Prunici P., Țapăș V. Indicații metodice la lucrările de laborator la Geografia Continentelor și Oceanelor (Oceanele și Eurasia.) Chișinău, 2002.
3. Marin Ion, Marin Marian. Europa. Geografie regională. București, 2005.
4. Efros V. Geografia Oceanelor. Chișinău, 1999.
5. Fizicescăea gheografie a Europei și océanov. Moscova, 1998. (sub red. A. M. Reabcicov)
6. Marin I. Continentele. Geografie regională. București, 1995.
7. Posea A. Oceanografie. București, 1999.
8. Stănescu I. Oceanele și mările Terrei. București, 1983

Opțional :

1. Dimitriu Călin. Prin Europa. București, 2002
2. Bogdanov D. A. Regiunile fizico-geografice Mirovogo Oceana. Moscova, 1985.
3. Iona I. Câmpurile Terrei. București, 1989.
4. Eramov R. A. Practicum po fizicoscoi gheografii matericov și oceanov. Moscova, 1987.

GEOGRAFIA CONTINTELOR I OCEANELOR 2

Denumirea programului de studii	0114.7/0114.10 Geografie i limba englez ; 0114.7/0114.6 Geografie i biologie; 0114.7/0114.2 Geografie i informatic ; 0114.7 Geografie (înv t mât cu frecven /înv t mât cu frecven redus).
Ciclul	Licen
Denumirea unit i de curs	Geografia Continentelor i Oceanelor II
Facultatea/catedra responsabil de unitatea de curs	Facultatea de Geografie i Turism
Titularul unit i de curs	Prunici Petru
Cadre didactice implicate	-
E-mail	prunici.petru@upsc.md

Codul unit i de curs	Num r de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S1.06.O.055 (înv t mât cu frecven)	3	III	VI	90	60	30
S.06.O.040 (înv t mât cu frecven redus)	3	III	VI	90	36	54

Descriere succint a integr rii unit i de curs în programul de studii
<p>Geografia Continentelor i Oceanelor II (America de Nord i continentele sudice) este unul din disciplinele de specialitate, de caracter regional, din cadrul sistemului de înv mât geografic universitar. Dup con inut reprezint o prelungire logic i o aprofundare a cursului de geografie general , cât i o sintez a cursurilor geografice fundamentale (geologie, geomorfologie, climatologie, hidrologie pedologie, biogeografie etc.). Dac disciplinele geografice de caracter general abordeaz înveli ul geografic (geosistemul) i geosferele componente, ca un sistem integrul nivel planetar, apoi geografia regional , inclusiv i Geografia Continentelor II, studiaz geosistemele de rang mai mic, la nivel regional, în func ie de diferen ierea lor spa ial . Aceast diferen iere a înveli ului geografic este determinat de varietatea interac iunilor dintre componentele mediului. În consecin , pe suprafa a terestr se</p>

individualizează unitatea teritoriale cu particularitatea specifică a naturii, studierea căreia înseamnă de geografie regională.

Obiectivul general al acestui curs este de aprofundarea cunoștințelor fizico-geografice acumulate precedent, prin prisma evidențierii caracteristicilor săsenilor ale Americii de Nord și continentelor sudice și deosebirea particularităților fizico-geografice specifice ale unităților teritoriale zonale și azonale de diferit rang din cadrul acestor continente.

Pentru atingerea acestui obiectiv, la studierea fiecărui continent și unitate teritorială mai mică, se realizează o serie de *sarcini*, precum ar fi: Aprecierea rolului poziției geografice, dimensiunilor și configurației teritoriului asupra particularităților specifice ale naturii; Deosebirea particularităților specifice ale unităților structural-tectonice și evoluției paleogeografice; Aprecierea reliefului ca factor de modificare a componentelor naturale; Evaluarea condițiilor climatice, a proceselor și fenomenelor meteo-climatice și impactul acestora asupra componentelor de mediu; Înfluențarea dimensiunilor unităților teritoriale, reliefului și climei asupra caracterului rețelei hidrografice; Evidențierea particularităților specifice ale solurilor, vegetației și faunei; Stabilirea factorilor care determină diferențierea spațială a complexelor teritoriale naturale și specificul lor natural; Evaluarea problemelor ecologice și căile de soluționare ale acestora.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe profesionale

C-1. Operarea cu noiuni, concepte și principii specifice Geografiei Continentelor și Oceanelor II;

C-2. Proiectarea activităților instructiv-educative la Geografia Continentelor și Oceanelor II.

C-3. Realizarea activităților specifice procesului instructiv-educativ la Geografia Continentelor și Oceanelor II;

C-4. Managementul procesului instructiv-educativ la disciplina Geografia Continentelor și Oceanelor II;

C-5. Evaluarea activităților instructiv-educative la Geografia Continentelor și Oceanelor;

C-6. Integrarea inter/trans disciplinara a cunoștințelor profesionale (de geografie a continentelor și oceanelor).

Competențe transversale

CT-1. Realizarea responsabilă și eficientă a sarcinilor aferente profesiei didactice la geografie cu respectare principiilor de etica profesională.

CT-2. Identificarea rolului dintr-o echipă și preluarea responsabilităților corespunzătoare profilului profesional și personal.

CT-3. Reflectare critică și constructivă asupra propriului nivel de pregătire profesională în raport cu standardele profesiei.

Competențe specifice:

Utilizarea termenilor specifici în prezentarea și explicarea informației geografice;

Formarea abilităților de comunicare corectă, constructivă în limba maternă;

Utilizarea corectă a termenilor geografici, a numelor proprii geografice în limbi străine;

Explicarea fenomenelor și proceselor specifice mediului la nivel local, regional și global;

Identificarea relațiilor dintre componente, fenomene și procese naturale. Formarea comportamentului în raport cu natura pe baza cunoașterii relativă cauză-efect.

Aplicarea unor elemente din matematică, științe tehnologice în studierea mediilor locale, regionale și globale, în rezolvarea unor probleme și situații din cotidian.

Raportarea coninuturilor geografice la un suport cartografic și grafic. Citirea și interpretarea hărților geografice.

Aprecierea aspectelor sociale, civice și culturale ale spațiului geografic la nivel local, regional și global.

Obținerea unor tehnici și deprinderi de învățare pentru pregătirea sistematică, pentru autoformare.

Finalitate de studii

- F-1.** Analizarea proceselor și fenomenelor fizico-geografice din cadrul Americii de Nord și continentelor sudice la nivel global și regional.
- F-2.** Interpretarea proceselor și fenomenelor geografice care au loc în Americii de Nord și continentelor sudice, din perspectiva interdisciplinară și transdisciplinară, în contextul epocii și lumii în permanentă schimbare;
- F-3.** Elaborarea reprezentărilor grafice și cartografice ale proceselor și fenomenelor naturale din cadrul Americii de Nord și continentelor sudice ;
- F-4.** Înțelegerea și explicarea interdependenței sistemelor naturale prin prisma cauză-efect;
- F-5.** Utilizarea comunicării în transmiterea cunoștințelor și abilităților la nivel local, național și internațional.

Conținutul unității de curs

Unitatea de învățare 1. America de Nord - privire generală asupra componentelor naturii. Tectonica, structura geologică, evoluția paleogeografică a teritoriului și resursele minerale utile ale Americii de Nord.

Curs: Scopul și sarcinile Geografiei Continentelor II. Particularitățile generale fizico-geografice ale Americii de Nord. Evoluția paleogeografică a Americii de Nord în etapa precambrian-paleozoică. Evoluția paleogeografică a Americii de Nord în etapa mezozoică-cainozoică. Resursele minerale utile, dependența lor de elementele și structurile tectonice.

Lucrare de laborator (practică): Tectonica, structura geologică și resursele minerale utile ale Americii de Nord.

Unitatea de învățare 2. Relieful, unitățile morfostructurale și procesele exogene de modelare a reliefului Americii de Nord.

Curs: Particularitățile generale ale reliefului. Tipurile principale de morfostructuri. Tipurile principale de morfosculturi și legăturile lor în America de Nord.

Lucrare de laborator (practică): Relieful Americii de Nord. Unitățile morfostructurale și procesele exogene de modelare a reliefului.

Unitatea de învățare 3. Clima Americii de Nord. Regionarea climatică. Apele de suprafață ale Americii de Nord.

Curs: Factorii și procesele de formare a climei Americii de Nord. Caracterizarea climatică a anotimpurilor. Regionarea climatică și tipurile de climă. Râurile Americii de Nord. Regimul hidrologic. Tipurile de râuri. Lacurile. Geneza lacurilor și legăturile lor.

Lucrare de laborator (practică): Clima și apele Americii de Nord.

Unitatea de învățare 4. Solurile vegetației și lumea animală. Zonele naturale. Regionarea fizico-geografică a Americii de Nord.

Curs: Specificul învelișului pedo-vegetal și lumii animale. Caracterizarea zonelor naturale ale Americii de Nord. Privire generală asupra regiunilor fizico-geografice a Americii de Nord. Caracterizarea războinilor fizico-geografice ale Americii de Nord.

Lucrare de laborator (practică): Zonele naturale ale Americii de Nord.

Lucrare de laborator (practică): Regionarea fizico-geografică a Africii și Australiei.

Unitatea de învățare 5. America de Sud - privire generală asupra componentelor naturii. Tectonica, structura geologică, evoluția paleogeografică a teritoriului și resursele minerale utile ale Americii de Sud.

Curs: Particularitățile generale fizico-geografice ale Americii de Sud. Evoluția paleogeografică a Americii de Sud în etapa precambrian-paleozoică. Evoluția paleogeografică a Americii de Sud în etapa mezozoică-cainozoică. Resursele minerale utile, dependențe lor de elementele și structurile tectonice.

Lucrare de laborator (practică): Tectonica, structura geologică și resursele minerale utile ale Americii de Sud.

Unitatea de învățare 6. Relieful, unitățile morfostructurale și procesele exogene de modelare a reliefului Americii de Sud.

Curs: Particularitățile generale ale reliefului. Tipurile principale de morfostructuri. Tipurile principale de morfosculturi și legăturile lor în America de Sud.

Lucrare de laborator (practică): Relieful Americii de Sud. Unitățile morfostructurale și procesele exogene de modelare a reliefului.

Unitatea de învățare 7. Clima Americii de Sud. Regionarea climatică. Apele de suprafață ale Americii de Sud.

Curs: Factorii și procesele de formare a climei Americii de Sud. Caracterizarea climatică a anotimpurilor. Regionarea climatică și tipurile de climă. Râurile Americii de Sud. Regimul hidrologic. Tipurile de râuri. Lacurile. Geneza lacurilor și legăturile lor.

Lucrare de laborator (practică): Clima și apele de suprafață ale Americii de Sud.

Unitatea de învățare 8. Solurile vegetației și lumea animală. Zonele naturale ale Americii de Sud. Regionarea fizico-geografică a Americii de Sud.

Curs: Specificul învelișului pedo-vegetal și lumii animale. Caracterizarea zonelor naturale ale Americii de Sud. Privire generală asupra regionării fizico-geografice a Americii de Sud. Caracterizarea rîrilor fizico-geografice ale Americii de Sud.

Lucrare de laborator (practică): Zonele naturale ale Americii de Sud.

Unitatea de învățare 9. Africa - privire generală asupra componentelor naturii. Tectonica, structura geologică, evoluția paleogeografică a teritoriului și resursele minerale utile ale Africii.

Curs: Particularitățile generale fizico-geografice ale Africii. Evoluția paleogeografică a Africii în etapa precambrian-paleozoică. Evoluția paleogeografică a Africii în etapa mezozoică-cainozoică. Resursele minerale utile, dependențe lor de elementele și structurile tectonice.

Lucrare de laborator (practică): Tectonica, structura geologică și resursele minerale utile ale Africii și Australiei.

Unitatea de învățare 10. Relieful, unitățile morfostructurale și procesele exogene de modelare a reliefului Africii.

Curs: Particularitățile generale ale reliefului. Tipurile principale de morfostructuri. Tipurile principale de morfosculturi și legăturile lor în Africa.

Lucrare de laborator (practic): Relieful Africii și Australiei. Unitile morfostructurale și procesele exogene de modelare a reliefului.

Unitatea de învățare 11. Clima Africii. Regionarea climatică. Apele de suprafață ale Africii.

Curs: Factorii și procesele de formare a climei Africii. Caracterizarea climatică a anotimpurilor. Regionarea climatică și tipurile de climă. Râurile Africii. Regimul hidrologic. Tipurile de râuri. Lacurile. Geneza lacurilor și legitimele repartizării lor.

Lucrare de laborator (practic): Clima Africii și Australiei. Regionarea climatică și tipurile de climă.

Unitatea de învățare 12. Solurile vegetației și lumea animală. Zonele naturale ale Africii. Regionarea fizico-geografică a Africii.

Curs: Specificul învelișului pedo-vegetal și lumii animale. Caracterizarea zonelor naturale ale Africii. Privire generală asupra regiunilor fizico-geografice a Africii. Caracterizarea regiunilor fizico-geografice ale Africii.

Lucrare de laborator (practic): Zonele naturale ale Africii și Australiei.

Unitatea de învățare 13. Australia - privire generală asupra componentelor naturii. Evoluția paleogeografică a teritoriului și reliefului.

Curs: Evoluția paleogeografică a Australiei. Resursele minerale utile, dependențele lor de elementele și structurile tectonice. Particularitățile generale ale reliefului. Tipurile principale de morfostructuri. Tipurile principale de morfosculturi și legitimele repartizării lor în Australia.

Unitatea de învățare 14. Clima și apele de suprafață a Australiei. Solurile vegetației și lumea animală. Zonele naturale ale Australiei.

Curs: Factorii și procesele de formare a climei Australiei. Caracterizarea climatică a anotimpurilor. Regionarea climatică și tipurile de climă. Râurile Australiei. Regimul hidrologic. Tipurile de râuri. Lacurile. Geneza lacurilor și legitimele repartizării lor. Specificul învelișului pedo-vegetal și lumii animale. Caracterizarea zonelor naturale ale Australiei.

Lucrare de laborator (practic): Regionarea fizico-geografică a Africii și Australiei.

Unitatea de învățare 15. Antarctica - particularitățile generale ale componentelor naturii.

Curs: Poziția fizico-geografică. Învelișul glacial. Relieful subglacial. Clima și lumea organică a Antarcidei.

Strategii de predare, învățare și evaluare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea interactivă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă. *Curs:* prelegerea universitară; prelegerea-dialog; prelegerea introductivă; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-dezbateră; prelegere integrativă de recapitulare sau de sinteză. *Laborator:* în bază de exerciții, observare dirijată, suprapunere cartografică și comparare, învățare bazată pe sarcini de lucru în bază de studii de caz, situație-problemă, rezultate ale studiului individual etc. *Studiu individual* în baza sistemului de sarcini aplicative/practice, însuțirea nomenclaturii denumirilor geografice în baza hărților tematice, localizarea denumirilor geografice pe harta de contur etc. Evaluare inițială, curentă, periodică și finală.

Bibliografie:

Obligatorie:

8. PRUNICI P., AXÂNTIS., CARTALEANU E., BEJAN Iu., HACHI M. Geografia continentelor și oceanelor. Manual pentru clasa a VII-a. Chișinău, 2013. 127 p.
9. PRUNICI P., SUVAC S. Indicații metodice pentru lucrările practice la Geografia Continentelor (America de Nord și Continentele Sudice) Chișinău, 2022 – 52 p. ISBN 978-9975-76-406-3
10. MARIN Ion, MARIN Marian. Europa. Geografie regională. București, 2005.
11. Fizicescaea geografie matericov și oceanoval. Moscova, 1998. (sub red. A. M. Reabčikov)
12. MARIN I. Continentele. Geografie regională. București, 1995.

Opțional :

1. BOGDANOV D. Reghionalinaea fizicescaea geografie Mirovogo Oceana. Moscova, 1985.
2. IONA I. Câmpurile Terrei. București, 1989.
3. ERAMOV R. Practicum po fizicescoi geografii matericov și oceanoval. Moscova, 1987.
4. Smirnova N. P. Po matericam și oceana. Cniga dlea ctenia geografii matericov. Moscova, 1988.

GEOGRAFIA UMANĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Denumirea programului de studii	0114.7/0114.10 Geografie și limba engleză ; 0114.7/0114.6 Geografie și biologie; 0114.7/0114.2 Geografie și informatică ; 0114.7 Geografie (învățământ cu frecvență/învățământ cu frecvență redusă).
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	Geografie Umană a Republicii Moldova
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și Turism
Titularul unității de curs	Mamot Vitalie, conf. univ. doctor
Cadre didactice implicate	-
E-mail	mamot.vitalie@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
F.06.O.049 (învățământ cu frecvență)	4	3	6	120	60	60

Descriere succintă integrată a unității de curs în programul de studii
Cursul Geografie Umană a Republicii Moldova este destinat pentru a familiariza studenții cu aprecierea economică a condițiilor și resurselor naturale, precum și repartitia spațială a

acestora pe teritoriul ţării noastre, cu indicii ce caracterizează dinamica și structurile populației, a rezursele umane, industria, agricultura și serviciile Republicii Moldova. Primele compartimente ale cursului sunt dedicate studierii teritoriului și poziției economico-geografice, împărțirii administrativ-teritorial Republicii Moldova. Cursul oferă date importante privind analiza favorabilității poziției economico-geografice a unui teritoriu, a impactului amplasării în imediata apropiere cu statele dezvoltate și cu Uniunea Europeană.

O parte componentă a cursului este destinată evaluării și analizei, pe etape istorice, a cercetărilor economico-geografice despre teritoriul actual al Republicii Moldova.

În următoarele compartimente se conțin informații ample despre: rolul condițiilor naturale în dezvoltarea economică a țării, evoluția numerică a populației, mișcarea naturală a populației, repartitia geografică și migrația populației, așezările omenești și evoluția spațială a lor, caracterizarea economică a țării, caracterizarea agriculturii cu ramurile sale, caracterizarea industriei cu ramurile sale, transporturi etc.

Cursul se finalizează cu o caracterizare detaliată a celor patru regiuni economico-geografice a Republicii Moldova: Nord, Centru, Sud și Sud-Vest.

Scopul cursului: de a contribui la pregătirea unui specialist, a unui cercetător în domeniul geografiei, care să optimizeze procesul investigativ la cercetarea fenomenelor și obiectelor geografice conform cerințelor și dezideratelor reformei economice.

Sarcinile disciplinei: formarea la viitorii cercetătorilor în domeniul geografiei a cunoștințelor geografice durabile și profunde, a deprinderilor și priceperilor, pe care să le utilizeze în practica cotidiană; formarea cunoștințelor și abilităților metodologice în componentelor naturale și economico-geografice a Republicii Moldova, a proceselor geodemografice în instituțiile de cercetare; pregătirea practică a studenților pentru profesia de cercetător.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe cognitive:

- ✓ Definirea conceptelor de bază din domeniul Geografiei Umane a Republicii Moldova;
- ✓ Utilizarea corectă a termenilor de specialitate;
- ✓ Investigarea și interpretarea fenomenelor și proceselor specifice Geografiei Umane a Republicii Moldova;
- ✓ Perceperea coerentă a proceselor și fenomenelor geografice la nivel mondial și regional;
- ✓ Identificarea factorilor care determină procesele și fenomenele geografice de caracter social și economic.
- ✓ Aplicarea cunoștințelor din domeniul studiat și în alte domenii.

Competențe de explicare și interpretare:

- ✓ Analiza și interpretarea corectă a concepțiilor economico-geografice în dezvoltarea studiilor și cercetărilor geografice în domeniul Geografiei Umane a Republicii Moldova;
- ✓ Analiza și interpretarea corectă a concepțiilor geodemografice, a repartitionii spațiale a populației, evoluției numerice, mișcării naturale a acesteia în Republica Moldova; de analiză calitativă și cantitativă a unei categorii de populații;
- ✓ Identificarea elementelor specifice a categoriilor de stare și mișcare a populației, precum și a categoriilor de așezării;
- ✓ Explicarea concretă a realității de caracter economico-geografic utilizând terminologia specifică.
- ✓ Dialog intercultural cu diversi actori educaționali, demonstrând cultură civică și disponibilitate de cooperare și implicare.

Competențe instrumentale-aplicative:

- ✓ Evaluarea situației geodemografice în Republica Moldova, pe regiuni și localități;
- ✓ Relaționarea fenomenelor economico-geografice, demografice din realitate cu reprezentarea lor grafică și cartografică
- ✓ Determinarea soluțiilor unor probleme demografice în Republica Moldova;

- ✓ Argumentarea consecințelor diferitor procese și fenomene economico-geografice;
- ✓ Recomandarea m surilor concrete de redresare a situației demografice în Republica Moldova;
- ✓ Participarea la dezbaterei în situații reale și imaginare, în leg tur cu problematica disciplinei de studiu;
- ✓ Previzionarea evoluției populației pe termen scurt, mediu și lung;
- ✓ Stabilirea raporturilor dintre populație și resurse, dintre creșterea demografică și dezechilibrele de mediu;
- ✓ Interpretarea critică a practicilor educative din punctul de vedere al respectării și cultivării diversității culturale;
- ✓ Construirea creativă și responsabilă a unor alternative pedagogice contextualizate;

Competențe atitudinale:

- ✓ Implicarea în activități științifice în legatura cu disciplina;
- ✓ Capacitatea de a avea un comportament etic în legătură cu mediul socio-uman;
- ✓ Capacitatea de a aprecia diversitatea și multiculturalitatea;
- ✓ Abilitatea de a colabora cu specialiști din alte domenii;
- ✓ Atitudine pozitivă față de cunoaștere;
- ✓ Curiozitate pentru explorarea mediului geografic;
- ✓ Respect pentru diversitatea naturală și umană;
- ✓ Utilizarea corectă a datelor despre populație ca sistem;
- ✓ Analizarea corectă, completă, sistematică a informației cu privire la evidența populației, interpretarea adecvată a metodelor de cercetare utilizate în geografia populației;
- ✓ Analiza comparativă a posibilităților și a limitelor abordării interculturale în geografia populației din perspectivă istorică, contextuală, culturală etc., cu toleranță și discernământ.

Finalitatea de studii

- ✓ Să analizeze din punct de vedere geographic și istoric evoluția cercetărilor geografice în Republica Moldova.
- ✓ Să investigheze multitudinea de metode generale și specifice geografice aplicate în cercetare în Geografia Umană a Republicii Moldova.
- ✓ Să analizeze indicatorii geodemografici și economici la nivelul Republicii Moldova, pe regiuni și localități.
- ✓ Să evaluateze structurile populării după diverse criterii: de vîrstă, gen, socio-economic, antropologic, etnic, lingvistic, confesional, pe medii de trai prin prisma interculturalității în Republica Moldova.
- ✓ Să aprecieze principalele corelații spațiale și temporale între populație, resurse, valorificare, forme de habitat și nivel de dezvoltare în Republica Moldova;
- ✓ Să interpreteze problematica specifică fiecărui domeniu de cercetare din cadrul Geografiei Umane a Republicii Moldova prin prisma interculturalității.

Precondiții

discipline din domeniul Geografiei fizice și Geografie Umană din program etc.

Condiții prealabile:

- ✓ Operaționalizarea termenilor în domeniul: *geografie, resurse naturale, economie, protecția mediului* etc.
- ✓ Deprinderi de muncă intelectuală: *capacitatea de a elabora un proiect didactic, portofoliu, de a crea și rezuma sursele bibliografice, de informare și documentare, de organizare independentă a activității de învățare* etc.
- ✓ Deprinderi de analiză și sinteză: *capacitatea de a analiza materialele din domeniul educațional* etc.

Conținutul unităii de curs

Unitatea de învățare 1. Aprecierea poziției economico-geografice a teritoriului.

Organizarea administrativ -teritorial

-) Poziția economico-geografică a Republicii Moldova față de țările vecine, față de căile de transport care au importanță internațională, față de mări și oceane, față de piețele de desfacere a mărfurilor, față de bazele de materie primă.
-) Teritoriul - element constitutiv al statului. Organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova se efectuează pe două niveluri: satele (comunele), sectoarele și orașele (municipiile) constituie nivelul întâi, raioanele constituie nivelul al doilea.

Unitatea de învățare 2. Cercetările economico-geografice pe teritoriul actual al Republicii Moldova

-) Primele descrierii geografice referitor la teritoriul actual al R. Moldova se întâlnesc încă din antichitate la savanți istorici și geografi Herodot, Strabo, Ptolemeu. D. Cantemir (1673 -1723) a fost un cărturar enciclopedist, domn al Țării Moldovei în anii 1710 - 1711.
-) Cercetările geografice din secolul XVIII-lea până la începutul secolului XX.
-) Cercetările economico-geografice în perioada anilor 1918-1940.
-) Cercetările economico-geografice din perioada postbelică.

Unitatea de învățare 3. Substanțele nemetalifere utile. Resursele de materiale de construcții

-) Resursele de materiale de construcții.
-) Materie prima pentru industria cimentului.
-) Resursele hidraulice.

Unitatea de învățare 4. Aprecierea economică a condițiilor și resurselor naturale.

Relieful și resursele minerale utile.

-) Relieful și resursele minerale utile. Potențialul de resurse minerale al R. Moldova.
-) Condițiile climatice și resursele agroclimatice.
-) Resursele pedologice.
-) Impactul resurselor naturale asupra dezvoltării durabile a economiei Republicii Moldova.

Unitatea de învățare 5. Evoluția numerică a populației Republicii Moldova.

-) Dinamica numărului populației pe parcursul ultimilor două secole până în anul 1990.
-) Evoluția fenomenelor demografice: perioada anilor 1950-1990; perioada de după anul 1990.
-) Dinamica numărului populației Republicii Moldova în anii 1990-2015.
-) Diminuarea natalității, migrația, depopularea localităților din Republica Moldova..

Unitatea de învățare 6. Evoluția principalilor indicatori demografici.

-) Indicii migratorii naturale a populației.
-) Evoluția ratei natalității și mortalității populației în perioada postbelică impactul ei asupra fenomenelor demografice: structura pe vîrstă a populației, numărul populației, îmbătrânirea populației etc.
-) Modificările în bilanțul natural și a indicilor de speranță la viață în această perioadă. Factorii ce influențează asupra indicilor migratori naturale a populației sunt răi.
-) Impactul modificărilor social-economice de după anul 1990 asupra evoluției natalității, mortalității și bilanțului natural.
-) Conceptul dezvoltării durabile cu referință la populația Republicii Moldova.

Unitatea de învățare 7. Migrația populației.

-) Migrația populației – fenomen demografic cu impact asupra dezvoltării economice și sociale a statului, a distribuției populației și resurselor umane, dezvoltării habitatului uman. Evoluția și cauzele migrației în perioada postbelică în Republica Moldova.

Factorii ce au influențat migrația (economiți, sociali și psihosociali, demografici, naturali, sanitari, educaționali, culturali etc).

- ✓ Mиграția internă și cea externă după anul 1990. Direcțiile migrațiilor.

Unitatea de învățare 8. Geografia a zonelor rurale umane

- ✓ Zonele rurale specifice a sistemului de arii rurale umane în Republica Moldova: o rețea densă de localități, o densitate relativ mare a populației, o pondere sporită a populației rurale, o concentrare relativ mare a populației în așezările mari rurale, dimensiuni mari ale satelor, iar orașele mici (după numărul de locuitori) în cea mai mare parte păstrează tradițiile de arii semiagrare.
- ✓ Ariele rurale din zona de câmpie cu înălțimi absolute nu prea mari. Sunt săpăndite în Câmpia Moldovei de Nord și în Câmpia Moldovei de Sud.
- ✓ Ariele rurale din zona de dealuri, care cuprinde teritoriile din Podișul Codrului și Podișul Nistrului.
- ✓ Ariele rurale situate în cursurile de mijloc și inferior ale râurilor Nistru și Prut.
- ✓ Impactul structurilor economiei agricole asupra tipurilor și subtipurilor funcționale de arii rurale.
- ✓ Geografia orașelor. Repartizarea populației urbane după numărul de locuitori.
- ✓ Clasificarea ariilor urbane ale Republicii după funcțiile lor socio-economice.

Unitatea de învățare 9. Structura populației.

- ✓ Impactul structurii populației asupra evoluției fenomenelor demografice și dezvoltării social-economice. Disproporționalitatea în structura pe vîrstă și pe sexe a populației, ca urmare a pierderilor umane din anii celui de-al doilea razboi mondial. Factorii ce au influențat modificările în structura pe vîrstă după anul 1990.
- ✓ Structura economică a populației. Impactul densității populației, natalității, mortalității, migrării migratorii, longevității vieții asupra potențialului resurselor de muncă. Populația economic activă. Structura economică a populației pe sectoare ale economiei naționale. Structura socială a populației.
- ✓ Structura etnică a populației. Impactul mediului de trai asupra structurii etnice. Amplasarea geografică a etniilor pe teritoriul său. Evoluția structurii etnice în decursul secolului XX în teritoriul actual al Republicii Moldova.

Unitatea de învățare 10. Caracterizarea generală a economiei naționale.

- ✓ Particularitățile istorico-geografice ale dezvoltării economiei naționale.
- ✓ Impactul condițiilor și resurselor naturale, resurselor de forță umană de muncă, a potențialului tehnico-științific asupra dezvoltării ramurilor economiei naționale.
- ✓ Dezvoltarea economiei naționale în perioada actuală.
- ✓ Modificările structurale din economia națională. Impactul situației politice externe asupra dezvoltării economiei naționale.
- ✓ Structura economiei naționale. Rolul agriculturii și industriei alimentare în crearea produsului intern brut. Restructurarea ramurilor economiei naționale ca consecință a crizelor economice mondiale.

Unitatea de învățare 11. Agricultura. Caracterizare generală .

- ✓ Agricultura cea mai importantă ramură a economiei naționale.
- ✓ Factorii naturali de dezvoltare ai agriculturii (sol, condiții climatice etc).
- ✓ Factorii socio-umani de dezvoltare ai agriculturii (presiunea demografică, repartiția populației etc).
- ✓ Factorii tehnici și economici de dezvoltare ai agriculturii (mecanizarea agriculturii, chimizarea agriculturii, îmbunătățirea funcțiilor și irigarea).

Unitatea de învățare 12. Agricultura. Cultura plantelor I

- ✓ Cultura plantelor – ramura principală a agriculturii Republicii Moldova. Structura suprafetei sănătății. Cultura cerealelor și a leguminoaselor pentru boabe. Structura

suprafețelor îns mânțate cu cereale. Modificările survenite de-a lungul timpului în structura suprafețelor cu culturi cerealiere. Producția globală de cereale. Productivitatea cerealelor. Cultura grâului, porumbului, orzului, secarei, ovzului etc. Cultura leguminoaselor pentru boabe (fasolea și maz rea).

Unitatea de învățare 13. Agricultura. Cultura plantelor II

- ✓ Cultura plantelor tehnice (floarea-soarelui, sfecla de zahăr, tutunul, culturile eteroleaginoase și cele medicinale). Localizarea geografică a regiunilor și localitățile de cultivare a culturilor tehnice. Modificările în structura suprafețelor cu culturi tehnice în ultimii 20-30 ani.
- ✓ Cultura legumelor – subramura de specializare a agriculturii republicii cu cel mai înalt nivel de eficiență în cadrul culturii plantelor. Factorii care au contribuit la dezvoltarea legumiculturii. Caracterul uniform al repartiției geografice de cultivare a culturilor legumicoare. Principalele culturi legumicoare cultivate în Republica Moldova (tomate, varza, ceapa, castraveții, morcovi, sfeclă și usturoi, cartoful etc).

Unitatea de învățare 14. Agricultura. Cultura plantelor III

- ✓ Pomicultura și viticultura. Evoluția suprafețelor de livezi și arbuști în perioada postbelică. Cultura mărului, prunului, vișinului, cireului și caisului. Cultura nucului. Repartitația geografică a principalelor suprafețe de livadă. Cultivarea arbustilor (cireș, zmeură, coacăz, mure etc).
- ✓ Viticultura. Istoria cultivării vieții-de-vie. Regiunile vinicole.

Unitatea de învățare 15. Agricultura. Creșterea animalelor

- ✓ Creșterea animalelor – ocupație cu vechi tradiții în activitatea economică a populației locale.
- ✓ Creșterea bovinelor. Evoluția septelului de bovine în perioada în ultimii 20-30 ani. Particularitatele repartiției spațiale a bovinelor (efectivul și densitatea).
- ✓ Creșterea porcinelor și repartitația spațială a septelului de porci.
- ✓ Creșterea ovinelor și a caprinelor. Repartitația spațială a creșterii ovinelor și caprinelor.
- ✓ Creșterea pasărilor (avicultura) – activitatea cea mai frecventă în cadrul sectorului zootehnic.
- ✓ Creșterea cabanelor.

Unitatea de învățare 16. Geografia ramurilor industriei alimentare.

- ✓ Industria prelucrării culturilor cerealiere (industria măririi și panificației, industria berii, industria nutrețurilor combine), repartitația geografică a întreprinderilor din ramură.
- ✓ Industria prelucrării culturilor tehnice (industria uleiurilor vegetale, industria zahărului, industria tutunului, industria uleiurilor eterice), repartitația geografică a întreprinderilor din ramură.
- ✓ Industria conservelor.
- ✓ Industria vinicola. Localizarea geografică a principalelor fabrici de vinuri.
- ✓ Industria cofetăriei.
- ✓ Industria crăngălășilor.
- ✓ Industria laptelui și produselor lactate.

Unitatea de învățare 17. Geografia ramurilor industriei grele.

- ✓ Industria energetică. Structura și geografia sistemului energetic unic.
- ✓ Industria constructoare de mașini și de prelucrare a metalelor. Ramurile de specializare a industriei constructoare de mașini. Gradul înalt de concentrare a amplasării ramurii industriei constructoare de mașini. Modificările structurale în industria constructoare de mașini în ultimii 20-30 ani.
- ✓ Industria materialelor de construcție. Repartitația geografică a întreprinderilor de exploatare a carierelor.

-) Industria lianților.
-) Industria articolelor de beton armat și a materialelor de zidărie.
-) Industria sticlei.
-) Industria chimică. Geografia principalelor întreprinderi ale industriei chimice.
-) Industria farmaceutică.
-) Industria mobilei și de prelucrare a lemnului. Geografia industriei mobilei și de prelucrare a lemnului (industria cherestelei, industria mobilei, industria de placaje, industria celulozei și a hârtiei).

Unitatea de învățare 18. Geografia ramurilor industriei ușoare

-) Geografia principalelor ramuri ale industriei ușoare.
-) Caracterizarea subramurilor industriei ușoare (industria textilă, industria confecțiilor, industria tricotajelor, industria pielească și încălțămintei, industria covoarelor, industria blănurilor, Industria poligrafică, industria mică și artizanală).

Unitatea de învățare 19. Transporturile și căile de comunicație.

-) Sistemul de transporturi reprezentat de: auto, feroviar, prin conducte, aerian, fluvial și electric.
-) Dezvoltarea rețelei de transport în perioada postbelică. Geografia principalelor subramuri. Indicii utilizării în analiza transporturilor.
-) Locul Republicii Moldova în sistemul de transport european și regional.

Unitatea de învățare 20. Caracterizarea ramurilor din sectorului serviciilor.

-) Indicatorii nivelului de trai al populației. Indicii calității vieții. Caracterizarea ramurilor din sectorul serviciilor (învățământul public, știința, ocrotirea sănătății, cultura, comerțul intern, deservirea socială etc).

Unitatea de învățare 21. Comerțul și relațiile economice externe.

-) Relațiile economice externe, importanța lor pentru economia națională.
-) Comerțul exterior. Structura exportului și importului. Geografia exportului și importului, în profil statal. Investițiile de capital străin.
-) Dezvoltarea Zonelor Economice Libere.

Unitatea de învățare 22. Caracterizarea regiunilor de Nord și Centru.

-) Poziția economico-geografică a regiunii economico-geografice de Nord. Caracterizare cadrului natural, populației și economiei regiunii. Caracterizarea principalelor centre economice.
-) Poziția economico-geografică a regiunii economico-geografice de Centru. Caracterizare cadrului natural, populației și economiei regiunii. Caracterizarea principalelor centre economice. Caracterizarea economico-geografică a orașului Chișinău.

Unitatea de învățare 23. Caracterizarea regiunilor de Sud și de Sud-Est.

-) Poziția economico-geografică a regiunii economico-geografice de Sud. Caracterizare cadrului natural, populației și economiei regiunii. Caracterizarea principalelor centre economice.
-) Poziția economico-geografică a regiunii economico-geografice de Sud-Est. Caracterizare cadrului natural, populației și economiei regiunii. Caracterizarea principalelor centre economice.

Strategii de predare și învățare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea (inter)activă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă .

Curs: prelegerea introductivă; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-dezbateră; prelegerea problematizată; prelegerea-conferință; prelegerea practică/aplicativă; prelegerea modular-integrativ (sandwich);

Seminar: de reluare și aprofundare; de dezvoltare; aplicativ; training; integrativ; în bază de studii de caz, sarcini de lucru, exerciții, rezultate ale studiului individual etc.;
Laborator: în bază de exerciții, observare dirijată, modelare, simulare didactică, joc de rol, proiect, învățare bazată pe sarcini de lucru etc.;
Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup: sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, portofoliu, referat, proiect, studiu de caz, situație-problemă, problem-based learning etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă :

Evaluare finală :

Nota finală se constituie din: nota de la evaluările curente (60%) + nota de la examenul oral (40%) = nota finală (100%).

Bibliografie

Bibliografie obligatorie:

1. **Matei Mâțcu, Vitalie Sochire** "Geografia Umană a Republicii Moldova", Editura ARC, Chișinău, 2001,
2. Anuar statistic. "Economia națională a R.Moldova", Chișinău, 1997, 1998.
3. **Crupenikov I.** Istoria geografică a Moldaviei, Chișinău, 1994.
4. **Matei Mâțcu** "Seliscoe raselenie v Moldavskoi SSR", "tiină", Chișinău, 1974.
5. **Matei Mâțcu** "Economia protecției mediului înconjurător", ASEM.
6. **Râmbu N.** "Condițiiile și resursele naturale a RSSM", Chișinău, 1985.
7. **Pozdârc M., Stegaru A. și alții** "Economico-geograficești probleme de transportă Moldavskoi S.S.R.", Chișinău, 1981.
8. **Matei K., Proca V.** "Gheografia nașterii Moldavskoi SSR și demograficești profesioniști", Chișinău, 1985.
9. **Cantemir D.** "Descrierea Moldovei", Iași, 1987.
10. **Zelnicuc V.** "Nașterea Moldaviei", Chișinău, 1973.
11. **Râmbu N., Mâțcu M.** "Geografia R.Moldova" manual pentru cl. 9 ale colii medii de cultură generală, Chișinău, 1997

Bibliografie optională :

1. **Moldovanu D.** "Doctrine economice", Ed. ASEM
2. **Petru Roșca** "Economia generală", Chișinău, 1997.
3. Programul Național Strategic de Acțiuni în domeniul Protecției Mediului înconjurător. Chișinău, 1995
4. Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă, "Moldova 21", Chișinău, 2000."
5. **Zagarodnaia E.** "Demograficești profesioniști Moldavskoi SSR", Chișinău, 1971.
6. **Capcelea A.** "R. Moldova pe calea dezvoltării durabile-realizări și probleme". Chișinău, 1995.
7. Encyclopedie Sovietică moldovenească. Chișinău, 1970-1981.
8. Moldavia (geografică opisanie v 22 tomah). Avtorii: **M.Radul, I.Crupenikov .a., M.**, 1970.

PROIECTAREA ÎN DESFĂȘURAREA PRACTICII COMPLEXE

Denumirea programului de studii	0114.7/0114.10 Geografie i limba englez ; 0114.7/0114.6 Geografie i biologie; 0114.7/0114.2 Geografie i informatic ; 0114.7 Geografie
Ciclul	Licenț
Denumirea unităii de curs	Proiectarea i desfăurarea practicii complexe la geografie
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie i Turism
Titularii unităii de curs	Mamot Vitalie, conf. univ. doctor
Cadre didactice implicate	Mamot Vitalie, conf. univ. doctor, Prepelița Afanasie, asistent universitar
E-mail	mamot.vitalie@upsc.md

S	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S1.06.O.056 (învățământ cu frecvență)	2	3	6	60	30	30
F.01.O.005 (învățământ cu frecvență redusă)	2	3	6	60	18	42

Descriere succintă a integrării unităii de curs în programul de studii
Din seria practicilor de teren la Facultatea de Geografie, un rol deosebit are Practica Complexă la Geografie este parte integrantă a cursului Proiectarea i desfăurarea practicii complexe la geografie . Ea încheie seria de practici la geografia fizică și geografia umană și servește o etapă indispensabilă în formarea specialistilor, contribuind la formarea unor competențe profesionale necesare viitorilor profesori de geografie. Practica complexă la geografie are menirea de a pregăti viitorii profesori de geografie pentru a petrece excursii cu elevii și realizarea unor lucrări practice de teren, fie în cadrul programului curricular la geografie, sau extracurricular în calitate de diriginte. Practica complexă pune bazele metodologice de studiere a înutului natal și încheie ciclul de formare a competențelor de cercetare a componentelor de mediu. Este unică practică prin care studenții au posibilitatea de a studia și a analiza influențile și interdependențele reciproce dintre componente de mediu, precum și dintre acestea și activitățile umane din cadrul unui teritoriu.
Practica complexă la Geografie încheie seria de practici la geografia fizică și geografia umană și servește o etapă indispensabilă în formarea specialistilor, contribuind la formarea unor competențe profesionale necesare viitorilor profesori de geografie. Această practică se realizează la următoarele specializări: Geografie și biologie, Geografie și engleză, Geografie, care se realizează la anul III de studii, semestrul VI, la secunda de zi și cu frecvență redusă.
Scopul cursului: al acestei practici este de a întări și aprofunda cunoștințele teoretice acumulate la disciplinele de geografie fizică și geografie umană, continuând formarea competențelor specifice la geografie.
Sarcinile disciplinei: formarea la viitorii profesori de geografie a cunoștințelor geografice durabile și profunde, a deprinderilor și a pricerelor, pe care să le utilizeze în practica cotidiană; formarea cunoștințelor și a abilităților metodologice în analiza geografice în instituțiile preuniversitare; pregătirea practică a studenților pentru profesia de pedagog și cercetator.

Competențe dezvoltate în cadrul unităii de curs
--

Competențe cognitive:

-) Definirea conceptelor de bază din domeniul Geografiei;
-) Utilizarea corectă a termenilor de specialitate;
-) Investigarea și interpretarea fenomenelor și proceselor specifice Geografiei;
-) Perceperea coerentă a proceselor și fenomenelor geografice la nivel mondial și regional;
-) Identificarea factorilor care determină procesele și fenomenele geografice de caracter social și economic.
-) Aplicarea cunoștințelor din domeniul studiat și în alte domenii.

Competențe de explicare și interpretare:

-) Analiza și interpretarea corectă a concepțiilor geografice, a repartiției spațiale a populației, evoluției numerice, mișcării naturale a acesteia pe Terra; de analiză calitativă și cantitativă a unei categorii de populații;
-) Identificarea elementelor specifice a categoriilor geografice;
-) Explicarea concretă a realității de caracter fizico-geografic și economico-geografic utilizând terminologia specifică.
-) Dialog intercultural cu diversi actori educaționali, demonstrând cultură civică și disponibilitate de cooperare și implicare.

Competențe instrumental-aplicative:

-) Evaluarea situației geografice a unei țări, regiuni, localități;
-) Relaționarea fenomenelor fizico-geografice și economico-geografice din realitate cu reprezentarea lor grafică și cartografică;
-) Determinarea soluțiilor unor probleme demografice;
-) Argumentarea consecințelor diferitor procese și fenomene fizico-geografice și economico-geografice;
-) Recomandarea măsurilor concrete de redresare a situației demografice în diferite state;
-) Participarea la dezbaterei în situații reale și imaginare, în legătură cu problematica disciplinei de studiu;
-) Previzionarea evoluției populației pe termen scurt, mediu și lung;
-) Stabilirea raporturilor dintre populație și resurse, dintre creșterea demografică și dezechilibrele de mediu;
-) Interpretarea critică a practicilor educative din punctul de vedere al respectării și cultivării diversității culturale;
-) Construirea creativă și responsabilă a unor alternative pedagogice contextualizate;

Competențe atitudinale:

-) Implicarea în activități științifice în legătura cu disciplina;
-) Capacitatea de a avea un comportament etic în legătură cu mediul socio-uman;
-) Capacitatea de a aprecia diversitatea și multiculturalitatea;
-) Abilitatea de a colabora cu specialiști din alte domenii;
-) Atitudine pozitivă față de cunoaștere;
-) Curiozitate pentru explorarea mediului geografic;
-) Respect pentru diversitatea naturală și umană;
-) Utilizarea corectă a datelor despre populație ca sistem;
-) Analizarea corectă, completă, sistematică a informației cu privire la evidența populației, interpretarea adecvată a metodelor de cercetare utilizate în geografia populației;
-) Analiza comparativă a posibilităților și a limitelor abordării interculturale în geografia populației din perspectivă istorică, contextuală, coloană etc., cu toleranță și discernământ.

Finalitate de studii

-) Să analizeze din punct de vedere geographic și istoric procesele de formare a științelor geografice la nivel mondial și regional.

- ✓ S cunosc structura complexelor teritoriale naturale, interacțiunea omului cu natura, compozitia rocilor, geneza rocilor și legitimitatea de repartizare, formele de relief și factorii care le-au determinat, condițiile climatice ale raionului practică și factorii climatogeni, tipurile și subtipurile de sol și factorii de pedogeneză, asocierea vegetală, condițiile agroclimatice, specializarea agricolă, activitatea umană și elementele structurale și funcționale, tradițiile și obiceiurile populării, ramurile industriale și ciclurile de producție, gradul de impact antropic.
- ✓ S se orientează după hartă, să aplique metodele de cercetare, să determine minerale și roci, să stabilească structura morfologică a solurilor, să stabilească cauzele și efectele proceselor și fenomenelor naturale, să identifice unitățile morfologice ale peisajului, să descrie obiective naturale și antropică, să evalueze gradul de valorificare a teritoriului și impactul antropic, să organizeze o excursie.
- ✓ S investighează multitudinea de metode generale și specifice geografice aplicate în cercetare în Geografie.
- ✓ S analizează indicatorii geodemografici la nivel mondial, regional și local.
- ✓ S evaluează structurile populării după diverse criterii: de vîrstă, gen, socio-economic, antropologic, etnic, lingvistic, confesional, pe medii de trai prin prisma interculturalității;
- ✓ S apreciază principalele corelații spațiale și temporale între populație, resurse, valorificare, forme de habitat și nivel de dezvoltare;
- ✓ S interpretează problematica specifică fiecărui domeniu de cercetare din cadrul geografiei umane prin prisma interculturalității.

Precondiții

Discipline anterior studiate: Disciplinele Geografie din ciclul de licență anii de studii I- III.

Condiții prealabile:

- ✓ Operaționalizarea termenilor în domeniul: *geografiei fizice, geologie, geomorfologie, biologiei, geografiei umane istoriei* etc.
- ✓ Deprinderi de muncă intelectuală: *capacitatea de a elabora un proiect, portofoliu, de a crea și rezuma sursele bibliografice de specialitate, de informare și documentare, de organizare independentă a activității de învățare* etc.
- ✓ Deprinderi de analiză și sinteză: *capacitatea de a analiza materialele din domeniul geografiei* etc.

Conținutul unității de curs

Unitatea de învățare 1. Instrucțiuni privind protecția muncii. Metode și procedee de lucru în teren.

- ✓ Studenții care au intrat în practică auvoie să presteze muncă numai dacă au un set stabilit de documente (contract, jurnal, sarcină individuală etc.) și numai după promovarea unui briefing introductiv privind protecția muncii, briefing privind protecția muncii la locul de muncă, precum și repetarea tehnicilor de prim ajutor pentru victimele accidentelor (în caz de vîță mare în timpul perioadei de practică).
- ✓ **Metoda descrierii.** Este o metodă de cunoaștere prin stabilirea proprietăților, formei, dimensiunilor, legăturilor reciproce dintre componente mediului etc. Descrierea face posibilitatea studentului să redea verbal imaginea unui obiect, unui fapt, caracteristicile unui peisaj, să descrie cadrul natural și dezvoltarea unor procese și fenomene, etc. Utilizarea acestei metode dezvoltă spiritul de observație al studenților și capacitatea lor de a sesiza și a descrie cea ce este general, comun sau specific anumitor procese, fenomene, peisaje etc.
- ✓ **Metoda comparației.** Una din sarcinile acestui procedeu - stabilirea particularităților specifice ale obiectului, indicarea originalității acestuia. Acest procedeu se aplică în baza comparării diferitor obiecte sau a unor detalii ale diferitor obiecte ce se află în

fa a studenilor. În rezultatul comparării se scoate în evidență asemănările și deosebirile. Compararea poate fi vizual (*ce vede*), verbal (*ce audе*), prin raiunie (*ce gândește*), când obiectul respectiv se compara cu un obiect din alt oraș, arătând cunoscut studenilor. Aplicarea procedeului comparației vizuale oferă posibilitatea studenilor să imagineze întrimea adevărată a obiectului (de exemplu, întrimea monumentului, întrimea străzilor, lungimea zidului certificatelor etc.) oferă posibilitatea să fie reduse cifrele din expunerea ghidului, numărul dovezilor și exemplelor menționate, timpul rezervat pentru explicații etc.

- | **Caracterizarea obiectelor și fenomenelor geografice.** Ca procedeu de lucru în teren constă în stabilirea proprietăților distinctive și calităților obiectului, fenomenului, personalității etc. Spre deosebire de procedeul de descriere, în caracteristică se enumeră proprietățile obiectului, care oferă posibilitatea de a fi înțelese mai bine obiectul; se compara pentru a fi asemănături sau deosebite de altele obiecte. La aplicarea acestui procedeu se apreciază aspectul calitativ al obiectului, cum ar fi valoarea cognitivă, calitatea artistice, soluțiile originale ale autorilor, expresivitatea, siguranța etc.

Unitatea de învățare 2. Studiul particularităților geologice și geomorfologice.

- | Stabilirea specificului unității structurale din regiunea de studiu. Descrierea structurii și compoziției litologice a fundamentului și cuverturi sedimentare. Determinarea tipurilor de resurse de substanțe minerale utile și a modului de valorificare. Lucrările practice de teren axate pe identificarea și descrierea aflorimentelor, vizitarea și descrierea monumentelor geologice. Caracterizarea reliefului sub aspectul altitudinii și gradului de fragmentare, a varietății formelor de relief și spăndite în zona de studiu. Stabilirea proceselor actuale de modelare a reliefului și formele de relief create. Observații în teren asupra legăturilor reciproce dintre alcătuirea geologică a teritoriului și a varietății și gradului de manifestare a proceselor exogene; dintre morfologia reliefului și a tipului de peisaj natural dezvoltat.

Unitatea de învățare 3. Descrierea climei și microclimei. Rețeaua hidrografică. Solurile.

- | Descrierea factorilor și a caracteristicilor elementelor climatice prin prisma influenței acesteia asupra specializării economice (cu precădere agricole) a teritoriului, a dezvoltării unor ocupări tradiționale ale locuitorilor. Stabilirea influenței condițiilor climatice și microclimatice asupra dezvoltării și spăndirii tipurilor de vegetație naturală în zone.
- | Descrierea rețelei hidrografice, aprecierea și rii ecologice a apelor din râuri și lacuri (iazuri) și identificarea specificului utilizării economice a acestor resurse.
- | Stabilirea tipurilor de soluri spăndite în regiune, modului de utilizare și a măsurilor de protecție. Determinarea factorilor care duc la degradarea solurilor (observații de teren asupra acestui fenomen).

Unitatea de învățare 4. Studiul biogeografic a regiunii.

- | Stabilirea topurilor de vegetație și a componenței floristice. Diversitatea faunistă. Aprecierea și rii ecologice a biodiversității. Observații în teritoriu asupra specificului și spăndirii vegetației naturale în raport cu elementele morfologice ale reliefului.

Unitatea de învățare 5. Studiul complexelor natural-teritoriale (peisajului).

- | Conceptul de complex natural – teritorial (CNT) sau peisaj. Structurarea și componentele CNT (peisajului geografic). Tipuri de peisaje: peisajele naturale, peisajele antropizate, peisajele subnaturale. Valorificarea CNT (peisajului).

Unitatea de învățare 6. Studierea obiectelor și fenomenelor fizico-geografice.

- | Diferențierea peisajelor și a unităților morfologice ale acestora;
- | Evaluarea elementelor cantitative din peisaj (distanțe, înălțimi, proporții, volume);
- | Identificarea particularităților specifice ale obiectivelor naturale;

-) Compararea elementelor structurale ale obiectivelor naturale;
-) Evidențierea interacțiunilor dintre diferite componente ale mediului analizate în dinamic ;
-) Aprecierea rolului diverselor procese geologice în formarea și modelarea teritoriului;
-) Aprecierea resurselor vegetale, de soluri, faună și protecția lor;
-) Aplicarea unui algoritm de analiză a obiectivelor naturale.

Unitatea de învățare 7. Studierea obiectelor și proceselor economico-geografice, conform algoritmului:

-) *Caracteristicile generale ale regiunii:* Poziție geografică. Caracteristici istorice și geografice ale dezvoltării. Diviziunea administrativ-teritorială. Locul regiunii în dezvoltarea socio-economică a țării.
-) *Complexul de resurse naturale al regiunii ca bază a organizării teritoriale a populației și economiei:* Condiții naturale (cu o caracteristică componentă cu componentă). Resurse naturale (pe tipuri). Descrierea obiectelor naturale caracteristice și cele mai semnificative.
-) *Organizarea teritorială a populației regiunii:* Numărul, componență și mișcarea populației. Sistemul de decontare.
-) *Organizarea teritorială a economiei regiunii:* Structura sectorială a economiei. Caracteristici ramurilor de specializare. Caracteristici industriilor auxiliare. Caracteristici industriilor suplimentare.
-) *Transport și comunicații*
-) *Caracteristicile economice și geografice ale dezvoltării sferei sociale*
-) *Geografia de agrement a regiunii:* Obiecte naturale unice. Moștenirea istorică și culturală. Muzeu. Infrastructura turistică și principalele rute turistice.
-) *Managementul naturii și ecologie:* Tipuri de utilizare economică a teritoriului. Evaluarea situației ecologice. Zonarea teritoriului regiunii în funcție de condițiile și caracteristicile managementului naturii.
-) Perspective de dezvoltare socio-economică a regiunii
-) Surse și literatură

Unitatea de învățare 8. Lucrul cameral.

-) Prelucrarea materialelor colectate se realizează la facultate sub îndrumarea unui profesor (în cazul unei sarcini în echipă) sau acasă (în cazul unei sarcini individuale). Rezultatul acestei etape de lucru sunt rapoarte privind sarcinile de echipă și individuale, care sunt combinate într-un raport general al cursului, jurnalele de teren finalizate și executate. Cea mai importantă componentă a raportului final este o serie de hărți tematice analitice și harta geografică integrată finală a regiunii, completată de scheme de sondaj vizuale ale obiectelor cheie.
-) Raportul general asupra practicii: „Caracteristicile geografice cuprinzătoare ale regiunii” este întocmit din rapoartele echipelor și rezultatele sarcinilor individuale. Raportul include text cu descrierile și concluziile necesare; grafice, diagrame, tabele, hărți, cele mai importante fotografii. Pe lângă evoluțiile științifice și practice, raportul despre practică prevede secțiunea „Note și impresii de călătorie”. În această secțiune, elevii au ocazia să formuleze liber, mai emoționant (proză și poezie) să prezinte cele mai vii și memorabile momente ale practicii, ilustrându-le cu fotografii, desene etc.

Unitatea de învățare 9. Analiza planului tematic a raportului final a practicii complexe.

-) Evaluarea pozițiilor fizico-geografice, economico-geografice, ecologic-geografice ale regiunii de studiu pe baza surselor literare și cartografice. Explorarea rutei viitoare de cercetare de teren. Întocmirea unei hărți de bază a regiunii la diferite scări.
-) Caracteristici istorice și geografice generale ale regiunii.
-) Caracterizarea reliefului, climei și hidrografiei regiunii practicii;

- J Complexul de resurse naturale al regiunii ca bază organizării teritoriale a populației și economiei Managementul naturii și ecologia regiunii. Observații pe teren, excursii la situri miniere, vizite la întreprinderi și muzee relevante; obiecte naturale, conversații cu experți.

Strategii de predare și învățare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea (inter)activă cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă.

Curs: prelegerea introductivă; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-dezbateră; prelegerea problematizată; prelegerea-conferință; prelegerea practică/aplicativă; prelegerea modular-integrativ (sandwich);

Seminar: de reluare și aprofundare; de dezvoltare; aplicativ; training; integrativ; în bază de studii de caz, sarcini de lucru, exerciții, rezultate ale studiului individual etc.;

Laborator: în bază de exerciții, observare dirijată, modelare, simulare didactică, joc de rol, proiect, învățare bazată pe sarcini de lucru etc.;

Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup: sistem de sarcini applicative/practice, rezumat, portofoliu, referat, proiect, studiu de caz, situație-problemă, problem-based learning etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă :

- J Proba I: test + activitatea în cadrul aplicațiilor de teren.
- J Proba II: test + activitatea în cadrul aplicațiilor de teren (40%) + proiectele elaborate

Evaluare finală :

Nota finală se constituie din: nota de la evaluările curente (60%) + nota de la examenul oral (40%) = nota finală (100%).

Bibliografie

Bibliografie obligatorie:

1. Arbore Z., “Dicționarul geografic al Basarabiei”. Reeditare după ediția: București 1904. Editura Muzeului Chișinău, Fundația Culturală Română, 2001.
2. Bejan J. Utilizarea terenurilor în Republica Moldova. Chișinău, 2010..
3. Boboc N. Relieful Republicii Moldova. Encyclopedie Moldovei, Chișinău, 2009.
4. Capcelea A., „Hîrtoapele Moldovei”. Știință, Chișinău, 1992.
5. Cazac V., Mihailescu C., Bejenaru Gh., .a. Resursele acvatice ale Republicii Moldova. Apele de suprafață . . . tiină, 2007. 247 pag.
6. Mamot V., Sochircă E., “Geografie umană generală (indicări metodice pentru lucrările practice)”, Editura “UST”, Chișinău, 2022
7. Mihailescu C., Sochircă V., Constantinov T., .a. Mediul Geografic al Republicii Moldova. Resurse Naturale. Chișinău, 2006. 183 pag.
8. Mâțcu M., “Economia protecției mediului”, Editura “Evrica”, Chișinău, 1998
9. Postolache G., „Vegetația Republicii Moldova” – Chișinău: Ed. „. . .”, 1995.
10. Ursu Andrei. „Pământul principala bogătie naturală a Moldovei”. Chișinău, 1999.
11. Ursu A., „Sourile Moldovei”, Chișinău, Știință, 2011.
12. . . .

, 1982 - 197 pag.

13. . . . : . . . , 1982. - 147 . . .

14. . . . , 1978

15. . . . . , 1973.
16. . . . . , 1964.
17. **“Anuarul statistic al Republicii Moldova, anul 1996-2022”**, Editura “Statistica”, Chișinău, 1997
18. **Cartea Roșie a Republicii Moldova;**
19. “ ”, Editura “ ”, 1978
20. “ ”, Editura “ ”, 1990
21. **Atlasul Republicii Moldova (Atlas Moldavscui SSR)**. Moscova. 1978. sau Atlasele colare accesibile - Republica Moldova.

Bibliografie opțională :

1. Brown R., **“Problemele globale ale omenirii”**, Editura “Tehnică București”, București, 1994
2. Bran Fl., **“Geografie economic mondial”**, Editura “Editura Economică”, București, 1997
3. Cucu V., Popescu C., **“Urbanism”**, Editura “Universitatea din București”, București, 1975
4. Efros V., **“Geografia economiei mondiale și problemele globale”**, Editura “Universitatea Suceava”, Suceava, 2001
5. Nimigeanu V., **“România. Geografie umană”**, Editura “Universitatea Al. I. Cuza”, Iași, 1996
6. Ilinca N., **“Geografie umană. Populația și ariile omenești”**, Editura “Corint”, București, 1999.
7. . . . . , 1965.
8. . . . . , 1960
9. . . . . , 1968
10. . . . . , 1963
11. . . . . : . . . . , 1973
12. . . . . , 1977.
13. . . . . , 1981. (xerocopii).
14. . . . . , 1967.
15. . . . . , 2001.
16. Velcea I., Ungureanu Al., **“Geografie economică a lumii contemporane”**, Editura “ansa S.R.L.”, București, 1993
17. . . . . , 1983.
18. **“Mica enciclopedie de geografie. Larousse”**, Editura “Lider”, București, 1996
19. **“Statele lumii. Mica enciclopedie”**, Ediția VI, Editura “Meronia”, București, 1994
20. . . . . , 1993

PRACTICA PEDAGOGIC I

Denumirea programului de studii	Geografie i biologie, Geografie i limba englez , Geografie i informatic , Geografie (secția cu frecvenț redus)
Ciclul	Licenț
Denumirea unității de curs	Practica pedagogic I
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Geografie, Catedra Geografie i Turism
Titularul unității de curs	Sochirc Elena
Cadre didactice implicate	Prunici Petru, Suvac Silvia, Puțuntic Anatolie
E-mail	sochirca.elena@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
	10	III	VI	300	-	300

Descriere succintă integrării unității de curs în programul de studii

Practica pedagogic I este parte integrantă obligatorie a procesului educațional și se realizează în scopul profundizării cunoștințelor teoretice și formării competențelor stabilite prin Cadrul Național al Calificărilor pe domenii de formare profesională. Prezentarea viitoarelor cadre didactice la geografie presupune atât o abordare teoretică, dar și prezentarea practică. Formarea teoretică urmărește achiziționarea unor cunoștințe generale, cunoștințe de specialitate și pedagogice. Prezentarea practică a viitoarelor cadre didactice se realizează prin intermediul practicii pedagogice, lătură esențială în formarea studenților. Prin intermediul practicii pedagogice viitorul cadru didactic își valorifică și dezvoltă competențele. Stagiul reprezintă activitatea cu caracter didactic nemijlocit, desfășurată în cadrul instituțiilor de aplicație (în clasele gimnaziale), în cadrul căreia studentul-stagiar, viitor profesor, își formează, își dezvoltă, exercează și operationalizează competențele practice de proiectare a întregului demers didactic, de realizare a prezentării și evaluării autoevaluării, sub îndrumarea comună a unui metodist universitar și a unui profesor cu experiență din instituția preuniversitară (profesor-mentor). În acest fel se realizează o legătură organică între preceperile, deprinderile și cunoștințele de psihologie școlară, de pedagogie și didactică, inclusiv, de didactica specialității, și competențele didactice practice, necesare absolvenților care intenționează să devină profesori.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

-) Explicarea rolurilor pe care le îndeplinesc documentele colare pentru realizarea, în condiții de calitate a procesului didactic;
-) Elaborarea documentelor colare necesare pentru realizarea activităților didactice curente: planificarea didactică de lungdurată, pe unități de învățare, proiectul de lecție, fiind caracterizată psihopedagogică a elevului;
-) Proiectarea și susținerea lecțiilor de probă și finale;

-) Aplicarea metodologiilor pedagogiei centrate pe elev în realizarea procesului didactic;
-) Recurgerea la strategii și forme de organizare a activităților didactice care stimulează învățarea prin cooperare și în grup;
-) Participarea în mod direct la diferite activități specifice colii: activitate de consiliere și orientare în carieră a elevilor, edinare cu profesorii, activitate extrașcolare;
-) Adoptarea unei atitudini responsabile în exersarea rolurilor de profesor;
-) Aprofundarea și consolidarea cunoștințelor de pedagogie, psihologie, colară și didactica geografiei; formarea capacităților și a deprinderilor de a aplica strategiile didactice interactive, tehnologiile noi de predare și de învățare, de a percepe corect trăsăturile definitorii ale multiplelor forme sub care se prezintă actualul învățării;
-) Operarea cu informațiile de la disciplinele de profil și din domeniul învățării lor educaționale, utilizând creator curricula și manualele; integrarea lor în analiza și interpretarea situațiilor educative specifice învățământului preuniversitar;
-) Proiectarea, conducerea și evaluarea activităților didactice realizate; formarea deprinderilor de a proiecta învățării de a realiza efectiv cu elevii activități didactice de predare-învățare;
-) Analiza critic-construcțivă și autoevaluarea calității proiectelor didactice și a lecțiilor realizate;
-) Dezvoltarea deprinderilor de utilizare a mijloacelor de învățământ, a diferitelor materiale didactice auxiliare din domeniul specialității;
-) Aplicarea unor metode, tehnici și instrumente adecvate de cunoaștere a elevilor individual și ca grup, în vederea tratarii diferențiate și a consilierii acestora;
-) Participarea la activitățile de dezvoltare instituțională și la activitățile metodico-învățării derulate în coaliție; inițierea studenților practicanții în tehnica activităților instructiv-educative desfășurate în cadrul cabinetelor sau laboratoarelor de profil, în scopul integrării organice a teoriei cu practica și a dezvoltării creativității;
-) Inițierea în organizarea de activități formative cu elevii, destinate să stimuleze asimilarea valorilor etice, estetice, experienței sociale și comportamentele pozitive definitorii ale societății;

Finalitatea de studii

La finele practicii pedagogice I studentii trebuie:

-) Să implementeze în practică Curriculumul modernizat (2019) la disciplinele Geografie/ Limbă engleză /Informatică /Biologie
-) Să proiecteze și să realizeze lecții la disciplinele geografie, limbă engleză, informatică, biologie în clasele V-IX;
-) Să proiecteze și să realizeze câte 4 ore la geografie la una din clasele V-IX;
-) Să utilizeze strategiile, metodele de predare-evaluare și materialele didactice specifice geografiei, limba engleză, biologie, informatică ;
-) Să formeze precepți de a observa și analiza informațiile obținute și să le reflectă în agendele de practică ;
-) Să valorifice potențialul creativ în predarea geografiei;
-) Să dezvolte capacitatea de a selecta tehnologiile pedagogice corespunzătoare educației elevilor la etapa dată de vîrstă, reieșind și din particularitatele individuale ale fiecărui elev;
-) Să utilizeze diverse metode de evaluare și autoevaluare a lecțiilor;
-) Să posede precepți de a prelucra și de a generaliza informația primită în urma observațiilor, reflectându-le în agendele de practică ;
-) Să stabilească relații personal-orientative de interacțiune cu elevii, cu cadrele didactice și cu colegii.

Precondiții

- ✓ unoștiințe fundamentale de psihologie (Psihologia dezvoltării, Educația incluzivă etc.) și pedagogie;
- ✓ Cunoștințe științifice din domeniile Geografie, Biologie, Informatică, Limba engleză;
- ✓ Competențe de proiectare didactică a activităților instructiv-educative;
- ✓ Competențe de observare și analiză a activităților didactice desfășurate în condiții reale, întâlnite într-o unitate de învățământ;
- ✓ Cunoștințe din Didactica geografiei;
- ✓ Competențe de observare și analiză a activităților didactice desfășurate în condiții reale, întâlnite într-o unitate de învățământ.

Activități de bază ale practicii pedagogice I

Stagiul de practică pedagogică I se realizează pe parcursul aase săptămâni, în două clase paralele. Pe parcursul stagiului sunt propuse spre realizare următoarele activități:

1. Studiul documentelor ce reglementează activitatea instructiv-educativ la nivelul instituției de învățământ, consemnarea datelor semnificative în caietul/portofoliul de practică pedagogică :

- a) documente curriculare;
- b) documente de management educațional;
- c) documente de proiectare a activității instructiv-educative;
- d) documente ale comisiilor metodice.

2. Asistența la activitățile instructiv-educative la clasă, la activitățile de formare continuă, analiza acestora, consemnarea observațiilor în caietul/portofoliul de practică pedagogică :

- a) activități susținute de cadrele didactice din instituția de învățământ preuniversitar cu elevii;
- b) activități susținute de studenții stagiaři;
- c) activități extrașcolare etc.

3. Proiectarea și elaborarea unor materiale necesare organizării și desfășurării activităților didactice și educative:

a) materiale legate de activitatea directă la clasă :

- proiectarea anuală, pe unități de învățare la disciplina de specialitate (geografie, limba engleză, biologie, informatică);
- proiecte de lecții pentru toate activitățile susținute;
- seturi de materiale didactice pentru disciplinele predăte la clasele unde se efectuează practica pedagogică I;

b) susținerea, autoevaluarea și evaluarea lecțiilor predate (de probabilitate):

- proiectarea și susținerea lecțiilor;
- completarea fișelor de observații pentru lecțiile/activitățile asistate;
- autoevaluarea activităților susținute;
- analiza și evaluarea activităților susținute de colegi, pe baza observațiilor consemnate în fișele de observație.

Con inuturile practicii pedagogice	
1.	Importanța practicii pedagogice în formarea inițial pentru cariera didactic . Reglement ri privind organizarea si desf surarea practicii pedagogice. Finalit ţi, conținuturi si coordonate ale practicii pedagogice. Structura general si secvențele practicii pedagogice. Portofoliu de evaluare al practicii pedagogice
2.	Activit i de cunoa tere a institu iei colare: a modului de organizare a spa iului colar, a dot rilor materiale, a documentelor colare, a modului de organizare a activit ilor specifice colii;
3.	Activit i de cunoa tere a elevilor i a grupului colar: întocmirea fi ei de caracterizare psihosocial a clasei de elevi, întocmirea sociogramei, exersarea unor metode de stimulare a cooper rii i creativit ii
4.	Activit i didactice: observarea i implicarea direct în activit i de proiectare, realizare i evaluare a unor lec ii, activit i didactice complementare lec iiilor;
5.	Activit i de management colar: activit i de observare a managementului procesului didactic, a managementului curricular, a managementului grupului colar, a managementului activit ilor educative, a managementului conflictelor, a managementului diversit ii, a managementului timpului, a managementului institu iei colare
5.	Activit i de consiliere educa ional , orientare colar i profesional a elevilor
6.	Activit i de realizare a parteneriatului coal -familie-comunitate: participare la organizarea i desf urarea unei edin e cu p rin ii, la organizarea i desf urarea unor activit i extra colare cu elevii, activit i de realizare a unor proiecte educa ionale

Strategii de evaluare

La încheierea perioadei de practic , studentul va prezinta conduc torului practicii urm toarele produse evaluabile:

4. Portofoliul practicii pedagogice , care va conține:
-Agenda practicii pedagogice; Documente redactate de studenți: noti e luate în activit ţile de practic pedagogic , jurnale de reflectie, caiete de consemnri; Produse de evaluare extern : fișe de observa e a presta ei pedagogice a studentului, fișe de interevaluare i co-evaluare; Produse de autoevaluare; Orarul studen ilor la practica pedagogic ; Fișe de evidenț a lec iilor demonstrative susținute de profesorii școlari, studen ி; Fișe de observare și de analiz a lec iilor demonstrative susținute de profesorul de geografie și studen ி; Proiecte de lec ie; Fi a psihopedagogic a unui elev observat; Documente curriculare.
  5. Proiectele didactice (Geografie – 4, Limba englez /Biologie/Informatic - 4)
  6. Raportul de activitate (în conformitate cu obiectivele i finalit ile practicii).
  7. Fi a de reflexie.
- Nota final se va constitui ca medie dintre:
2. Aprecierea rezultatelor la c tre consiliul pedagogic al institu iei de aplicatie.

3. Aprecierea de către conducerii/metodii practicei (realizarea practicii și calitatea documentelor).

Bibliografie

Domeniul Geografie:

1. Curriculum pentru învățământ gimnazial Geografie, Clasele V-IX. Chișinău 2019;
2. Ionescu, M., Radu, I. (1995), Didactica modernă , Ed. Dacia, Cluj-Napoca.
3. Dulam M. E. *Didactica geografică* . Clusium 1996;.
4. Dulam M.E. *Didactica axată pe competențe* Presa Universitară Clujeană , 2010;
5. Dulam M. E. *Strategii și tehnici didactice activizante cu aplicații în geografie*. Cluj-Napoca 2002;
6. Dulam M. E. *Aplicarea modelului învățării depline în predarea și învățarea geografiei*. Cluj-Napoca 2000;
7. Dulama Eliza, Serafima Rocardova. *Didactica geografiei*, Ed. Bons Offices, Chișinău, 2007;
8. Dulam Eliza. *Metodologia didactică , teorie și practică* , Ed.Clusium Cluj-Napoca, 2008;
9. Dulam Eliza. *Cum să învețăm pe alii să învețe* Clusium, Cluj-Napoca, 2009;
10. Drumea P., Drumea S. *Didactica geografiei*. Chișinău 2000;
11. Drumea P. *Evoluția învățământului geografic în Republica Moldova*. Chișinău 1997;
12. Drumea P. Volontir N. *Valorificările pedagogice*. Didactica Pro Nr. 4 Chișinău 2002;
13. Drumea P., Drumea S. *Metode active utilizate în predarea-invățarea geografiei*. Chișinău 2002;
14. Dragu K(coord.) *Geografie, geologie. Ghid metodologic*. Collegium Polirom 2000;
15. Ilinca N. *Didactica geografiei*. Corint 2000;
16. Ionescu M. *Instructiuni de învățare*. Paradigme, strategii, orientări. Modele. Cluj-Napoca 2003;
17. Mândruță O. *Ghid de evaluare la geografie*. București 1999;
18. Mândruță O., Dan S., *Didactica geografiei. O abordare actuală* . București: Corint Educational, 2014;
19. Mândricanu V. *Tehnologii educaționale moderne*. Vol. V, Le Mott- București 1999;
20. Neacșu I. *Metode și tehnici de învățare eficiente* . Iași, Ed. Polirom, 2018;
21. Pânișor I., *Encyclopedie metodelor de învățământ*, Iași. Polirom, 2022.
22. . . 101 2014

SISTEME INFORMAȚIONALE GEOGRAFICE

Denumirea programului de studii	0114.7/0114.10 Geografie și limba engleză ; 0114.7/0114.6 Geografie și biologie; 0114.7/0114.2 Geografie și informatică ; 0114.7 Geografie.
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	Sisteme Informaționale Geografice
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie Umană , Regională și Turism

Titularul unității de curs	Mamot Vitalie, conf. univ. doctor
Cadre didactice implicate	-
E-mail	mamot.vitalie@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
F.07.O.060 (învățământ cu frecvență)	3	4	7	90	45	45
F.07.O.045 (învățământ cu frecvență redusă)	3	4	7	90	28	62

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii
Sistemele Informaționale Geografice (SIG) este un curs care orientează studenții ciclului I la studiile de masterat. El are menirea de a iniția studenții de la specialitatea Geografie și Informatică cu elementele de bază care se referă la modelarea în spațiul SIG a lumii reale. Acest curs are ca rol principal familiarizarea studenților de la anul IV de studii cu elementele teoretice, metodologice și aplicative fundamentale din domeniul Geoinformaticii.
Cursul Sistemele Informaționale Geografice este destinat pentru a face cunoscut pe studenți cu noțiuni generale din domeniul dat, care vor servi mai departe drept suport pentru studierea și utilizarea metodelor în celelalte discipline ce țin de geografia umană, rurală și regională.
<i>Scopul cursului:</i> de a contribui la pregătirea unui specialist, a unui profesor de geografie care să optimizeze procesul educațional la predarea geografiei conform cerințelor și dezideratelor reformei curriculare.
<i>Sarcinile disciplinei:</i> formarea la viitorii profesori de geografie a cunoștințelor geografice durabile și profunde, a deprinderilor și priceperilor în domeniul aplicației instrumentelor geoinformaționale, pe care să le utilizeze în practica cotidiană; formarea cunoștințelor și abilităților metodologice în analiza fenomenelor și obiectelor geografie în instituțiile preuniversitare; pregătirea practică a studenților pentru profesia de pedagog.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs
<u>Competențe cognitive:</u>
J) Definirea conceptelor de bază din domeniul Sistemele Informaționale Geografice (SIG);

- ✓ Utilizarea corectă a termenilor de specialitate;
- ✓ Investigarea și interpretarea fenomenelor și proceselor specifice Sistemelor Informaționale Geografice (SIG);
- ✓ Perceperea coerentă în aplicare instrumentelor geoinformaționale pentru analiza proceselor și fenomenelor geografice la nivel mondial și regional;
- ✓ Identificarea factorilor care determină procesele și fenomenele geografice de caracter social și economic.
- ✓ Aplicarea cunoștințelor din domeniul studiat și în alte domenii.

Competențe de explicare și interpretare:

- ✓ Analiza și interpretarea corectă a instrumentelor de analiză spațială;
- ✓ Analiza și interpretarea corectă a rezultatelor aplicării instrumentelor geoinformaționale cu referință la repartitia spațială a populației, evoluția numerică, mișcările naturale a acesteia pe Terra; de analiză calitativă și cantitativă a unei categorii geografice;
- ✓ Identificarea elementelor specifice de instrumentar privind aplicarea adecvată a instrumentelor geoinformaționale pentru soluționarea problemelor sociale, geodemografice, economice etc;
- ✓ Explicarea concretă a realității de caracter geoinformațional utilizând terminologia specifică.

Competențe instrumental-aplicative:

- ✓ Evaluarea cu ajutorul instrumentelor SIG a situației fizico-geografice, social-economice, geodemografice a unei țări, regiuni, localități;
- ✓ Relaționarea fenomenelor economico-geografice, demografice din realitate cu reprezentarea lor grafică și cartografică;
- ✓ Determinarea soluțiilor unor probleme demografice;
- ✓ Argumentarea consecințelor diferitor procese și fenomene economico-geografice;
- ✓ Recomandarea măsurilor concrete de redresare a situației de impact fizico-geografic și economico-geografic în diferite state;
- ✓ Participarea la dezbatere în situații reale și imaginare, în legătură cu problematica disciplinei de studiu;
- ✓ Previzionarea evoluției populației pe termen scurt, mediu și lung;
- ✓ Construirea creative și responsabile a unor alternative pedagogice contextualizate;

Competențe atitudinale:

- ✓ Implicarea în activități științifice în legătură cu disciplina;
- ✓ Capacitatea de a avea un comportament etic în legătură cu mediul socio-uman;
- ✓ Capacitatea de a aprecia diversitatea și multiculturalitatea;
- ✓ Abilitatea de a colabora cu specialiști din alte domenii;
- ✓ Attitudine pozitivă față de cunoaștere;
- ✓ Curiozitate pentru explorarea mediului geografic;
- ✓ Respect pentru diversitatea naturală și umană;

Finalitate de studii

- ✓ Să analizeze din punct de vedere geoinformațional evoluția proceselor și fenomenelor geografice la nivel mondial și regional.
- ✓ Să investigheze multitudinea de metode generale și specifice geografice aplicate în cercetare în geografie.
- ✓ Să analizeze indicatorii geodemografici și economici la nivel mondial, regional și local.
- ✓ Să aprecieze principalele corelații spațiale și temporale între populație, resurse, valorificare, forme de habitat și nivel de dezvoltare;
- ✓ Să interpreteze problematica specifică fiecărui domeniu de cercetare din cadrul geografiei

prin prisma interculturalității.

Precondiții

Tehnologii informaționale, discipline din domeniul Geografiei fizice și Geografiei Umane etc.

Condiții prealabile:

-]) Operaționalizarea termenilor în domeniul: *informaticii, economiei, matematicii,*
-]) Deprinderi de muncă intelectual: *capacitatea de a elabora un proiect, portofoliu, de acuza rezuma sursele bibliografice de specialitate, de informare și documentare, de organizare independentă a activității de învățare etc.*
-]) Deprinderi de analiză și sinteză: *capacitatea de a analiza materialele din domeniul*

Conținutul unității de curs

Unitatea de învățare 1. Introducere în Sisteme Informaționale Geografice. Istoria Sistemelor Informaționale Geografice

-]) Noțiuni de Sistemele Informaticice Geografice.
-]) Istoria Sistemelor Informaționale Geografice
-]) Sistemele Informaționale Geografice (SIG) - tehnologii informaționale care au transformat modul în care geografi efectuează cercetări și contribuie prin intermediul lor la prosperitatea și dezvoltarea sustenabilă și durabilă a societății.
-]) Sistemele Informaționale Geografice și inovația tehnologică;
-]) Aspecte ale spațiului caracterizate de Sistemele Informaționale Geografice;
-]) Sisteme Informaționale Geografice este o convergență de domenii tehnologice și discipline tradiționale. GIS a fost numit „tehnologie activatoare” din cauza potențialului pe care îl oferă pentru marea varietate de discipline care trebuie să se ocupe de date spațiale. Fiecare domeniu conexă oferă câteva dintre tehnici care compun SIG. Multe dintre aceste domenii conexe pun accentul pe colectarea datelor - SIG le reunește punând accent pe integrare, modelare și analiză, ca domeniu integrator. El pretinde adesea că este o știință a informațiilor spațiale.
-]) Structura Sistemelor Informaționale Geografice;
-]) Hardware-ul legat de SIG poate fi împărțit în patru grupuri
-]) Software-ul legat de SIG poate fi împărțit în patru grupuri

Unitatea de învățare 2. Noțiuni generale despre sistemul geografic

-]) Sistemele Informaticice Geografice – categorie a Sistemelor Informaticice Spațiale. Categoriile Sistemelor Informaticice Spațiale.
-]) Geomatica - disciplină care se ocupă cu tehnici și metode de reprezentare și studiere informatizată a suprafeței Pământului și a entităților acestora.
-]) Geoinformatică, disciplină subordonată geomaticii, disciplină informatică specializată pentru abordarea bazelor de date spațiale
-]) Analiza Spațială. Scopul unui Sistem Informatic Geografic este Analiza Spațială a datelor georeferențiate și a variabilelor regionalizate.
-]) Procedeele și metodele de analiză spațială: operații spațiale unare, analize spațiale unare, metode de modelare spațiale și spațio-temporale.

Unitatea de învățare 3. Termeni în Sisteme Informaționale Geografice

-) Definiția Sistemului Informatic Geografic. Organizarea unui Sistem Informatic Geografic.
-) Elemente specifice geografice.
-) Spații Euclidian. Spații cartezian. Spații fractal. Spații peanian. Spații teseral. Spații topologic.
-) Reprezentarea entităților spațiale în cadrul SIG - datele nongrafice și datele grafice (punctul, linia, poligonul). Entități spațiale derivate: rețea, suprafață tridimensională, solidul.

Unitatea de învățare 4. Modelul geoinformatic al lumii reale. Concept. Surse

-) Harta. Macheta. Fotografia aeriană.
-) Sursele de date: Harta - instrumentul tradițional de lucru pentru utilizatorii de date geografice;
-) Teledetectie - obținerea informației despre un obiect prin analizarea datei și a lor culese cu ajutorul unui instrument ce nu este în contact direct cu obiectul;
-) Baze de date și verificarea bazelor de date;
-) Măsurători topografice convenționale; tehnologia GPS.

Unitatea de învățare 5. Sisteme geodezice de referință, sisteme de proiecție.

-) Geoidul și elipsoizii de referință. Sisteme de coordonate.
-) Tipuri de proiecții. Clasificarea proiecțiilor: clasificare în funcție de specificul deformațiilor produse; clasificare în funcție de poziția punctului de vedere sau de perspectivă; clasificare în funcție de suprafața geometrică cu ajutorul căreia se face trecerea în plan etc.
-) Proiecții cartografice pentru Moldova.

Unitatea de învățare 6. Georeferențierea hărtilor și planurilor.

-) Metodologia georeferențierii unei hărți topografice și a unui plan geografic.
-) Georeferențierea – localizarea cu precizie maximă a unor pixeli dispersi și, asociându-le coordonate geografice cunoscute dinainte.

Unitatea de învățare 7. Gestionația bazelor de date în cadrul Sistemului Informatic Geografic.

-) Elemente de baze de date. Tipurile de baze de date pentru fiere: Structuri de liste simplă, Structuri ordonate secvențial, Structuri indexate. Proiectarea bazei de date.
-) Etapele proiectării unei baze de date: analiza inițială, definirea structurii logice și modelului conceptual, realizarea proiectării (design) fizice, testarea, implementarea, întreținerea bazei de date.
-) Sistemele de Gestionație a Bazelor de Date (SGBD). Arhitectura SGBD.
-) Tipurile de baze de date: baza de date ierarhică (arborescentă); baza de date tip retea; baza de date relațională; baza de date orientată obiect.

Unitatea de învățare 8. Achiziționarea (obiectivarea, acumularea) datelor

-) Achiziționarea datelor de pe hărți, aerofotograme, schițe, documente desenate în teren, profile cartografice, grafice.
-) Digitizarea și metodele de digitizare. Stabilirea modului de digitizare - digitizarea în modul "point"; digitizarea în modul "stream".
-) Scanarea și prezentarea hărților pe hârtie pentru digitizare. Etapele prezentării hărții pentru digitizare.
-) Metode de achiziționare a datelor atribut. Surse de date atribut. Introducerea atributelor.
-) Conectarea obiectelor geografice cu atributele care le caracterizează.

Unitatea de învățare 9. Geometria datelor spațiale.

- ✓ Sistemul geometric. Tipurile geometrice ale obiectelor spațiale. Punct (point și multipoint). Polilinia. Poligonul. Segmentul.
- ✓ Atributele formelor obiectelor spațiale – valoarea Z, valoarea M și identificatorul punctului (point ID). Construcțiile geometrice – construcția punctului și multipunctului, construcția intervalelor, construcția coardelor de circumferință, construcția curbelor, construcția cailor, construcția unghiurilor.
- ✓ Aprecierea relațiilor spațiale obiecte. Modelul obiect orientat a geometriei obiectelor spațiale.

Unitatea de învățare 10. Modelul raster al datelor.

- ✓ Tipurile de reprezentare a datelor prin raster. Structura unui raster.
- ✓ Reprezentarea rasterului (monocanal și policanal).
- ✓ Funcțiile rasterului (local, focal, zonal și global).
- ✓ Tipurile de raster folosite în SIG (ESRI BIL, ER Mapper, Erdas Imagine, Tiff și GeoTiff etc.).
- ✓ Comprimarea, arhivarea și prestrarea datelor raster. Modelul obiectelor raster.

Unitatea de învățare 11. Analiza datelor spațiale. Tipuri de analize spațiale

- ✓ Tipuri de analize spațiale: Operații și analize spațiale unare; Modelarea spațială; Modelarea spațio-temporală.
- ✓ Manipulări geometrice: scalare (modificări de scară); corectarea erorilor și distorsiunilor; ajustările marginilor între suprafețele învecinate; schimbarea proiecției; modificarea coordonatelor.
- ✓ Măsurători în modul raster: lungimi (distanța euclidiană, Distanța Manhattan, Metoda proximității), perimetere și arii. Măsurători în modul vector: distanță, perimetru și arii.
- ✓ Interogări: spațiale și spațiale (căutare în bază de date; utilizarea unei ferestre de selectare; utilizarea unei ferestre de generare de interogări; interogarea multiple cu foi multiple; recuperarea Booleană a atributelor entităților).
- ✓ Funcții de vecinătate – buffering și funcția de căutare.
- ✓ Operațiile de overlay în modul raster și vector (punct-în-poligon, linie-în-poligon, poligon-pe-poligon). Overlay combinat raster – vector.

Unitatea de învățare 12. Metode de interpolare. Modelarea suprafețelor cu ajutorul rețelei neregulate de triu (TIN)

- ✓ Metode de interpolare: metoda manuală de interpolare – Line Threading sau Eye-ball, metoda poligoanelor Thiessen sau Voronoi;
- ✓ metoda mediei dinamice – the Spatial Moving Average;
- ✓ metoda rețelei neregulate de triu (TIN – Triangulated Irregular Network).
- ✓ Structura rețelei neregulate de triu (TIN). Topologia și triangularea. Triangularea Delone. Construcția unui TIN.

Unitatea de învățare 13. Întocmirea și proiectarea unei baze de geodate.

- ✓ Necesitatea proiectării unei baze de geodate. Scopurile proiectării. Etapele întocmirii unei baze de geodate. Determinarea obiectelor și relațiilor dintre ele. Organizarea structurii unei baze de geodate.

Strategii de predare și învățare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea (inter)activă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială , învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă .

Curs: prelegerea introductivă ; prelegerea tematică interactivă ; prelegerea-dezbateră; prelegerea problematizată ; prelegerea-conferință ; prelegerea practică /aplicativă ; prelegerea modular-integrativă (sandwich);

Seminar: de reluare și aprofundare; de dezvoltare; aplicativ; training; integrativ; în baza de studii de caz, sarcini de lucru, exerciții, rezultate ale studiului individual etc.;

Laborator: în baza de exerciții, observare dirijată , modelare, simulare didactică , joc de rol, proiect, învățare bazată pe sarcini de lucru etc.;

Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup: sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, portofoliu, referat, proiect, studiu de caz, situație-problemă , problem-based learning etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă :

Evaluare finală :

Nota finală se constituie din: nota de la evaluările curente (60%) + nota de la examenul oral (40%) = nota finală (100%).

Bibliografie

Bibliografie obligatorie:

1. Donis Valentin, Donis Ioan, "**Dictionar explicativ de teledetectie și sisteme informaționale geografice**", Editura "Juninea", Iași, 1998.
2. Al. Imbroane, David Moore, "**INIȚIERE ÎN GIS ÎN TELEDETECȚIE**", EDITURA "PRESA UNIVERSITARĂ CLUJEANĂ", CLUJ-NAPOCA, 1998.
3. **BADEA AL., DANA IU., NISTOR-LOPATENCO S., DILAN V.**
TELEDETECȚIE. GHID METODIC, CHIȘINĂU, 2013
4. **BADEA AL., NISTOR-LOPATENCO S., DILAN V.** TELEDETECȚIE. CURS UNIVERSITAR. CHIȘINĂU, 2012
5. **IMBROANE AL., SISTEME INFORMATICE GEOGRAFICE. VOL 1.**
STRUCTURI DE DATE. PRESA UNIVERSITARĂ CLUJEANĂ. CLUJ-NAPOCA, 2012
6. **CASTRAVET T., BEJENARU GH., CĂPĂȚÂN L., DILAN V.** INITIERE ÎN SIG. GHID METODIC. CHIȘINĂU, 2013
7. **CASTRAVET T., BEJENARU GH., CĂPĂȚÂN L., DILAN V.** INITIERE ÎN SIG. CURS UNIVERSITAR. CHIȘINĂU, 2013
8. **CASTRAVET T., DILAN V.** GEOINFORMATICA ÎN ANALIZĂ SPAȚIALĂ . SUPORT DE CURS. CHIȘINĂU, 2012

Bibliografie optională :

1. „ ” . 1.
”. Editura „Ecomm Co”, , 2000

2. Raiu-Suciu Camelia, „ Modelarea și simularea proceselor economice ”. – București: Editura Didactică și pedagogică, R.A., 1995.
3. Raiu-Suciu Camelia, Daniela Hîncu, Florica Luban, Mara Sarchiz, „ Modelarea și simularea proceselor economice. Lucrările practice ” – București: Editura Didactică și pedagogică, R.A., 1997.
4. „+”, „”, 1999.
- ”. Editura

TEORIA I METODOLOGIA GEOGRAFIEI

Denumirea programului de studii	0.11 ținere ale Educației 0114.6 Geografie și Biologie; 0114.10 Geografie și Limba engleză; 0532.1 Geografie (învățământ cu frecvență învățământ cu frecvență redusă) 053 ținere fizice 0.532.1 Geografie (învățământ cu frecvență)
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	TEORIA I METODOLOGIA GEOGRAFIEI
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și Turism
Titularul unității de curs	Volontir Nina conf. univ., dr
Cadre didactice implicate	Dilan Vitalie asistent univ.
E-mail	volontir.nina@gmail.com volontir.nina@upsc.md dilan.vitalie@gmail.com

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
F.07.O.061 (F.)	4	IV	VII	120	60	60
F.07.O.062 (F.)	4	IV	VII	120	36	84
F.07.O.046 (F.r.)	4	III	V	120	60	60
S.05.O.042 (F.)						
.						

Descriere succintă integrată unităii de curs în programul de studii

Cursul de **Teoria și metodologia Geografiei** constituie un curs fundamental și de specialitate, destinat pregătirii formării viitorilor specialisti în Științe ale educației și în Științe fizice. Predarea cursului de Teoria și metodologia Geografiei îne seamă ca viitorul profesor de geografie și cercetator în geografie să fie capabil să aprecieze în mod critic ideile noi în Geografie; să-i restructureze concepțiile referitor la obiectul de studiu al Geografiei; să-i formeze o atitudine corectă și tipică asupra diverselor concepții contraverse, care determină și asigură dezvoltarea tipică geografice. Cursul poate să aibă un evident caracter aplicativ, deoarece studenții în rezultatul însuși programării cursului vor obține deprinderi practice și competențe de a aplica elementele teoretice și metodologice ale Geografiei într-un studiu tipic de laborator sau direct în natură, precum, vor obține abilități și competențe de organizare, de desfășurare a unor investigații tipică și a aplicării elementelor teoretice și metodologice în predarea de calitate a geografiei colare.

Competențe dezvoltate în cadrul unităii de curs

C-1. La nivel de cunoaștere:

- Definirea elementelor teoretice și metodologice ale tipică: noțiuni, categorii, ipoteze, legi, teorii, metode de cercetare, procedee de cercetare, mijloace utilizate în cercetare, principii geografice;
- Selectarea, documentarea și analiza informației cu conținut geografic de caracter teoretic și metodologic din diferite surse de informare;
- Cunoașterea și explicarea fenomenelor, proceselor geografice;

C-2. La nivel de aplicare:

- Utilizarea adecvată a elementelor teoretice și metodologice ale tipică într-un studiu geografic;
- Realizarea sarcinilor de lucru conform unui algoritm; 1.
- Utilizarea metodelor, mijloacelor și procedurilor specifice într-un studiu geografic;
- Elaborarea unui referat, raport, proiect tematic.

C-3 La nivel de integrare:

- Utilizarea în limba maternă într-o manieră clară și precisă, oral și în scris a terminologiei geografice, acșându-se pe tehnologiile de informație și comunicare, în diverse contexte profesionale și socio-culturale.
- Susținerea discuțiilor libere într-o manieră clară și precisă, inclusiv utilizând tehnologiile de comunicare și adaptând limbajul în raport cu interlocutorul

Finalitate de studii/Rezultate ale învățării

Finalitate de studii realizate la finele cursului:

F-1 - se explice esența concepțiilor geografice contemporane care determină și asigură dezvoltarea tipică geografice;

F-2 - se explice științific procesele și fenomenele geografice din realitatea înconjurătoare;

F-3 - se aplică elementele teoretice și metodologice ale Geografiei într-un studiu tipic;

F-4 - se operează liber cu aparatul categorial, mecanismele și concepțiile geografice necesare formării gândirii și culturii geografice active.

Precondiții

O precondiție pentru înțelegerea și explicarea materiei de teorie și metodologie a Geografiei, conform conținuturilor Curriculare, studentul trebuie să poată cunoaște și competențe atât generale cât și de caracter special din domeniul Geografiei Fizice Generale, Geografiei Umane Generale, Geologiei Generale, Hidrologiei, Climatologiei, Pedologiei, Biogeografiei, Geografiei Mediului

Conținutul unității de învățare

Unitatea de învățare 1. Introducere în curs. Geografia - forma de cunoaștere și principiile realității. Forme de cunoaștere a lumii reale/inconjurătoare. Știință și principiile componente ale ei: Materialul factologic. Generalitatea despre elementele bazei teoretice și bazei metodologice ale științei.

Unitatea de învățare 2. Structura sistemică a Geografiei ca știință unitară și integrată. Geografia fizică și subramurile sale, Geografia umană și subramurile sale. Geografia aplicată. Raporturile geografiei cu alte științe.

Unitatea de învățare 3. Obiectul de studiu al Geografiei conceput ca sistem material. Obiectul de studiu al Geografiei – sistem material. Teoria Generală a Sistemelor. Implicațiile sale în cunoașterea și principiile. Noțiune de sistem. Caracteristicile unui sistem. Abordarea sistemică în Geografie.

Unitatea de învățare 4. Evoluția concepțiilor despre obiectul de studiu al Geografiei. Obiectul de studiu al Geografiei, abordat de la începuturile Geografiei. Etapa antică și tânără. Etapa Medievală. Perioada Marilor Descoperiri Geografice. Etapa Geografiei Moderne. Etapa Geografiei Contemporane.

Unitatea de învățare 5. Particularități specifice ale sociogeosistemului. Unitatea și integritatea. Heterogenitatea; Structura; Dimensiunea ambientală; Comportamentul dinamic; Echilibru dinamic; Caracterul de sistem deschis; Ritmicitate /Ciclitatea; Autoreglarea; Circuitul subsanic, energiei și informației; Diferențierea spațială

Unitatea de învățare 6. Elementele bazei teoretice ale Geografiei. Noțiuni geografice. Categorii geografice. Legi geografice. Ipoteze. Teorii.

Unitatea de învățare 7. Elementele bazei metodologice ale Geografiei. Metode de cercetare aplicate în studiile geografice; Procedee de cercetare aplicate în studiile geografice; Mijloace de cercetare aplicate în studiile geografice;

Unitatea de învățare 8. Principiile metodologice geografice. Funcționalitatea acestora în sociogeosistem. Principiul repartiției și extinderii spațiale. Principiul cauzalității. Principiul integrării geografice. Principiul evoluționismului și istorismului. Principiul regionalismului. Principiul ecolocic și antropic.

Unitatea de învățare 9. Evoluția concepțiilor geografice. Etapa antichității. Etapa Medievală. Perioada Marilor Descoperiri Geografice. Etapa Geografiei Moderne. Etapa Geografiei Contemporane.

Strategii de predare și învățare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea (inter)activă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă.

Strategii de evaluare

Pentru o evaluare eficientă finală vor fi utilizate forme și instrumente complementare de evaluare, cum ar fi proiectul, portofoliul, studiile de caz, prezenta cu elaborarea de suporturi TIC, autoevaluarea etc. care au un rol deosebit în dezvoltarea capacitații de integrare și în formarea/evaluarea competențelor specifice. Situațiile de integrare vor fi urmate de sarcini concise și clare, limitate de timp și, uneori de volum, alte condiții de realizare. Evaluarea curentă: discuții ghidate, oral și în scris, prezente și rapoarte, prezentarea rezultatelor de la lucrările de control, participarea la discuții în timpul prelegerilor și lucrărilor practice, portofolii, prezente și orale a unei teme pentru studenții de la învățământul cu frecvență redusă. Evaluarea curentă prevede 2 testări obligatorii, lucrările individual, referate, studiu de caz, și spunsuri la seminare etc (60% din nota finală). Evaluarea finală – examen final se realizează în formă scris sau oral (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Benedek J., Ciang N., Cocean P., Irimu I., Păcurar Al., Petrea D., Surdeanu V., Vescan I., Perfectiune CONTINUU GEOGRAFIE, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2004.
2. Donis I., Bazele teoretice și metodologice ale Geografiei, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977.
3. Donis I. – Bazele Teoretice și Metodologice ale Geografiei. Iași, 1987.
4. Mac I. – Știința Mediului. Ed. Europontic, Cluj, 2003.
5. Mândruță O. - Elemente de epistemologie a geografiei. Bazele teoretice și metodologice ale geografiei. „Vasile Goldiș” University Press Arad, 2012.
6. Mehedinți S. – TERRA. Întroducere în Geografie ca știință. Vol. I-II, București, 1995.
7. Posea Gr., Armașu Iuliana. Geografie Fizică. Ed. Enciclopedică, București, 1998.
8. Ungureanu A., Petrea D., Geografie Generală, Program postuniversitar de conversie profesională pentru cadrele didactice din mediul rural, București, 2005.
9. Anucin V. A., . M., M., 1972;
10. Hagget P. – . Ed. , M., 1979.
11. Harvey D. – . Ed. , M., 1974.
12. Kalesnik S. V. – . M., 1970.
13. Saukin Iu. G. – . M., 1976.
14. Volontir Nina, Puțuntică A., Teoria și Metodologia Geografiei, Suport de curs. Chișinău, 2014.
15. Cojocariu Marioara. Bazele teoretice ale geografiei, Edit. Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu, 2002.

Opțional :

1. Mukitanov N. K. –	. Ed. M	, M., 1985.
2. Djemis P., Martin Dj.-	.	. Ed.
, 1988.		
2. Gregory K. –	.	. Ed.
4. ( ).	, M., 1988.	
https://www.uvgv.ro/docs/cercetare/cdep/epistemologie%20final%20carte.pdf		
https://vasileloghin.files.wordpress.com/2014/03/4-geografia-ca-stiinta.pdf		

GEOGRAFIE UMAN REGIONAL I

Denumirea programului de studii	0114.7/0114.10 Geografie i limba englez ; 0114.7/0114.6 Geografie i biologie; 0114.7/0114.2 Geografie i informatic ; 0114.7 Geografie.
Ciclul	Licenț
Denumirea unităii de curs	Geografia Uman Regional I
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie i Turism
Titularul unităii de curs	Suvac Silvia
Cadre didactice implicate	-
E-mail	godonoaga-suvac.silvia@upsc.md

Codul unităii de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S1.04.O.036 (învățământ cu frecvență redusă)	5	IV	VII	150	75	75
S.04.O.027 (învățământ cu frecvență redusă)	5	IV	VII	150	46	104

Descriere succintă integrată a unităii de curs în programul de studii

Geografia Umană Regională I este o disciplină aflată la intersecția geografiei umane cu geografia regională, care studiază legile geografice de evoluție a populației, economiei mondiale și a relațiilor internaționale, procesele de pe harta politică a lumii, inclusiv organizarea social-teritorială a regiunilor și statelor lumii. O caracteristică specifică a geografiei umane regionale constă în studierea obiectelor geografice din punct de vedere al principiilor spațio-teritoriale: relativitatea, interdependența, complementaritatea și coordonarea. Studierea geografică a statelor (geografia umană regională), la etapa actuală se integrează tot mai armonios în cadrul celor 3 obiecte de cercetare fundamentale ale geografiei umane – harta politică a lumii, populația și ramurile economiei mondiale. În contextul globalizării și al tranziției către etapa postindustrială a sistemului economic mondial, geografia umană regională asigură integrarea și aprofundarea subiectelor din cadrul geografiei sociale și economice: interpretarea transformărilor pe harta politică a lumii, studierea complexă a factorilor de evoluție a proceselor demografice și de repartiție spațială a populației pe regiuni și state, explicarea factorilor de dezvoltare a economiei mondiale, regionale și naționale; evaluarea complexă a gradului de asigurare cu resurse naturale, factorii de amplasare și structura rurală a economiei regiunilor și statelor;

Scopul cursului: de formare a cunoștințelor, deprinderilor și abilităților de analiză economico-geografică complexă a diferitor structuri teritoriale: regiuni de dezvoltare, state, regiuni economico-geografice și grupuri de state.

Sarcinile disciplinei: aprofundarea la viitorii profesori de geografie a cunoștințelor economico-geografice în baza analizei sistematice și integrate a structurilor demografice, sociale și economice, necesare în predarea geografiei în instituțiile preuniversitare.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe profesionale:

C1 Operarea cu noțiuni, concepte și principii specifice geografiei umane regionale;

C2 Identificarea poziției de geografie umană reprezentate pe hărți;

C3 Utilizarea reprezentărilor grafice și cartografice, a datelor statistice pentru interpretarea realității economice-geografice;

C4 Explicarea relațiilor observabile dintre sistemele naturale și umane ale mediului geografic, dintre științe, tehnologie și mediul înconjurător prin analizarea unor sisteme și structuri teritoriale și funcționale sau prin utilizarea datelor statistice și a reprezentărilor grafice și cartografice;

C5 Prelucrarea informației: transformarea (transferul) informației dintr-un limbaj în altul, de exemplu din informații cantitative (date statistice) în reprezentări grafice, din reprezentări grafice în text sau în tabel etc;

C6 Realizarea de corelații între informațiile oferite de diverse surse (texte geografice, tabele, reprezentări grafice și cartografice, imagini etc).

C7 Integrarea inter-/transdisciplinară a cunoștințelor de geografie umană regională .

Competențe transversale:

CT1 Realizarea responsabil și eficient a sarcinilor aferente profesiei didactice la geografie cu respectare principiilor de etica profesională.

CT2 Identificarea rolului dintr-o echipă și preluarea responsabilităților care spunț totale profiliului profesional și personal.

CT3 Reflectie critică constructivă asupra propriului nivel de pregătire profesională în raport cu standardele profesiei.

Competențe specifice:

CS1 Utilizarea corectă, în comunicarea profesională, a noțiunilor, conceptelor, principiilor specifice disciplinei – geografia umană regională;

CS2 Prezentarea în scris și orală a aspectelor definitorii referitoare la sistemul economic regional, utilizând corect și coerent terminologia specifică domeniului;

CS3 Explicarea unor sisteme și structuri umane referitoare la elementele economice, pe baza informațiilor obținute prin diferite mijloace de documentare;

CS4 Utilizarea mijloacelor de reprezentare grafică și cartografică a spațiului economico-geografic;

CS5 Aplicarea de elemente explicative semnificative, specifice științelor sociale, în interpretarea proceselor referitoare la globalizare;

CS6 Documentarea asupra problematicii domeniului, valorificând adecvat semnificațiile termenilor cheie de specialitate

CS7 Explicarea unei realități și investigație (direct sau indirect), prin utilizarea limbajului științific specific domeniului;

CS8 Utilizarea TIC în activitatea didactică;

CS9 Elaborarea de proiecte de evaluarea activității economice;

CS10 Integrarea interdisciplinară a cunoștințelor pentru rezolvarea unor situații complexe;

CS11 Formularea de probleme referitoare dezvoltarea ramurilor economice, utilizând corect și coerent terminologia specifică domeniului

CS12 Antrenarea studenților în munca de echipă

CS13 Sporirea motivației studenților pentru studiul geografiei ramurilor economiei mondiale;

CS14 Exersarea schemelor de acțiune în vederea dobândirii/perfecționării deprinderilor practice.

CS15 Manifestarea deschiderii fa de tendin ele novatoare necesare dezvolt rii profesionale.

CS16 Manifestarea unei conduite (auto)reflexive asupra activit ilor proprii.

Finalit i de studii

- S utilizeze corect, în comunicarea profesional , a noțiunilor, conceptelor, principiilor specifice disciplinei – geografie umane regionale;
- S concretizeze conexiunile dintre resursele naturale, evoluția economic , nivelul dezvolt rii economice, tipurile geoéconomiques de ț ri și evoluțiile ulterioare în cadrul economiei mondiale;
- S desf oare activit i de cercetare la disciplina de geografia uman regional , conform cerin elor de calitate în vigoare;
- S realizeze un management eficient al procesului didactic la discipline geografice;
- S valorifice corect resursele informaționale în analiza economico-geografic a statelor lumii;
- S integreze inter/ i transdisciplinar cuno tin ele geografice pentru rezolvarea unor situa ii problem ;
- S utilizeze TIC în activitatea de cercetare ;
- S aprecieze rolul cadrului didactic i a competen elor în dirijarea preg tirii profesionale a studentului;
- S aplice diverse metode i tehnici moderne pentru cartarea geografic a componentelor demografice, sociale i economice la nivel regional;
- S aprecieze rolul aplicativ al geografiei umane regionale în organizarea spațiului geografic.

Precondiții

Geografia uman general , Geografia populației și așezărilor umane, Geografia resurselor

Condi ii prealabile:

- ✓ Opera ionalizarea termenilor în domeniul: *pedagogiei, psihologiei, sociologiei* etc.
- ✓ Deprinderi de munc intelectual : *capacitatea de a elabora un proiect didactic, portofoliu, de a cuta i rezuma sursele bibliografice, de informare i documentare, de organizare independentă a activităii de învățare* etc.
- ✓ Deprinderi de analiz i sintez : *capacitatea de a analiza materialele din domeniul*

Conținutul unit i de curs

Unitatea de înv țare 1. Etapele de formare a istoriei politice a lumii.

- ✓ Etapa antic .
- ✓ Etapa medieval
- ✓ Etapa modern
- ✓ Etapa contemporan

Unitatea de înv țare 2. Clasificarea statelor lumii dup diferite criterii.

- ✓ Clasificarea statelor lumii dup nivelul de dezvoltare economic .
- ✓ Clasificarea statelor lumii dup suprafața ocupat .
- ✓ Clasificarea statelor lumii dup num rul populației și componența etnic
- ✓ Clasificarea statelor lumii dup forma de guvernare i structura administrativ-teritorial .
- ✓ Clasificarea statelor lumii dup Indicele de Dezvoltare Uman .

Unitatea de învățare 3. Caracterizarea grupurilor principale de state.

- | State cu economie înalt dezvoltat .
- | State cu nivel mediu de dezvoltare.
- | State în curs de dezvoltare.

Unitatea de învățare 4. Europa. Caracterizarea economico-geografică de ansamblu.

- | Condițiile și resursele naturale.
- | Caracterizarea populației.
- | Caracterizarea generală a industriei.
- | Agricultura.
- | Caracterizarea transporturilor.

Unitatea de învățare 5. Regiunea economico-geografică Europa de Vest.

- | Franța. Caracterizarea economico-geografică
- | Marea Britanie. Caracterizarea economico-geografică

Unitatea de învățare 6. Regiunea economico-geografică Europa Centrală .

- | Germania. Caracterizarea economico-geografică
- | Polonia. Caracterizarea economico-geografică
- | România. Caracterizarea economico-geografică

Unitatea de învățare 7. Regiunea economico-geografică Europa de Nord.

- | Norvegia. Caracterizarea economico-geografică
- | Suedia. Caracterizarea economico-geografică
- | Finlanda. Caracterizarea economico-geografică

Unitatea de învățare 8. Regiunea economico-geografică Europa de Sud.

- | Spania. Caracterizarea economico-geografică
- | Italia. Caracterizarea economico-geografică
- | Bulgaria. Caracterizarea economico-geografică

Unitatea de învățare 9. Regiunea economico-geografică Europa de Est.

- | Rusia. Caracterizarea economico-geografică
- | Ucraina. Caracterizarea economico-geografică

Unitatea de învățare 10. Asia. Caracterizarea economico-geografică de ansamblu.

- | Condițiile și resursele naturale.
- | Caracterizarea populației.
- | Caracterizarea generală a industriei.
- | Agricultura.
- | Caracterizarea transporturilor.

Unitatea de învățare 11. Regiunea economico-geografică Asia Centrală .

- | Componența regiunii și poziția economico-geografică
- | Condițiile și resursele naturale
- | Caracterizarea populației
- | Caracterizarea ramurilor de specializare economică
- | Kazahstan. Caracterizarea economico-geografică

Unitatea de învățare 12. Regiunea economico-geografică Asia de Est.

- ✓ Componența regiunii și poziția economico-geografic
- ✓ Condițiile și resursele naturale
- ✓ Caracterizarea populației
- ✓ Caracterizarea ramurilor de specializare economic
- ✓ China. Caracterizarea economico-geografic
- ✓ Japonia. Caracterizarea economico-geografic

Unitatea de învățare 13. Regiunea economico-geografic Asia de Sud-Est.

- ✓ Componența regiunii și poziția economico-geografic
- ✓ Condițiile și resursele naturale
- ✓ Caracterizarea populației
- ✓ Caracterizarea ramurilor de specializare economic
- ✓ Indonezia. Caracterizarea economico-geografic

Unitatea de învățare 14. Regiunea economico-geografic Asia de Sud.

- ✓ Componența regiunii și poziția economico-geografic
- ✓ Condițiile și resursele naturale
- ✓ Caracterizarea populației
- ✓ Caracterizarea ramurilor de specializare economic
- ✓ India. Caracterizarea economico-geografic

Unitatea de învățare 15. Regiunea economico-geografic Asia de Sud-Vest.

- ✓ Componența regiunii și poziția economico-geografic
- ✓ Condițiile și resursele naturale
- ✓ Caracterizarea populației
- ✓ Caracterizarea ramurilor de specializare economic
- ✓ Turcia. Caracterizarea economico-geografic
- ✓ Arabia Saudit . Caracterizarea economico-geografic

Strategii de predare și învățare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea (inter)activă cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă. Curs: prelegerea introductivă; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-dezbateră; prelegerea problematizată; prelegerea-conferință; prelegerea practică/aplicativă; prelegerea modular-integrativă (sandwich); Seminar: de reluare și aprofundare; de dezvoltare; aplicativ; training; integrativ; în bază de studii de caz, sarcini de lucru, exerciții, rezultate ale studiului individual etc.; Laborator: în bază de exerciții, observare dirijată, modelare, proiect, învățare bazată pe sarcini de lucru etc.; Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup: sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, portofoliu, referat, proiect, studiu de caz, situație-problemă, problem-based learning etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă :

- test + activitatea în cadrul lucrărilor practice.
- ✓ Proba II: test (30%) + activitatea în cadrul lucrărilor practice (30%) + proiectele

Evaluare finală :

Nota finală se constituie din: nota de la evaluările curente (60%) + nota de la examenul oral (40%) = nota finală (100%).

Bibliografie

12. BACIU M., *Populația în istoria Europei*, Iași : Polirom, 2003, 256 p.
13. BALTĂ LUNGĂ , A., *Geografia areală*, Ed. a 2-a, revizuită și adăugită , Târgoviște: Cetatea de Scaun, 2010, 221 p.
14. BÂRDAN, V., *Geografia economică mondială*, Chișinău: Reclama, 2008, 335 p.
15. BIRTALAN, Á., *Reconsiderarea piețelor din Europa Centrală și de Est*, București: Expert, 2001, 175 p.
16. CRĂCIUN, Tr., *Geografia populației*, Sibiu: Ed. Univ. "Lucian Blaga", 2014, 128 p.
17. FURTUNĂ , P., *Istoria contemporană a răilor Asiei și Africii: Ghid metodic*, Chișinău, 2015, 65 p.
18. GRAUWE, P., *Economia uniunii monetare*, Ed. a 6-a, Chișinău : Cartier, 2009, 312 p.
19. ISPAS, t., *Geografia regională a României*, Târgoviște: Valahia University Press, 2007, 167 p.
20. JINGA, I., POPESCU, A., *Integrarea Europeană : Dictionar de termeni comunitari*, București: Lumina Lex, 2000, 208 p.
21. KOENIG, V., *Cele mai frumoase mituri ale Asiei*, Trad. din fr. de Gabriela Iclovă . Chișinău : Cartier, 2009, 209 p.
22. Marea enciclopedie - statele lumii: 10 volume, *Asia de Est, de Sud-Est și de Sud*.Vol. 4, 2009, 120 p.
23. Marea enciclopedie - statele lumii: 10 volume, *Europa Centrală și de Est* . Vol. 2, București, 2009, 96 p.
24. Marea enciclopedie - statele lumii: 10 volume, *Europa de Nord și de Vest* .Vol. 1, București, 2009, 96 p.
25. Marea enciclopedie - statele lumii: 10 volume, *Europa de Sud-Est și de Sud-Vest* .Vol. 1, București, 2009, 96 p.
26. Marea enciclopedie - statele lumii: 10 volume. *Asia Centrală și Orientalul Mijlociu*. Vol. 5, 2009, 96 p.
27. MARIN I., MARIN, M., IELENICZ, M., *Europa: Enciclopedie geografică* , București: Corint, 2005, 542 p.
28. MARIN, I., COSTACHE, N., ION, N., *Asia-Geografia răilor*, Ed. a 2-a, București: Univers, 1996, 220 p.
29. MÂNDRU , O., FAUR, C., *Geografia populării*, Arad: Vasile Goldi University Press, 2012, 152 p.
30. MORARU, A., *Integrarea europeană : retrospectivă istorică* , Chișinău: Labirint, 2007, 52 p.
31. NEGUȚĂ , S., *Encyclopædia Asiei*, București: Meronia, 1999, 351 p.
32. RAEVSKAIA, I., ; MORARU, S., *Integrarea economică europeană* , Chișinău: UCCM, 2017, 201 p.
33. Silă, Gr., Rollet, Ph., Trandafir, N., *Economia Uniunii Europene: O poveste de succes?* Ed. a 2-a, Timișoara: Editura Universității de Vest, 2007, 480 p.
34. SOFT G., DATCU A., *Capitalele Europei*: De la Amsterdam la Zagreb, București: Litera, 2015, 240 p.
35. ȘUȚĂ, N., ; PO TARU, E., *Integrarea economică europeană* , Chișinău, 2019, 240 p.
36. VIJULIE, I., *Geografia umană și economică a Europei*. București: Editura Universității din București, 2020, 444 p.
37. : - . : . - , 2005, 88 .

PRACTICA PEDAGOGIC II

Denumirea programului de studii	Geografie i biologie, Geografie i limba englez , Geografie i informatic , Geografie (secția cu frecvenț redus)
Ciclul	Licenț
Denumirea unităii de curs	Practica pedagogic II
Facultatea/catedra responsabil de unitatea de curs	Geografie, Catedra Geografie i Turism
Titularul unităii de curs	Sochirc Elena
Cadre didactice implicate	Prunici Petru
E-mail	socirca.elena@upsc.md

Codul unităii de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
	10	IV	VII	300	-	300

Descriere succintă integrării unităii de curs în programul de studii
Practica pedagogic II constituie o parte componentă a procesului instructiv-educativ, care asigură corelația dintre prezentarea teoretică a viitoarelor cadre didactice și activitatea lor practică în cadrul instituțiilor preuniversitare, fiind, totodată, și veriga principală de finalizare a prezentării profesionale a pedagogului. Practica pedagogică la geografie are menirea să exerceze și dezvolte competențele didactice de a realiza și desfășura proiectarea didactică prin valorificarea cunoștințelor obținute la didactica geografiei precum și la cursurile practice. Stagiul reprezintă activitatea cu caracter didactic nemijlocit, desfășurat în cadrul instituțiilor de aplicație (în clase gimnaziale), în cadrul căreia studentul-stagiар, viitor profesor, să formeze, să dezvoltă, să exerceze și să operationalizeze competențele practice de proiectare a întregului demers didactic, de realizare a prezentării și evaluării autoevaluării, sub îndrumarea comună a unui metodist universitar și a unui profesor cu experiență din instituția preuniversitară (profesor-mentor). În acest fel se realizează o legătură organică între preceperele, deprinderile și cunoștințele de psihologie școlară, de pedagogie și didactică, inclusiv, de didactica specialității, și competențele didactice practice, necesare absolvenților care intenționează să devină profesori.

Competențe dezvoltate în cadrul unităii de curs
J) Explicarea rolurilor pe care le îndeplinesc documentele colare pentru realizarea, în condiții de calitate a procesului didactic;

-) Elaborarea documentelor colare necesare pentru realizarea activit ilor didactice curente: planificarea didactic de lung durat , pe unit t de inv tare, proiectul de lectie, fi a de caracterizare psihopedagogic a elevului;
-) Proiectarea și susținerea lecțiilor de prob i finale;
-) Aplicarea metodologiilor pedagogiei centrate pe elev în realizarea procesului didactic;
-) Recurgerea la strategii i forme de organizare a activit ilor didactice care stimuleaz înv area prin cooperare i în grup.
-) Participarea în mod direct la diferite activit i specifice colii: activit i de consiliere i orientare în carier a elevilor, edin e cu p rin ii, activit i extra colare.
-) Adoptarea unei atitudini responsabile în exersarea rolurilor de profesor;
-) Aprofundarea i consolidarea cuno tin elor de pedagogie, psihologie colar i didactica geografiei; formarea capacitat ilor i a deprinderilor de a aplica strategiile didactice interactive, tehnologiile noi de predare i de înv are, de a percep corect tr s turile definitorii ale multiplelor forme sub care se prezint actul înv rii;
-) Operarea cu informa iile de la disciplinele de profil i din domeniul tiin elor educa iei, utilizând creator curricula i manualele; integrarea lor în analiza i interpretarea situa ilor educative specifice înv mântului preuniversitar;
-) Proiectarea, conducerea i evaluarea activit ilor didactice realizate; formarea deprinderilor de a proiecta tiin ific i de a realiza efectiv cu elevii activit ii didactice de predare-înv are;
-) Analiza critic-constructiv i autoevaluarea a calit ii proiectelor didactice i a lec iilor realizate;
-) Dezvoltarea deprinderilor de utilizare a mijloacelor de înv mânt, a diferitelor materiale didactice auxiliare din domeniul specialit ii;
-) Aplicarea unor metode, tehnici i instrumente adevcate de cunoa tere a elevilor individual i ca grup, în vederea trat rii diferen iate i a consilierii acestora;
-) Participarea la activit ile de dezvoltare institu ional i la activit ile metodico- tiin ifice derulate în coal ; ini ierea studen ilor practican i în tehnica activit ilor instructiv-educative desf urate în cadrul cabinetelor sau laboratoarelor de profil, în scopul integr rii organice a teoriei cu practica i a dezvolt rii creativit ii;
-) Ini ierea în organizarea de activit i formative cu elevii, destinate s stimuleze asimilarea valorilor etice, estetice, experien a social i comportamentele pozitive definitorii ale societ ii;

Finalit i de studii

La finele practicii pedagogice II studenii trebuie:

-) S implementeze în practic Curriculumul modernizat (2019) la disciplinele Geografie/ Limb englez /Informatic /Biologie
-) S proiecteze i s realizeze lec ii la disciplinele geografie, limb englez , informatic , biologie în clasele V-IX;
-) S proiecteze i s realizeze câte 4 ore la geografie la una din clasele V-IX;
-) S utilizeze strategiile, metodele de predare- evaluare i materialele didactice specifice geografiei, limba englez , biologie, informatic ;
-) S formeze priceperi de a observa i analiza informa iile obtinute i a le reflecta în agendele de practic ;
-) S valorifice potențialul creativ în predarea geografiei;
-) S dezvolte capacitatele de a selecta tehnologiile pedagogice corespunz toare educa iei elevilor la etapa dat de vîrst , reie ind i din particularit ile individuale ale fiec rui elev;
-) S utilizeze diverse metode de evaluare i autoevaluare a lec iilor;

-) S posedă preșeperi de a prelucra și de a generaliza informația primită în urma observațiilor, reflectându-le în agendele de practică;
-) S stabilește relații personal-orientative de interacțiune cu elevii, cu cadrele didactice și cu colegii.

Precondiții

-) cunoștințe fundamentale de psihologie (Psihologia dezvoltării, Educația incluzivă etc.) și pedagogie;
-) cunoștințe științifice din domeniile Geografie, Biologie, Informatică, Limba engleză;
-) competențe de proiectare didactică a activităților instructiv-educative;
-) competențe de observare și analiză a activităților didactice desfășurate în condiții reale, întâlnite într-o unitate de învățământ;
-) cunoștințe din Didactica geografiei;
-) competențe de observare și analiză a activităților didactice desfășurate în condiții reale, întâlnite într-o unitate de învățământ.

Activitățile de bază ale practicii pedagogice II

Stagiul de practică pedagogică I se realizează pe parcursul săsii pentru mâni, în două clase paralele. Pe parcursul stagiu sunt propuse spre realizare următoarele activități:

1. Studiul documentelor ce reglementează activitatea instructiv-educativă la nivelul instituției de învățământ, consemnarea datelor semnificative în caietul/portofoliul de practică pedagogică :

- a) documente curriculare;
- b) documente de management educațional;
- c) documente de proiectare a activității instructiv-educative;
- d) documente ale comisiilor metodice.

2. Asistența la activitățile instructiv-educative la clasă, la activitățile de formare continuă, analiză acestora, consemnarea observațiilor în caietul/portofoliul de practică pedagogică :

- a) activități susținute de cadrele didactice din instituția de învățământ preuniversitar cu elevii;
- b) activități susținute de studenții stagiaři;
- c) activități extrașcolare etc.

3. Proiectarea și elaborarea unor materiale necesare organizării și desfășurării activităților didactice și educative:

a) materiale legate de activitatea directă la clasă :

- proiectarea anuală, pe unități de învățare la disciplina de specialitate (geografie, limba engleză, biologie, informatică);
- proiecte de lecții pentru toate activitățile susținute;
- seturi de materiale didactice pentru disciplinele predăte la clasele unde se efectuează practica pedagogică I;

b) susținerea, autoevaluarea și evaluarea lecțiilor predate (de prob.):

- proiectarea și susținerea lecțiilor;
  - completarea fișelor de observații pentru lecțiile/activitățile asistate;
  - autoevaluarea activităților susținute;
- analiza și evaluarea activităților susținute de colegi, pe baza observațiilor consemnate în fișele de observație.

Conținuturile practicii pedagogice	
1.	Importanța practicii pedagogice în formarea inițială pentru cariera didactică. Reglementările privind organizarea și desfășurarea practicii pedagogice. Finalitate, conținuturi și coordonate ale practicii pedagogice. Structura generală și secvențele practicii pedagogice. Portofoliul de evaluare al practicii pedagogice
2.	Activități de cunoaștere a instituției colare: a modului de organizare a spațiului colar, a dotărilor materiale, a documentelor colare, a modului de organizare a activităților specifice colii;
3.	Activități de cunoaștere a elevilor și a grupului colar: întocmirea fizicii psihopedagogice a elevului, exersarea unor metode de stimulare a cooperării și a creativității
4.	Activități didactice: observarea și implicarea directă în activități de proiectare, realizare și evaluare a unor lecții, activități didactice complementare lecțiilor;
5.	Activități de management colar: activități de observare a managementului procesului didactic, a managementului curricular, a managementului grupului colar, a managementului activităților educative, a managementului conflictelor, a managementului diversității, a managementului timpului, a managementului instituției colare
6.	Activități de consiliere educațională, orientare colară și profesională a elevilor
Strategii de evaluare	
La încheierea perioadei de practică, studentul va prezenta conținutul practicii următoarele produse evaluabile:	
<p>8. Portofoliul practicii pedagogice, care va conține:</p> <p>-Agenda practicii pedagogice; Documente redactate de studenți: notițe luate în activitățile de practică pedagogică, jurnale de reflectie, caiete de consemnatări; Produse de evaluare externă: fișe de observație a prestației pedagogice a studentului, fișe de interevaluare și co-evaluare; Produse de autoevaluare; Orarul studenților la practica pedagogică; Fișe de evidențiere a lecțiilor demonstrative susținute de profesorii școlari, studenți; Fișe de observare și de analiză a lecțiilor demonstrative susținute de profesorul</p>	

de geografie i studenți; Proiecte de lecție; Fișă de caracterizare psihopedagogic a unei clase de elevi; Documente curriculare.

9. Proiectele didactice (Geografie – 4, Limba englez /Biologie/Informatic - 4)
10. Raportul de activitate (în conformitate cu obiectivele i finalit ile practicii).
11. Fi a de reflexie.

Nota final se va constitui ca medie dintre:

4. Aprecierea rezultatelor la c tre consiliul pedagogic al institu iei de aplicatie.

Aprecierea de c tre conduc torii/metodi tii practicii (realizarea practicii i calitatea documentelor).

Bibliografie

Domeniul Geografie:

1. Curriculum pentru înv t mât gimnazial Geografie, Clasele V-IX. Chi in u 2019;
2. Ionescu, M., Radu, I. (1995), Didactica modern , Ed. Dacia., Cluj-Napoca.
3. Dulam M. E. *Didactica geografic* . Clusium 1996;.
4. Dulam M.E. *Didactica axat pe competențe* Presa Universitar Clujean , 2010;
5. Dulam M. E. *Strategii i tehnici didactice activizante cu aplică ii în geografie*. Cluj-Napoca 2002;
6. Dulam M. E. *Aplicarea modelului înv rii depline în predarea i înv area geografiei*. Cluj-Napoca 2000;
7. Dulama Eliza, Serafima Rcovan. *Didactica geografiei*, Ed. Bons Offices, Chi in u, 2007;
8. Dulam Eliza. *Metodologia didactic , teorie i practic* , Ed.Clusium Cluj-Napoca, 2008;
9. Dulam Eliza. *Cum ii înv m pe al ii s înve e* Clusium, Cluj-Napoca, 2009;
- 10.Drumea P., Drumea S. *Didactica geografiei*. Chi in u 2000;
- 11.Drumea P. *Evolu ia înv mîntului geografic în Republica Moldova*. Chi in u 1997;
- 12.Drumea P. Volontir N. *Valorific ri pedagogice*. Didactica Pro Nr. 4 Chi in u 2002;
- 13.Drumea P., Drumea S. *Metode active utilizate în predarea-înv rea geografiei*. Chi in u 2002;
- 14.Dragu K(coord.) *Geografie, geologie. Ghid metodologic*. Collegium Polirom 2000;
- 15.Ilinca N. *Didactica geografiei*. Corint 2000;
- 16.Ionescu M. Instruc ie i educa ie. Paradigme, strategii, orient ri. Modele. Cluj-Napoca 2003;
- 17.Mândru O. *Ghid de evaluare la geografie*. Bucure ti 1999;
- 18.Mândru O., Dan S., *Didactica geografiei. O abordare actual* . Bucure ti: Corint Educational, 2014;
- 19.Mândicanu V. *Tehnologii educa ionale moderne*. Vol. V, Le Mott- Bucure ti 1999;
- 20.Neac u I. *Metode i tehnici de înv are eficient* . Ia i, Editura Polirom, 2018;
- 21.Pâni oar I., *Enciclopedia metodelor de înv t mât*. Ia i, Polirom, 2022;
22. . . 101 . . .

2014

GEOGRAFIA UMAN REGIONAL II

Denumirea programului de studii	0114.7/0114.10 Geografie i limba englez ; 0114.7 Geografie, 0532.1 Geografie (înv t mât cu frecven /înv t mât cu frecven redus)
Ciclul	Licen
Denumirea unit tii de curs	Geografia Uman Regional II
Facultatea/catedra responsabil de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie i Turism
Titularul unit tii de curs	C p tñn Lucia
Cadre didactice implicate	-
E-mail	capatina.lucia@upsc.md

Codul unit tii de curs	Num r de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S1.08.O.068 (înv t mât cu frecven)	4	IV	VIII	120	75	45
F.06.O.050 (înv t mât cu frecven)	4	III	VI	120	75	45
S.08.O.051 (înv t mât cu frecven redus)	4	IV	VIII	120	46	74

Descriere succint a integr rii unit tii de curs în programul de studii
Geografia Uman Regional prezint aspectele regionale ale economiei mondiale cu evidenierea particularit ilor specifice fiec rei regiuni în parte. Studenii studiaz regiunile economico – geografice pe durata unui an, cursul fiind structurat în dou p rtii: prima parte – studierea aspectelor economice regionale pentru Europa i Asia, iar partea a doua – America de Nord, America Latin , Africa, Australia i Oceania. Geografia uman regional este o parte indispensabil în procesul de formare a unui geograf – pentru domeniul Știin te ale educaiei ca disciplin de specialitate, iar pentru domeniul Știin te fizice, disciplin fundamental . Scopul cursului include aprofundarea cunoștinelor despre statele lumii, în special privind nivelul de dezvoltare economic a acestora, precum i integrarea acestora în regiuni economico – geografice, ceea ce permite o preg tire profesional de calitate. Din perspectiva integr rii economice interna ionale se pune accent pe organiza iile economice regionale formate în cadrul regiunilor economico – geografice, cum ar fi NAFTA, MERCOSUR etc. Con tinuturile studiate permit studentului de a avea o preg tire înalt astfel, ca viitor specialist s devin competitiv pe pia tă muncii.
Sarcinile disciplinei: formarea la viitorii profesori de geografie (pentru domeniul Știin te ale educaiei) i cercet tori (pentru domeniul Știin te fizice) a cunoștinelor geografice durabile i profunde, a deprinderilor i priceperilor, pe care s le utilizeze în practica cotidian ; formarea cuno tin elor i abilit ilor metodologice în predarea geografiei în institu iile preuniversitare;

formarea deprinderilor de cercetare și analiză a diverselor procese și fenomene geografice; prezentarea practică a studenților pentru profesia de pedagog și/ sau cercetator.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe profesionale

C1 Operarea cu noțiuni, concepte și principii specifice didacticii geografiei.

C2 Proiectarea activităților instructiv-educative la discipline de geografie.

C3 Realizarea activităților specifice procesului instructiv-educativ la discipline din domeniul geografic.

C4 Managementul procesului instructiv-educativ la discipline geografice.

C5 Evaluarea activităților instructiv-educative la discipline de geografie

C6 Integrarea inter- /transdisciplinară a cunoștințelor profesionale (geografie umană, economică, socială etc.).

Competențe transversale

CT1 Realizarea responsabilă și eficientă a sarcinilor aferente profesiei didactice la geografie cu respectare principiilor de etica profesională.

CT2 Identificarea rolului dintr-o echipă și preluarea responsabilităților corespunzătoare profilului profesional și personal.

CT3 Reflecție critică constructivă asupra propriului nivel de pregătire profesională în raport cu standardele profesiei.

Competențe specifice:

La nivel cognitiv:

Ñ Cunoașterea și înțelegerea noțiunilor, categoriilor, principiilor, conceptelor, teoriilor, ipotezelor, procedeeelor, metodelor și mijloacelor didactice funcționale în geografie umană / tehnologii ale informației și comunicării lor și utilizarea lor adecvată în activitatea profesională ;

La nivel aplicativ:

Ñ Valorificarea cunoștințelor teoretice și abilităților în rezolvarea situațiilor-problemă din domeniul profesional (geografie umană) ;

Ñ Aplicarea adecvată a metodologiei de apreciere calitativă a competențelor dezvoltate la elevi;

Ñ Utilizarea tehnologiilor informaționale avansate și a unei limbi străine, pentru a comunica informații, idei și soluții în domeniu.

La nivel de integrare:

Ñ Manifestarea toleranței în raport cu alte persoane și comunități, a deontologiei profesionale, prin asumarea responsabilității în luarea deciziilor;

Ñ Dezvoltarea abilităților de formare a conștiinței, culturii ambientale și informaționale,

Ñ Manifestarea deschiderii față de tendințele inovatoare necesare dezvoltării profesionale.

Finalitatea de studii/ Rezultate ale învățării

- Să utilizeze corect, în comunicarea profesională, a noțiunilor, conceptelor, principiilor specific disciplinei - geografia umană regională ,
- Să interpreteze fenomenele și procesele geografice (în special procesele economice) din perspectiva interdisciplinară și transdisciplinară , în contextul epocii și lumii în permanență schimbare;
- Să identifice regiunile economico – geografice după diverse criterii de clasificare și grupe/instituții de cercetare (ONU, Banca Mondială etc.),
- Să caracterizeze din punct de vedere economico – geografic un stat/ o regiune conform algoritmului,
- Să aprecieze rolul statului/ regiunii în dezvoltarea economiei la nivel regional/mondial,

- S aprecieze rolul organizațiilor economice regionale în dezvoltarea economiei la nivel de regiune,
- S aplique cunoștințele și abilitățile digitale în procesul instructiv-educativ (utilizarea TIC, de ex. Canva, Padlet, Piktochart etc.),
- S evaluateze produsul realizat de colegi conform algoritmului,
- S analizeze (sinteză) informația documentată în explicarea conținuturilor de caracter educativ, geografic și tehnologicii informaționale;
- S utilizeze tehnologiile informaționale de comunicare în transmiterea cunoștințelor și abilităților la nivel național și internațional;
- Să participe în soluționarea problemelor instructiv-educative, sociale, precum și a drepturilor
- S asigure motivarea pentru autoperfecționare, autodezvoltare și formare continuă.

Precondiții

Geografia Umană Regională, partea I; Geografia ramurilor economiei mondiale; Integrarea economică europeană; Economia resurselor naturale; Geografia populației și așezărilor

Condiții prealabile:

- ✓ Opera ionalizarea termenilor în domeniul: *geografiei umane, geografiei resurselor*
- ✓ Deprinderi de muncă intelectual : *capacitatea de a elabora un proiect, portofoliu, de a ciza și rezuma sursele bibliografice/webografice, de informare și documentare (surse de date statistice), de organizare independentă a activității de învățare etc.,*
- ✓ Deprinderi de analiză și sinteză : *capacitatea de a analiza materialele cartografice, didactice și științifice din domeniul geografiei etc.*

Conținutul unității de curs

Unitatea de învățare 1. Caracterizarea economico-geografică generală a Americii de Nord. Acordul Nord American NAFTA

- ✓ Conceptul de regionare economico – geografic ,
- ✓ Clasificarea regiunilor economico – geografice după Banca Mondială ,
- ✓ Condițiile naturale și rolul lor în dezvoltarea economică a regiunii,
- ✓ Resursele naturale și substanțele minerale utile din cadrul regiunii economico – geografice America de Nord,
- ✓ Populația și rolul acesteia în dezvoltarea economică a regiunii,
- ✓ Acordul Nord American NAFTA.

Unitatea de învățare 2. Caracterizarea economico-geografică a SUA

- ✓ Poziția economico-geografică a SUA
- ✓ Aprecierea și caracterizarea resurselor naturale ale SUA.
- ✓ Caracterizarea populației SUA (indicatori conform diverselor surse de date statistice).
- ✓ Tendințele procesului de urbanizare și suburbanizare în SUA.
- ✓ Caracterizarea industriei SUA.
- ✓ Caracterizarea agriculturii SUA. Tipul de agricultură. Specializarea internațională .
- ✓ Caracterizarea transporturilor în SUA.
- ✓ Relațiile economice internaționale ale SUA.

Unitatea de învățare 3. Caracterizarea economico-geografică a Canadei.

- ✓ Poziția economico-geografică a Canadei.
- ✓ Aprecierea și caracterizarea resurselor naturale ale Canadei.
- ✓ Caracterizarea populației Canadei (indicatori conform diverselor surse de date statistice)
- ✓ Caracterizarea industriei Canadei.

-) Caracterizarea agriculturii Canadei. Amplasarea ramurii, specializarea interna ional .
-) Rela iile economice interna ionale ale Canadei.

Unitatea de înv țare 4. Caracterizarea economico-geografic general a Americii Latine.

MERCOSUR

-) Poziția economico-geografic a Americii Latine.
-) Rolul MERCOSUR în dezvoltarea economiei la nivel regional.
-) Condițiile naturale și rolul lor în dezvoltarea economic a regiunii,
-) Resursele naturale și substanțele minerale utile din cadrul regiunii economico – geografice America Latin
-) Populația și rolul acestor regiuni în dezvoltarea economic a regiunii.

Unitatea de înv țare 5. Caracterizarea economico-geografic general a Americii Centrale.

-) Caracterizarea economico-geografic general a Americii Centrale Istmice
-) Caracterizarea economico-geografic general a Americii Centrale Insulare

Unitatea de înv țare 6. Caracterizarea economico-geografic general a Americii de Sud

-) Caracterizarea economico-geografic general a Americii de Sud Andine
-) Caracterizarea economico-geografic general a Americii de Sud Atlantice.

Unitatea de înv țare 7. Caracterizarea economico-geografic comparativ a Braziliei i Argentinei

-) Condi iile i resursele naturale ale Braziliei i Argentinei
-) Evolu ia num rului popula iei Braziliei i Argentinei.
-) Economia Braziliei i Argentinei: agricultura, industria i sectorul serviciilor.

Unitatea de înv țare 8. Problemele social-economice ale statelor din America Latin .

-) Aspectele socio – economice ale statelor din America Latin .
-) Identificarea problemelor social-economice ale statelor din America Latin .
-) Analiza problemelor social-economice ale statelor din America Latin i propunerea de solu ii.

Unitatea de înv țare 9. Caracterizarea economico-geografic general a Africii. Organiza iile regionale economice din Africa.

-) Poziția economico-geografic a Africii.
-) Condițiile naturale și rolul lor în dezvoltarea economic a regiunii,
-) Resursele naturale și substanțele minerale utile din cadrul regiunii economico – geografice Africa
-) Populația și rolul acestor regiuni în dezvoltarea economic a regiunii.
-) Organiza iile regionale economice din Africa.

Unitatea de înv țare 10. Caracterizarea economico-geografic general a Africii de Nord

-) Condițiile naturale și rolul lor în dezvoltarea economic a regiunii.
-) Resursele naturale și substanțele minerale utile din cadrul regiunii economico – geografice a Africii de Nord
-) Populația și rolul acestor regiuni în dezvoltarea economic a regiunii

Unitatea de înv țare 11. Caracterizarea economico-geografic a Africii Centrale i a Africii de Sud

-) Caracterizarea economico-geografic a Africii Centrale
-) Caracterizarea economico-geografic a Africii Centrale de Vest
-) Caracterizarea economico-geografic a Africii Centrale de Est
-) Caracterizarea economico-geografic a Africii de Sud

Unitatea de înv țare 12. Caracterizarea economico-geografic a Australiei. Ramurile de specializare interna ional .

-) Poziția economico-geografic a Australiei.

- ✓ Condițiile naturale și rolul lor în dezvoltarea economică a regiunii,
- ✓ Resursele naturale și substanțele minerale utile din cadrul regiunii economico-geografice Australia
- ✓ Populația și rolul acesteia în dezvoltarea economică a regiunii.
- ✓ Ramurile economice de specializare internațional

Unitatea de învățare 13. Caracterizarea economico-geografică a Oceaniei

- ✓ Poziția economico-geografică a Oceaniei.
- ✓ Condițiile naturale și rolul lor în dezvoltarea economică a regiunii,
- ✓ Resursele naturale și substanțele minerale utile din cadrul regiunii economico-geografice Oceania
- ✓ Populația și rolul acesteia în dezvoltarea economică a regiunii.
- ✓ Ramurile economice de specializare internațional

Unitatea de învățare 14. Problemele globale ale omenirii în aspect regional-Agenda 2030

- ✓ Agenda 2030 și Obiectivele de Dezvoltare Durabilă
- ✓ Problemele globale ale omenirii prin prisma ODD-urilor
- ✓ Problemele globale ale omenirii în aspect regional.

Strategii de predare și învățare

Strategii de predare-învățare centrate pe student, axate pe: interactivitate și tehnologii informaționale, dezvoltarea gândirii critice și creative, problematizare, explorare/investigare, studii de caz, proiecte, simulare, lucrul în echipă, ateliere, interdisciplinaritate, e-learning (Google classroom, tabla interactivă Jamboard etc.). Curs: prelegerea introductivă; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-dezbateră; prelegerea problematizată; prelegerea-conferință; prelegerea practică/aplicativă. Laborator: învățare bazată pe sarcini de lucru, problematizare, studii de caz, lucrul în echipă etc.; Studiu individual este bazat pe elaborarea unui proiect, inclusiv cu studii de caz, situații problemă, problem-based learning etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă :

- ✓ Proba I: test + activitatea în cadrul lucrărilor de laborator
- ✓ Proba II: Fiecare student va prezenta un Eseu (30%) + lucrările în cadrul lucrului individual (40%) + activitatea în cadrul lucrărilor de laborator (30%).

final :

- ✓ Examen, forma de organizare - scris (test grilă)

Nota finală se constituie din: nota de la evaluările curente (60%) + nota de la examenul oral (40%) = nota finală (100%).

Bibliografie

Bibliografie obligatorie:

26. Bailly, Antoine; Béguin, Hubert, Scariati, Renato (trad. Iațu, Corneliu). *Introducere în geografia umană*. Iași: Ed. Universității Al. I. Cuza, 2017, 223 p. ISBN: 978-606-714-368-3
27. Bran, F.; Istrate, I.; Raluca, A. G. *Geografia economică mondială*. București: Editura Economică, 1996. ISBN 973-9198-25-2.
28. Bari Ioan. *Economia mondială*, București: Ed. Didactică și Pedagogică, 1994 ISBN: 973-30-3463-0
29. Ciubar, S., Calancea-Raluca, Z., Mironov I. *Geografia umană și economică a lumii (America de Nord, America Latină, Africa, Australia și Oceania)*, Chișinău: Tipografia Centrală, 2001, 163 p. ISBN: 9975-78-162-4

30. *Economia mondial în cifre*. București: Institut național de statistică, 2011
31. Atlas. *Geografia umană a lumii*, Editura Pontos, Chișinău, 2008.
32. Acordul Nord-American de comerț liber: <https://www.trade.gov/north-american-free-trade-agreement-nafta>
33. Population Reference Bureau: <https://www.prb.org/international/indicator/population/snapshot>
34. African Union: <https://au.int/en/organs/recs>
35. Australia Trade and Investment Commission: <https://www.austrade.gov.au/>
36. Banca Mondială: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?locations=BR>
37. Biroul de Statistică din Australia: <https://www.abs.gov.au/browse?opendocument&ref=topBar>
38. IDU: <https://hdr.undp.org/data-center/country-insights#/ranks>
39. Index of Economic Freedom: <https://indexdotnet.azurewebsites.net/index/>
40. Eurostat: <https://ec.europa.eu/eurostat>
41. National Geographic: <https://www.nationalgeographic.com/travel/national-parks/most-visited-parks-photos/>
42. UN Data: <https://data.un.org/>
43. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=National_accounts_and_GDP/ro
44. <https://www.worldometers.info/world-population/>
45. <https://www.britannica.com/place/Brazil/Agriculture>
46. <https://www.britannica.com/place/Argentina/Agriculture-forestry-and-fishing>
47. <https://ourworldindata.org/world-region-map-definitions>
48. https://data.worldbank.org/indicator/PA.NUS.PPP?end=2019&most_recent_year_desc=true&start=2019&view=map

Bibliografie optională :

1. Matei C. *Geografia economică și social mondială*, Volumul I, Ed. Evrica, Chișinău, 2004
2. Mihăilescu Ion Florin, Nicoară Vasile, *Elemente de geografie economică mondială*, ISBN-13: 973-8036-28-3, Constanța: Ed. Ex Ponto, 2000
3. Plumală, Gheorghe. *Geografia ramurilor economiei mondiale* (suport de curs pentru studenții specialităților geografice și economice) / Bălăi: Presa Universitară Bălăeană (Tipografia USB), 2013 - 212 p. ISBN 978-9975-50-112-5
4. <https://www.economist.com/>

HAZARDURI ÎI RISURI NATURALE ÎI ANTROPICE

Denumirea programului de studii	0114.7/0114.6 Geografie și biologie; 0114.7/0114.10 Geografie și limba engleză; 0114.7 Geografie f.r.
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	Hazarduri și riscuri naturale și antropice
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și Turism

Titularul unității de curs	Puțuntic Anatolie, conf. univ., doctor
Cadre didactice implicate	-
E-mail	putuntica.anatolie@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S1.08.A.068 (F)	2	IV	8	60	30	30
S1.08.A.069 (F)	2	IV	8	60	30	30
S.08.A.049 (FR)	2	IV	8	60	20	40

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii
<p>Cursul Hazarduri și riscuri naturale și antropice, cunoscute și sub denumirea de hazarde și riscuri, calamități, dezastre au devenit o problemă prioritată a geografiei mondiale contemporane. Acest fapt este determinat, nu numai de frecvența lor sporită, dar și de intensitatea cu care se produc și mai ales, de impactul lor asupra mediului și societății. Sunt bine cunoscute în literatura de specialitate definițiile fenomenelor și proceselor de risc, elaborate de secretariatul ONU și publicate în dicționarul IDNDR în anul 1992.</p> <p>Cursul are menirea de a scoate în prim plan, principalele aspecte care caracterizează fenomenele și procesele geografice de risc, referindu-ne în special la cauzele acestora (naturale și antropice) și diminuarea impactului lor. Noțiunea de risc, hazard, dezastru au fost impuse în problematica globală a cercetării și înțelegerea de evaluare a fenomenelor cu consecințe grave și de dezvoltarea civilizației. Certe pierderilor umane și materiale datorate unor fenomene naturale extreme a dus la apariția și intensificarea pe plan internațional: stabilirea tendinței de evoluție a acestor fenomene în timp și spațiu, precum și strategiile posibile de atenuare a lor. Numărul mare de victime și pagube materiale au impulsat abordarea globală a acestor fenomene și impunerea lor ca obiect de studiu în instituții de învățământ. Materiile înscrise la curs vor servi o bună bază teoretică și metodologică pentru specialiștii care vor activa în domeniul cercetării și inovației.</p> <p>Scopul cursului: de a contribui la pregătirea unui specialist, care să optimizeze procesul cercetării geografice conform cerințelor și dezideratelor reformelor economice prezente și viitoare.</p> <p>Sarcinile disciplinei: formarea la viitorii cercetători a cunoștințelor geografice durabile și profunde, a deprinderilor și preșuperelor, pe care să le utilizeze în practica cotidiană; formarea cunoștințelor și abilităților metodologice în analiza dinamicii hazardelor și riscurilor naturale și</p>

antropice în institu iile de cercetare; preg tirea practic a studen ilor pentru profesia cercet or tienfic.

Competențe dezvoltate în cadrul unit ţii de curs

Competențe cognitive:

- ✓ Definirea conceptelor de baz din domeniul Hazardelor și Riscurilor naturale și antropice;
- ✓ Utilizarea corect a termenilor de specialitate;
- ✓ Investigarea și interpretarea fenomenelor și proceselor de risc și hazard;
- ✓ Perceperea coerent a proceselor și fenomenelor de risc la nivel global și regional;
- ✓ Identificarea factorilor care determin geneza proceselor și fenomenelor naturale/antropice de risc;
- ✓ Aplicarea cunoștințelor din domeniul studiat și în alte domenii.

Competențe de explicare și interpretare:

- ✓ Interpretarea corelativ a risurilor geografice;
- ✓ Explicarea noțiunilor: „risc”, „hazard”, „vulnerabilitate”;
- ✓ Corelarea proceselor și fenomenelor geografice de risc din cadrul diferitor tipuri zonale de mediu, cu efectele asupra activitii omului;
- ✓ Explicarea posibilităților de diminuare a impactului risurilor geografice, importanța acestora pentru calitatea vie și valorificarea durabil a mediului;
- ✓ Dialog intercultural cu diversi actori educa ionali, demonstrând cultur civic și disponibilitate de cooperare și implicare.

Competențe instrumental-aplicative:

- ✓ Analiza și descrierea principalelor riscuri geografice (atmosferice, geologice, biologice, geomorfologice, hidrologice, biofizice și astrophizice, etc);
- ✓ Studierea condițiilor de geneză a risurilor geografice;
- ✓ Întocmirea proiectelor privind manifestarea risurilor geografice la nivel local, regional, global;
- ✓ Efectuarea unor observații și măsurări instrumentale asupra unor riscuri geografice;
- ✓ Stimularea creativității și a apetitului pentru cercetare prin folosirea unor mijloace moderne (stație meteorologică automată, senzori, etc).

Competențe atitudinale:

- ✓ Implicarea în activități științifice în legătura cu disciplina;
- ✓ Capacitatea de a avea un comportament etic în legătură cu mediul socio-uman;
- ✓ Capacitatea de a aprecia diversitatea și multiculturalitatea;
- ✓ Abilitatea de a colabora cu specialiști din alte domenii;
- ✓ Attitudine pozitiv față de cunoaștere;
- ✓ Curiozitate pentru explorarea mediului geografic;
- ✓ Respect pentru diversitatea naturală și umană;
- ✓ Utilizarea corectă a datelor despre riscuri ca parte a sociogeosistemului;
- ✓ Analizarea corectă, completă, sistematică a informației cu privire la riscuri, interpretarea adecvată a metodelor de cercetare utilizate în geografia fizică;
- ✓ Analiza posibilităților de a limita impactul unor hazarde și riscuri naturale/antropice, în scopul diminuirii efectelor asupra sociosistemului.

Finalitate de studii

-) S explice concepțiile teoretice de bază în domeniul hazardelor și riscurilor geografice, să cunoască activitatea instituțiilor specializate din țară și de peste hotarele acesteia și metodele principale de cercetare a acestora;
-) S determine prin calcule indici statistici ai unor riscuri geografice, în baza investigațiilor realizate de instituțiile de abilitate (IGS al AŞM, IEG al AŞM, SHS, Serviciul Situațiilor Excepționale al MAI), materialelor publicate, rapoarte, ghiduri de specialitate, etc.;
-) S elaboreze acțiuni concrete de ameliorare a riscurilor geografice din localitatea naștere, cu antrenarea autorităților locale, a profesorilor, elevilor și locuitorilor;
-) S utilizeze diversitatea informațiilor cu privire la protecția față de risurile geografice și identificarea modalităților utilizării acestora în soluționarea diferitor probleme de mediu.

Precondiții

Geografie umană generală, Geografie fizică generală, Geologie, Geomorfologie, alte discipline

Condiții prealabile:

-) Operaționalizarea termenilor în domeniul: *geografiei, fizicii, biologiei, etc.*
-) Deprinderi de muncă intelectuală: *capacitatea de a elabora un proiect, portofoliu, de a ciza și rezuma sursele bibliografice de specialitate, de informare și documentare, de organizare independentă a activității de învățare etc.*
-) Deprinderi de analiză și sinteză: *capacitatea de a analiza materialele din domeniul*

Conținutul unității de curs

Unitatea de învățare 1. Terminologia specifică și clasificarea riscurilor geografice

Hazard și risc natural și antropic. Notiunea de vulnerabilitate, catastrofă, cataclism, susceptibilitate, reziliență. Rolul IDNDR în studierea riscului. Clasificarea riscului după diverse criterii.

Unitatea de învățare 2. Hazardurile și risurile geologice

Fenomene de risc datorate proceselor endogene. Sistemul tectonicii și a celor litoferice și relația cu dinamica endogenă. Fenomene magmatice. Vulcanii. Sisteme magmatice. Tipuri de magme. Morfologia aparatului vulcanic. Tipuri de activitate vulcanică. Produsele activității vulcanice. Eruptionile vulcanice. Impactul activității vulcanice asupra populației. Prevederea erupțiilor vulcanice. Fenomene seismice. Elementele unui seism. Litologia și riscul seismic. Tipuri genetice de seisme. Măsurarea seismelor. Impactul fenomenelor seismice asupra populației. Cutremurile din Republica Moldova. Aspecte ale prelucrării cutremurilor. Măsuri de autoprotecție a populației.

Unitatea de învățare 3. Hazarde și riscuri geomorfologice și de degradare a solului

Probleme generale—definiții și clasificare, categorii și tipuri de degradări. Fenomene de risc geomorfologic. Definiții și clasificare. Prințurile și sursele. Avalanche. Procesele de deplasare prin sufoziune și tasare. Alunecările de teren. Procese hidrice de versant. Factorii care influențează eroziunea. Alte procese de risc de degradare a solurilor. Impactul asupra populației

Unitatea de învățare 4. Fenomene atmosferice de risc

Fenomene meteo-climatiche de risc cu declanare rapidă și impact imediat și direct asupra populației (cyclonii tropicale, viscolul, grindina, fenomenele orajoase, etc). Fenomene atmosferice de risc cu declanare lente asupra populației (seceta, îngrăjdă, ceață, etc)

Unitatea de învățare 5. Fenomene hidrice de risc

Inundațiile. Cauzele inundațiilor. Cauzele naturale și antropice. Impactul inundațiilor asupra populației. Măsuri de protecție contra inundațiilor. Abraziunea de teren. Valurile tsunami. Creșterea nivelului apei Oceanului Planetary.

Unitatea de învățare 6. Riscuri biologice, biofizice și astrophizice

Epidemii. Invaziile de bacterii. Hazardele legate de incendii. Hazarde astrophizice (comete, meteorită)

Unitatea de învățare 7. Riscurile tehnologice și nucleare

Tipuri de hazarde industriale. Hazardele legate de transporturi. Evaluarea riscului de producere a accidentelor în transport. Clasificarea accidentelor nucleare. Impactul accidentelor nucleare. Transportul și depozitarea de eurilor radioactive. Cooperarea internațională pentru prevenirea și atenuarea hazardului nuclear. evaluarea riscului la accidente nucleare.

Unitatea de învățare 8. Riscul conflictelor și terorismului

Clasificarea conflictelor. Impactul conflictelor asupra mediului înconjurător. Impactul social-economic al conflictelor. Atenuarea impactului conflictelor și eforturi de menținere a paixii. Expunerea teritoriului Republicii Moldova la conflicte. Evaluarea riscului de producere a conflictelor. Tipuri de terrorism. Impactul atacurilor teroriste. Combaterea terorismului. Evaluarea riscului la atacuri teroriste.

Strategii de predare și învățare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea (inter)activă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă .

Curs: prelegerea introductivă ; prelegerea tematică interactivă ; prelegerea-dezbateră; prelegerea problematizată ; prelegerea-conferință ; prelegerea practică /aplicativă ; prelegerea modular-integrativ (sandwich);

Laborator: în bază de exerciții, observare dirijată, modelare, simulare, joc de rol, proiect, învățare bazată pe sarcini de lucru etc.;

Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup: sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, portofoliu, referat, proiect, studiu de caz, situație-problemă , problem-based learning etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă :

Evaluare finală :

Nota finală se constituie din: nota de la evaluările curente (60%) + nota de la examenul oral (40%) = nota finală (100%).

Bibliografie

Bibliografie obligatorie:

20. Babicenco V. N.- *Stihiinâe meteorologicheschie iavlenia na Ukraine i v Moldavii.* Ghidrometeoizdat, Leningrad, 1991.
21. Bîteanu D., Radiș A.- *Hazardurile naturale și antropogene.* Edit. „Corint”, București, 2000.
22. Bogdan O. - *Noi puncte de vedere asupra hazardelor climatice.* Lucr. Ses. t. An. 1993, Institutul Geografic, București, 1994.
23. Bogdan O. Niculescu E.- *Riscurile climatice din România.* București, 1999.
24. Bogdan O.- *Riscuri climatice — implicații pentru societate și mediul.* Revista Geografică, Institutul Geografic, vol. X, București, 2004.
25. Bogdan O., Marinica I. - *Hazardele meteo-climatice din zona temperată. Factori genetici și vulnerabilitatea aplicației la România.* Edit. „Lucian Blaga”, Sibiu, 2007.
26. Cazac V., Mihăilescu C., Bejenaru Gh., Gâlcă G., *Resursele acvatice ale Republicii Moldova*, Chișinău, Știință, 2007.
27. Ciulache S., Ionac N. - *Fenomene atmosferice de risc.* Editura științifică, București, 2003.
28. Daradur M., Cazac V., Mihăilescu C., Boian I., *Monitoringul climatic și secetele*, Chișinău, Tipografia Tanavius, 2007.
29. Grecu F., *Hazarduri și riscuri naturale*, Editura UNIVERSITAR, București, 2004.
30. Florea M. N. - *Alunecări de teren și taluze.* Editura tehnică, București, 1979.
31. Florea N. - *Degradarea, protecția și ameliorarea solurilor și terenurilor*, București, 2003.
32. Lasse G. F. - *Climat Moldavesci SSR*, Ghidrometeoizdat, Leningrad, 1978;
33. *Materialele seminarului informativ „Combaterea deosebită a secetei în Republica Moldova”*, 20-21 octombrie 1997, Chișinău, 1998.

Bibliografie optională :

5. Erhan E., *Clima și microclimatul din zona orașului Iași și împrejurimi*, Ed. Junimea, Iași, 1979;
6. Nedealcov M. et., *Factorii meteo-climatici de risc asociați schimbărilor climatice pe teritoriul Republicii Moldova.* Tipografia „Alina Scorohodova”, Chișinău, 2018, 114 p.
7. Nedealcov M., *Schimbările climatice regionale*, IEG al A. M., Tipogr. „Impressum”, 2020, 366 p.
8. Mihailescu C. - *Clima și hazardele Moldovei — evoluția, starea, prediciile.* Edit. „Licozn”, Chișinău, 2004.
9. Philip Steele, *Vulcanii*, Editura ARC, Chișinău, 2002.

GEOGRAFIA ROMÂNIEI

Denumirea programului de studii	0114.7/0114.10 Geografie i limba englez ; 0114.7/0114.6 Geografie i biologie; 0114.7/0114.2 Geografie i informatic ; 0114.7 Geografie; 0532.1 Geografie.
Ciclul	Licenț
Denumirea unității de curs	Geografia României
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra i Turism
Titularul unității de curs	Prunici Petru
Cadre didactice implicate	-
E-mail	prunici.petru@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.05.O.046 (învățământ cu frecvență)	3	III	V	90	45	45
S1.07.L.082 (învățământ cu frecvență)	3	IV	VII	90	45	45
S.04.O.025 (învățământ cu frecvență redusă)	2	IV	VIII	60	20	40

Descriere succintă integrată a unității de curs în programul de studii

Geografia României este o disciplină de specialitate, de caracter regional, din cadrul sistemului de învățământ geografic universitar din Republica Moldova. Dcupă coninut reprezintă o disciplină care abordează teoria și practica disciplinelor geografice generale de ramură (geologie, geomorfologie, climatologie, hidrologie, pedologie, biogeografie, geografia populației și așezărilor umane, geografia ramurilor economiei mondiale etc.) la nivel regional și local. Geografia României studiază unitatele teritoriale naturale de rangul regional și local.

Interacțiunea componentelor de mediu și socio-umane imprim unele diferențieri ale naturii pe teritoriul României. În consecință pe teritoriul țării se individualizează unități teritoriale cu particularități specifice ale naturii, și ale dezvoltării socio-economice, studierea căreia îne de Geografia României.

Obiectivul general al acestui curs este de a profundiza cunoștințele geografice acumulate precedent, prin prisma evenimentelor caracteristicilor esențiale fizico-geografice și socio-economice a României, relevarea particularităților fizico-geografice și socio-umane specifice ale unităților teritoriale zonale și azonale.

Pentru atingerea acestui obiectiv general, se realiză următoarele sarcini: Aprecierea poziției geografice, a dimensiunilor și configurației teritoriului României asupra particularităților specifice ale naturii; Deosebirea particularităților specifice ale unităților structural-tectonice și evoluției paleogeografice a teritoriului României; Aprecierea reliefului ca factor de modificare a componentelor naturale; Evaluarea condițiilor climatice și dependențelor lor de diferite componente naturale, procese și fenomene; Înfluențarea reliefului și climei asupra caracterului rețelei hidrografice; Evidențierea particularităților specifice ale solurilor, vegetației și lumii animale; Stabilirea factorilor care determină diferențele spațiale a unităților teritoriale și specificul lor natural; Evaluarea problemelor ecologice și căile de soluționare. Identificarea particularităților specifice ale populației și așezărilor umane; Aprecierea ramurilor de specializare a economiei României.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe profesionale

- C-1.** Operarea cu noțiuni, concepte și principii specifice Geografiei României;
- C-2.** Proiectarea activităților instructiv-educative la Geografia României;
- C-3.** Realizarea activităților specifice procesului instructiv-educativ la Geografia României;
- C-4.** Managementul procesului instructiv-educativ la Geografia României;
- C-5.** Evaluarea activităților instructiv-educative la Geografia României;
- C-6.** Integrarea inter/trans disciplinară a cunoștințelor profesionale (de Geografia României).

Competențe transversale

- CT-1.** Realizarea responsabil și eficientă a sarcinilor aferente profesiei didactice la Geografia României, cu respectarea principiilor de etica profesională.
- CT-2.** Identificarea rolului dintr-o echipă și preluarea responsabilităților care corespund toare profilului profesional și personal.
- CT-3.** Reflectare critică constructivă asupra propriului nivel de pregătire profesională în raport cu standardele profesiei.

Competențe specifice:

- ✓ Utilizarea termenilor specifici în prezentarea și explicarea informației geografice;
- ✓ Formarea abilităților de comunicare corectă, constructivă în limba maternă;
- ✓ Utilizarea corectă a termenilor geografici, a numerelor proprii geografice în limbi străine;
- ✓ Explicarea fenomenelor și proceselor specifice mediului la nivel local și regional;
- ✓ Identificarea relațiilor dintre componente, fenomene și procese naturale. Formarea comportamentului în raport cu natura pe baza cunoașterii cauză-efect.

-) Aplicarea unor elemente din matematică, științe tehnologice în studierea mediilor locale, în rezolvarea unor probleme și situații din cotidian.
-) Raportarea conformităților geografice la un suport cartografic și grafic. Citirea și interpretarea hartelor geografice.
-) Aprecierea aspectelor sociale, civice și culturale ale spațiului geografic la nivel local și regional;
-) Obținerea unor tehnici și deprinderi de învățare pentru prezentarea sistematică, pentru autoformare.

Finalitatea de studii

- F-1.** Analizarea proceselor și fenomenelor fizico-geografice din cadrul României la nivel regional și local;
- F-2.** Interpretarea proceselor și fenomenelor geografice care au loc în cadrul României, din perspectiva interdisciplinară și transdisciplinară, în contextul epocii și lumii în permanență schimbare;
- F-3.** Elaborarea reprezentărilor grafice și cartografice ale proceselor și fenomenelor naturale din cadrul României;
- F-4.** Înțelegerea și explicarea interdependenței sistemelor naturale și socio-economice prin prisma cauză-efect;
- F-5.** Aplicarea cunoștințelor fizico-geografice și socio-economice în procesul instructiv-educativ.
- F-6.** Utilizarea comunicării în transmiterea cunoștințelor și abilităților la nivel local, național și internațional.

Conținutul unității de curs

Unitatea de învățare 1. Obiectul de studiu. România – poziția geografică și suprafața. Particularitățile specifice ale componentelor de mediu.

Curs: Scopul și sarcinile disciplinei Geografia României. Poziția fizico-geografică și suprafața României. Privire generală asupra componentelor de mediu.

Unitatea de învățare 2. Tectonica, structura geologică și resursele minerale utile ale teritoriului României. Seismicitatea teritoriului.

Curs: Unitățile structurale tectonice ale teritoriului României. Resursele minerale utile.

Lucrare de laborator (practică): Tectonica, structura geologică și resursele minerale utile ale României

Unitatea de învățare 3. Evoluția paleogeografică a teritoriului României.

Curs: Tectonica și evoluția paleogeografică a teritoriului României în precambrian și era paleozoică. Tectonica și evoluția paleogeografică a teritoriului României în erele mezozoică și Cainozoică.

Unitatea de învățare 4. Relieful României. Unitățile morfostructurale și procesele

exogene de modelare a reliefului.

Curs: Particularitățile specifice ale reliefului. Unitățile morfostructurale. Procesele exogene de modelare a reliefului.

Lucrare de laborator (practic): Relieful României. Unitățile morfostructurale și procesele exogene de modelare a reliefului.

Unitatea de învățare 5. Clima României. Regionarea climatică și tipurile de climă.

Curs: Factorii climatogeni ai României. Particularitățile principale ale elementelor meteorologice. Tipurile de climă de pe teritoriul României.

Lucrare de laborator (practic): Clima României

Unitatea de învățare 6. Apele de suprafață ale României.

Curs: Rețeaua hidrografică. Râurile – regimul hidrologic. Tipurile de lacuri după geneza lor.

Lucrare de laborator (practic): Apele de suprafață ale României.

Unitatea de învățare 7. Particularitățile specifice ale florei, a faunei și a solurilor României.

Curs: Particularitățile generale ale florei, faunei și solurilor. Zonele naturale. Azonalitatea. Rețeaua Națională de ARII Naturale Protejate ale României.

Lucrare de laborator (practic): Tipurile zonale și azonale de vegetație și soluri ale României.

Unitatea de învățare 8. Regionarea fizico-geografică a României

Curs: Esența regiunilor fizico-geografice. Caracterizarea regiunilor fizico-geografice.

Unitatea de învățare 9. Populația și așezările umane ale României.

Curs: Evoluția numerică a populației, densitatea și repartitia ei geografică. Așezările umane ale României. Organizarea administrativă teritorială a României.

Lucrare de laborator (practic): Populația României. Densitatea, structura populației pe grupe de vîrstă și sexe. Repartitia teritorială.

Unitatea de învățare 10. Economia României. Ramurile de specializare economică.

Curs: Agricultura României – ramurile de specializare. Industria României – ramurile de specializare.

Lucrare de laborator (practic): Ramurile de specializare a industriei și agriculturii.

Unitatea de învățare 11. Serviciile: cele de comunicație și transporturile, comerțul, turismul – potențial și valorificare economică .

Curs: Transporturile terestre. Transporturile aerian și acvatic. Comerțul intern și extern. Potențialul turistic al României. Valorificarea economică a resurselor turistice ale României.

Unitatea de învățare 12. Problemele ecologice și protecția mediului în România.

Curs: Factorii naturali și factorii antropici ce declanșează procese și fenomene geografice de risc. Managementul ecologic în România.

Strategii de predare, învățare și evaluare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea interactivă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare bazat pe sarcini de lucru, învățare autonom. *Curs: prelegerea introductivă; prelegerea-dialog; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-dezbateră; prelegere integrativă de recapitulare sau de sintez.* *Laborator:* în bază de exerciții, observare dirijată, suprapunere cartografică și comparare, învățare bazat pe sarcini de lucru în bază de studii de caz, situație-problemă, rezultate ale studiului individual etc. *Studiu individual* în baza sistemului de sarcini aplicative/practice, însumarea nomenclaturii geografice a României în baza criteriilor tematice, localizarea denumirilor geografice pe harta de contur etc. *Evaluare inițială, curentă, periodică și finală.*

Bibliografie:

Obligatorie:

1. IOAN MRCULEȚ, MARIUS LUNGU, MANUELA POPESCU, C. T. LINA MRCULEȚ. Geografie. clasa a VIII-a. București, 2020. 130p.
2. POSEA G. Geografia fizică a României. București, 2006. 237 p.
3. NIMIGEANU V. România. Populație, așezări, economia. București, 2001
4. TANISLAV D. NUTĂ. Geografia fizică a României. Note de curs. 2010
5. CUCU V. România. Geografie umană și economică. București, 1993.

Opțional :

1. SILVIU NEGUȚ, CARMEN-CAMELIA R. DUЛЕSCU, IONUȚ POPA. Geografie. clasa a VIII-a. București, 2017. 132p.
2. CHEVAL D., CHEVAL S., GHIUGĂ L. A. FURTUNĂ C. Geografie. România – Europa - Uniunea Europeană. Probleme fundamentale. Manual pentru cl. A XII-a. București, 2012.
3. POP GR. România. Geografia economică. Cluj Napoca. 1986.
4. IELENICZ M., P. TRUJ. Geografia fizică a României. București, 2005. 256 p.
5. IONA I. Câmpii Terrei. București, 1989.
6. PÂRVU C. Îndrumar pentru cunoașterea naturii. București, 1981
7. PLEEA DAMARIS. Geografia fizică a României. Note de curs. 2013
8. TUFESCU V., GIURCĂNEANU C. Geografia României. București, 1993. 128 p.

